

Aarresaari

Robert Louis Stevenson

Project Gutenberg

A decorative graphic design featuring a repeating pattern of blue triangles and horizontal lines on a green background. The triangles are arranged in a staggered, interlocking fashion, with some pointing up and some pointing down. The horizontal lines are placed between the triangles, creating a rhythmic, geometric pattern.

The Project Gutenberg EBook of Aarresaari, by Robert Louis Stevenson

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Aarresaari

Author: Robert Louis Stevenson

Illustrator: Walter Paget

Translator: O. E. Lampén

Release Date: December 3, 2013 [EBook #44339]

Language: Finnish

*** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK AARRESAARI ***

Produced by Tapio Riikonen

AARRESAARI

Kirj.

Robert Louis Stevenson

Suomentanut O. E. Lampén
Kuvittanut Walter Paget

WSOY, Porvoo

1909.

SISÄLLYS:

I osa — Vanha merirosvo.

1. Vanha merikarhu "Amiraali Benbow'ssa"
2. Musta koira ilmestyy ja katoaa.
3. Musta merkki.
4. Merimiesarkku.
5. Sokean merimiehen viimeiset hetket.
6. Kapteenin paperit.

II osa. — Laivakokki.

7. Minä matkustan Bristoliin.
8. "Tähystäjässä."
9. Ruuti ja aseet.
10. Matka.
11. Mitä kuulin omenatynnyriin.
12. Sotaneuvottelu.

III osa. — Seikkailuni saarella.

13. Miten aloitin seikkailuni saarella.
14. Ensimmäinen ottelu.
15. Saaren asukas.

IV osa. — Paaluvarustus.

16. Tohtori jatkaa kertomusta: Miten laivasta lähdettiin.
17. Tohtori jatkaa kertomusta: Jollin viimeinen matka.
18. Tohtori jatkaa kertomusta: Ensimmäisen päivän taisteluiden loppu.
19. Jim Hawkins jatkaa kertomusta: Hirsimajan varusväki.
20. Silver lähettiläänä.
21. Hyökkäys.

V osa. — Seikkailuni merellä.

22. Miten aloitin seikkailuni merellä.
23. Luodevesi.
24. Korakelin merimatka.
25. Minä valloitan *Hispaniolan*.
26. Israel Hands.
27. Paljon rahaa.

VI osa. — Kapteeni Silver.

28. Vihollisen leirissä.
29. Musta merkki uudelleen.
30. Kunniasanalla.
31. Aarretta etsimässä. — Flintin osviitta.
32. Aarretta etsimässä. — Ääni metsässä.
33. Päällikkö kukistuu.
34. Loppu.

ENSIMMÄINEN OSA: VANHA MERIROSVO.

1 Luku.

Vanha merikarhu "Amiraali Benbow'ssa."

Junkkari Trelawney, tohtori Livesey ja muut asialliset ovat pyytäneet minua kirjoittamaan muistiin kaikki Aarresaarta koskevat tiedot alusta loppuun, salaamatta mitään muuta kuin saaren aseman ja senkin vain siksi, että saarella vielä on aarteita kätkössä. Otan siis kynän käteeni armon vuonna 17 — ja aloitan ajasta, jolloin isälläni oli ravintola, "Amiraali Benbow" nimeltään, ja jolloin arpinaamainen, ahavoitunut merimies-vanhus ensi kerran asettui kattomme alle asumaan.

Muistan kuin eilisen päivän miten hän tulla laahusti ravintolan ovelle, merimiesarkku käsirattailla perässään. Hän oli kookas, voimakas, jykevä ja pähkinänruskea mies; takkuinen tukka valui tahraisen merimiespuseron kaulukselle; kädet olivat ryhmyiset ja naarmuja täynnä, kynnet mustat ja epäsäännölliset, ja toisella poskella kuului sinervänkalpea sapelinhaavan arpi. Muistan miten hän vihellellä silmäili talorähjäämme ja viritti sitten tuon vanhan merimieslaulun, jota hän myöhemmin niin usein veteli:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Hänen äänensä oli kimakka ja epävarma ja tuntui murtuneen ja särkyneen ankkurivääntimen ääressä. Sitten hän kopautti ovelle kepillään, joka oli kuin merimiesten käsikanki, ja kun isäni meni vastaan, komensi hän lasin rommia. Sen saatuaan hän joi hitaasti, mausta nauttien, ja samalla lakkaamatta silmäili ympärilleen kallioille ja ovikilpeemme.

"Hauska tölli tämä", hän lopulta virkkoi, "ja miellyttävällä paikalla. Vilkas liike, vai?"

Isäni vastasi, ettei asianlaita, sen pahempi, ollut niin.

"No silloin", hän puhui, "tämä sopii ankkuripaikakseni. Kuules mies", hän käski miestä, joka kuljetti arkkua, "huopaa likemmäksi ja nosta arkkuni ylös. Minä pysähdyn hetkeksi tänne", jatkoi hän. "Olen koruton mies; rommi, läski ja munat riittävät ruoakseni ja tuo keulakumpu tuolla seuratakseni laivojen lähtöä. — Miksikä minua arvoittaisitte? Vaikkapa kapteeniksi. — Ahaa, kyllä ymmärrän, mitä sinä siellä odotat — tuosta saat"; ja hän heitti muutamia kultakolikolta kynnykselle, kasvoillaan ylemmyyden ilme.

Ja vaikka hänen pukunsa olikin huono ja puhetapansa sivistymätön, ei hän kuitenkaan näyttänyt mieheltä, joka etukannella purjehti, vaan paremminkin perämieheltä taikka kipparilta, joka on tottunut käskemään ja tottelemattomia rankaisemaan. Mies, joka oli työntänyt käsirattailla hänen arkkuaan, kertoi että vieraamme oli edellisenä aamuna saapunut postin mukana "Kuninkaallisen Yrjön" edustalle. Siellä hän oli kysellyt mitä ravintoloita oli rannikolla, ja kun meidän ravintolaa arvatenkin oli kehuttu ja mainittu yksinäiseksi, oli hän sen valinnut oleskelupaikakseen. Muuta emme saaneet vieraastamme tietää.

Yleensä oli hän hyvin vaitelias. Kaiket päivät hän messinkinen kaukoputki kädessään kuljeksi lahden rannalla tai kallioilla. Illat hän istui vierastuvassa uunin nurkassa ja joi hyvin väkevää groggia. Harvoin hän puhutteluun vastasi, heitti vain pikaisen ja vihaisen silmäyksen ja tuhautti nenäänsä kuin sumutorveen. Me, ja meidän muut vieraamme opimme pian antamaan hänen olla rauhassa. Joka päivä hän vaellukseltaan takaisin palatessaan kysyi, oliko merimiehiä kulkenut talon ohi. Alussa luulimme hänen sopivan seuran puutteessa tätä kyselevän, mutta sitten älysimme, että hän koettikin niitä välttää. Kun joku merenkulkija poikkesi "Amiraali Benbow'hin" (minkä rantatietä Bristoliin taivaltavat merimiehet silloin tällöin tekivät), hän ensin tarkasteli vierasta oviverhon takaa ennenkuin astui vierastupaan, ja sellaisen vieraan läsnäollessa hän aina oli hiljaa kuin hiiri. Minulle ainakaan ei hänen käytöksensä ollut arvoitus, sillä hän oli tavallaan ilmaissut minulle pelkonsa syyt. Muutamana päivänä hän oli vienyt minut syrjään ja luvannut hopearahan jokaisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jos vain tähystelisin "yksijalkaista merenkulkijaa", ja ilmoittaisin hänelle heti tämän huomattuani. Monesti kuitenkin sattui, että kun ensimmäinen päivä tuli ja minä pyysin palkkaani, hän vain tuhautti nenäänsä ja karkoitti minut pois katseellaan. Mutta ennen viikon loppua hän aina muutti mieltä, toi minulle kolikkoni ja uudisti käskynsä tähystellä "yksijalkaista merenkulkijaa."

Minun ei tarvinne kertoa, miten tuo olento minua unissanikin kiusasi. Myrsky-öinä, kun vihurit vonkuivat nurkissa ja hyrskyt pauhasivat rantakallioilla, hän näyttäytyi minulle monenmuotoisena, kasvoillaan jos minkäläinen, toinen toistaan pirullisempi ilme. Milloin jalka oli polvesta poikki, milloin reidestä, ja toisinaan hän esiintyi hirvittävänä olentona, jolla ei ollut koskaan ollutkaan enempää kuin yksi jalka ja se keskellä ruumista. Pahempaa painajaista ei voi ajatella, kun tuo olento sitten juosten ja hyppien ajoi minua yli kangasten ja kantojen. Näiden hirveiden mielikuvien vuoksi tuo kuukautinen hopearahani oli minulle sangen työläästi ansaittu palkka.

Mutta vaikka minua tuo yksijalkainen merenkävijä niin kauheasti peloittikin, niin itse kapteenia pelkäsin paljon vähemmän kuin muut hänen tuttavansa. Toisinaan hän tuli juoneeksi enemmän rommia kuin pää kesti, ja silloin hän saattoi kenestäkään välittämättä vedellä ilkeitä, vanhoja, hurjia merimieslaulujaan, tai tarjota kaikille lasin ja pakottaa koko vapisevan seuran kuuntelemaan juttujaan tai yhtymään laulujensa kuoroihin. Usein tunsin koko talon tutisevan, kun kaikki naapurit henkensä edestä karjuivat "Huh-hah-hei ja rommia pullo", kukin koettaen, muistutusta suunnattomasti peläten, parkua kovemmin kuin toiset. Sillä päällä ollessaan hän näet oli mitä oikullisin toveri. Hän saattoi yhtäkkiä iskeä nyrkkinsä pöytään ja komentaa kaikki vaikenemaan, hän voi suuttua silmittömästi pienestä kysymyksestä taikka myös siitä, ettei kukaan mitään kysynyt eikä siis, hänen mielestään, seurannut kertomusta. Ja sitten ei kukaan saanut lähteä ravintolasta pois, ennenkuin hän oli juonut itsensä uniseksi ja hoiperrellut sänkyynsä.

Juuri nuo hänen juttunsa pahimmin peloittivat ihmisiä. Ja kauheita juttuja ne olivatkin; hirttämisistä, mereen viskaamisista, hirmumyrskyistä, Tortugan rosvosaaren riutoista ja hurjista teoista ja ihmepaikoista Espanjan vesillä. Omista puheistaan päättäen hän nähtävästi oli elänyt kaikkein ilkeinten ihmisten parissa, mitä Jumala konsanaan on merenkulkijoiksi erottanut, ja puhetapa, jolla hän näitä juttujaan kertoili, kammahdutti koruttomia maalaisiamme yhtä paljon kuin ne rikoksetkin, joita hän kuvasi. Isäni aina valitteli, että liikkeemme joutuisi aivan rappiolle, sillä pianhan meillä kävijät loppuisivat, kun ei kukaan haluaisi olla toisen komennettavana ja säilytettävänä. Mutta minä päinvastoin luulen, että vieraamme oli meille vain hyödyksi. Hän kyllä ensin pelotti ihmisiä, mutta kun he sitten jäljestäpäin iltaansa ajattelivat, niin ei se vallan hullulta tuntunutkaan. Olihan siitä vain harvinaista vaihtelua yksitoikkoiseen maalaiselämään, ja olipa joukko

nuorukaisia, jotka olivat häntä ihastelevinaan, nimittivät häntä "oikeaksi merikarhuksi", "todelliseksi merenkävijäksi" j.n.e. ja selittelivät, että siinä oli yksi juuri niitä miehiä, jotka tekivät Englannista niin peloittavan merivallan.

Tavallaan hän kuitenkin teki parhaansa viedäkseen meidät rappiolle. Hän asusti meillä viikkoja ja kuukausia; hänen rahansa olivat aikoja sitten loppuneet, ja isäni vain ei rohjennut vaatia lisämaksuja. Jos hän siitä jotain mainitsi, tuhautti kapteeni nenäänsä niin rajusti, että olisi melkein luullut hänen ärjäisseen, ja tuijotti sitten isäni ulos huoneesta. Sellaisten kohtausten jälkeen näin isäni väentelevän käsiään ja minä luulen, että katkeruus ja pelko, joka hänen mieltään siihen aikaan alati painoi, oli suurena syynä hänen aikaiseen ja onnettomaan kuolemaansa.

Koko sinä aikana, jonka kapteeni meidän luonamme asui hän ei vaihtanut muuta vaatetta kuin jonkin sukkaparin, jonka hän osti katukaupustelijalta. Kun sulka hänen hatussaan taittui riipuksiin, hän antoi sen riippua, vaikka se häntä tuulessa pahasti kiusasikin. Muistan miltä hänen takkinsa näytti, kun hän sitä aina itse huoneessaan paikkaili. Lopulta se oli yhtä paikkaa koko takki. Hän ei koskaan kirjoittanut eikä saanut kirjeitä, ei puhellut kenenkään muun kuin naapuriemme kanssa ja heidänkin kanssaan vain juovuksissa ollessaan. Hänen suurta merikirstuaan ei kukaan meistä ollut nähnyt avattuna. Vain kerran hän kohtasi vastustusta. Se sattui loppuaikoina, jolloin isäni sairaus jo oli ehtinyt pitkälle. Tohtori Livesey tuli myöhään iltapäivällä sairasta katsomaan, nautti vähän äitini valmistamasta ateristiasta ja meni sitten vierastupaan polttelemaan piippua siksi, kunnes hänen hevosesensa ehtisi saapua kylästä, meillä kun ei ollut tallia vanhassa "Benbow'ssa." Minä menin hänen kerallaan tupaan ja muistan panneeni merkille, mikä vastakohta siisti ja siro tohtorimme, hänen lumivalkea tekotukkansa, tummat loistavat silmänsä ja miellyttävä käytöksensä oli rehenteleville talonpojille ja etenkin likaiselle merirosvollemme, joka istui kuin mikäkin variksenpelätin veltona, juovuksissa, käsivarret pöydällä. Äkkiä hän — kapteeni nimittäin — rupesi hoilottamaan ainaista lauluaan:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo,
Viina ja hiisi vei miehen hautaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Ensin olin luullut, että "vainaan arkku" oli juuri tuo hänen yläkerran etuhuoneessa rehjottava suuri laatikkonsa, ja tämä luulo oli unissani liittynyt minun kuvitteluihini yksijalkaisesta merenkulkijasta. Mutta tähän aikaan me kaikki olimme jo lakanneet kiinnittämästä minkäänlaista huomiota koko lauluun. Mainittuna iltana se oli uutuuksena ainoastaan tohtori Liveseylle, ja minä huomasin, ettei se tehnyt häneen edullista vaikutusta. Hän näet katsahti hyvin vihaisesti laulajaan ja jatkoi sitten puheluaan puutarhuri Taylorin kanssa uudesta luuvalon parannustavasta. Vähitellen kapteeni kiihtyi omasta laulustaan ja viimein iski kämmenensä pöytään tavalla, jonka me kaikki tiesimme vaativan hiljaisuutta. Kaikki muut, paitsi tohtori Livesey, vaikenivat. Hän vain jatkoi selittelyään entiseen tapansa, puhuen selvään ja soinnukkaasti ja imeskellen vähän väliä piippuaan. Kapteeni tuijotti häneen hetkisen, iski uudelleen kämmenensä pöytään, tuijotti yhä ankarammin, ja viimein hurjasti kiroten karjaisi: "hiljaa siellä alakannella!"

"Minulleko puhuitte, herrani?" virkkoi tohtori.

"Minulleko puhuitte, herrani?" virkkoi tohtori; ja kun mies uudelleen kiroten ilmoitti hänen oikein arvanneen vastasi hän: "Vain sen minä sanon teille, herrani, että jos jatkatte rommin juomista, niin maailmassa on pian yksi likainen roisto entistä vähemmän!"

Kapteenin raivo oli kammottava. Hän ponnahti ylös, vetäisi esiin merimiesten linkkuveitsen, avasi sen ja heilutellen asetta kämmenellään uhkasi naulata tohtorin seinään.

Tohtori ei hievahtanutkaan. Olkansa yli virkkoi hän yhtä tyynesti ja pontevasti kuin ennenkin, mutta siksi kovalla äänellä, että kaikki huoneessa olijat sen kuulivat:

"Jollette heti pistä veistä taskuunne, niin lupaan minä kunniani kautta, että te ensi käräjissä joudutte hirteen."

Nyt seurasi silmäsota, mutta kapteeni se tässä pian murtui, pisti aseensa taskuunsa ja muristen kuin purtu koira istuutui entiselle paikalleen.

"Ja nyt, herrani", jatkoi tohtori; "kun nyt tiedän, että moinen miekkonen löytyy piirissäni, voitte olla vakuutettu siitä, että minä pidän teitä yöt päivät silmällä. Minä en ole ainoastaan lääkäri, vaan myös oikeuden jäsen, ja jos teitä vastaan ilmaantuu pieninkin moitteiden aihe, vaikkapa vain sellainen säädyttömyyden vuoksi kuin tänä iltana osoittamanne oli, niin minä ryhdyn ponteviin toimenpiteisiin saadakseni teidät käsiini ja täysin vaarattomaksi. Tämä riittääköön!"

Tohtori Liveseyn hevonen saapui pian portaitten eteen ja hän ratsasti pois, mutta kapteeni pysyi hiljaa sen illan ja kotvat ajat jälkeensä.

2 Luku.

Musta koira ilmestyy ja katoaa.

Vähän tämän jälkeen sattui ensimmäinen niistä salaperäisistä tapauksista, jotka lopulta vapauttivat meidät kapteenista, vaikka se ei, kuten saatte tietää, tapahtunutkaan hänen omasta tahdostaan. Kulumassa oli kylmä talvi pitkin, purevine pakkassäineen ja raivokkaine myrskyineen; jo alusta pitäen oli meille selvänä, ettei isäni arvatenkaan enää kevättä näkisi. Hän heikkeni päivä päivältä, ja äidilläni ja minulla oli koko ravintola hoidettavana. Puuhaa oli runsaasti, ja vastenmielistä vierastamme me emme paljon ajatelleet.

Oli muuan tammikuun aamu, nipistävän kylmä. Koko lahti oli pakkassumusta harmaana, pienet laineet liplattivat hiljaa rantakiviä vasten, aurinko oli vielä alhaalla ja sen säteet koskettelivat vasta vuorten huippuja ja kajastivat kaukana ulapalla. Kapteeni oli noussut tavallista aikaisemmin ja lyöntimiekka heiluen sinisen takin leveiden liepeiden alla, messinkinen kaukoputki kainalossa ja hattu takaraivolla lähtenyt kävelemään pitkin lahden rantaa. Muistan, miten hänen hengityksensä kävellessä jäi savuna hänen jälkeensä ja miten hän kallion taakse kääntyessään äkäisesti tuhautti nenäänsä, aivankuin yhä olisi tohtori Liveseytä muistanut.

Äitini oli yläkerrassa isän luona, ja minä katoin parhaillaan aamiaispöytää kapteenille, kun vierastuvan ovi aukeni ja sisään astui mies, jollaista en vielä ennen ollut nähnyt. Hän oli kelmeä, lihavanläntä olento; vasemmassa kädessä hänellä oli vain kolme sormea jällellä; ja vaikka kupeella olikin lyöntimiekka, ei hän silti näyttänyt kovinkaan sotaisalta. Minä pidin aina silmällä merenkulkijoita, olivatpa ne yksi- tai kaksijalkaisia, ja minä muistan, että tämä mies herätti minussa huomiota. Hänessä ei ollut paljonkaan merimiehen näköä, mutta sittenkin jotain suolaveden tuoksua.

Kysyin, mitä hän halusi, ja hän vastasi rommia maistavansa; mutta kun minä läksin sitä noutamaan, istahti hän pöydälle ja viittasi minua lähemmäksi. Minä jäin seisomaan paikalleni, pyyhinliina kädessäni.

"Tuleppa tänne, poikaseni", hän virkkoi. "Tulehan tänne lähemmäksi."

Minä astuin askeleen häneen päin.

"Onko tämä pöytä minun toveriani Billiä varten?" hän kysyi teeskennellysti naurahtaen.

Minä vastasin, etten tuntenut hänen toveriansa Bill-nimistä, ja että pöytä oli katettu meidän vieraallemme, jota me nimitimme kapteeniksi.

"Voihan Bill-toveriani nimittää yhtä hyvin kapteeniksikin", sanoi hän. "Hänellä on toisessa poskessa arpi ja käytöstapa hyvin miellyttävä, etenkin hänen juovuspäissään ollessaan. Sellainen se on minun Billini. Olettakaamme noin vain periaatteen vuoksi, että sinun kapteenillasi on arpi poskessa, ja vaikka vielä lisäksi, että se on oikeassa poskessa. Kas niin! Johan sanoinkin! No, onko nyt Bill-veikkoni tässä talossa?"

Sanoin, että hän on ulkona kävelemässä.

"Missäpäin, poikaseni? Minnepäin hän meni?"

Kun olin osoittanut hänelle kallion ja selittänyt, mistä kapteenin arvatenkin tapaisi ja miten pian, ja vastannut vielä muutamiiin muihin kysymyksiin, virkkoi mies: "Silloinhan voin vallan hyvin tyhjentää maljan Bill-veikon terveydeksi."

Ilme hänen kasvoillaan, kun hän nämä sanat lausui, ei ollut suinkaan miellyttävä, ja minulla oli omat syyntä luullakseni, että vieras erehtyi, vaikkapa hän olisi tarkoittanutkin sitä mitä sanoi. Mutta eihän se minua liikuttanut, päättelin, ja sitäpaitsi ei ollut helppo tietää mitä tehdä. Mies pysytteli ulko-oven likistöllä ja pälyili nurkan taakse kuin hiirtä väijyvä kissa. Kerran minä poistuoin maantielle, mutta hän kutsui minut heti takaisin, ja kun en totellut hänen mielestään tarpeeksi nopeasti, niin muuttuivat hänen tahmaiset kasvonsa aivan kammottaviksi ja hän käski minut sisään kiroten niin hurjasti, että juoksujalkaa tottelin. Heti kun minä olin jälleen huoneessa, palasi hän entiselle paikalleen ja osaksi mairitellen, osaksi ivaten taputti minua olalle ja sanoi, että olin kiltti poika, ja että hän jo oli minuun aivan mielistynyt. "Minulla on poika", selitti hän, "ja te olette niin toistenne näköiset kuin hyvät väkipyörät, ja hän on minun ylpeyteni. Mutta pojat tarvitsevat ensi kädessä kuria, poikaseni — kovaa kuria. Jos olisit Billin kera purjehtinut, niin et olisikaan seisonut tuolla toista käskyä odottaen, et maar. Se ei ollut Billin tapaista, eikä muidenkaan, jotka hänen kanssaan purjehtivat. Mutta tuollahan, toden totta, onkin Bill-veikkoseni, kaukoputki kainalossa, miekkonen. Me, poikaseni, menemme nyt takaisin vierastupaan oven taakse ja hämmästyttämme vähän Billiä, sitä vanhaa veikkaa."

Näin sanoen mies perääntyi vierastupaan ja asetti minut taakseen nurkkaan niin, että avonainen ovi piiloitti meidät kokonaan. Minä olin hyvin levoton ja pelästynyt, kuten voitte arvata, ja huomattuani että mies nähtävästi itsekin oli vähän peloissaan, en suinkaan rauhoittunut. Hän asetti miekkansa helposti tavattavaksi, koetteli lähtikö ase helposti tupesta ja odotellessamme hän koko ajan nieleksi, aivankuin hänellä olisi ollut tulppa kurkussa, kuten sanotaan.

Vihdoinkin astui kapteeni huoneeseen, heitti oven perästään kiinni ja sivuilleen katsahtamatta käveli läpi tuvan suoraan aamiaispöytänsä ääreen.

"Bill", virkkoi mies äänellä, jonka hän mielestäni koetti saada rohkeaksi ja järeältä kalskahtavaksi.

Kapteeni pyörähti ympäri meihin päin. Hänen kasvoiltaan oli kaikki väri hävinnyt ja nenäkin oli sinertävä. Hän oli kuin mies, joka näkee aaveen tai pahan hengen tai jotain vielä pahempaa, jos sellaista löytyy; ja totta puhuen minun tuli sääli häntä, kun näin hänen niin äkkiä muuttuvan niin vanhaksi ja raihnaiseksi.

"Kas niin, Bill, tunnethan minut, — tunnet vanhan laivatoverisi, Bill, epäilemättä", mies puhui.

Kapteeni hengähti syvään melkein läähättäen.

"Musta Koira!" virkkoi hän.

"Kukapa muukaan?" vastasi toinen vähän rauhoittuneena. "Se entinen Musta Koira on tullut tervehtimään vanhaa laivatoveriaan Billiä 'Amiraali Benbow'n' ravintolassa. Oi Bill, Bill, monet mutkat on meidän molempien matkalla ollut siitä lähtien kun nämä kaksi ulotintani menetin", puhui hän typistettyä kättänsä ojentaen.

"No niin", kapteeni virkkoi, "olet saanut minut käsiisi, minkäpä sille. Puhu suusi puhtaaksi — mitä tahdot?"

"Tuo kuuluu aivan sinunlaiseltasi, Bill", Musta Koira vastasi, "sanoit toden sanan, Billy. Minä tahtoisin lasin rommia tältä pojanveitikalta, johon minä olen jo mielistynyt; ja me istuudumme pöydän ääreen, jos sallit, ja puhelemme kursailematta, kuten vanhat laivatoverit ainakin."

Kun minä palasin rommia tuoden, istuivat he jo kahden puolen kapteenin aamiaispöytää. Musta Koira oli oven puolella ja istui sivuittain niin, että voi pitää silmällä sekä toveriaan että myös, luullakseni, pakotietänsä.

Hän käski minua poistumaan ja jättämään oven auki. "Avaimenreiät eivät ole minua varten, poikaseni", huomautti hän. Minä jätin heidät kahden kesken ja vetäydyin tarjoiluhuoneeseen.

Vaikka koetinkin parhaani mukaan kuunnella, en kotvaan erottanut muuta kuin hiljaista sorinaa, mutta lopulta puhelu alkoi muuttua äänekkäämmäksi ja minä erotin muutamia sanoja, enimmäkseen kapteenin singahuttamia kirouksia.

"Ei, ei, ei, lopeta jo!" hän kerrankin huudahti. Ja hetken perästä kuulin: "Jos hirttämisestä tulee kysymys, niin hirtä kaikki, sanon minä!"

Sitten yht'äkkiä huoneesta kuului kauheita kirouksia ja muuta meteliä — tuolit ja pöytä lensivät kumoon, teräs kilahti, joku parahti tuskasta ja samassa näin Mustan Koiran hurjasti pakenevan ja kapteenin ajavan häntä täyttä juoksua takaa. Molemmilla oli miekat kädessä ja ensin mainitun vasemmasta olkapäästä vuoti veri. Ovessa kapteeni tähtäsi pakenijaan viimeisen kauhean iskun, joka epäilemättä olisi häneltä selkärangankin katkaissut, ellei "Amiraali Benbow'n" suuri ovikilpi olisi sattunut eteen. Vielä tänä päivänäkin voitte nähdä loven kilven alareunassa.

Se isku oli ottelun viimeinen. Kerran tielle päästyään Musta Koira haavastaan huolimatta vilisti pakoon hämmästyttävän nopeasti ja tuossa tuokiassa hävisi kallion harjanteen taa. Kapteeni taas seiso i ovikilpeen tuijottaen aivan kuin järkensä menettänyt mies. Sitten hän pyyhkäsi kädellään kasvojaan useampaan kertaan ja palasi vihdo i takaisin huoneeseen.

"Jim, rommia", virkkoi hän; ja puhuessaan hän jo vähän horjahti ja nojautui toisella kädellään seinään.

"Oletteko haavoittunut!" huudahdin minä.

"Rommia", hän pyysi toistamiseen. "Minun täytyy muuttaa täältä. Rommia, rommia!"

Minä juoksin sitä noutamaan, mutta olin niin hätääntynyt, että pudotin lasin ja kaadoin juoman maahan. Jälkiä korjaillessani kuulin vierastuvasta romahduksen, ja kun juoksin sinne, näin kapteenin makaavan pitkin pituuttaan lattialla. Samassa äitini, huudoista ja metelistä pelästyneenä, tuli juosten alas yläkerrasta avukseni. Yhdessä kohotimme sitten kapteenin päätä lattiasta. Hän hengitti syvään ja vaivalloisesti, mutta silmät olivat kiinni ja kasvoilla paha ennustava väri.

"Oh, voi sentään", äitini huudahti, "tätä häpeätä huoneellemme! Ja isärukkasi makaa sairaana!"

Me emme tienneet mitä kapteenille tehdä, emmekä muuta osanneet ajatella kuin että hän oli saanut kuolinhaavan vieraan miehen kanssa otellessaan. Minä sain rommin noudetuksi ja koetin valaa sitä hänen suuhunsa, mutta hänen hampaansa olivat tiukasti yhteenpuristetut ja leuat jäykät kuin rautaan valetut. Helpotuksen huokaus pääsi meiltä molemmilta, kun ovi aukeni ja tohtori Livesey astui sisään isääni katsomaan.

"Oi, tohtori", huudahdimme, "mitä tässä on tehtävä? Mihin hän on haavan

saanut?"

"Haavan? Joutavia!" tohtori vastasi. "Yhtä vähän hän on haavoittunut kuin te tai minä. Mies on saanut kohtauksen, kuten jo ennustinkin. Ehkä te, rouva Hawkins, nyt tahdotte mennä yläkertaan miehenne luo ja, jos mahdollista, pitää hänet kaikesta tästä tietämättömänä. Minun täytyy nyt koettaa parhaani mukaan pelastaa tämän miekkosen kolminkertaisesti arvoton henki. Jim kai tuo minulle maljan."

Maljaa noutaessani oli tohtori jo kääriänyt ylös kapteenin hihan ja paljastanut hänen jäntevän käsivartensa. Siinä oli useassa kohti ihopiirroksia. "Täällä on onnea", "hyvä tuuli" ja "Billy Bones kuvittelee", olivat somasti piirretyt kyynärvarteen ja ylhäälle likelle olkapäätä oli maalattu hirsipuut, joissa roikkui mies. Kuva oli mielestäni erittäin taitavasti tehty.

"Sangen kuvaavaa", tohtori virkkoi sormellaan viitaten hirsipuihin. "Ja nyt, Billy Bones, jos se nimenne lienee, nyt katsomme verenne väriä. Jim", hän kysyi minulta, "pelkäätkö verta?"

"En, tohtori", vastasin.

"Pitele sitten maljaa", sanoi hän ja avasi samassa lansetillaan valtasuonen.

Verta oli runsaasti laskettu, ennenkuin kapteeni avasi silmänsä ja katseli harhailleen ympärilleen. Ensiksi hän tunsu tohtorin ja hänen kasvonsa huomattavasti synkistyivät. Sitten hänen katseensa sattui minuun ja hän näytti rauhoittuvan. Mutta äkkiä ilme hänen kasvoissaan muuttui ja hän koetti nousta istumaan huudahtaen:

"Missä on Musta Koira?"

"Ei täällä ole Mustaa Koira", tohtori vastasi, "ellei teitä itseänne oteta lukuun. Te olette juonut rommia, olette saanut kohtauksen aivan niin kuin ennustinkin; ja minä olen juuri, vaikka sangen vastahakoisesti, vetänyt teidät varmasta haudasta elävien joukkoon. Nyt, Bones — —"

"Se ei ole nimeni", hän keskeytti.

"Saman tekevä", tohtori vastasi. "Sen niminen on muuan merirosvo, jonka tunnen, ja saman nimen annan teille lyhyiden vuoksi. Ja nyt tahtoisin saada teille sanotuksi, että yksi rommilasi ei teitä tapa, mutta jos yhden otatte, niin otatte toisenkin ja monta muuta lisäksi; ja minä panen peruukkini pantiksi siitä, että jollette te heti juomista lopeta, niin olette kuoleman oma —"

ymmärrättekö sitä? — kuoleman oma, ja te joudutte siihen paikkaan, joka teitä varten on valmistettu, kuten Raamatussa sanotaan. Nyt ylös, mies. Vielä tämän kerran autan teitä vuoteellenne."

Suurella vaivalla saimme hänet kuljetetuksi yläkertaan ja laskimme vuoteelle, johon hän vaipui kuin pyörtyäkseen.

"Muistakaa nyt", tohtori sanoi, "minä en ota teitä vastuulleni — rommin nimikin on teille kuolemaksi."

Näin sanoen hän läksi isäni luo, vieden minut mukanaan.

"Ei hätää", puhui hän heti kun oli sulkenut perästämme oven. "Olen laskenut hänestä verta siksi paljon, että hän pysyy jonkin aikaa hiljaa. Maatkoon nyt aloillaan viikon päivät — se on parasta sekä hänelle että teille; mutta uusi kohtaaminen hänet lopettaa."

3 Luku.

Musta merkki.

Puolenpäivän tienoilla menin viemään kapteenille virkistäviä juomia ja lääkkeitä. Hän makasi jotenkin samassa asennossa, mihin olimme hänet jättäneet. Hän näytti sekä väsyneeltä että kiihoittuneelta.

"Jim", puhui hän, "sinä olet ainoa olento täällä, jolle voi jotain arvoa antaa, ja sinä tiedät, että minä olen aina ollut hyvä sinulle. Jok'ainoa kuukausi olen sinulle antanut hopearahan aivan omaksesi. Näet, toveri, miten huonossa kunnossa nyt olen ja kaikkien hylkäämänä. Jim, sinähän olet niin hyvä ja tuot minulle pikarin rommia, etkös tuokin, vanha toveri!"

"Tohtori —", aloin.

Mutta hän keskeytti minut, hereten heikolla äänellä mutta sydämensä pohjasta sadattelemaan tohtoria. "Tohtorit ovat ämmiä joka kynsi", hän sanoi, "ja mitäpä tämäkään tohtori merimiehistä ymmärtäisi? Minä olen ollut uunikuumissa paikoissa, ja miehet ovat kaatuilleet ympärilläni keltaisen kuumeen kynsissä, ja siunattu maaemo on aaltoillut kuin meri maanjäristyksen kourissa — tietäisikö tämä tohtori jotain sellaisista maista? — ja minä olen elänyt rommilla, kuuletko! Se on ollut ruokani ja juomani ja mies ja vaimo — kaikki; ja jos nyt en saa rommiani, niin olen kuin purjeeton laivarähjä tyynellä rannalla, ja vereni on lankeava sinun päällesi, Jim, ja tuon

tohtori-ämmän päälle"; ja hän rupesi taas sadattelemaan. "Katsos, miten sormeni vapisevat", jatkoi hän surkealla äänellä. "Ne eivät pysy hetkeäkään yhdessä kohti. En ole saanut pisaraakaan koko tänä päivänä. Tohtori on hullu, pähkähullu! Jollen minä saa vähän rommia, Jim, niin kauheat näyt tulevat eteeni; minä olen jo ennenkin näkyjä nähnyt. Olen nähnyt Flint-ukon siinä nurkassa takanasi, nähnyt hänet selvästi kuin päivällä; ja jos näyt palaavat, niin muutun minä Kainiksi, sillä hurjasti olen minä elänyt. Sanoihan sinun tohtorisi itsekin, ettei yksi lasi minulle pahaa tee. Minä annan sinulle kiiltävän kultarahan pikarillisesta, Jim."

Hän hurjistui hurjistumistaan, ja se peloitti minua isäni vuoksi, joka oli hyvin heikkona ja tarvitsi hiljaisuutta. Sitäpaitsi eivät olleet vaikuttamatta tohtorin sanatkaan, joista minua muistutettiin, ja lahjomisyritys minua vielä harmitti.

"Rahoistanne en huoli", vastasin, "muuta kuin minkä olette isälleni velkaa. Yhden lasillisen tuon, mutta en myöskään enempää."

Kun juoman toin, tarttui hän siihen kärkkäästi ja joi lasin pohjaan. .

"Ai ai" sanoi hän, "tämä se joltakin maistuu. Mutta kuules, toveri, sanoiko se tohtori, kuinka kauan minun piti maata tässä vanhassa pesässä?"

"Viikko vähintään", vastasin.

"Tulimmaista!" huudahti hän. "Kokonainen viikko! Se on minulle mahdotonta; siihen mennessä he ovat jo toimittaneet minulle mustan merkin. Ne lurjukset koettavat tänäkin hetkenä saada minusta vihiä — nuo lurjukset, jotka eivät kyenneet omaa saalistaan pitelemään ja himoitsevat nyt toisen omaisuutta. Onko se merimiehen tapaista; onko, kysyn minä? Mutta minä olen säästeliäs sielu. En ole koskaan rahojani tuhlanut enkä hävittänyt ja minä vedän taas heitä nenästä. En minä heitä pelkää. Minä päästän vielä yhden reivin purjeissa ulos, toverini, ja näytän heille taas köyden päätä."

Puhuessaan hän kohottautui vaivalloisesti vuoteeltaan nojautuen olkapäähäni niin kovakouraisesti, että olin vähällä puhjeta huutamaan, ja liikutellen jalkojaan kuin olisivat ne olleet raskasta, vierasta tavaraa. Hänen sanansa, joiden piti kuulua niin innostuneilta, olivat surullisena vastakohtana heikolle äänelle, jolla ne lausuttiin. Hän vaikenä hetkeksi päästyään istumaan sängyn laidalle.

"Se tohtori on vienyt minulta voimat", murisi hän. "Korvani soivat. Laske minut takaisin vuoteelle."

Ennenkuin ehdin häntä auttaa, vaipui hän jo entiseen asentoonsa ja makasi siinä hetken äänettömänä. "Jim", hän vihdoin virkkoi, "sinähän näit sen tänpäiväisen merimiehen?"

"Mustan Koiranko?" kysyin.

"Ahaa! Musta Koira", sanoi hän. "*Hän* on paha mies; mutta pahempiakin on, jotka hänet lähettivät. Kuule nyt; jos minä en täältä pääse minnekään ja he saavat mustan merkin annetuksi, niin muista, että he tavoittelevat vanhaa merimiesarkkuani. Sinä kiipeät hevosen selkään — voithan sen tehdä, vai mitä? No niin, sinä kiipeät hevosen selkään ja menet — olkoon menneeksi, minä tahdon! — ja menet sen kirotun tohtori-ämmän luo ja pyydät häntä kutsumaan kokoon kaikki apurit — oikeuden palvelijat ja sen semmoiset — ja hän ottaa kiinni heidät kaikki 'Amiraali Benbow'ssa' — ukko Flintin koko varuskunnan, miehet ja pojat, — kaikki jotka ovat jällellä. Minä olin ensimmäinen perämies, ukko Flintin ensimmäinen perämies, ja minä yksinäni tiedän paikan. Hän ilmaisi sen minulle maatessaan kuoleman kielissä kuten minä nyt. Mutta sinun ei tarvitse virkkää mitään, elleivät he saa mustaa merkkiä minulle annetuksi, taikka ellet jälleen näe Mustaa Koiraa tai yksijalkaista merenkulkijaa — häntä eritoten."

"Mutta mikä se musta merkki on, kapteeni?" kysyin.

"Se on haaste, toveri. Minä ilmoitan sinulle, jos he saavat sen annetuksi. Mutta muista pitää silmäsi auki Jim, ja minä panen saaliit kahtia kanssasi, sen vakuutan kunniani kautta."

Hän puhui vielä, jonkin aikaa yhä heikommalla äänellä; mutta heti kun olin antanut hänelle lääkkeen, jonka hän otti kuin lapsi huomauttaen vain, että "jos konsaan merimies on lääkkeitä tarvinnut, niin olen minä nyt sellainen merimies", ja vaipui sitten syvään, horrosmaiseen uneen, jolloin minä läksin hänen luotaan. En tiedä, miten olisin menetellyt, jos kaikki olisi hyvin käynyt. Luultavasti olisin kertonut kaikki tohtorille, sillä minä pelkäsin kauheasti, että kapteeni katuisi tunnustuksiaan ja iskisi minut hengiltä. Mutta nyt kävikin niin, että isäni äkkiä kuoli samana iltana, ja se muutti asiat kokonaan. Luonnollinen surumme, naapurien käynnit, hautajaispuuhat ja toimet ravintolassa, jota kesken kaiken oli hoidettava, pitivät minua niin kovassa touhussa, ettei minulla ollut paljon aikaa edes ajatella kapteenia, sen vähemmin häntä pelätä.

Seuraavana aamuna hän jo tuli alakertaan, söi tavalliset ateriansa, vaikka entistä vähemmän, ja joi rommia luullakseni tavallista enemmän, sillä hän kävi itse sitä noutamassa anniskeluhuoneesta otsa rypyssä ja tuhautellen nenäänsä niin ankarana, ettei kukaan uskaltanut häntä vastustaa. Hautajaisten edellisenä iltana hän oli yhtä päihtynyt kuin ennenkin, ja ilkeältä tuntui, kun kuuli hänen surutalossa vetävän vanhaa, kauheata merimieslauluaan. Mutta niin heikko kuin hän olikin, pelkäsimme me häntä kuin kuolemaa, ja tohtori oli muutaman sairaustapauksen vuoksi matkustanut penikulmien päähän eikä isäni kuoleman jälkeen kertaakaan ollut luonamme. Olen sanonut, että kapteeni oli heikko, ja siltä todellakin näytti kuin olisi hän heikontunut eikä voimistunut. Hän kompuroi ylös ja alas rappusia, laahusti vierastuvasta anniskeluhuoneeseen ja sieltä taas takaisin, ja toisinaan hän pisti nenänsä ulos nuuhkaistakseen meri-ilmaa. Liikkuessaan hän nojasi seiniin ja hengitti vaivalloisesti ja nopeasti kuin vuoren jyrkänteitä kiipeillessä. Hän ei puhutellut kertaakaan minua erityisesti ja minä luulen, että hän oli melkein unohtanut avomielisyytensä; mutta muuten hän oli tavallista pikapäisempi ja, jos ottaa huomioon hänen heikkoutensa, entistään julmempi. Juovuksissa ollessaan hän nyt tavallisesti paljasti lyöntimiekkansa ja asetti sen eteensä pöydälle. Mutta samalla hän kiinnitti vähemmän huomiota muihin ihmisiin ja näytti hautovan omia ajatuksiaan, melkein pä hourailevan. Kerrankin hän esimerkiksi rupesi kaikkien meidän suureksi hämmästykseksi laulamaan aivan erilaista laulua, jotain maalaisten rakkauslaulua, jonka hän varmaankin oli oppinut nuoruudessaan ennenkuin rupesi merimieheksi.

Tällaista oli elämämme aina maahanpanijaisten jälkeiseen päivään. Tuona kylmänä, sumuisena päivänä kello kolmen seuduissa iltapäivällä seisoin ulko-ovella mieli täynnä surullisia ajatuksia isäni kuoleman johdosta, kun näin jonkun tulevan hitaasti tietä pitkin. Hän oli nähtävästi sokea, sillä hän tunnusteli kepillä eteensä ja viheriä varjostin peitti hänen silmänsä ja nenänsä. Vanhuudesta tai heikkoudesta hän kulki kumarassa ja päällään hänellä oli suunnaton, ryysyinen merimieskauhtana, jonka pään yli viskattu päähine teki hänet aivan muodottomaksi. En koskaan eläissäni ollut vielä nähnyt niin kauhean näköistä olentoa. Hän pysähtyi vähän matkan päähän ravintolasta ja puhui luonnottomalla, yksitoikkoisella nuotilla tyhjiyteen edessään.

"Tahtoisiko joku hyvä ystävä sanoa sokealle mies-raukalle, joka on kadottanut silmiensä kalliin valon puolustaessaan kunniakkaasti isänmaataan

Englantia, ja Jumala siunatkoon Yrjö kuningasta! — missä tai missä osassa tätä maata hän nyt lienee?"

"Olette 'Amiraali Benbow'n luona Mustan Kummun lahden rannalla, mies hyvä", vastasin minä.

"Kuulen äänen", sanoi hän — "nuoren äänen. Tahdotteko ojentaa minulle kätenne, hyvä nuori ystäväni, ja viedä minut sisään?"

Minä ojensin käteni ja tuo kamala, hempeäpuheinen, silmätön olento samassa tarttui siihen kuin rautapihdeillä puristaen. Minä hämmästyin niin, että yritin ponnistautua irti otteesta, mutta sokea vetäisi minut yhdellä ainoalla nykäyksellä aivan vierellensä.

"Nyt, poika", virkkoi hän, "sinun on vietävä minut kapteenin luo."

"Sitä en", vastasin, "totta totisesti uskalla tehdä."

"Joutavia", virkkoi hän irvistäen, "vie minut suoraan sisään, taikka minä rusennan käsivartesi."

Ja näin sanoen hän väänsi kättäni niin armottomasti, että minä parahdin tuskasta.

"Teidän omaa parastanne", selitin, "minä tarkoitan. Kapteeni ei ole entisellään. Hänellä on paljastettu miekka edessään. Eräs toinen herra —"

"Eteenpäin mars", keskeytti hän; ja niin julmaa, kylmää ja ilkeätä ääntä kuin sen sokean miehen minä en vielä ollut kuullut. Se lannisti minut varmemmin kuin kipu, ja minä tottelin häntä viipymättä, kävellen suoraan ovelle ja vierastupaa kohti, jossa sairas merirosvomme istui rommistaan juopuneena. Sokea mies pysyttelihe aivan rinnallani, pidellen minua lujasti kiinni ja nojautuen minuun raskaammin kuin oikeastaan siedinkään.

"Vie minut suoraan hänen eteensä, ja kun olen näkyvissä, huuda 'Tääll' on eräs toverinne, Bill —'. Jos et niin tee, niin minä teen näin", ja hän puristi taas niin että päätäni huimasi.

Kaikki tämä sai minut niin mielettömästi pelkäämään sokeaa miestä, että minä unohdin kapteeniakin kammovani, ja vierastuvan ovea avatessani minä vapisevalla äänellä lausuin nuo sanat, jotka hän oli suuhuni pannut.

Kapteeni-parka kohotti katseensa, ja samassa kun hän näki tulijan, haihtui humala hänestä ja hän jäi selvänä miehenä tuijottamaan eteensä. Hänen

kasvonsa eivät ilmaisseet niin paljon kauhua kuin kuolettavaa kipua. Hän yritti nousta, mutta luullakseni eivät hänen voimansa enää siihen riittäneet.

"Istu aloillasi, Bill", virkkoi sokea. "Vaikken minä näe, niin kuulen sormenkin liikahduksen. Asia kuin asia. Ojenna vasen kätesi. Poika, ota kiinni hänen vasemman kätensä ranteesta ja tuo se oikean käteni ulottuville."

Molemmat tottelimme häntä täsmälleen, ja minä näin hänen siirtävän jotain keppiä pitelevältä kämmeneltään kapteenin käteen, joka samassa puristui kiinni.

"Nyt se on tehty", sanoi sokea mies. Samassa hän äkkiä hellitti kätensä ja uskomattoman osavasti ja ketterästi pujahti vierastuvasta ulos tielle, jossa minä, liikkumattomana seisoessani, kuulin hänen keppinsä kopinan loittonemistaan loittonevan.

Kului kotvasen, ennenkuin kapteeni ja minä selvisimme järkiimme, mutta viimein minä päästin irti hänen ranteensa, jota yhä olin pidellyt, ja hän melkein samaan aikaan katsahti tarkkaavaisesti kämmeneensä.

"Kello kymmenen!" huudahti hän. "Kuusi tuntia. Vielä ennätämme heidät nipistää"; ja hän hyppäsi pystyyn.

Mutta samassa hän horjahti, vei kätensä kaulaansa, seiso hetkisen huojuen ja kaatui sitten omituisesti äännähtäen kasvoilleen lattialle.

Minä kiiruhdin heti hänen luokseen äitiäni huutaen. Mutta kiirehtiminen oli turhaa. Äkkipikainen halvaus oli lopettanut hänen päivänsä. Omituista on — sillä miehestä en ollut koskaan pitänyt, vaikka viime aikoina hän olikin alkanut käydä säälikseni —, että minä, heti kun huomasin hänet kuolleeksi, purskahdin valtavaan itkuun. Tämä oli toinen kuolemantapaus ympäristössäni, ja edellisen jättämä suru oli vielä tuoreena mielessäni.

4 Luku.

Merimiesarkku.

Luonnollisesti kerroin viipymättä äidilleni kaikki mitä olin saanut tietää — mikä minun ehkä olisi pitänyt jo paljon aikaisemmin tehdä —; ja me huomasimme heti olevamme vaikeassa ja vaarallisessa asemassa. Osa kapteenin rahoista — jos hänellä niitä ollenkaan oli — kuului kieltämättä meille; mutta sangen luultavaa oli, etteivät hänen laivatoverinsa, ainakaan

eivät ne kaksi, Musta Koira ja sokea mies, jotka olin nähnyt, olisi taipuvaisia luopumaan saaliistaan maksaakseen vainajan velat. Jos olisin seurannut kapteenin käskyä ratsastaa heti tohtori Liveseytä noutamaan, olisi äitini jäänyt yksin ja turvattomaksi, ja se ei nyt voinut käydä laatuun. Toiselta puolen emme kumpikaan voineet paljon kauemmin viipyä talossa; hiilien rapina keittiön liedessä, yksinpä kellon tikutuskin peloitti meitä. Ympäristössä kuului mielestämme lakkaamatta lähestyviä askeleita; ja muistaessani vierastuvan lattialla makaavaa kapteenin ruumista ja ajattellessani tuon kauhean, sokean kerjäläisen kuljeksivan lähistöllä valmiina joka hetki palaamaan, oli minulla monet kerrat, kuten sanotaan, kauhusta sydän kurkussa. Jotakin täytyi pian tehdä, ja viimein juolahti mieleemme lähteä yhdessä hakemaan apua kylästä. Sanottu ja tehty. Paljain päin juoksimme heti ulos pimenevän illan usmaiseen pakkaseen.

Kylään ei ollut monta sataa sylvä, vaikka se ei näkynytäkään viereisen lahdelman toiselta rannalta. Se oli päinvastaisella suunnalla kuin mistä sokea mies oli tullut ja minne hän oli mennyt, ja se seikka lisäsi tuntuvasti rohkeuttani. Monta minuuttia emme matkalla viipyneet, vaikka joskus pysähdyimmekin kuuntelemaan. Mutta mitään tavattomia ääniä eivät korvamme erottaneet — laineet vain rannalla hiljaksen liplattivat ja varikset raakkuivat metsässä.

Oli jo tulenvalon aika kylään päästessämme, enkä koskaan unohtane miten mieleni keventyi, kun näin sen valaistut akkunat ja oviaukot; mutta siihen supistuikin, kuten selville kävi, koko se apu, jonka siltä taholta saimme. Sillä — teidän mielestänne kai olisivat miehet saaneet hävetä menettelyänsä — ei yksikään sielu suostunut palaamaan kanssamme "Amiraali Benbow'hin." Mitä enemmän me vaikeuksistamme puhuimme, sitä kiihkeämmin he vaimoineen ja lapsineen kotiensa suojaan turvautuivat. Kapteeni Flintin nimi oli, vaikka se minulle olikin outo, muutamille tarpeeksi tuttu herättääkseen lannistavaa pelkoa. Muutamat miehet, jotka olivat olleet peltotyössä "Amiraali Benbow'n" tuolla puolen muistivat sitäpaitsi nähneensä tiellä useita outoja miehiä, ja luullen heitä salakuljettajiksi, pujahtaneensa piiloon ja ainakin yksi oli nähnyt loggerttilaivan niin sanotussa Kissan Kolossa. Jokainen, joka oli ollut kapteenin toveri, voi jo pelkällä tällä ominaisuudellaan pelästyttää heidät pahanpäiväisesti. Loppujen loppu oli, että monet kyllä olivat valmiit ratsastamaan päinvastaiseen suuntaan tohtori Liveseyn luo, mutta ei kukaan halunnut auttaa meitä ravintolan

puolustamisessa.

Sanotaan, että pelko tarttuu; mutta väittelystä kai, toiselta puolen, saa rohkeutta. Niinpä kun jokainen oli syynsä selvittänyt, piti äitini heille puheen. Hän ei vain niinkään, selitti hän, laskisi käsistään rahoja, jotka kuuluivat hänen isättömälle pojalleen. "Jos ei kukaan teistä uskalla", sanoi, "niin Jim ja minä uskallamme. Takaisin menemme samaa tietä kuin tulimme, eikä se teidän ansiota ole, moiset kollot, jänishousut. Me avaamme arkun, vaikka henkemme menisi. Ja teiltä, rouva Crossley, kai saan lainaksi tämän pussin, pannakseni siihen meille laillisesti kuuluvat rahat."

Luonnollisesti minä sanoin seuraavani äitiäni, ja luonnollisesti he kaikki ihmettelivät uhkarohkeuttamme, mutta ei vain kukaan mukaamme lähtenyt. Ainoa, minkä he tekivät oli, että he antoivat minulle ladatun pistoolin siltä varalta, että meitä ahdistettaisiin, ja lupasivat varustaa satuloidut hevoset käytettäviksemme, jos meitä paluumatkalla ajettaisiin takaa. Vielä lähettivät he poikasen ratsastamaan tohtorin asunnolle päin etsimään aseellista apua.

Sydämeni löi sangen terhakasti, kun läksimme kylmään yöhön vaaralliselle matkallemme. Täysikuu oli nousemassa ja pilkisti punaisena sumuvaipan yläreunan läpi. Tämä joudutti vielä enemmän askeleitamme, sillä selvää oli, että ennenkuin takaisin ennättäisimme, olisi kaikkialla valoisaa kuin päivällä ja ken tahansa näkisi lähtömme. Hiljaa ja nopeasti pujotteleuduimme pensasaitojen vierustoita emmekä kuulleet tai nähneet mitään epäilyttävää, ja pian oli "Amiraali Benbow'n" ovi sanomattomaksi helpotukseksimme sulkeutunut perästämme.

Minä telkesin sen heti sisäpuolelta ja me seisoimme hetken läähättäen pimeässä talossa, jossa vain kapteenin hengetön ruumis oli seuranamme. Äitini nouti sitten kynttilän tarjoiluhuoneesta ja käsikädessä etenimme vierastupaan. Kapteeni makasi siellä samassa asennossa kuin lähtiessämme selällään, silmät auki ja toinen käsi sivulle ojennettuna.

"Vedä verho alas, Jim", kuiskasi äitini; "ne voisivat tulla ulkoapäin kurkistelemaan. Ja nyt", jatkoi hän pyynnön täytettyäni, "meidän on saatava avain *tuolta* mutta kukahan sitä koskea tahtoo!" Hän huokasi nämä sanat lausueksaan.

Minä laskeuduin heti polvilleni. Lattialla hänen kätensä vieressä oli pyöreä paperin palanen, joka oli toiselta puolen mustattu. Se oli varmaankin tuo

"musta merkki." Otin sen ylös, ja toiselta puolen keksin seuraavan, hyvällä ja selvällä käsialalla kirjoitetun, lyhyen tiedonannon: "Kello kymmeneen illalla on sinulla aikaa."

"Kello kymmeneen hän sai aikaa, äiti", sanoin; ja samassa meidän vanha seinäkello alkoi lyödä. Tämä äkillinen ääni säikäytti meitä pahanpäiväisesti; mutta hyviä uutisia se antoi, sillä kello oli vasta kuusi.

"Jim", sanoi äitini, "avain!"

Minä kopeloin kapteenin taskut. Vähän pientä rahaa, sormustin, vähän lankaa ja muutamia suuria neuloja, palanen rullatupakkaa, josta pää oli puraistu pois, käyräpäinen linkkuveitsi, taskukompassi, tulukset — siinä kaikki mitä löysin. Epäily alkoi jo vallata mieleni.

"Ehkä se onkin hänen kaulassaan", arveli äitini.

Kovin vastenmieliseltä tuntui ruumiiseen koskea, mutta minä voitin sen tunteen ja revin hänen paitansa kaulasta auki. Ja todellakin — siellä riippui avain tervaisesta nuoranpätkästä, jonka leikkasin poikki kapteenin omalla linkkuveitsellä. Tämä löytö valoi meihin uutta toivoa, ja viipymättä riensimme yläkertaan siihen pieneen kammioon, jossa hän niin kauan oli makoillut ja jossa hänen arkkunsa oli koko ajan ollut.

Ulkoapäin se oli aivan tavallisen merimiesarkun näköinen. Päähän oli poltinraudalla painettu "B" ja nurkat olivat aivan kuin pitkällisestä kovakätisestä käytännöstä typistyneet ja runneltuneet.

"Anna minulle avain", äitini sanoi; ja vaikka kansi oli jotenkin kankea, sai hän arkun tuossa tuokiossa avatuksi.

Kitkerä tupakan ja tervan haju tuoksahti sisältä, mutta päälläpäin ei näkynyt muuta kuin hyvä, huolellisesti harjattu ja kokoon laskettu vaatekerta. Äitini vakuutti, ettei sitä oltu kertaakaan käytetty. Niiden alta alkoi tulla esiin sekatavaraa — astemittari, tinatuoppi, useita tankoja tupakkaa, kaksi sangen kaunista pistoolia koteloineen, palanen hopeakankea, vanha espanjalainen taskukello ja muutamia halpa-arvoisia enimmäkseen muukalaistekoisia koristeita, pari messinkijalustaista kompassia ja viisi tai kuusi omituista länsi-intialaista näkinkenkää. Muuta arvokasta emme toistaiseksi olleet löytäneet kuin hopeapalasen ja koristeet, ja ne eivät tarkoitukseemme soveltuneet. Alla oli vanha, merisuolan valkaisu merimiestakki. Äitini tempasi sen kärsimättömästi ulos arkusta ja takin alta paljastuivat meille viimeiset tavarat,

öljykankaalla päällystetty käärö, jossa näytti olevan papereja, ja purjekangaspussi, josta kosketellessa kuului kuin kullan kilinää.

"Kyllä minä näytän noille roistoille, että olen tunnollinen nainen", äitini sanoi. "Minä tahdon vain maksun saamisestani enkä penniäkään enempää. Pitelehan rouva Crossleyn pussia." Ja hän ryhtyi laskemaan kapteenin velkaa merimiespussista toiseen.

Siitä syntyikin aikaaviepä ja vaivalloinen tehtävä, sillä rahat olivat peruisin eri maista ja arvoltaan erilaisia — Espanjan dublonit, Ranskan louisdorit, Englannin guineat ja monet muut oli sullottu sekaisin samaan pussiin. Guineoita oli kaikkein vähemmän ja ainoastaan ne äitini tunsi.

Kun olimme saaneet noin puolet summasta lasketuksi, tartuin äkkiä äitini käsivarteen, sillä kylmän illan hiljaisuudesta kuulin äänen, joka sai vereni jähmettymään — kuulin sokean miehen kepin kopisevan routaisella tiellä. Se läheni lähenemistään, ja me kuuntelimme henkeä pidättäen. Sitten se kolahti kovasti ulko-oveen ja me kuulumme tartuttavan kädensijaan ja salvan ratisevan, kun tulija koetti avata ovea. Sitten seurasi pitkä hiljaisuus sekä ulkona että sisällä. Viimein alkoi kepin kopina jälleen kuulua, ja sanomattomaksi iloksemme se vähitellen eteni siksi kuin kokonaan häipyi hiljaisuuteen.

"Äiti", virkoin, "ota kaikki ja lähdetään pois", sillä minä olin vakuutettu siitä, että teljetty ovi oli herättänyt epäluuloja ja toisi pian koko joukkueen kimppuumme kuin ampiaisparven. Toisekseen ei kukaan muu kuin se, joka kerran oli tuon sokean miehen tavannut, voi ymmärtää miten tyytyväinen olin siitä, että olin teljennyt oven.

Mutta pelästyksestään huolimatta ei äitini tahtonut ottaa kolikkoakaan enempää kuin mihin hän oli oikeutettu eikä taas suostunut vähempäänkään tyytymään. Hän selitti, että seitsemänteen tuntiin oli vielä runsaasti aikaa; hän tiesi mitä hänelle oli tuleva ja sen hän tahtoi saada. Kinailimme vielä tästä, kun kummun rinteellä kuului lyhyt, hiljainen vihellys. Se riitti liiaksikin meille. "Otan sen minkä olen saanut lasketuksi", äitini virkkoi ponnahtaen seisoalleen.

"Ja minä otan tämän jäännöksen maksuksi", sanoin minä öljykankaiseen käärröön tarttuen.

Seuraavassa tuokiossa me jo hiivimme alas rappusia, jättäen kynttilän tyhjän

arkun viereen. Hetkinen vielä ja me olimme ulkona paeten täyttä juoksua. Viime hetkessä olimmekin pakoon lähteneet. Sumu häipyi nopeasti; kuu jo valaisi kirkkaasti ylängöt kummallakin puolen meitä ja ainoastaan ravintolan ympäristöllä ja laakson pohjassa sumu vielä oli siksi sakea, että se salasi pakomme alkumatkan. Paljon ennen kuin pääsisimme edes puolimatkaan, me jo kummun rinteellä joutuisimme kuun valoon. Eikä siinä vielä ollut kaikki. Korvamme erottivat jo juoksevia askeleita, ja kun tähystelimme niiden suuntaan, näimme edestakaisin heiluvan valopilkun, joka läheni nopeasti ja osoitti, että joku tulijoista kantoi lyhtyä.

"Poikani", virkkoi äitini äkkiä, "ota rahat ja juokse edelleen. Minun voimani ovat lopussa."

Nyt oli meidän viimeinen hetkemme lyönyt, ajattelin. Miten sadattelinkaan naapuriemme pelkuruutta, miten soimasinkaan äitini tunnokkaisuutta ja saituruutta, hänen uhkarohkeuttaan alussa ja heikkouttaan nyt. Onneksi olimme juuri pienen sillan luona. Minä autoin horjahtelewan äitini tämän reunalle ja siellä hän huohottaen vaipui olkapääni varaan. En tiedä miten voimani riittivät siihen, ja pelkäämpä että käsittelin häntä sangen kovakouraisesti, mutta minun onnistui laahata hänet törmältä alas ja jonkun verran sillan kaaren alle. Kauemmas en kyennyt häntä vetämään, sillä silta oli niin matala, että vain ryömimällä voin sen alla liikkua. Sinne meidän oli nyt jäätävä — äitini oli melkein kokonaan näkyvissä ja me molemmat kuulomatassa ravintolasta.

5 Luku.

Sokean miehen viimeiset hetket.

Uteliaisuuteni oli tavallaan pelkoani voimakkaampi, sillä minä en voinut jäädä piilopaikkaani, vaan ryömin takaisin törmälle, josta pääni pensaan suojaan piiloittaen, näin koko maantien ovementa edustalla. Tuskin olin tähystyspaikkaani päässyt, kun vihollisemme alkoivat saapua. Heitä oli seitsemän tai kahdeksan ja tulivat he täyttä juoksua, lyhtyä kantava mies vähän edellä. Kolme miestä juoksi yhdessä pidellen toisiaan kädestä, ja sumussakin tunsin keskimmäisen heistä sokeaksi kerjäläiseksi. Samassa jo hänen äänensä todisti arvanneeni oikein.

"Murtakaa ovi!" hän huudahti.

"Kyllä, kyllä!" vastasi pari kolme ääntä ja lyhdyn kantajan seuraamana hyökkäsivät miehet "Amiraali Benbow'ta" vastaan. Sitten näin heidän pysähtyvän ja kuulin heidän hiljaa puhelevan, aivan kuin olisivat hämmästyneet tavatessaan oven avonaisena. Mutta pysähdys ei ollut pitkäaikainen, sillä sokea mies alkoi jälleen jaella käskyjään. Hänen äänensä kajahti kovemmalta ja kimakammalta kuin ennen, aivan kuin olisi hän ollut mielenjännityksestä ja raivosta aivan hurjistunut.

"Sisään, sisään!" huusi hän sadatellen miesten hitautta.

Neljä viisi miestä totteli heti ja pari jäi kerjäläisen luo. Seurasi hiljaisuus, sitten kuului hämmästyntynyt huudahdus ja ääni ilmoitti talosta:

"Bill on kuollut!"

Mutta sokea vastasi vain sadatellen heidän hitauttaan.

"Tarkastakaa hänet, joku teistä lurjustelijoista, ja muut ylös arkkua noutamaan", huusi hän.

Kuului selvään, miten vanhat rappusemme ratisivat, miesten juostessa yläkertaan koko talo kai tutisi. — Pian kuului uusia hämmästyneitä huudahduksia; kapteenin huoneen ikkuna töytäistiin auki niin että lasit säpäleinä helisivät, ja mies työnsi ulos päänsä ja hartiansa selittäen alhaalla seisovalle sokealle kerjäläiselle:

"Pew, ne ovat ehtineet ennen meitä. Joku on tyhjentänyt arkun pohjaa myöten."

"Onko se siellä?" karjui Pew.

"Rahat ovat täällä."

Sokea ei sanonut rahoista välittävänsä.

"Flintin kääroä tarkoitan", huusi hän.

"Ei sitä täällä näy", mies vastasi.

"Kuulkaa te siellä alhaalla, onko se sitten Billin vaatteissa?" karjui taas sokea.

Toinen mies, arvatenkin se, joka oli jäänyt kapteenin ruumista tarkastelemaan, tuli nyt ravintolan ovelle. "Bill on jo puhdistettu", vastasi hän, "eikä ole mitään jällellä."

"Sen on tuo ravintolan väki tehnyt — se poika. Kunpa olisinkin häneltä silmät puhkaissut!" huudahti sokea Pew. "He olivat aivan äsken täällä — ovi oli lukittu, kun sitä koetin. Hajautukaa, pojat, ja etsikää heidät käsiin."

"Totta totisesti, tulenkin jättivät palamaan", vakuutti mies ikkunasta.

"Hajautukaa etsimään. Nuuskikaa joka nurkka hökkelistä!" käski Pew, lyöden keppeään maantiehen.

Sitten seurasi ankara myllerrys koko vanhassa ravintolassamme; raskaita askelia kumisi kaikkialta, huonekaluja heiteltiin kumoon, ovia lyötiin säpäleiksi, niin että kaiku kallioista vastasi. Toinen toisensa jälkeen tulivat miehet jälleen ulos tielle ja selittivät, ettei meitä mistään löytynyt. Samassa kuului vihellys, yhtäläinen kuin se, joka oli säikäyttänyt meidät kapteenin rahoja laskiessamme, mutta nyt se kuului kahteen kertaan. Minä olin luullut sitä sokean miehen hyökkäysmerkiksi väelleen, mutta nyt älysin, että se olikin kylänpuoleiselta kummulta annettu merkki ja, päättäen sen vaikutuksesta merirosvoihin, se varoitti heitä lähestyvistä vaarasta.

"Dirkin merkki taas", sanoi joku. "Kahdesti! Meidän täytyy hävitä, miehet."

"Hävitä, jänishousu!" Pew huudahti. "Dirk oli jo alussa suuri pelkuri — älkää hänestä välittäkö. Heidän täytyy olla aivan lähistöllä, kauas he eivät ole ehtineet — he ovat aivan käsissämme. Hajautukaa etsimään, koirat! Kies'avita, olisivatpa silmäni vielä jäljellä."

Tämä toivomus näytti vähän vaikuttavan, sillä pari miestä alkoi silmäillä sinne tänne romukasoihin, mutta mielestäni he etsivät vain toisella silmällä ja toisella pälyivät heitä uhkaavaa vaaraa. Muut miehet seisoivat epäröivinä tiellä.

"Teitä odottavat tuhannet, ja te hullut vielä vitkastelette! Te olisitte rikkaat kuin kuninkaat, jos sen löytäisitte, ja te tiedätte, että se on täällä, mutta kuitenkin epäröitte kuin nahjukset. Ei kukaan teistä uskaltanut astua Billin eteen, mutta minä — sokea — sen tein! Ja nyt menee tilaisuus käsistäni teidän tähtenne! Minä jään edelleenkin köyhäksi, ryömiväksi, rommia kärkkyväksi kerjäläiseksi, vaikka voisin ajella keinuissa vaunuissa. Jos teillä olisi rohkeutta kuin hauilla merrassa niin saisitte heidät vielä kiinni."

"Viisi heistä, Pew, meillähän on dublonit!" murisi joku.

"He ehkä ovat etsittävämmä piiloittaneet", toinen lisäsi. "Ota rahat, Pew,

äläkä turhia rähise."

Näistä vastaväitteistä Pew lopulta kokonaan menetti malttinsa ja alkoi huitoa tovereitaan oikealle ja vasemmalle. Useampi kuin yksi sai ankaran iskun hänen kepeistään.

Miehet puolestaan sadattelivat sokeata seuranpettäjää, uhkailivat häntä kamalasti ja koettivat turhaan tarttua hänen keppiinsä ja riistää sen hänen käsistään.

Tämä riita pelasti meidät, sillä miesten vielä kiistellessä kuului kylänpuoleiselta kummulta uusi ääni — nelistävien hevosten kavionkopinaa. Melkein samassa silmänräpäyksessä pamahti ahon reunasta pistoolinlaukaus. Se oli nähtävästi viimeinen varoitus uhkaavasta vaarasta, sillä rosvot pyörähtivät heti pakoon juosten eri haaroille, mikä rantaa pitkin, mikä yli kummun, niin että puolessa minuutissa heistä ei näkynyt ketään muita kuin Pew. Hänet he olivat jättäneet jälkeensä joko yksistään säikähdyksestä tai kostaakseen hänelle ilkeät sanat ja iskut. Siellä hän nyt raivoissaan töytäili tiellä edestakaisin, kopeloiden kepillä eteensä ja huudellen tovereitaan. Lopulta hän läksi väärään suuntaan ja juoksi muutamia askeleita ohitseni kylään päin, huutaen: "Johnny, Musta Koira, Dirk, älkää jättäkö Pew-vanhusta, toverit — älkää toki Pew-ukkoa!"

Samassa kumahti kavionkopina kummun laelta ja neljä tai viisi ratsumiestä ilmestyi sinne kuunvaloon. Täyttä laukkaa karauttivat he sitten rinnettä alas.

Pew älysi nyt erehtyneensä, pyörähti huudahtaen takaisin, ja juoksi suoraa päätä ojaan, jonne hän vierähti nurin niskoin. Mutta pian oli hän taas jaloillaan ja ryntäsi nyt aivan mielettömänä suoraan etumaisen hevosen jalkoihin.

Ratsastaja koetti häntä väistää, mutta turhaan. Kimakasti parahtaen lensi Pew kumoon, kaviot kolhivat häntä säälimättä ja vilahtivat ohi. Hän kaatui kyljelleen, vaipui siitä hiljaa kasvoilleen eikä liikahtanut enää.

Minä ponnahtin ylös ja huusin ratsastajille. He pidättelivät hevosiaan tapaturmasta pelästyneinä, ja pian näin keitä he olivat. Yksi heistä, joka pysytteli toisten takana, oli sama poika, joka kylästä oli lähtenyt tohtori Liveseyn luo, muut olivat tullivirkamiehiä, jotka hän oli tavannut matkalla ja joiden kera hän oli älynnyt kääntyä heti takaisin. Ylitarkastaja Dance oli kuullut puhuttavan Kissan Kolossa piileksivästä loggertista ja lähtenyt

samana iltana ratsastamaan meille päin. Tätä seikkaa saimme äitini ja minä kiittää pelastuksestamme.

Pew oli kuollut. Äitini taas tointui heti kun olimme kantaneet hänet kylään ja varelle häntä kylmällä vedellä. Hän ei enää tiennyt pelosta mitään, vaikka yhä valittelikin tappiotaan rahojen jaossa. Ylitarkastaja ratsasti sillä välin Kissan Kololle niin nopeasti kuin pääsi, mutta kun hänen miestensä oli laaksossa laskeuduttava satulasta ja talutettava, toisinaan autettavakin hevosiaan ja kuljettava aina yllätyksen pelosta varovasti, ei ollut mikään ihme, että heidän perille päästessä loggertti jo oli matkalla, vaikka vielä likellä rantaa. Hän huusi sitä pysähtymään. Vastaukseksi käski ääni aluksesta häntä pysyttelemään poissa kuunvalosta, taikka saisi hän lyijypalasen kalloonsa. Samassa vinkuikin kuula hänen käsivartensa vieritse. Hetkisen sen jälkeen alus jo kääntyi niemen ympäri ja hävisi näkyvistä. Ylitarkastaja seisoi rannalla kuin "kala kuivalla maalla", kuten hän sanoi, eikä voinut muuta tehdä kuin lähettää miehen varoittamaan B:ssä olevaa tullialusta. "Ja se", hän sanoi, "ei ole tyhjää parempi. He pääsivät kauniisti käsistämme, eikä sille enää mitään mahda. Siitä vain", hän lisäsi, "on mieleni hyvä, että astuin Pew-päällikön varpaille"; sillä silloin hän jo oli kuullut minun kertomukseni.

Minä menin hänen kanssaan takaisin "Amiraali Benbow'hin", ja niin perinpohjin hävitettynä asumusta tuskin voitte kuvitellakaan. Yksin seinäkellonkin olivat roistot heittäneet lattiaan etsiessään hurjina minua ja äitiäni; ja vaikka oikeastaan ei muuta oltu viety pois kuin kapteenin rahapussi ja pieni määrä hopearahoja käsikassasta, selvisi minulle heti, että me olimme taloudellisesti häviöllä. Hra Dance ei voinut tilannetta mitenkään auttaa.

"He saivat rahat, sanoitte? No, mitä he sitten Hawkins, vielä etsivät? Enemmätkö rahoja, arvatakseni!"

"Ei, herra, eivät he rahoja etsineet, ellen erehdy", vastasin. "Luulenpa että se tavara on povitaskussani; ja suoraan sanoakseni minä mielelläni soisin, että se pantaisiin varmaan talteen."

"Totta tosiaan, poikani, oikeassa olet", vastasi hän. "Minä otan sen jos sallit."

"Ajattelin, että ehkä tohtori Livesey..." aloin.

"Aivan oikein", hän keskeytti iloisesti, "aivan oikein — se on hieno mies ja lisäksi oikeuden jäsen. Ja johtuupa nyt mieleeni, minähän voinkin itse ratsastaa sinne ja tehdä selkoa tapahtumista hänelle tai junkkarille. Pew on

kuollut, siitä ei päästä. En häntä sure, mutta hän on kuollut, nähkääs, ja ihmiset syyttävät siitä hänen majesteettinsa tullipäällikköä, jos he yleensä ketään voivat syyttää. Kuule nyt, Hawkins, jos haluat, niin otan sinut mukaani."

Kiitin häntä sydämellisesti tarjouksesta ja me astelimme takaisin kylään, jossa hevoset olivat. Sillä aikaa kuin minä kerroin äidille lähdöstäni, olivat kaikki jo nousseet satulaan.

"Dogger", sanoi Dance, "teillä on hyvä hevonen; ottakaa tämä poika taaksenne."

Heti kun istuin satulassa, pidellen kiinni Doggerin vyöstä, antoi ylitarkastaja lähtökäskyn ja seurue lähti tasaista ravia etenemään tohtori Liveseyn asunnolle päin.

6 Luku.

Kapteenin paperit.

Me ratsastimme koko matkan hyvää kyytiä siksi kunnes pysähdyimme tohtori Liveseyn oven edustalle. Talo oli vallan pimeässä.

Hra Dance käski minua laskeutumaan satulasta koputtaakseni ovelle, ja Dogger auttoi minut toisen jalustimen avulla alas. Palvelustyttö tuli heti avaamaan oven.

"Onko tohtori Livesey kotona?" kysyin.

Tyttö vastasi kieltävästi; tohtori oli tullut iltapäivällä kotia, mutta mennyt kartanoon päivällisille junkkarin luo.

"Me menemme sinne, pojat", hra Dance virkkoi

Kun matka oli lyhyt, en noussut enää satulaan, vaan juoksin Doggerin jalustinremmistä pidellen kartanon portille ja sieltä pitkää, kuun valaisemaa ja lehdettömien puiden reunustamaa kujaa pitkin suureen, vanhaan puutarhaan, jota kartanon valkoiset rakennusrivit ympäröivät. Täällä hra Dance laskeutui satulasta, otti minut mukaansa ja pääsi muutaman sanan vaihdettuaan sisään.

Palvelija ohjasi meidät matoilla verhottua käytävää pitkin suureen kirjastohuoneeseen, jossa oli kirjahyllyjä seinät täynnä ja rintakuvia hyllyjen päällä. Siellä istuivat, kahden puolen loimuavaa takkavalkeaa, junkkari ja

tohtori Livesey piiput hampaissa.

En ollut koskaan ennen nähnyt junkkaria niin läheltä. Hän oli kookas mies, yli kuuden jalan pituinen ja ruumiiltaan roteva. Hänen kasvonsa olivat pöhöttyneet, karkeatekoiset ja pitkillä matkoilla ahavoituneet ja käyneet ryppyisiksi. Kulmakarvat olivat pikimustat ja herkkäliikkeiset, ja tämä antoi hänen kasvoilleen sävyn, josta olisit päättänyt hänen luonteensa tuliseksi mutta ei pahansuisiseksi.

"Käykää sisään, hra Dance", virkkoi hän hyvin arvokkaasti ja alentuvaisesti.

"Hyvää iltaa, Dance", sanoi tohtori päätään nyökäyttäen. "Ja hyvää iltaa sinullekin, Jim-ystäväni. Mikä hyvä tuuli teidät tänne tuo?"

Ylitarkastaja ojentausi suoraksi ja jäykäksi ja saneli kertomuksensa kuin ulkoläksyn. Olisittepa nähneet, miten kuuntelijat kurottautuivat eteenpäin, silmäilivät merkitseväisesti toisiaan ja kokonaan unhottivat piippunsa hämmästyksestä ja mielenkiinnosta. Kuultuaan kuinka äitini palasi takaisin ravintolaan, tohtori löi kädet polviinsa ja junkkari huudahti "Mainiota!" ja taittoi pitkän piippunsa lieden laitaan.

Kotvan ennen kuin kertomus oli lopussa, hra Trelawney (se oli näet junkkarin nimi, kuten muistanette) oli jo noussut tuoliltaan ja käveli edestakaisin huoneessa, ja tohtori oli, aivan kuin paremmin kuullakseen ottanut puuteroidun peruukin päästään ja näytti nyt hyvin omituiselta luonnollisine, lyhyeksi leikattuine hiuksineen.

Vihoviimein hra Dance lopetti kertomuksensa.

"Hra Dance", junkkari virkkoi, "te olette hyvin jaloluontoinen mies. Sen, että ratsastitte kumoon tuon mustan, ilettävän konnan, luen teille ansioksi, herrani, aivankuin olisitte torakan tappanut. Tämä Hawkins poikanen onkin oikea valtti, huomaan mä. Hawkins, soitapa tuota kelloa! Hra Dancen täytyy saada vähän olutta."

"Jim, sinulla", tohtori puhui, "on siis se tavara, jota he himoitsivat, vai kuinka?"

"Tässä se on", minä vastasin, ojentaen hänelle öljykankaisen käärön.

Tohtori katseli sitä joka puolelta, aivankuin hänen sormensa olisivat kipinöineet avaamishalusta. Hän pisti kuitenkin käärön avaamattomana takkinsa taskuun.

"Junkkari", virkkoi hän, "kun Dance on saanut oluensa, täytynee hänen luonnollisesti mennä virkatoimiinsa, mutta Jim Hawkinsin tahtoisin pidättää täällä viettämään yön talossani, ja luvallasi ehdotan, että lihapiirakka noudetaan tänne hänen illallisekseen."

"Tahtosi tapahtukoon, Livesey", junkkari vastasi. "Hawkins on hyvästikin piirakan ansainnut."

Suuri hanhipiirakka tuotiin nyt sivupöydälle ja minä söin vankan illallisen, nälkäinen kun olin. Isännät sillävälän lausuiivat hra Dancelle vielä muutamia kohteliaisuuksia ja lähettivät sitten hänet pois.

"Ja nyt, junkkari", tohtori virkkoi.

"Ja nyt, Livesey", sanoi junkkari samaan henkäykseen.

"Kukin kerrallaan, kukin kerrallaan puhukoon", nauroi tohtori Livesey. "Olet kai tuosta Flintistä kuullut kerrottavan?"

"Hänestäkö kuullut!" huudahti junkkari. "Hänestäkö kuullut! Hän oli verenhimoisin merirosvo, mikä konsaan on aaltoja kyntänyt. Mustaparta oli lapsi Flintiin verraten. Espanjalaiset pelkäsivät häntä niin mielettömästi, että minä toisinaan oikein ylpeilin siitä, että hän oli englantilainen. Näillä omilla silmilläni olen nähnyt hänen märssypurjeensa Trinidadin ulkopuolella, ja minun jänishousu-laivurini pyörsi heti takaisin muutamaaan Espanjan satamaan."

"Olen minäkin hänestä kuullut täällä Englannissa", tohtori sanoi. "Mutta nyt on kysymys siitä, oliko hänellä rahoja."

"Rahoja", huudahti junkkari. "Etkö ole tarinaa kuullut? Mitäpä muuta ne roistot olisivat vaanineet, elleivät juuri rahoja? Mistäpä he muusta kuin rahasta piittäisivät? Minkäpä muun kuin rahan vuoksi ne hirtehiset vaaraan antautuisivat?"

"Siitä pian saamme selvän", vastasi tohtori. "Sinä olet vain niin kauhean kuumaverinen ja suurisuinen, etten puheenvuoroa saa. Minä tahtoisin vain tietää seuraavan seikan: jos minulla nyt olisi taskussani joitain osviittoja siitä, minne Flint on aarteensa haudannut, niin olisikohan saaliimme suurikin?"

"Saaliimmeko!" junkkari huudahti. "Minä sanon vain, että jos meillä on edessämme nuo osviitat, joista puhuit, niin minä varustan laivan Bristolin telakassa ja otan sinut ja tämän Hawkinsin mukaani ja etsin aarteen käsiin

vaikka vuosi etsimiseen kuluisi."

"Koska siis", tohtori virkkoi, "Jim sopii seuraan, niin me avaamme käärön", ja hän asetti sen eteensä pöydälle.

Käärö oli ommeltu kiinni, ja tohtorin täytyi ottaa esiin ammattisalkkunsa ja leikata neulokset lääkäriinsaksillaan. Siinä oli kaksi esinettä — kirja ja sinetöity paperi.

"Ensiksi tutkimme kirjan", huomautti tohtori.

Junkkari ja minä kurottauduimme katsomaan avausta hänen olkansa yli, sillä tohtori Livesey oli ystävällisesti viitannut minutkin paikaltani pöydän ääreen löydöstämme nauttimaan. Ensimmäisellä sivulla oli vain tuollaisia lauseen katkelmia, joita ihminen joutessaan ja harjoitellakseen tavallisesti kynä kädessä piirtelee. Muuan oli sama kuin kapteenivainaan ihokaiverrus "Billy Bones kuvittelee", toisessa paikassa oli "Hra W. Bones, matruusi", "Ei enempää rommia", "Pahan Keyn kohdalla hän sen sai", ja muutamia muita pätkiä, enimmäkseen yksityisiä, käsittämättömiä sanoja. En voinut olla arvailematta, kuka se oli joka sen "sai", ja mitä "se" oli, jonka hän sai. Sangen varmaan puukon iskun selkäänsä.

"Eipä tästä paljon viisastuta", virkkoi tohtori Livesey lehteä kääntäessään.

Seuraavat kymmenen tai kaksitoista sivua olivat täynnä kummallisia tilivientejä. Rivin toisessa päässä oli päivämäärä ja toisessa rahasumma aivan kuin tavallisessa tilikirjassa, mutta niiden välissä oli selittävän tekstin asemesta vain eri määrä ristejä. Kesäk. 12 p:nä 1745 esimerkiksi oli seitsemänkymmentä puntaa saatu joltakin, mutta saannin selityksenä oli ainoastaan kuusi ristiä. Muutamissa tapauksissa kuitenkin oli vielä paikan nimi lisätty, kuten "Caracasin kohdalla", taikka vain leveys ja pituus ilmaistu, kuten "62° 17' 20", 190° 2' 40."

Viennit käsittivät melkein kaksikymmentä vuotta ja summien suuruus lisääntyi sen mukaan, mitä myöhemmältä ajalta ne olivat. Viimein oli viiden kuuden väärän yhteenlaskun perästä kirjoitettu loppusumma ja piirretty sanat: "Bones, hänen kassansa."

"Tästä en pääse hullua hurskaammaksi", sanoi tohtori Livesey.

"Kaikkihan on päivänselvä", huudahti junkkari. "Tämä on sen sydämettömän koiran tilikirja. Nämä ristit ovat piirretyt niiden laivojen tai kaupunkien nimien asemasta, jotka he upottivat tai ryöstivät. Summat merkitsevät roiston osinkoja ryöstösaaliista ja siihen, missä hän pelkäsi epäselvyyttä syntyvän, hän, kuten näette, liitti jonkin lisäselvityksen. 'Caracasin kohdalla' esimerkiksi: jokin laiva ryöstettiin mainitun rannikon edustalla. Jumala auttakoon niitäkin sieluja, jotka olivat laivan miehistönä — ahvenen valtakunnan asujia aikoja sitten."

"Oikein arvattu", virkkoi tohtori. "Siitä näkee, mikä hyöty matkailemisesta on. Aivan oikein! Ja summat suurenevat, kuten näette, sitä myöten kuin hän arvossa nousee."

Kirjassa ei ollutkaan juuri mitään muuta, lukuunottamatta loppuun jääneille tyhjille lehdille kirjoitettuja muistiinpanoja moniainden paikkojen asemasta ynnä taulukko ranskalaisten, englantilaisten ja espanjalaisten rahojen muuttamisesta käypään rahaan.

"Tarkka mies!" tohtori huudahti. "Häntä ei vain niinkään petetty!"

"Ja nyt", virkkoi junkkari, "tarkastamme tämän toisen."

Paperi oli sinetöity useasta paikasta käyttämällä sormustinta sinettinä; ehkä juuri sitä sormustinta, jonka olin löytänyt kapteenin taskusta. Tohtori avasi sinetit hyvin varovaisesti ja sitten levisi eteemme saaren kartta, jossa oli pituudet ja leveydet, ilmansuunnat, vuorien, lahtien ja sisäreittien nimet ja kaikki yksityiskohdat, joita konsanaan voi tarvita ohjatakseen laivan turvalliseen satamaan saaren rannoilla. Se on noin yhdeksän peninkulman [Englannin maili (*mile*) = noin 1,6 km] pituinen ja noin viiden levyinen. Muodoltaan se oli kuin vedestä ylös kohottautuva lihava lohikäärme, sillä oli kaksi erinomaista maan suojaamaa satamaa, ja keskellä oli vuori, jonka nimeksi oli merkitty "Tähystäjä." Kartalla oli useita myöhempiä lisäyksiä, etupäässä kolme punaisella piirrettyä ristiä — kaksi saaren pohjoispäässä, yksi lounasosassa, ja tämän viereen oli samalla musteella ja pienellä, siistillä käsialalla, joka täydellisesti erosi kapteenin epäsäännöllisestä töherryksestä, kirjoitettu sanat: "Aarten pääosa tässä." Kartan toisella puolen oli vielä seuraavat ohjeet kirjoitettu samalla käsialalla:

Korkea puu, Tähystäjän rinteellä, yksi aste pohjoiseen pohjoiskoillisesta.
Luuranko-saari itäkaakosta itään.

Kymmenen jalkaa.

Kankihopea on pohjoisessa laatikossa; sen löytää itäisen kummun suunnasta, kymmenen sylvä etelään mustasta kalliosta kasvojen suuntaan.

Aseet löytää helposti hietakummusta, pohjoisen sisäreitin pohjoisen niemen nenässä; suunta neljännes pohjoiseen idästä.

J. F.

Siinä kaikki; mutta niin lyhyet kuin ohjeet olivatkin ja minulle käsittämättömät, riemastuttivat ne junkkaria ja tohtori Liveseytä.

"Livesey", puhui junkkari, "sinä lopetat heti jonninjoutavat ammattihommasi. Huomenna minä lähdän Bristoliin. Kolmessa viikossa — — kolmessa viikossa — kahdessa viikossa — kymmenessä päivässä — meillä on parhain laiva ja valituin laivaväki koko Englannissa. Hawkins saa laivapojan arvon. Sinusta tuleekin erinomainen laivapoika, Hawkins. Sinä, Livesey, olet laivan lääkäri, minä amiraali. Redruthin, Joycen ja Hunterin otamme mukaan. Tuulet ovat meille suotuisat matkamme nopea ja paikan löydämme helposti, ja rahaa on vaikka syödä — vaikka kullassa piehtaroida — taikka koko ikämme voileipiä heittää."

"Trelawney", sanoi tohtori, "minä lähdän totisesti kerallasi ja Jim myös; menestykseen yrityksemme. Vain yhtä miestä minä pelkään."

"Ken hän on?" junkkari huudahti. "Mikä sen koiran nimi on?"

"Sinua itseäsi", tohtori vastasi, "sillä sinä et voi pitää kieltäsi kurissa. Me emme ole ainoat, joiden tiedossa on tämä paperi. Nuo miehet, jotka tänään kävivät ravintolan kimppuun — rohkeita, epätoivoisen hurjia miehiä — ja muut, jotka odottelivat purjealuksessa, ja vielä monet muut, uskallan väittää, jotka eivät ole kaukana — ne ovat joka kynsi päättäneet saada rahat käsiinsä maksoi mitä maksoi. Ei kukaan meistä saa siihen asti liikkua yksikseen kunnes pääsemme vesille. Jim ja minä oleksimme yksissä odotellessamme, ja sinä otat Joycen ja Hunterin seuraasi, kun lähdet ratsastamaan Bristoliin. Ja ennen kaikkea, kukaan meistä ei saa sanaakaan hiiskua löydöstämme."

"Livesey", vastasi junkkari, "aina sinä olet oikeassa, minä vaikenen kuin muuri."

TOINEN OSA: LAIVAKOKKI.

7 Luku.

Minä matkustan Bristoliin.

Kului kauemmin kuin junkkari luuli, ennenkuin olimme valmiit lähtemään merelle; ja meidän alkuperäistä suunnitelmaamme ei voitu toteuttaa — ei edes tohtori Liveseyn aikomusta pitää minut aina seurassaan — niinkuin olimme edellyttäneet. Tohtorin täytyi matkustaa Lontooseen hoitamaan erään lääkärin virkaa; junkkarilla oli paljon puuhaa Bristolissa ja minä taas asustin vanhan Redruthin, metsänvartijan, turvissa kartanossa. Olin kuin vanki, mutta mieli täynnä meriunelmia ja mitä viehättävimpiä kuvitteluja ihmeellisistä saarista ja seikkailuista. Minä mietiskelin tunnittain karttaa, jonka kaikki yksityiskohdat tarkkaan muistin. Istuessani talonhoitajan huoneessa takkavalkean ääressä minä kuvittelin lähestyväni saarta jos miltä suunnalta, tutkin jokaisen kapanalan sen pinnasta, kapusin lukemattomat kerrat sille korkealle kummulle, jota he "Tähystäjäksi" nimittivät, ja nautin mitä ihmeellisimmistä ja vaihtelevimmista näköaloista, jotka sen huipulta eteeni aukenivat. Toisinaan saari oli sakeanaan villejä, joiden kanssa taistelimme, toisinaan taas vaarallisia eläimiä, jotka meitä häytyttelivät; mutta kuitenkin ei kuvitteluissani minulle tapahtunut mitään niin tavatonta ja traagillista kuin sittemmin todellisuudessa.

Näin vierivät viikot, kunnes eräänä kauniina päivänä saapui tohtori Liveseylle osoitettu kirje, jonka osoitteeseen oli lisätty: "Jos hän ei ole kotona, avatkoon tämän Tom Redruth tai nuori Hawkins." Ohjetta seuraten luimme — tai oikeammin minä luin, sillä metsänvartija ei oikein saanut selvää muusta kuin painetusta sanasta — seuraavat tärkeät tiedonannot:

"Vanhan Ankkurin ravintola, Bristol, 1 p. maalisk. 17—.

"Veli Livesey!

"Kun en tiedä, oletko kartanossa vai yhä Lontoossa, lähetän tämän

kirjeen yhtäläisenä kumpaankin paikkaan.

"Laiva on ostettu ja varustettu. Se on ankkurissa valmiina lähtemään merelle. Soreampaa kuunaria et ole koskaan nähnyt — lapsikin sillä purjehtisi — kahden sadan tonnin alus, nimi *Hispaniola*.

"Sain sen vanhan ystäväni Blandlyn avulla, joka on osoittautunut olevansa kaikessa mitä ihmeteltävin mies. Tuo verraton mies aivan orjana raatoi minua auttaakseen, ja samoin, voin lisätä, kaikki muutkin Bristolissa tekivät heti kun saivat vihiä matkamme päämäärästä — aarteesta, tarkoitan."

"Redruth", virkoin, keskeyttäen kirjeen lukemisen, tämä ei ole tohtori Liveseyn mieleen. Junkkari ei ole sittenkään voinut olla puhumatta — — —."

"Kaikkea vielä, kenellepä siihen parempi oikeus olisi?" murahti metsänvartija. "Junkkariko ei saisi tohtori Liveseylle puhua mitä tahtoo, hä?"

Vastaus tukki minulta suun ja minä luin edelleen:

"Blandly itse keksi *Hispaniolan* ja sai sen ihmeellisen älykkäällä tavalla aivan pilahinnasta. Bristolissa on joukko ihmisiä, jotka ovat perin käsittämättömän epäluuloisia Blandlyyn nähden. He itsepäisesti vain väittävät, että tuo kunnon mies olisi rahasta valmis mihin tahansa, että *Hispaniola* oli hänen laivansa, ja että hän kiskoi siitä minulta huikean hinnan — mitä kouraantuntuvinta panettelua. Ei kukaan heistä uskalla kuitenkaan kieltää laivan hyviä puolia.

"Siihen asti meni kaikki kuin leikkiä lyöden. Työmiehet — laivanvarustajat ja muut — olivat kyllä kiusallisen hitaita; mutta aika senkin solmun selvitti. Laivan miehistö, se se oli joka pääni pyörälle pani.

"Halusin tasaluvuin kaksikymmentä miestä — olivatpa he sitten oman maan miehiä, merirosvoja tai inhottavia ranskalaisia — ja minulla oli hitonmoinen puuha, ennenkuin edes puoli tusinaa oli pestattu. Silloin potkaisi onni minua niin ihmeellisesti, että sain käsiini juuri sellaisen miehen, jota tarvitsin.

"Laiturilla seisoessani jouduin aivan sattumalta puheisiin hänen kanssaan. Sain tietää, että hän oli merimies, omisti muutamaa ravintolan,

tunsi kaikki Bristolin merenkävijät, oli menettänyt terveytensä maalla ja tarvitsi kokin hyvän makuusijan voidakseen jälleen lähteä merelle. Sanoi tallustelleensa tuona aamuna laiturille, vetääkseen vähän suolaisen veden hajua nenäänsä.

"Tuo minua summattomasti liikutti — samoin sinäkin olisit sitä tuntenut — ja sulasta säälistä minä heti pestasin hänet laivan kokiksi. Häntä nimitetään Pitkäksi John Silveriksi, ja hän on menettänyt toisen jalkansa; mutta se on mielestäni vain kunniaksi, koska hän on menettänyt jalkansa palvellessaan isänmaata kuolemattoman Hawken johdolla. Hänellä ei ole ollenkaan eläkettä, Livesey. Ajattele, miten nurinkurisessa ajassa me elämmekin!

"No niin, minä luulin löytäneeni vain kokin, mutta olinkin pestannut koko miehistön. Silverin kanssa me muutamassa päivässä keräsimme kokoon joukon sitkeimpiä merikarhuja, mitä ajatella saattaa. Ei heitä nautinnokseen katsele, mutta kasvoista päättäen he ovat mitä pelottominta väkeä. Vakuutan, että heidän avullaan vaikka fregatin voittaisimme.

"Pitkä John vielä erotti kaksi niistä kuudesta tai seitsemästä miehestä, jotka olin saanut käsiini. Käden käänteessä hän osoitti minulle, että he olivat juuri sellaisia keltanokkia merimiehiksi, joita meidän vakavalla seikkailuretkellä oli vältettävä.

"Minä olen mitä parhaimmissa voimissa ja reippaammalla mielellä, syön kuin hevonen, nukun kuin pölkky, enkä kuitenkaan saa oikeata ilon hetkeä ennenkuin kuulen merikarhujeni kolistelevan ankkurikiertimen kimpussa. Ulos merelle, hei! Hitto aarteet vieköön! Meren loiste se pääni on pyörälle pannut. Tule siis, Livesey, lintuna lentäen, älä hetkeäkään siekaile, jos minua arvossa pidät.

"Lähetä heti Hawkins Redruthin vartioimana pistäytymään äitinsä luona, ja tulkaa sitten molemmat kiireimmän kautta Bristoliin.

"John Trelawney."

"J. K. En tullut maininneeksi, että Blandly, joka sivumennen sanoen lähettää apujoukon meitä etsimään, ellemme elokuun loppuun ole takaisin palanneet, on löytänyt purjehduspäälliköksi erinomaisen miehen. Jäykkäniskainen mies hän on, ikävä kyllä, mutta muuten

kerrassaan aarre. Pitkä John Silver kaivoi taas esiin hyvin pätevän perämiehen, Arrow nimeltään. Yliläivurina minulla on mies, joka puhaltaa säkkipilliä, Livesey; meidän *Hispaniolallamme* on siis kaikki järjestetty oikein sotalaivan mallin mukaan.

"En muistanut kertoa sinulle, että Silver on varoissaan oleva mies; tiedän, että hänellä on pankissa tili, jota ei koskaan tyhjäksi oteta. Hän jättää vaimonsa ravintolaa hoitamaan, ja kun hän ei ole rumimpia naisia, suotanee anteeksi sellaisille vanhoille pojille kuin sinä ja minä olemme jos he arvelevatkin, että miehen lähettää jälleen merille vaimo yhtä paljon kuin terveyskin."

J. T.

J. K. — Hawkins saa viipyä yhden yönseudun äitinsä luona.

J. T.

Voinette kuvitella minkälaisen riemastuksen minussa tämä kirje herätti. Olin aivan pois suunniltani ilosta, ja jos koskaan olen miestä halveksinut, niin halveksin nyt Redruthia, joka vain murisi ja valitteli. Jokainoa hänen apulaisistaan olisi ollut valmis vaihtamaan paikkaa hänen kanssaan, mutta junkkarin toivomukset kävivät toiseen suuntaan ja junkkarin toivomukset olivat heille kaikille lakina. Ei kukaan muu kuin Redruth olisi uskaltanut edes nurista.

Seuraavana aamuna me lähdimme jalkaisin "Amiraali Benbowiin" ja siellä tapasin äitini hyvissä voimissa. Kapteeni, joka niin kauan oli ollut kiusanamme oli mennyt sinne, missä pahat ihmiset eivät enää ole toisten vaivana. Junkkari oli korjauttanut kaikki vauriot ja uudelleen maalauttanut vierashuoneet ja nimikilven, olipa hankkinut lisää huonekalujakin, — ennen kaikkea kauniin nojatuolin äidilleni anniskeluhuoneeseen. Hän oli vielä hankkinut passaripojankin, jottei äitini olisi ilman apua minun poissa ollessani.

Vasta tuon pojan nähtyäni minä käsitin asemani. Siihen saakka minä olin ajatellut seikkailuja, jotka minua odottivat, enkä ollenkaan kotia, josta oli erottava. Nyt kun näin tuon kömpelön vieraan, joka jäi äitini seuraksi minun sijaani, tunkivat kyöneleet ensi kerran silmiini. Pelkäänpä tehneeni pojan päivät sangen karvaiksi. Hän kun oli toimeensa tottumaton, sain minä tuhkatihään tilaisuuksia ojentaa ja moittia häntä, enkä minä suinkaan

laiminlyönyt käyttää niitä hyväkseni.

Yö kului ja seuraavana päivänä päivällisen jälkeen Redruth ja minä olimme jälleen matkalla. Sanoin hyvästit äidilleni ja lahdelmalle, jonka rannalla olin pienestä pitäen elänyt, ja vanhalle rakkaalle "Amiraali Benbow'lle" — vaikka se uudelleen maalattuna ei enää ollut minulle yhtä rakas kuin ennen. Viimeisinä oli mielessäni kapteeni, joka niin usein oli töyhtöhattuinen, arpisine poskineen ja messinkisine kaukoputkineen rannikkoa astellut. Samassa jo olimme tien mutkauksessa, ja kotini hävisi näkyvistäni.

"Minä sanoin hyvästit äidilleni ja lahdelmalle, jonka rannalla olin pienestä pitäen elänyt."

"Kuninkaallisen Yrjön" luona nousimme postivaunuun. Minut sullottiin Redruthin ja erään lihavan, vanhan herrasmiehen väliin. Nopeasta liikkeestä ja kylmästä ilmasta huolimatta minä kai jo alusta asti olin torkahdellut ja nukkunut sitten kuin pölkky myötä- ja vastamäet, ohi kaikkien pysäkkien, sillä kun tyrkkäys kylkeeni minut lopulta herätti ja minä avasin silmäni niin näin vaunumme seisovan suuren rakennuksen edustalla kaupungissa ja päivän jo kotvan sitten nousseen.

"Missä ollaan?" kysyin.

"Bristolissa", vastasi Tom. "Tule ulos."

Hra Trelawney oli asettunut asumaan erääseen ravintolaan kauas laivatokkien luo, valvoakseen töitä kuunarilla. Sinne meidän oli käveltävä, ja suureksi ilokseni vei tie sinne pitkin laitureita, monilukuisten, kaiken kokoisten ja lajisten ja kaikista maista kotoisin olevien laivojen ohi. Muutamalla miehistö työskenteli laulaen, toisella riippui miehiä korkealla pääni yläpuolella nuorista, jotka eivät näyttäneet hämähäkin lankaa paksummilta. Vaikka

olinkin koko ikäni elänyt rannikolla, tuntui minusta nyt siltä, kuin en koskaan ennen olisi ollut meren lähistöllä. Tervan ja suolan tuoksu oli minulle aivan uutta. Minä näin mitä ihmeellisimpiä keulakuvia, jotka olivat olleet kaukana, valtamerien toisella puolen. Vielä minä näin paljon vanhoja merimiehiä, rengaskorvaisia ja kierreviiksisiä ja tervatukkaisia, näin heidän huojuvan, kömpelön merimieskäyntinsä; ja vaikka minä olisin nähnyt yhtä monta kuningasta tai arkkipiispaa, niin ei riemastukseni olisi ollut suurempi.

Minähän olin itsekkin merelle lähdössä, merelle kuunarissa, jossa oli pillipiipari ylilaihurina ja tervatukkaisia, laulavia merimiehiä — merelle, kohti tuntematonta saarta, ja haudatuita aarteita etsimään!

Olin vielä näiden unelmieni vallassa, kun äkkiä töksähdimme suuren ravintolan edustalle ja tapasimme junkkari Trelawneyn, joka täydelliseen, tukevasta sinisestä verasta valmistettuun meriupseerin pukuun puettuna ja erinomaisesti merimiehen käyntiä matkien tuli hymyillen vastaamme.

"Siinähan tekin olette", hän huudahti. "Tohtori tuli jo eilisiltana Lontoosta. Mainiota! Laivaseurue on täysilukuinen!"

"Voi, herrani", minä huudahdin, "milloin lähdemme?"

"Lähdemme?" vastasi hän. "Huomenna!"

8 Luku.

"Tähystäjässä."

Suurusteltuani junkkari antoi minulle John Silverille "Tähystäjään" osoitetun kirjelijun ja selitti, että minä helposti löytäisin talon, kun vain kulkisin tokkia pitkin ja silmäilisin pientä kapakkaa, jonka kilpenä oli suuri messinkinen kaukoputki. Minä läksin asialleni aivan haltioissani siitä, että sain täten tilaisuuden nähdä vielä enemmän laivoja ja merimiehiä, ja pujotteleuduin eteenpäin suurten ihmisparvien ja kuormavankkurien ja tavarakääryjen välitse, sillä tokissa oli nyt touhu ylimmillään. Viimein löysin tarkoitetun talon.

Se olikin sangen miellyttävä seurustelupaikka. Kilpi oli äsken maalattu, ikkunoissa oli sievät punaiset verhot, lattialle oli ripoteltu puhdasta hietaa. Kummallakin puolen kulki kadut ja molemmille antoivat avonaiset ovet, joista selvään näki matalaan, avaraan huoneeseen, vaikka tupakan savu sen

täyttikin sakeana pilvenä.

Vieraat olivat enimmäkseen merimiehiä ja niin äänekkäitä, että minä hetkisen epäröin ovella, ennenkuin uskalsin astua sisään.

Siinä odotellessani tuli sivuhuoneesta mies, jonka heti ensi silmäyksellä arvasin Pitkäksi Johniksi. Hänen vasen jalkansa oli melkein lonkasta poikki, ja vasenta kainaloansa hän tuki sauvaan, jota hän käytteli tavattoman ketterästi, hypellen sen avulla paikasta toiseen kuin mikäkin lintu. Hän oli hyvin kookas ja vankka, naama leveä kuin kinkun kylki — sileä ja kalvakka, mutta älykäs ja myhäilevä. Hän näyttikin olevan mitä parhaimmalla tuulella, vihelteli pöytien välitse liikkeessaan, ja mieluisimmille vierailleen hänellä oli joku leikkisä sana tai taputus olkapäälle varattuna.

Sanoakseni nyt teille totuuden olin jo silloin, kun junkkari Trelawney kirjeessään mainitsi pitkästä Johnista, ruvennut pelkäämään, että hän kukaties olisi sama yksijalkainen merenkävijä, jota vanhassa "Benbow'ssa" olin niin kauan odotellut. Mutta heti kun ravintolassa miehen näin, minä muutin mieltäni. Olin nähnyt kapteenin ja Mustan Koiran ja sokean Pew'n ja luulin tietäväni, minkälaisilta merirosvot näyttivät — aivan toisenlaisia heidän piti mielestäni olla kuin tämä siisti ja iloinen ravintoloitsija.

Minä rohkaisin heti mieleni, astuin sisään ja menin suoraan miehen luo, joka sauvaansa nojaten puheli muutaman vieraansa kanssa.

"Hra Silver, sir?" kysyin, ojentaen kirjelippua.

"Aivan oikein, poikaseni", vastasi hän, "se on kun onkin nimeni. Kukapa sinä sitten?" Samassa hän, junkkarin kirjelmän huomattessaan, näytti aivan kuin säpsähtävän.

"Ahaa!" huudahti hän äänekkäästi ja ojensi minulle kätensä, "jo ymmärrän. Sinä olet meidän uusi laivapoikamme; hauskaa tutustua."

Ja hän puristi käteni suureen, tukevaan kouraansa.

Samassa muuan kauempänä istunut vieras äkkiä nousi ja kiiruhti ovelle. Se olikin lähellä, ja tuossa tuokiossa hän hävisi kadulle. Mutta tuo kiire oli kiinnittänyt häneen huomioni, ja minä tunsin hänet ensi silmäyksellä. Hän oli sama talinaamainen mies, jolta oli kaksi sormea poikki, ja joka ensimmäisenä oli ilmestynyt "Amiraali Benbow'hin."

"Ahaa!" minä huudahdin, "ottakaa tuo kiinni! Se on Musta Koira!"

"Viisi siitä ken hän on", Silver huudahti, "mutta hän ei ole maksanut laskuaan. Harry, ota hänet kiinni!"

Muuan oven luona istuvista hyökkäsi pakenevan perään.

"Olipa hän vaikka Amiraali Hawke, niin laskunsa hänen maksaa täytyy", Silver huudahti, ja päästään sitten irti käteni hän kysäsi: "Miksi häntä sanoitkaan? Musta mikä?"

"Koirra, sir", vastasin. "Eikö hra Trelawney ole teille kertonut merirosvoista? Hän oli yksi niistä?"

"Vai niin!" Silver huudahti. "Minun huoneessani! Ben, juokse pian Harryn avuksi. Oliko hän siis niitä roikaleita? Morgan, sinäkö hänen seurassaan olit? Tänne mies!"

Mies, jota hän Morganiksi nimitti — vanha, harmaahapsinen, ruskeanaamainen merikarhu — totteli nolona käskyä, pyöritellen mälliä poskessaan.

"Kuules nyt, Morgan", Pitkä John hyvin ankarasti saneli, "ethän sinä koskaan ennen ollut nähnyt tuota Mustaa — Mustaa Koiraa, vai oletko, hä?"

"En koskaan, sir", Morgan vastasi kunniaa tehden.

"Etkä tiennyt hänen nimeänsä, vai?"

"En, sir."

"Tuhat tulimmaista, Morgan, kiitä sitten onneasi!" isäntä huudahti. "Jos sinä olisit ollut osallisena johonkin sellaiseen, niin totta totisesti et toista kertaa olisi jalallasi talooni astunut. Mitä hän puhui sinulle?"

"En oikein muista, sir", Morgan vastasi.

"Pääkö sinulla on hartioillasi, vaiko tuuskoppa?" Pitkä John tiuskasi. "Vai et oikein muista! Ehkä sinä et oikein tiennyt, kenen kanssa puhelit, hä? Kas niin, mitä hän juorusi — matkoista, kapteeneista, laivoista, hä? Suu puhtaaksi! Mitä hän sanoi?"

"Me puhelimme kurittamisesta, sir", Morgan vastasi.

"Kurittamisesta? Vai kurittamisesta! Mieluinen puheenaihe, totta tosiaan! Mene paikoillesi, moukka."

Kun Morgan oli astella nytkytelty entiselle paikalleen, kuiskasi Silver minulle hyvin tutunomaisesti, aivan kuin mielistellen:

"Hän on perin rehti mies, tuo Tom Morgan — älyä vain ei ole liiaksi. — Niin, se Musta Koira!" jatkoi hän sitten kovaan ääneen. "Se nimi on minulle aivan outo, kerrassaan outo. Mutta sittenkin minä vähän kuin muistelen, että minä olen — niin olenhan minä nähnyt sen roiston. Hän on käynyt täällä, nyt muistankin, erään sokean kerjäläisen seurassa."

"Oikein muistatte, aivan varmaan", sanoin minä. "Minä tunnen senkin miehen. Hänen nimensä oli Pew."

"Niin olikin!" Silver huudahti aivan haltioissaan. "Pew! Se oli hänen nimensä ihka varmaan. Roiston perikuvalta näytti! Jos nyt saamme kiinni tuon Mustan Koiran, niin kapteeni Trelawney saa kuulla uutisia! Ben on hyvä juoksija, harvat merimiehet hänet juoksussa voittavat. Tuhat tulimmaista, hänen pitäisi saada mies kiinni, vaikka kintut katkeis! Vai puhui se kurittamisesta! *Minä* hänet kuritan!"

Näin puhuessaan hän koko ajan hyppeli sauvansa varassa lattialla, löi kämmenensä pöytään ja näytteli niin luonnollisesti vihastunutta, että Old Baileyn tuomari ja Bow Streetin salapoliisikin olisi häntä uskonut. Vanhat epäluuloni olivat heränneet eloon, tavatessani Mustan Koiran "Tähystäjässä", ja minä pidin kokkia tarkasti silmällä. Mutta hän oli minulle liian ovela, ja kun miehet hengästyneinä palasivat ja kertoivat, että he olivat väkijoukossa häipyneet karkurin jäliltä ja että heitä oli epäilty varkaiksi, niin minä olin valmis vaikka vannomaan, että Pitkä John Silver oli viaton.

"Kas niin, Hawkins", virkkoi hän, "nyt minä olen kauniisti kiikissä. Mitä nyt kapteeni Trelawney ajattelee, Tuo kirottu hollantilainen istui minun omassa huoneessani ja joi minun rommiani! Sinä tulet ja sanot minulle totuuden vasten naamaa, ja minä sallin hänen näyttää meille kaikille köyden päätä aivan nenäni edessä! Kuule, Hawkins, sinun täytyy puolustaa minua kapteenin edessä. Sinä olet vain poikanen, mutta nokkela poikanen. Näin sen jo sisään astuessasi. Sanos nyt mitä minä, puujalalla kompuroiva, olisin voinut tehdä? Siihen aikaan kun olin yliperämies, minä olisin hypännyt hänen rinnalleen, ottanut hänet näiden kahden kämmenen väliin ja höyhentänyt, höyhentänyt niin että — mutta nyt —"

Samassa hän vaikenä ja hänen leukansa vaipui alaspäin aivan kuin olisi

hänelle jotain mieleen juolahtanut.

"Maksu?" hän huudahti. "Kolme annosta rommia! totta totisesti, kautta puukoipeni, enkö aivan unhottanutkin maksuani!"

Ja heittäytyen penkille hän herkesi nauramaan niin että kyyneleet silmissä kiilsivät. Minuunkin tarttui hänen iloisuutensa ja me nauroimme kilpaa, niin että huone kaikuna vastasi.

"Olenpa minä oikea vanha merikoira", hän viimein puhui poskiaan kuivaillen. "Sinä ja minä sopisimme erinomaisen hyvin yhteen, Hawkins, sillä varmaan minua luultaisiin laivapojaksi. Mutta nyt, valmistautukaamme matkalle. Tämä ei käy päinsä. Velvollisuus on velvollisuus, miehet. Minä panen päähäni vanhan höyhenniekka-hattuni ja tulen kerallasi kapteeni Trelawneyn luo antamaan tästä asiasta selityksen. Muista näet, nuori Hawkins, että asia on vakava, etkä sinä enkä minä pääse siitä, luullakseni, kunnialla. Ei kumpikaan meistä ollut kylliksi nokkela. Mutta tuhat tulimmaista, miten sukkelasti minä sentään pääsin rahoistani!"

Hän rupesi uudelleen nauramaan ja niin sydämellisesti, että vaikka minusta tuossa ei ollutkaan mitään sukkelaa, niin yhdyin vastoin tahtoaanikin hänen iloonsa.

"Hän kertoili minulle kaikista laivoista."

Lyhyellä taipaleellamme pitkin laivarantaa hän oli mitä hauskin seuratoveri, sillä hän kertoili minulle kaikista laivoista, joiden ohi kuljimme, niiden taklauksesta, kantavuudesta ja kansallisuudesta, selitteli töitä, joita kullakin tehtiin — miten muuan purki, toinen lastasi ja kolmas valmistautui lähtemään merelle. Tuon tuostakin hän kertoi minulle pieniä juttuja laivoista ja miehistä tai toisteli jotakin erikoista meritermiä kunnes opin sen perinpohjin. Minä aloin ymmärtää, että hän oli mitä parhain matruusi.

Kun saavuimme ravintolaan, istuivat tohtori Livesey ja junkkari yhdessä lopettelemassa olutnelikkoa ja käristettyjä voileipiä, jotka he olivat tilanneet ennenkuin lähtisivät kuunariaan tarkastamaan.

Pitkä John kertoi tapahtuman sangen lennokkaasti ja tarkalleen totuudenmukaisesti. "Niinhän se oli vai mitä, Hawkins?" kysäsi hän vähän väliä, ja minä en voinut muuta kuin vahvistaa hänen sanansa tosiksi.

Molemmat herrat valittivat, että Musta Koira oli päässyt pakoon; mutta kaikki me olimme yksimielisiä siitä, että asialle ei enää mitään mahtanut, ja saatuaan osakseen muutamia tunnustuksen sanoja Pitkä John tarttui kainalosauvaansa ja poistui.

"Kaikki miehet laivalle kello neljäksi iltapäivällä", huusi junkkari hänen jälkeensä.

"Ymmärrän, herra", vastasi kokki käytävästä.

"Tiedätkös mitä, junkkari", virkkoi tohtori Livesey, "minä en yleensä luota paljon keksintöihisi; mutta sen minä sanon, että John Silver miellyttää minua."

"Se mies on oikea onnen löytö", vakuutti junkkari.

"Jim saa kai tulla kerallamme laivaan, vai mitä?"

"Tietysti", junkkari vastasi. "Ota hattusi, Hawkins, niin lähdemme katselemaan laivaa."

9 Luku.

Ruuti ja aseet.

Hispaniola lepäili vähän ulompana ankkurissa, ja me sousimme useiden laivojen keulakoristeiden alitse ja ympäri, ja niiden kettingit kolisivat toisinaan venheemme alla toisinaan taas päämme päällä. Viimein kuitenkin pääsimme laivan kupeelle, ja kannelle noustessa meidät otti tervehtien vastaan perämies, Arrow, vanha, kiersilmäinen ruskettunut merimies, renkaat korvissa. Hän ja junkkari olivat perin hyviä ystävyksiä, mutta pian huomasin, että kapteenin ja Trelawneyn välit eivät olleet yhtä hyvät.

Viimeksimainittu oli tuikeannäköinen mies ja hän näytti olevan tyytymätön laivamme koko järjestykseen. Pian saimmekin tietää syyn siihen, sillä tuskin olimme päässeet kajuuttaan, kun muuan matruusi tuli sinne perästämme.

"Kapteeni Smollett, herra, tahtoo puhutella teitä", sanoi hän.

"Olen aina valmis kapteenin puhuteltavaksi. Käske hänet sisään", sanoi junkkari.

Kapteeni, joka oli seurannut sanantuoijan kintereillä, astui samassa sisään ja

sulki oven.

"No, kapteeni Smollett, mitä teillä on sanottavana, kaikki on hyvin, toivoakseni — kaikki kunnossa ja merikelpoisena?"

"Parasta kai on, herra", kapteeni vastasi, "puhua peittelemättä, vaikka sanani voivatkin pahoittaa mieltänne. Minua ei miellytä tämä matka, minua ei miellytä miehistö, eikä minua miellytä perämieheni. Siinä kaikki kaunistelematta."

"Ehkä teitä, herrani, ei laivakaan miellytä?" kysyi junkkari, nähdäkseni hyvin äkäisenä.

"Siihen en voi mitään sanoa, kun en ole laivaa koetellut", kapteeni vastasi. "Se näyttää kelpoiselta alukselta, muuta en voi sanoa."

"Ehkäpä teitä, herrani ei miellytä isäntännekään?" virkkoi junkkari.

Nyt tarttui tohtori Livesey puheeseen.

"No, no, ei niin hätäisesti", sanoi hän. "Kiivaista sanoista ei ole mitään hyötyä. Kapteeni on sanonut joko liian paljon tai liian vähän, ja minun täytyy pyytää häntä selittämään sanansa tarkemmin. Te sanotte, ettei tämä matka teitä miellytä. Miksi ei?"

"Minut palkattiin, kuten sanotaan, suljettujen määräysten nojalla kuljettamaan tätä laivaa tämän herran laskuun minne hän vain tahtoi", kapteeni vastasi. "Siihen asti on kaikki kohdallaan. Mutta nyt minä huomaan, että jok'ainoa mies keulapuolella tietää enemmän kuin minä. Minusta se ei ole paikallaan, vai onko?"

"Ei", vastasi tohtori Livesey, "ei minustakaan."

"Sitten", kapteeni jatkoi, "minä saan tietää, että me lähdemme aarteita etsimään — saan tietää omilta apulaisiltani, huomatkaa. Aarre on nyt kerta kaikkiaan arkaluontoinen asia; omasta puolestani en pidä aarteiden etsinnästä, etenkin silloin kun se on salaista ja kun (suonette anteeksi, herra Trelawney) salaisuus on ilmaistu papukaijalle."

"Silverin papukaijalleko?" junkkari kysäsi.

"Niin sanotaan", kapteeni vastasi. "Salaisuus on julkinen, tarkoitan. Minä luulen, ettei kumpainkaan teistä täysin käsitä mikä on kysymyksessä; mutta minä sanon sen teille omalla tavallani — elämä tai kuolema ja vaikea matka."

"Tuo kaikki on selvää ja vallan totta", vastasi t:ri Livesey. "Me aiomme uskaltaa, mutta me emme ole niin tietämättömiä kuin luulette. Sanoitte sitten, ettei miehistö teitä miellytä. Eivätkö he ole kelvollisia merimiehiä?"

"He eivät minua miellytä, herrani", kapteeni Smollett vastasi. "Ja suoraan sanoakseni, minun olisi pitänyt saada itse valita omat apulaiseni."

"Oikeassa taidatte olla", tohtori vastasi. "Toverini olisi ehkä pitänyt värvätä heidät yhdessä teidän kanssanne; mutta loukkaus, jos siitä nyt voi puhua, ei ollut tahallinen. Arrowkaan ei teitä miellytä?"

"Ei miellytä. Ehkä hän on hyvä perämies, mutta seurustelee liian vapaasti väen kanssa, ollakseen hyvä päällikkö. Perämiehen pitäisi pysyä erillään eikä kilistää lasia matruusien kanssa!"

"Onko tarkoituksenne väittää, että hän juo?" tiuskasi junkkari.

"Ei ole", kapteeni vastasi, "sanon vain, että hän on käytöksessään liian vapaa."

"Mihin tahdotte nyt oikein tulla?" kysyi tohtori. "Sanokaa asianne."

"Teidän vakava aikomuksenne on siis lähteä tälle matkalle?"

"Järkähtämätön päätöksemme", junkkari vastasi.

"Vai niin", kapteeni sanoi. "Kun te nyt olette kärsivällisesti kuunnellut väitteitani, joita en voinut todistaa, niin kuulkaa vielä muuan sana. Ne sijoittavat ruudin ja aseet keulapuolelle. Niille sopiva paikka olisi kajuutan alla; miksi niitä ei aseteta sinne? — ensiksi. Sitten teillä on mukanaan neljä omaa miestä ja minä olen kuullut, että muutamia heistä sijoitetaan keulapuolelle. Miksi ei heille valmisteta sijoja tänne kajuutan sivulle? — toiseksi."

"Tuleeko vielä lisää", kysäsi Trelawney.

"Vielä yksi seikka", kapteeni vastasi. "Tässä on jo liian paljon jaaritelu."

"Aivan liian paljon", myönsi tohtori.

"Sanon nyt teille mitä olen itse kuullut", kapteeni Smollett jatkoi. "Olen kuullut, että teillä on erään saaren kartta, että kartassa on ristejä osoittamassa missä aarre on ja että saaren asema on..." Hän sanoi tarkalleen pituus- ja leveysasteen.

"Sitä en ole kellekään kuolevaiselle sanonut", junkkari huudahti.

"Matruusit tietävät sen", kapteeni vastasi.

"Livesey, joko sinä tai Hawkins olette puhuneet sivu suunne", junkkari huudahti.

"Saman tekevä, ken sen on laverrellut", vastasi tohtori.

Minä huomasin, ettei hän eikä kapteeni paljonkaan välittänyt Trelawneyn väitteistä. Totta puhuen, en minäkään niihin suurta arvoa pannut, sillä hän oli sangen kerkeäkielinen. Luulen kuitenkin, että hän tällä kertaa puhui totta, ja ettei kukaan meistä ollut saaren asemaa ilmaissut.

"Huomatkaa nyt, herrani", kapteeni jatkoi; "minä en tiedä kenen hallussa tuo kartta on, ja minä vaadin, että se on pidettävä salassa sekä minulta että Arrowilta. Muussa tapauksessa minun olisi pyydettävä päästä vapaaksi palveluksestani."

"Minä ymmärrän", tohtori virkkoi. "Te tahdotte että me pidämme tämän seikan salassa ja että laivan peräpuolesta muodostetaan linnoitus, jonka miehistönä ovat toverini omat miehet ja varustuksena kaikki laivassa löytyvät aseet ja ruuti. Toisin sanoen — te pelkätte kapinaa."

"Herrani", kapteeni Smollett lausui, "tahtomatta loukata teitä minä kiellän teitä panemasta sanoja suuhuni. Ei kellään kapteenilla ole oikeutta yrittääkään lähteä merelle, jos hänellä olisi aihetta sellaisiin sanoihin. Mitä Arrowiin tulee, niin luulen että hän on perin rehti mies; jotkut toiset ovat myös vilpittömiä; kaikki muutkin voivat olla samaa lajia. Mutta minun on vastattava laivasta ja jokaisen siinä olevan ihmisen hengestä. Minä näen että kaikki asiat eivät ole vallan kohdallaan. Ja minä pyydän teitä ryhtymään muutamiin varovaisuustoimenpiteisiin, taikka hankkimaan toisen miehen sijalleni. Siinä kaikki."

"Kapteeni Smollett", tohtori virkkoi hymyillen, "oletteko kuullut satua vuoresta ja hiirestä? Suonette anteeksi, mutta te muistutatte minua tuosta sadusta. Lyön vaikka vetoa siitä, että teillä sisään tullessanne oli mielessänne jotain muutakin kuin tämä."

"Te olette nokkela, tohtori", kapteeni vastasi. "Kun minä tulin tänne, oli aikomukseni päästä vapaaksi koko matkasta. Minä luulin, ettei herra Trelawney tahtoisi kuulla sanaakaan."

"Enkä olisi tahtonutkaan", junkkari tiuskasi. "Jos tohtori Liveseytä ei olisi ollut täällä, niin olisin lähettänyt teidät sinne missä pippuri kasvaa. Olen nyt kuitenkin kuunnellut sanottavanne. Teen kuten tahdotte; mutta ajatukseni teistä eivät ole parantuneet."

"Siihen en voi mitään", vastasi kapteeni. "Te saatte nähdä, että minä täytän velvollisuuteni."

Näin sanoen hän kumartaen poistui.

"Trelawney", virkkoi tohtori, "vastoin arveluitani minä luulen, että sinä olet onnistunut saamaan kaksi vilpitöntä miestä laivaasi — tuon miehen ja John Silverin."

"Silverin kyllä", junkkari vastasi; "mutta mitä tuohon sietämättömään lörpöttelijään tulee, niin sanon suoraan, että minusta hänen käytöksensä on akkamaista eikä sovi merimiehelle ja vielä vähemmän englantilaiselle."

"No niin", tohtori virkkoi, "kokenut kaikki tietää."

Kun me astuimme ulos kannelle, olivat miehet jo alkaneet tapansa mukaan hoilaten purkaa aseita ja ruutivarastoa. Kapteeni ja Arrow valvoivat työtä.

Uusi järjestys oli minulle mieleen. Koko kuunari oli käännetty mullin mallin. Kuusi makuusijaa oli laitettu perään, ison ruuman taka-osaan. Nämä kojut yhdisti kapea käytävä vasemmalla sivulla vain keittiöön ja skanssiin. Alkuaan oli ollut tarkoituksena, että Arrow, Hunter, Joyce, tohtori ja junkkari saivat nämä kojut käytettäväkseen. Nyt luovutettiin kaksi niistä Redruthille ja minulle, ja kapteeni ja Arrow saivat nyt makuusijansa kannella porraskopissa, jota oli kummallekin sivulle laajennettu, niin että sitä olisi voinut luulla kansihytiksi. Luonnollisesti se oli sangen matala, mutta kaksi riippumattoa mahtui sinne hyvin ja perämiehellekin näytti vaihdos olevan mieleen. Hänelläkin oli ehkä ollut epäilyksensä miehistöön nähden; mutta se on vain arvelua, sillä kuten saatte kuulla, meillä ei ollut kauan hyötyä hänen mielipiteistään.

Me olimme kaikki parhaillaan ahkerassa työssä siirtäen ruutia ja makuupaikkoja, kun viimeiset pari miestä, ja Pitkä John niiden mukana, saapuivat venheellä laivalle.

Kokki kapusi ylös laivan sivua ketterästi kuin apina ja huomattuaan, mitä oli tekeillä, huudahti hän: "Hohoi, miehet! Mitä tämä merkitsee?"

"Me vain muutamme ruutia, mies", joku vastasi.

"Tuhat tulimaista!" huudahti Pitkä John, "silloinhan jää nousuvesi aamulla käyttämättä."

"Minun käskyeni!" kapteeni lyhyesti virkkoi. "Mene työhösi. Miehet tarvitsevat pian illallista."

"Ymmärrän, herra", kokki vastasi ja kohottaen kätensä hatun reunaan katosi samassa keittiön puolelle.

"Siinä on kunnan mies, kapteeni", tohtori virkkoi.

"Saattaa olla", kapteeni Smollett vastasi. "Varovasti, miehet, — varovasti", jatkoi hän miehille, jotka ruutitynnyreitä siirtelivät. Samassa hän huomasi minut tarkastelemassa pitkää, messinkistä laivätykkiä, joka meillä oli keskikannella — "Hei, laivapoika", huusi hän, "pois sormet siitä! Pian keittiöön ja pyydä kokilta työtä."

Pois kiiruhtaessani kuulin hänen painokkaasti sanovan tohtorille:

"Minä en suvaitse suosikkeja laivallani."

Minä vakuutan, että minä olin aivan yhtä mieltä junkkarin kanssa ja vihasin kapteenia sydämeni pohjasta.

10 Luku. Matka.

Koko sen yön olimme kovassa puuhassa saadaksemme tavarat paikoillensa, ja junkkarin ystäviä, Blandly muiden mukana, käveli venelastittain toitottamassa hänelle onnellista matkaa. "Amiraali Benbow'ssa" ei minulla ainoanakaan yönä ollut puoliakaan tästä puuhasta ja minä olin lopen väsynyt, kun puosu vähän ennen päivännousua puhalsi pilliinsä ja miehistö alkoi kerääntyä ankkurikiertimen ympärille. Vaikka olisin ollut vielä väsyneempi, niin en sittenkään olisi poistunut kannelta; kaikki oli minulle niin uutta ja ihmeellistä — lyhyet komentosat, kimakat pillinpuhallukset, miesten kiireiset puuhat laivalyhtyjen tuikkivassa valossa.

"Kuule, Barbecue [kokin hyväilynimi — porsaspaisti], viritäppä nyt joku kaneetti", joku joukosta ehdotti.

"Se entinen", toinen lisäsi.

"Oikein miehet", virkkoi Pitkä John, joka kainalosauvaansa nojaten seisoi lähistöllä. Samassa hän aloitti tuon minulle niin tutun laulun:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —"

Ja koko miehistö yhtyi sitten säkeeseen:

"Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Kolmannella tavulla he olkansa takaa lykkäsivät kierrinvipua eteenpäin.

Hetken jännittäväisyydestä huolimatta palautti laulu "Amiraali Benbow'n" mieleeni, ja minusta tuntui kuin olisi kapteeninkin ääni kuorossa kuulunut. Mutta pian oli ankkuri irti, pian se vettä valuen riippui aluksen keulassa, purjeet alkoivat vetää, ja maa kummallakin puolen rupesi liikkumaan ohitsemme. Ennenkuin jouduin kojuuni, tuntikauden nukkuakseni, oli *Hispaniola* jo aloittanut matkansa aarteiden saareen.

En aio kuvata matkaamme yksityiskohdittain. Se oli sangen suotuisa. Laiva osoittautui olevansa hyvä purjehtija, miehistö oli kyvykästä väkeä ja kapteeni perin taitava. Mutta ennenkuin pääsimme Aarresaaren korkeusasteelle, sattui pari tapausta, jotka ovat tarpeen tietää. Arrow, mainitakseni hänet ensiksi, osoittautui olevansa paljon kehnompi kuin kapteeni oli aavistanutkaan. Hänellä ei ollut ollenkaan vaikutusvaltaa miehistöön ja miehet käyttäytyivät häntä kohtaan miten vain hyväksi näkivät. Mutta tämä ei kuitenkaan vielä ollut pahin juttu. Päivän parin perästä hän näet rupesi näyttäytymään kannella silmät sameina, posket punoittavina puheessaan sammaltaen ja muutenkin selvästi juopuneena. Monesti hänet käskettiin kojuunsa häpeämään. Toisinaan hän kompastellessaan loukkasi itsensä, toisinaan hän makasi päiväkauden riippumatossaan porrashuoneen toisella puolen, toisinaan hän taas saattoi olla päivän tai parikin selvänä ja toimittaa tehtäviään.

Me emme kyenneet saamaan selville, mistä hän väkeviä sai. Se oli laivan salaisuus. Vaikka kuinka olisimme häntä vartioineet, niin selviämättömäksi salaisuus yhtäkaikki jäi. Ja kun häneltä sitä suoraan kysyimme, niin hän vain nauroi, jos oli juovuksissa, ja selvänä hän taas kivenkovaan kielsi juoneensa mitään muuta kuin vettä.

Hän ei ollut vain hyödytön perämiehenä ja miehistölle huonona esimerkkinä, vaan sen lisäksi oli päivän selvää, että hän sitä menoa pian tappaisi itsensä. Siksi ei kukaan sanottavasti hämmästynyt eikä murehtinutkaan, kun muutamana pimeänä yönä kovassa merenkäynnissä hän hävisi tietämättömiin.

"Mereen meni!" kapteeni virkkoi. "No niin, pääsimpähän panemasta häntä rautoihin."

Mutta nyt olimme ilman perämiestä, ja joku miehistöstä täytyi luonnollisesti koroittaa siihen arvoon. Puosu, Job Andersson, oli siihen lähin mies ja tavallaan hän palvelikin perämiehenä, vaikka toisella arvonimellä. Trelawney oli ollut merellä ja hänen taituruutensa oli suurena apuna, sillä usein hän kauniilla ilmalla hoiti vahtivuoron. Timperi, Israel Hands, oli myös varovainen, valpas ja kokenut merikarhu, jolle hätätilassa olisi voinut uskoa minkä toimen tahansa.

Hän oli Pitkän Johnin erikoisessa suosiossa, ja hänen nimensä mainitseminen johtaa minut puhumaan laivakokista, Barbecuesta, joksi miehet häntä nimittivät.

Laivalla hän kantoi sauvaansa hihnassa kaulassaan, jotta hänellä olisi kädet mahdollisimman vapaat. Oli vallan ihmeellistä katsella, miten hän asetti sauvansa toisen pään väliseinää vasten ja siihen nojautuen ja laivan liikkeiden mukaan keinuen puuhaili keittohommissaan aivan kuin olisi seisonut keittiössään kovalla maakamaralla. Vielä ihmeellisempää oli nähdä hänen mitä rajuimmassa säässä kuljeskelevan kannella. Aukeimmille paikoille oli hänen avukseen pingoitettu köysiä, joita nimitettiin Pitkän Johnin korvarenkaiksi. Hän liikkui paikasta toiseen milloin sauvaansa käyttäen, milloin taas vetäen sitä hihnasta sivullaan, aivan yhtä nopeasti kuin toinen käveli. Jotkut miehistä, jotka olivat ennen olleet merellä hänen kanssaan, valittelivat kuitenkin hänen nykyistä saamattomuuttaan.

"Hän ei ole mikään tavallinen mies, tuo Barbecue", virkkoi timperi minulle. "Hän on nuorena käynyt paljon koulua, ja hän osaa puhua kuin kirjasta, kun sille päälle sattuu; ja urhea sitten — leijona ei ole mitään Pitkän Johnin rinnalla! Olen nähnyt hänen ottelevan neljää vastaan ja lyövän heidän kallonsa mäsäksi — ja aseettomana."

Koko miehistö piti häntä arvossa, vieläpä tottelikin häntä. Hänellä oli tapana

puhutella jokaista ja tehdä kullekin joku erikoinen palvelus. Minulle hän oli aina ystävällinen ja piti minua mielellään keittiössä, joka hänellä oli kiiltävän puhtaana; kattilat riippuivat kiilloitettuina koukuissaan ja papukaija häkissään eräässä nurkassa. "Tule tänne, Hawkins", hän tapasi sanoa; "tule hiukan pakisemaan Johnin kanssa. Ei kukaan ole niin tervetullut kuin sinä, poikaseni. Paina puuta ja kuule uutisia. Tässä kapteeni Flint — minä nimitän papukaijaani kapteeni Flintiksi, tuon kuuluisan merirosvon mukaan — tässä kapteeni Flint juuri ennusti onnea matkallemme. Etkös ennustanutkaan kapteeni?"

Ja papukaija rupesi syytämään suustaan uskomattoman nopeasti: "paljon rahaa — paljon rahaa — paljon rahaa!" kunnes John heitti nenäliinan häkin päälle.

"Tuo lintu voi olla pari sataa vuotta vanha, Hawkins — enimmäkseen ne elävät ikuisesti; ja jos ken on nähnyt enemmän pahuutta, niin täytyy sen olla itse piru. Se on purjehtinut Englannin mukana, tuon suuren merirosvo-kapteeni Englannin mukana. Se on ollut Madagaskarissa, Malabarissa ja Surinamissa ja Providencessa ja Portobellossa. Se oli mukana onkimassa niitä haaksirikkoutuneita panssarilaivoja merenpohjasta. Siellä se oppi tuon 'paljon rahaa'. Eikä ihmekään — kolmesataaviisikymmentätuhatta puntaa, Hawkins! Se oli mukana, kun Intian varakuningas tuotiin laivaan Goasta; ja päältäpäin luulisi sitä kuitenkin vielä poikaseksi. Mutta sinä olet haistanut ruutia — vai mitä, kapteeni?"

"Valmis lähtemään", kirkui papukaija.

"Soma kapine tämä", kokki tapasi sanoa, antaen linnulle sokeripalan taskustaan. Papukaija silloin tavallisesti rupesi pureksimaan häkkinsä reunuspuita ja hurjasti kiroilemaan, aivan kuin todellakin olisi ollut pahuutta täynnä. "Siinä näet", John tavallisesti lisäsi, "et voi koskettaa tervaa tahraamatta itseäsi, poikaseni. Tämä minun viaton lintuni tässä kiroilee kuin pahin pakana, itse siitä mitään tietämättä. Se kiroilisi yhtä hurjasti pappiakin puhutellessaan." Tässä John omaan tapaansa nosti käden niin juhlallisesti, että minä luulin häntä ihmisistä parhaimmaksi.

Junkkarin ja kapteeni Smollettin välit olivat edelleen yhtä kylmät. Junkkari ei ajatellut asiaa sen enempää; hän halveksi kapteenia. Kapteeni puolestaan ei avannut suutaan muuten kuin puhutellessaan, ja silloinkin hän vastasi terävästi ja kuivakiskoisesti, ainoatakaan liikaa sanaa tuhlaamatta. Hän myönsi, jos

häneltä asiaa tarkemmin tiedusteltiin, että oli ehkä erehtynyt miehistön suhteen, että muutamat siitä olivat niin käteviä kuin hän konsaan voi toivoa, ja että kaikki olivat käyttäytyneet nuhteettomasti. Laivaan hän oli vallan ihastunut. "Se nousee asteen likemmäksi tuuleen kuin mitä mies voi omalta vaimoltaankaan vaatia; mutta", hän tavallisesti lisäsi, "me emme ole vielä kotona ja minua tämä matka ei vain miellytä."

Silloin junkkari tavallisesti pyörähti kantapäillään ja läksi nenä pystyssä kävelemään edestakaisin kannella.

"Hiukkasenkaan enemmän vielä tuolta mieheltä", hän tapasi sanoa, "niin minä räjähdän."

Muutamaan toviin me saimme kokea rajua ilmaa, mutta silloin *Hispaniola* vain sai näyttää hyviä puoliaan. Jok'ainoa mies näytti tyytyväiseltä, ja liian vaikeata heitä olisikin ollut tyydyttää, ellei niin olisi asian laita ollut, sillä luullakseni ei Noakin ajoista asti oltu laivamiehistöä niin hemmoiteltu kuin heitä. Kahdet ryypyt jaettiin pienimmästäkin aiheesta, merkkipäivinä — esimerkiksi jos junkkari sattui kuulemaan, että oli jonkun miehen syntymäpäivä — valmistettiin erityiset herkkuruoat, ja tynnyri omenoita oli aina välikannella jokaisen herkkusuun käytettävänä.

"En ole koskaan kuullut, että sellainen olisi hyväksi", virkkoi kapteeni tohtori Liveseylle. "Kun hemmoittelet ärtyneitä matruuseja, niin saat piruja laivaasi. Se on minun uskoni."

Mutta omenatynnyri oli hyväksi, kuten saatte kuulla. Sillä ilman sitä me emme olisi saaneet minkäänlaista varoitusta, ja olisimme ehkä kaikki saaneet surmamme salakavalalla tavalla.

Näin se tapahtui.

Me olimme käyttäneet hyväksemme pasaadituulia saadaksemme suoran kurssin sitä saarta kohti, jonne pyrimme — minä en ole oikeutettu tässä puhumaan tämän selvemmin — ja nyt me laskimme suoraan sitä kohti pitäen yöt päivät tarkkaa tähystystä. Tarkimpien laskujen mukaan meillä piti olla vain noin päivänmatka jälellä, ja sinä yönä tai viimeistään seuraavana aamupäivänä meidän piti saada Aarresaari näkyviin. Suuntamme oli etelälounainen, tuuli tasainen ja merenkäynti vähäinen. *Hispaniola* keinui tynnosti, tuon tuostakin pärskäyttäen keulapuulleen vaahtoa laineista. Kaikki purjeet vetivät; jokainen mies oli mitä hilpeimmällä mielellä, kun nyt olimme

niin lähellä seikkailuretkemme ensimmäisen osan loppua.

Tuona iltana, kohta auringon laskettua, kun olin töistäni päässyt ja menossa makuulle, pisti päähäni, että omena maistuisi hyvälle. Minä juoksin kannelle. Vahti oli äärimmäisessä keulassa maata tähystämässä. Peränpitäjä piti silmällä purjeita ja hiljaiseen aikansa kuluksi vihelteli. Tämä olikin ainoa kuultava ääni, lukuunottamatta veden sohinaa keulassa ja sivuilla.

Minä kömmin koko mies omenatynnyriin ja huomasin että vain jokunen omena oli enää jälellä. Mutta kun parhaillaan istuin siellä pimeässä ja laineiden loiskinassa ja laivan tuudittavasta keinunnasta joko vaivuun tai olin vaipumaisillani uneen, niin joku painava mies istuutui raskaasti aivan tynnyrin viereen. Tynnyri rutisi, kun hän nojasi hartiansa sitä vasten, ja minä olin juuri ulos hyppäämisilläni, kun mies alkoi puhua. Se oli Silverin ääni — ja muutamat lauseet kuultuani minä en olisi mistään hinnasta näyttäytynyt, vaan makasin aloillani vavisten ja kuunnellen hurjan pelon ja uteliaisuuden valtaamana; sillä näistä muutamista lauseista minä käsitin, että kaikkien uskollisten miesten henki riippui yksistään minusta.

11 Luku.

Mitä kuulin omenatynnyrissä kykkiessäni.

"Ei, en minä", Silver puhui. "Flint oli kapteeni; minä olin aliperämies. Samat tykit, jotka minulta veivät jalan, puhkaisivat Pew'ltä kajuutanikkunat. Hän oli oikea oppinut tohtori, se joka jalkani leikkasi, opiston ja kaikki käynyt — vatsa täynnä latinaa ja muuta hyvää; mutta hänet hirtettiin kuten koira ja jätettiin auringon paistettavaksi, niinkuin kaikki muutkin Corso Castlessa. Ne olivat Robertsien miehiä, ne, ja se tapahtui siksi, että he liian usein muuttivat laivojensa nimiä. Miksi laiva on kastettu niin sinä anna sen pysyä, sen minä sanon. Niin oli Cassandran laita, joka toi meidät kaikki onnellisesti Malabarista, sen jälkeen kuin kaapparikapteeni England oli silponut Intian varakuninkaan; niin oli vanhan *Walrusin* laita, Flintin entisen aluksen, jonka minä olen nähnyt yltäpäältä verestä punaisena ja kultalastin painosta uppoamaisillaan."

"Ah!" huudahti laivamme nuorimman miehen ääni, selvästi vallan ihastuneena, "hän se oli seuramme kukka, se Flint-vainaa."

"Davis oli miehien mies hänkin, kaikista kertomuksista päättäen", Silver

puhui. "Hänen kanssaan minä en ole purjehtinut; ensiksi olin Englandin mukana ja sitten Flintin — siinä minun vaiheeni. Ja nyt olen täällä niin sanoakseni omaan laskuuni. Minä panin yhdeksänsataa puntaa Englandin jälkeen varmaan talteen ja kaksi tuhatta Flintin. Onhan siinä jotain tavallisen matruusin osaksi — kaikki pankissa säästössä. Nykyisin ei ansaita, säästöillä on elettävä, sen sanon. Missä ovat nyt Englandin miehet? En tiedä. Missä Flintin? No niin, useimmat heistä ovat tässä laivassa ja mielissään kun saavat hyvää ruokaa — olivat kerjäläisiä ennen, useat heistä ainakin. Ukko Pew, joka menetti näkönsä ja saisi hävetä — kulutti kaksitoistasataa puntaa vuodessa, aivan kuin parlamentin lorditkin. Missä hän nyt on? No niin, nyt; hän on kuollut ja kuopattu, mutta pari vuotta sitten, totta totisesti, mies näki nälkää. Hän kerjäsi, hän varasti, katkoi kauloja ja sittenkin hän, hitto vieköön, näki nälkää!"

"Mutta eihän siitä sitten ole paljon iloa", nuori mies virkkoi.

"Ei olekaan hulluille, siitä saa olla yhtä varma kuin mistä tahansa", Silver huudahti. "Mutta kuulehan nyt; sinä olet nuori nulikka mieheksi, mutta sinä olet ovela kuin kettu. Minä näin sen heti ensi silmäyksellä ja minä puhun nyt sinulle kuin miehelle ainakin."

Te voitte kuvitella miltä minusta tuntui, kun kuulin tuon kirokun roiston imartelevan toista aivan sameilla sanoilla, joilla hän minuakin oli imarrellut. Jos vain olisin voinut, niin olisin vaikka tappanut hänet omenatynnyrin läpi. Hän jatkoi puhettaan vähääkään aavistamatta, että häntä muutkin kuuntelivat.

"Kerron sinulle vähän onnenpojista. Heidän elämänsä ei ole kukkasilla kulkemista, eikä hirsipuu ole mahdottomuus heidän osakseen, mutta ruokaan ja juomaan nähden heillä on kissan päivät, ja kun matka on lopussa, on heillä taskussa sadoittain kultakolikolta kuparin asemesta. Useimmilta ne kuluvat rommiin ja iloiseen elämään, ja sitten taas merelle vain paita päällä. Mutta sellainen ei ole minun tapani. Minä panen ansioni säästöön, osan sinne osan tänne, ja epäilysten välttämiseksi en minnekään liian paljon. Vuotta viisikymmentä on minun hartioillani, huomaa se; ja kun kerran pääsen kotia tältä matkalta, niin silloin minä todenteolla rupean elämään herrasmiehenä. Jo onkin aika, sanot. Kyllä onkin, mutta helppoa on elämäni tähänkin saakka ollut, en ole kieltäynyt mistään, mitä vain on mieli tehnyt, ja mukavasti olen maannut ja herkullisesti syönyt kaiken aikani, paitsi silloin kun olen merellä ollut. Ja mistäkö aloin? Matruusista, kuten sinäkin!"

"Mutta entiset säästösi ovat menetetyt", toinen huomautti, "sillä ethän enää tältä matkalta tultuasi uskalla näyttää naamaasi Bristolissa?"

"Ohoo, missäpä luulet rahojeni olleen?" Siivet kysäsi ivallisesti.

"Bristolin pankeissa ja muissa säilöissä", hänen toverinsa vastasi.

"Siellä olivatkin", kokki sanoi, "kun ankkurin nostimme. Mutta nyt ne ovat kaikki oivan muijani hallussa. 'Tähystäjä' on myyty maineen mantuineen ja naikkoseni on matkustanut minua vastaanottamaan. Voisin mainita paikankin, sillä minä luotan sinuun, mutta se vain herättäisi kateutta muissa miehissä."

"Luotatko sitten vaimoosi?" toinen kysäsi.

"Onnenpojat", kokki vastasi, "eivät yleensä paljon luota toisiinsa, ja siinä he ovatkin oikeassa. Mutta minulla on omat tapani. Jos joku ei pidä kieltään kantimissa, — joku, joka minut tuntee, tarkoitan — niin hän ei sovi elämään samassa maailmassa John-vanhuksen kanssa. Moni pelkäsi Pew'tä ja moni pelkäsi Flintä; mutta itse Flintkin pelkäsi minua. Hän oli kopea ja häntä pelättiin. Flintin miehistö oli hurjinta joukkoa, mitä konsaan on laineilla keinunut; itse pirukin olisi pelännyt lähteä merelle heidän kanssaan. Sanon nyt sinulle, että minä en itseäni kehuskele, ja sinähän olet itse nähnyt miten toverillinen minä olen; mutta silloin kun minä olin aliperämies, niin *lampaksi* ei voinut nimittää Flintin merirosvoja. Niinpä niin, John-vanhuksen laivalla olet turvassa."

"Nyt sanon sinulle", poika virkkoi, "että vasta sinun kanssasi puheltuani on tämä matka minulle mieleen. Tuossa käteni vakuudeksi."

"Karski poika sinä olet totta totisesti ja sukkela älyämään", Silver vastasi, puristaen kättä niin että tynnyri tärisi. "Enpä vielä ole nähnyt komeampaa miestä onnenpojaksi."

Minä ymmärsin jo heidän puheensa tarkoituksen. "Onnenpojalla" he selvästi tarkoittivat tavallista merirosvoa, ja kuulemani keskustelu oli viimeinen kohta meille uskollisen miehen — ehkä viimeisen koko laivassa — viettelemisessä. Mutta pian selvisi minulle tämä epävarma seikka. Silver vihelsi lyhyeen ja kolmas mies kuului lähestyvän ja liittyvän seuraan.

"Dick on meidän", Silver virkkoi.

"Tiesinhän sen", vastasi timperi Israel Handsin ääni. "Hän on viisas poika,

tämä Dick." Hän käänsi mälliä poskessaan ja sylkäisi. "Mutta kuulehan nyt, Barbecue! Kuinka kauan me oikeastaan tässä kierrämme kuin kissa kuumaa vellivatia? Minä olen pian saanut kyllikseni kapteeni Smollettista; hän on, hitto soikoon, jo tarpeeksi kiusannut minua. Minä tahdon pistäytyä tuossa hytissä, minä. Minua haluttaa maistella heidän säilykkeitään, viinejään ja muita herkkujaan."

"Israel", Silver virkkoi, "sinun pääsi ei ole parhaimpia, eikä ole koskaan ollutkaan. Mutta kuulemaan sinä kyennet. Ainakin on korvillasi kokoa tarpeeksi. Kuule siis, että sinun pitää pysyä keulassasi ja syödä niukasti ja pitää pienempää suuta ja pysyä selvänä siksi kunnes minä annan merkin, ymmärrätkö?"

"No, en pane vastaan, vai panenko?" alilauvuri murisi. "Minä vain kysyn sitä että miten kauan? Sen minä tahdon tietää."

"Miten kauan! Tuhat tulimmaista!" Silver huudahti. "No niin, jos nyt tahdot tietää että miten kauan, niin minä sen sanon sinulle. Niin kauan kuin se vain on minun vallassani; nyt sen kuulit. Meillä on ensi luokan merimies, kapteeni Smollett, ohjaamassa meidän puolestamme tätä siunattua laivaa. Meillä on myös junkkari ja tohtori karttoineen ja muineen — vai tietäisinkö minä ehkä missä kartta on? Ette tekään tiedä, myöntänette. No niin — minun tarkoitukseni siis on, että tuo junkkari ja tohtori etsivät aarteen käsiimme ja auttavat meitä kuljettamaan sen laivaan. Sittenhän saamme nähdä. Jos vain teihin voisin luottaa, niin antaisin kapteeni Smollettin ohjata meidät puolitiehen kotia, ennenkuin iskisin."

"Mutta olemmehan me kaikki luullakseni merimiehiä", Dick huomautti.

"Me olemme kaikki matruuseja, tarkoitat kai", Silver ivaten vastasi. "Me voimme ohjata määrättyyn suuntaan, mutta kuka määrää suunnan? Siinäpä juuri teille kaikille, herraseni, tie nousee pystyyn. Jos minä voisin tehdä niin kuin tahtoisin, niin antaisin kapteeni Smollettin viedä meidät ainakin takaisin pasaadituuliin. Silloin meidän ei tarvitsisi pelätä noita kirotuita virheitä laskuissa eikä muita erehdyksiä. Mutta minä tiedän, mitä maata te olette. Minä aion tehdä heistä selvän saaren luona heti kun aarre on laivassa, vaikkei se olekaan mieleeni. Mutta te ette ole tyytyväisiä, ellette saa juoda itseänne humalaan. Hyi hitto, oikein sydäntä etoo moisten lurjusten kanssa purjehtiessa!"

"No, no, älähdän toki, John", Israel tokaisi. "Eihän tässä kukaan väitä vastaan."

"Ei vain! Ikään kuin minä en olisi nähnyt monen monta laivaa kiinni kaapattuna ja monen monta reipasta poikaa ripustettuna kuivamaan Lontoon oikeuspihassa", Silver huudahti; "ja kaikki vain tuon ikuisen hätiköimisen vuoksi. Tahdotteko kuulla mitä sanon? Minä olen nähnyt merellä yhtä ja toista. Jos te vain kykenisitte kurssin määräämään ja oikein luovimaan, niin te ajelisitte vaunuissa. Mutta ei teistä ole sellaiseen. Minä tunnen teidät. Te ajattelette vain huomista rommilasianne ja menette iltiksenne hirteen."

"Kaikille on tunnettua, että sinulla on saarnalahjoja", Israel virkkoi. "Mutta oli niitä muitakin, jotka osasivat ohjata laivaa yhtä hyvin kuin sinäkin, ja he laskivat leikkiä mielellään. Eivät he olleet niin kopeita ja saitoja, vaan elivät iloisesti kuten iloiset toverit konsanaan."

"Vai niin!" Silver virkkoi. "Ja mihin he nyt ovat päätyneet. Pew oli sitä maata ja hän kuoli kerjäläisenä. Flint myöskin ja kuoli rommiin Savannassa. Iloisia kavereita he toden totta olivat, mutta missä he nyt ovat, kysyn vain!"

"Mutta kun sitten iskemme, niin mitä heille teemme?" Dick kysyi.

"Kas, siinä on minun mieheni!" kokki huudahti ihastuneena. "Tuo kuuluu asialliselta. No niin, mitäs te tuumitte? Jättääkö heidät rannalle, kuten neekerikarkurit? Niin olisi England tehnyt. Taikka pistää heidät kuoliaiksi kuin siat? Se olisi Flintin tai Billy Bonesin tapaista."

"Billy oli sitä maata", Israel sanoi. "'Kuolleet eivät pure', hän tapasi sanoa. Hän on nyt itse kuollut ja tietää sen asian parhaiten; mutta jos arkailematonta miestä konsanaan on satamaan purjehtinut, niin se oli Billy."

"Siinä sinä olet oikeassa", Silver puhui, "altis ja arkailematon. Mutta huomatakseni: minä olen rauhallinen mies — aivankuin oikea herrasmies, sanotte te; mutta nyt on tosi edessä. Velvollisuudesta ei pääse mihinkään, miehet. Minä äänestän kuolemaa. Kun minä istun parlamentissa ja ajelen vaunuissani, niin ei minulle ole mieleen, että nuo hirtehiset tuolla kajuutassa palaavat kotia kutsumatta kuin piru rukouksiin. Minä sanon, että odottakaa; mutta kun hetki lyö, niin lyökää tekin."

"John", huudahti timperi, "sinussa on miestä!"

"Säästä sanasi, Israel, siksi kunnes olet nähnyt", Silver virkkoi. "Mutta yhtä minä vaadin — minä vaadin Trelawneyn osalleni. Näillä kämmenilläni minä

nujerran hänen niskansa nurin. Dick", hän lisäsi puheensa keskeyttäen, "olepa nyt oikein kiltti ja ongi minulle omena huulilleni kostukkeeksi."

Te käsittänette äärettömän pelästykseni. Minä olisin hypännyt ylös ja juossut henkeni edestä, jos minulla olisi siihen ollut voimia; mutta vereni jähmettyi ja jäseneni lamautuivat. Kuulin Dickin hankkiutuvan, nousemaan, mutta sitten joku hänet esti ja Handsin ääni huudahti:

"Kaikkea vielä! Mitä sinä tuosta astiasta imeksit, John. Lasi rommia maistuisi toiselta!"

"Dick", virkkoi Silver, "minä luotan sinuun. Minulla on siellä kupponen astian päällä. Tässä on avain, täytä tuoppi ja tuo tänne."

Niin kauhuissani kuin olinkin, en voinut olla ajattelematta, että tässä nyt oli selitys siihen, mistä Arrow oli saanut ne väkevät juomat, jotka hänet veivät turmioon. Dick viipyi vain hetkisen asiallaan, ja hänen poissa ollessaan Israel supatti Silverin korvaan. Vain pari sanaa sain kuulluksi, mutta niistäkin sain tärkeitä tietoja; sillä paitsi muita samaan asiaan viittaavia katkelmia, minä kuulin seuraavan lauseen kokonaisuudessaan: "El ainoakaan heistä enää liity meihin." Laivassa oli siis vielä uskollisiakin miehiä.

Dickin palattua kallisti kukin vuorostaan pikaria ja joi kuka minkin onneksi.

Samassa jokin valon kajastus valahti tynnyriin ja ylös katsahtaessani näin kuun nousseen ja valaisevan mesaanin huippua ja leikkivän keulapurjeen köysillä. Melkein samassa silmänräpäyksessä vahti tähystyspaikaltaan huusi: "Hoi, miehet, maa näkyvissä!"

12 Luku.

Sotaneuvottelu.

Kannelta kuului kovaa askelien kopinaa. Minä kuulin miesten kiiruhtavan ylös keulasta ja perästä, ja pujahtaen nopeasti pois tynnyristäni juoksin keulapurjeen taakse, tein mutkan keulaan päin ja ilmestyin avonaiselle kannelle parhaiksi yhtyäkseni Hunteriin ja tohtori Liveseyhin, kun he kiiruhtivat ylälaidalle.

Koko miehistö oli kokoontunut sinne. Sumuvyöhyke oli kohonnut ylemmäksi melkein samassa kuin kuukin nousi. Me näimme kaukana lounaassa kaksi matalaa kukkulaa, noin parin mailin päässä toisistaan, ja toisen takana kohosi

kolmas, korkeampi kukkula, jonka huippu yhä oli sumun peitossa. Kaikki kolme näyttivät jyrkkäpiirteisiltä ja keilan muotoisilta.

Tämän kaiken näin kuin unessa, sillä en ollut vielä voinut toipua äskeisestä hurjasta pelostani. Sitten kuulin kapteeni Smollettin äänen jakelevan käskyjä. *Hispaniola* ohjattiin pari astetta enemmän tuuleen ja sillä oli nyt suunta, jonka mukaan meidän piti parahiksi päästä saaren itärannalle.

"Kuulkaapa nyt, miehet", kapteeni virkkoi kun kaikki köydet olivat pingoitettut. "Onko kukaan teistä ennen nähnyt tuota maata?"

"Minä olen, kapteeni", Silver vastasi. "Minä olen käynyt siellä vettä noutamassa ollessani muutaman kauppalaivan kokkina."

"Ankkuripaikka on kai etelässä erään saaren takana?" kapteeni kysyi.

"Niin on, kapteeni; Luurankosaareksi he sitä sanovat. Se oli aikanaan oikea merirosvojen tyyssija ja muuan mies laivallamme tunsikin kaikki paikat nimeltään. Tuota kukkulaa tuolla pohjoisessa he nimittävät Keulamastokukkulaksi; kukkuloita on kaikkiaan kolme yhdessä jonossa pohjoisesta etelään — Keula-, Suur- ja Mesaanimastot. Mutta isoamastoa — tuota korkeata, jonka päällä on sumua — tavallisesti nimitetään Tähystäjäksi, siksi että he sen huipulta pitivät vahtia, kun olivat ankkuripaikassa laivojaan tyhjentämässä. Siellä he näet, luvallanne sanoen, kapteeni, aina laivansa tyhjensivät."

"Tässä on minulla kartta", kapteeni Smollett virkkoi. "Katsoppa, onko tämä sama paikka."

Pitkän Johnin silmät paloivat kuopissaan kun hän otti kartan käteensä; mutta paperin näöstä minä heti älysin, että häntä odotti pettymys. Tämä ei ollut se kartta, jonka me löysimme Billy Bonesin arkusta, vaan tarkka jäljennös siitä ja muuten kaikin puolin täydellinen — myöskin nimet, korkeudet ja ilmansuunnat siitä löytyivät — paitsi että punaiset ristit ja kirjoitetut muistiinpanot siitä puuttuivat. Niin katkera kuin hänen pettymyksensä täytyi ollakin, niin oli Silverillä kuitenkin kylliksi tahdonvoimaa sen peittääkseen.

"Aivan oikein, kapteeni", hän virkkoi, "tämä on aivan varmasti sama paikka, ja hyvin onkin kartoitettu. Kukahan tämän on tehnyt? Merirosvot olivat luullakseni liian oppimattomia. Kas, tässähan se onkin: 'Kapt. Kiddin ankkuripaikka' — aivan sama nimi, jonka laivatoverinikin mainitsi. Pitkin etelärannikkaa käy väkevä virta, joka sitten kääntyy pohjoiseen länsirantaa

myöten. Oikein teitte, kapteeni", lisäsi hän, "tuuleen laskiessanne, etenkin jos on aikomuksenne laskea laiva rannalle pohjan puhdistamista varten. Parempaa paikkaa sitä varten ei ole koko näillä vesillä."

"Kiitos, hyvä mies", kapteeni Smollett virkkoi. "Piakkoin pyydän sinua avuksemme. Nyt voit poistua."

Minä vallan hämmästyin kuullessani, miten levollisesti John ilmaisi tuntevansa saaren, ja minä myönnän, että pelko valtasi minut kun näin hänen lähestyvän. Tietysti hän ei tiennyt, että minä olin omenatynnyrissä kuullut hänen keskustelunsa, mutta minua nyt niin pelotti hänen julmuutensa, kavaluutensa ja mahtinsa, että minä vaivoin sain salatuksi väristyksen, joka puistatti ruumistani, kun hän laski kätensä olkapäälleni.

"Kas, tuo tuolla", hän virkkoi, "on hauska paikka, tuo saari — hauska paikka pojan samoella. Siellä saat uida, kiivetä puihin ja ajaa vuohia, ja noille kukkuloille saat kavuta kuin parhain vuohi. Aivan minustakin tuntuu siltä kuin nuortuisin jälleen. Olin kokonaan unohtaa puujalkani. Hauskaa on olla nuori ja kävellä kymmenellä varpaalla. Milloin vain sinua haluttaa lähteä pienelle tutkimusmatkalle, niin sano John-vanhukselle. Hän tulee mukaasi tarinoimaan matkan kuluksi."

Ja taputtaen minua olkapäälle mitä herttaisimmin kompuroi hän keulapuolelle ja katosi kannen alle.

Kapteeni Smollett, junkkari ja tohtori Livesey juttelivat keskenään peräkannella, ja vaikka hartaasti halusinkin kertoa heille kuulemani, en kuitenkaan uskaltanut häiritä heitä kaikkien nähden. Minun vielä mietiskellessä keinoa millä päästä heidän puheilleen, kutsui tohtori Livesey minua luoksensa. Hän oli unohtanut piippunsa kajuuttaan ja tupakantuskassaan hän aikoi pyytää minua noutamaan se hänelle; mutta heti kun pääsin siksi lähelle, että voin puhua hänelle muiden kuulematta, minä virkoin: "Tohtori, kuulkaahan mitä sanon! Viekää kapteeni ja junkkari kajuuttaan ja kutsukaa sitten jollain syyllä minut sinne. Minulla on kauheita uutisia kerrottavana."

Ilme tohtorin kasvoilla vähän muuttui, mutta samassa hän hillitsi liikutuksensa.

"Kiitos, Jim", hän virkkoi kuuluvasti, "muuta en tahtonutkaan tietää", aivan kuin olisi hän minulta jotain kysynyt.

Näin sanoen hän pyörähti pois ja meni toisten luo. He keskustelivat hetkisen, ja vaikka ei kukaan heistä hätkähtänyt tai koroittanut ääntään taikka edes viheltänyt, oli selvää, että tohtori oli ilmoittanut heille pyyntöni; sillä samassa kuulin, miten kapteeni käski Job Anderssonia viheltämään koko miehistön kannelle.

"Hyvät miehet", puhui kapteeni Smollett, "minulla on muuan sana teille sanottavana. Tuo maa, jonka olemme saaneet näkyviimme, on matkamme päämäärä. Herra Trelawney, joka, kuten tiedämme, on hyvin antelias herra, on juuri tehnyt minulle muutamia kysymyksiä, ja kun minä ilokseni voin ilmoittaa hänelle, että joka mies oli mitä kiitettävimmällä tavalla täyttänyt velvollisuutensa, niin hän ja minä ja tohtori menemme nyt kajuuttaan juomaan maljan *teidän* onneksenne ja menestyksenne, ja teille tuodaan tänne rommia juodaksenne *meidän* onneksi ja menestykseksi. Minä sanon teille, mitä minä tästä ajattelen: tämä on minusta kaunis teko. Ja jos te olette minun kanssani yhtä mieltä, niin kohottakaa raikuva merimiehen eläköönhuuto sille isännälle, joka näin menettelee."

Eläköönhuuto kajautettiin — mikä olikin luonnollista; mutta se kaikui niin täydestä sydäimestä lähteneenä, että minusta tuntui vaikealta uskoa näiden samojen miesten vaanivan henkeämme.

"Ja sitten vielä eläköön kapteeni Smollettille", Pitkä John huudahti heti kun edellinen huudahdus oli kajahtanut.

Siihenkin yhtyivät toiset mielellään.

Herrat menivät nyt alas ja hetken kuluttua tuotiin sana, että Jim Hawkinsia tarvittiin kajuutassa.

Minä tapasin heidät kaikki kolme istumassa pöydän ääressä, pullo espanjalaista viiniä ja vähän rypäleitä edessään. Tohtori istui tekotukka sylissä ja hartaasti vetäen sauhuja piipustaan, mikä merkitsi että hän oli kiihdyksissä. Peräkkuna oli auki, sillä yö oli lämmin, ja kuu kimmelsi laivan vanaveteen.

"No, Hawkins", junkkari virkkoi, "sinun piti kertoa jotain. Puhu suusi puhtaaksi."

Minä tein työtä käskettyä ja kerroin mahdollisimman lyhyesti Silverin puheet yksityiskohdittain. Ei kukaan keskeyttänyt kertomustani eikä kukaan heistä edes liikahtanut, tuijottivat vain minuun järkähtämättä.

"Istu, Jim", tohtori Livesey sitten virkkoi.

He pakottivat minut istumaan viereensä pöydän ääreen, kaatoivat minulle lasin viiniä, täyttivät kourani rypäleillä ja kukin heistä sitten kumartaen joi maljan terveydekseni ja kiitteli minua palveluksestani, hyvästä onnestani ja rohkeudestani.

"Kas niin, kapteeni", junkkari virkkoi, "te siis olitte oikeassa ja minä väärässä. Minä myönnän olleeni typerä kuin aasi ja odotan nyt vain käskyjänne."

"Ette te ole sen suurempi aasi kuin minäkään", kapteeni vastasi. "En vielä koskaan ole yhtynyt laivaväkeen, joka hautoo kapina-aikeita ilman että tarkkaava mies saa niistä edes sen verran vihiä, että voisi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Mutta tämä miehistö menee kerrassaan yli ymmärrykseni."

"Kapteeni", tohtori virkkoi, "tämä on, luvallanne sanoen, Silverin ansiota. Merkillinen mies."

"Hän näyttäisi vallan merkilliseltä raakapuun päässä", kapteeni vastasi.
"Mutta mitäpä tässä jaarittelemme; ei tällä tavalla päästä sen pitemmälle.
Minulle on kolme seikkaa selvänä, ja herra Trelawneyn luvalla minä saanen ne nyt esittää."

"Te, herrani, olette kapteeni. Teillä on sananvalta", Trelawney kohteliaasti vastasi.

"Ensiksi", kapteeni alkoi, "meidän on jatkettava matkaa, sillä takaisin emme voi kääntyä. Jos minä käskisin kääntämään, niin he tekisivät heti kapinan. Toiseksi meillä on aikaa — ainakin siksi kunnes aarre on löydetty. Kolmanneksi on laivassa uskollisiakin miehiä. Kapinoitsijoihin meidän on iskettävä ennemmin tai myöhemmin ja minä ehdotan, että me käytämme tilaisuutta hyväksemme ja iskemme silloin kuin he sitä vähimmän aavistavat. Luullakseni me voimme luottaa teidän omiin palvelijoihinne, herra Trelawney?"

"Niinkuin minuun itseeni", junkkari vakuutti.

"Siis kolme", laski kapteeni, "ja meidän kanssa yhteensä seitsemän, kun Hawkins otetaan lukuun. Kutka sitten olisivat miehistöstä uskollisia?"

"Luultavasti Trelawneyn omat miehet", tohtori sanoi, "ne, jotka hän pestasi ennenkuin tapasi Silverin."

"Ei, ei", junkkari vastasi, "Hands oli yksi heistä."

"Luulin kuitenkin voivani Handsiin luottaa", kapteeni lisäsi.

"Ja ajatelkaapa sitten, että he kaikki ovat englantilaisia!" junkkari huudahti.
"Minun tekisi mieli, herrani, räjäyttää ilmaan koko laiva."

"No niin, herrani", kapteeni puhui, "pitkälle eivät parhaimmatkaan neuvoni vie. Meidän täytyy pysyä aloillamme, ja pitää silmät auki. Se kysyy kärsivällisyyttä. Mutta muuta emme voi, ennenkuin tunnemme miehemme. Odottakaahan rauhassa, se on minun neuvoni."

"Tämä Jim veikkonen", tohtori virkkoi, "voi auttaa meitä enemmän kuin kukaan muu. Miehet eivät häntä epäile, ja Jim on nokkela poika."

"Hawkins, minä luotan sinuun rajattomasti", junkkari lisäsi.

Asemani alkoi tuntua jo minusta vallan tukalalta, sillä minä olin mielestäni

aivan avuton; ja kuitenkin kaikitenkin, kohtalon oikusta pelastus sittenkin tuli minun kauttani. Oli miten oli; kaikista arvailuista huolimatta me emme voineet luottaa useampaan kuin seitsemään kuudestakolmatta. Ja näistäkin seitsemästä yksi oli vain poikanen, joten aikuisia miehiä meidän puolellamme oli kuusi yhdeksäätoista vastaan.

KOLMAS OSA: SEIKKAILUNI SAARELLA.

13 Luku.

Miten aloitin seikkailuni saarella.

Kun seuraavana aamuna nousin kannelle, oli saaren ulkomuoto kokonaan muuttunut. Vaikka tuuli olikin tyyntynyt, me olimme kuitenkin yön kuluessa päässeet hyvän matkan eteenpäin ja keinuimme nyt tyynessä vedessä puolen mailin päässä kaakkoon päin saaren matalasta itärannasta. Harmahtava metsä peitti siitä suuren osan. Alavammilla paikoilla keltaiset hiekkasärkät pistivät esiin tästä yhtäläisestä värisävystä, ja yksinäisinä tai ryhmissä kasvavat männyt kohottivat latvojaan muun metsän yläpuolelle; mutta yleinen väritys oli yksitoikkoinen ja synkkä. Kukkulat kohosivat metsän keskestä selväpiirteisinä, kaljuina ja loushikkoina huippuina korkeutta kohti. Kaikki ne olivat kummallisesti muodostuneita ja Tähystäjä, joka kohosi kolme- tai neljäsataa jalkaa muita korkeammalle, oli samalla myös piirteiltään kummallisin, melkein kaikilta puolin äkkijyrkkä ja tasapäinen kuin kuvapatsaan jalusta.

Hispaniola keinui vahvasti valtameren mainingeilla. Raakapuut riuhtoivat köysiään, peräsin löi puolelta toiselle ja koko alus rutisi ja ratisi kuin paras työpaja. Minun täytyi pidellä tiukasti parduunista ja koko maailma alkoi pyöriä silmissäni, sillä vaikka olinkin vallan kelvollinen merimieheksi purjehtiessa, niin tällaista samassa paikassa kellumista en koskaan tottunut sietämään ilman kuvotuksia, etenkin en aamulla tyhjin vatsoin.

Ehkä oli mielentilaani syynä tämä seikka, taikka saaren ulkomuoto, sen harmaa alakuloinen metsä ja karut loushikkokukkulat, taikka nuo tyrskyt, joiden sekä näimme että kuulimme vaahtoisina jymisten lyövän jyrkkiä rantoja vasten — mutta vaikka aurinko paistaa helotteli kirkaana ja kuumana ja rantalinnut kaikkialla ympärillämme kirkuen tapailivat kaloja, ja vaikka olisi luullut, että ken tahansa olisi mielikseen noussut maihin niin pitkän merimatkan jälkeen, niin sittenkin sydäntäni kouristi. Ja siitä hetkestä saakka minä koko ikäni vihasin Aarresaaren muistoakin.

Meillä oli ikävä työ edessämme, sillä tuulesta ei ollut toivoakaan. Veneet olivat laskettavat vesille ja laiva oli miesvoimalla hinattava saaren niemekkeen ympäri kapeaan kanavaan, joka johti ankkuripaikkaan Luurankosaaren taakse. Minä menin vapaaehtoisesti yhteen veneistä, jossa minulla luonnollisesti ei ollut mitään tekemistä. Kuumuus oli vallan sietämätön ja miehet murisivat työtään. Andersson oli minun venheeni päällikkönä, ja sen sijaan että olisi pitänyt järjestystä hän murisi kilpaa toisten kanssa.

"No niin", hän virkkoi kiroten, "eihän tätä ikuisesti kestä."

Minusta tämä oli hyvin huono enne, sillä siihen saakka miehet olivat reippaasti ja alttiisti tehneet tehtävänsä. Yksistään jo saaren näkeminen oli kuria höllyttänyt.

Pitkä John seiso i koko matkan perämiehen vieressä ohjeita antaen. Hän tuns i väylän tarkalleen, ja vaikka luotaaja aina ilmoittikin veden syvemmäksi kuin kartalle oli merkitty, niin hän ei hetkeäkään epäröinyt.

"Vuorovesi käy tässä väkevänä virtana", hän selitti, "ja tämä kanava on tavallaan kuin lapiolla kaivettu."

Me ankkuroimme juuri siihen paikkaan, johon ankkurin kuva oli kartalla piirretty, kolmannesmailin päähän kummastakin rannasta. Mannermaa oli toisella, Luurankosaari toisella puolen meistä. Pohja oli puhdasta hietaa. Ankkurimme polskahdus veteen sai sankat parvet lintuja pyrähtämään kirkuen metsästä lentoon; mutta vajaassa minuutissa ne jälleen laskeutuivat alas ja kaikki oli taas hiljaista.

Paikkaa ympäröi metsäinen maa joka puolelta, puita kasvoi aina tulvaveden rajaan saakka, rannat olivat yleensä matalia ja yksinäiset kukkulat kohosivat suuressa kaarella ympärillämme. Kaksi pientä jokea tai oikeammin hetteikköä laski tähän altaaseen, ja puiden lehdillä oli sillä suunnalla omituinen, myrkyllisen kirkas väri. Laivasta emme nähneet mitään taloa tai hirsimajaa, sillä ne olivat kokonaan puiden peitossa; ja jollei karttaa olisi kajuutassa ollut, niin olisimme luulleet olevamme ensimmäiset ihmiset, jotka tänne laskivat ankkurin, aina siitä saakka kuin saari oli noussut meren sylistä.

Ei tuulen henkäystäkään tuntunut ilmassa, eikä hiljaisuutta häirinnyt mikään muu ääni kuin tyrskyjen jyminä puolisen mailin päässä rantoja ja kalliokareja vastaan. Omituinen tukahduttava haju tuntui satamassamme — mädänneiden

lehtien ja lahoavien puunrunkojen haju. Minä huomasin tohtorin nirpistelevän nenäänsä aivankuin olisi maistellut pilaantunutta munaa.

"Aarteista en ole varma", hän virkkoi, "mutta siitä panen pääni pantiksi, että täällä asustavat kuumetaudit."

Jos miesten käytös veneissä oli ollut epäilyttävä, niin muuttui se suorastaan uhkaavaksi kun he olivat jälleen laivassa. He vetelehtivät kannella alinomia keskenänsä murahdellen. Pieninkin käsky sai osakseen vihastuneita katseita ja työ sujui hyvin vastahakoisesti ja veltosti. Uskollisiinkin miehiin näytti toisten mielentila tarttuneen, sillä he eivät olleet toisia parempia. Päivän selvää oli, että kapina uhkasi meitä kuin ukkospilvi. Emmekä me vain yksin tajunneet vaaraa. John Silver oli kuumeentapaisessa puuhassa, kulki miesryhmästä toiseen ja lausui iloisen sanan kullekin, eikä parempaa esimerkkiä muille olisi voinut vaatiakaan. Jos käsky mikä tahansa annettiin, niin Pitkä John, vastaten mitä iloisimmasti "Ymmärrän herra", oli tuossa tuokiossa valmis sen täyttämään. Ja kun ei ollut muuta tekemistä, niin yritti hän laulun toisensa perästä, aivankuin muiden tyytymättömyyttä siten peittääkseen.

Koko tuon synkän iltapäivän synkistä ilmiöistä tämä Pitkän Johnin silminnähtävä hätä oli meistä pahin enne.

Me pidimme neuvottelun kajuutassa.

"Hyvät herrat", kapteeni puhui, "jos minä uskaltaisin vielä yhden käskyn antaa, niin saisimme heti koko laivan miehistön niskaamme. Itsekin näette, että niin ovat nyt asiat. Minä sain tylyn vastauksen, eikö niin? Jos silloin antaisin sanan sanasta, niin teräs siinä tuokiossa välkähtäisi. Jos taas antaisin myöten, niin Silverissä heti heräisi epäluulot ja koko pelimme olisi menetetty. Vain yhteen ainoaan mieheen voimme nyt turvautua."

"Kehen sitten?" junkkari kysyi.

"Silveriin, herrani", kapteeni vastasi. "Hän haluaa yhtä hartaasti kuin mekin asettaa kaikki kohdallensa. Kaikki on vain pahan tuulen purkausta; hän pian puhuttelisi heidät järkiinsä, jos vain saisi siihen tilaisuuden, ja minä juuri ehdottaisin, että me antaisimme hänelle sellaisen tilaisuuden. Sallikaamme miehistön lähteä maihin iltapäiväksi. Jos he menevät kaikki, niin me puolustaudumme laivassa. Jos ei kukaan heistä lähde, niin puolustaudumme kajuutassa, ja jumala auttakoon silloin asiaamme. Jos taas vain jotkut

lähtevät, niin — pankaa sanani mieleenne — Silver tuo heidät takaisin lempeinä kuin lampaat."

Sillä oli asia päätetty; ladatut pistoolit jaettiin kaikille varmoille miehille, Hunter, Joyce ja Redruth saivat tiedon salaisuudesta, ja ottivat vastaan uutisemme tyynemmin ja rohkeammin kuin olimme toivoneetkaan. Sitten kapteeni meni kannelle ja puhui miehistölle:

"Hyvät miehet", sanoi hän, "meillä on ollut kuuma päivä ja kaikki ovat väsyneitä ja huonolla tuulella. Pieni retki maihin ei vahingoita ketään — veneet ovat vielä vesillä. Te saatte ottaa laivaveneet ja mennä maihin iltapäiväksi. Minä laukaisen kanuunan puolen tuntia ennen auringonlaskua."

Minä luulen, että miesparat kuvittelivat saavansa kahlata aarteissa heti kun pääsivät maihin, sillä tuossa tuokiossa kaikki ilmestyivät kannelle ja kajahuttivat ilonhuudon, niin että kaukaisetkin kukkulat kaikuna vastasivat ja linnut uudelleen pyrähtivät kirkuen lentoon.

Kapteeni oli liian viisas viivytelläkseen. Hän poistui heti ja jätti retken Silverin järjestettäväksi. Ja parasta se luullakseni olikin. Jos hän olisi jäänyt kannelle, ei hän olisi enää voinut edes teeskennellä tietämättömyyttä. Asema oli päivän selvä. Silver oli kapteeni ja kauhean kapinallinen miehistö hänellä olikin. Uskollisten miesten — ja pian sain olla todistajana siitä, että sellaisiakin vielä oli laivassamme — täytyi olla perin typeriä, taikka oli ehkä asema oikeammin niin ymmärrettävissä, että kaikkiin miehiin oli johtajien tyytymättömyys tarttunut — toisiin vain vähemmän, toisiin enemmän — ja että joitakuita, jotka yleensä olivat kunnan miehiä, ei saatu vietelleyksi eikä pakotetuksi pitemmälle. Voi kyllä olla laiska, mutta kokonaan toista on anastaa laiva ja murhata joukko viattomia miehiä.

Lopulta oli osat kuitenkin saatu jaetuksi. Kuusi miestä jäi laivaan ja muut kolmetoista, Silver niihin laskettuna, alkoivat laskeutua venheisiin.

Silloin pisti päähäni ensimmäinen niistä mielettömistä ajatuksista, jotka niin tuntuvasti autoivat pelastumistamme. Jos Silver kerran jätti laivaan kuusi miestä, niin oli selvää, etteivät meikäläiset kyenneet anastamaan laivaa ja puolustamaan sitä; ja koska vain kuusi jäi sinne, niin oli yhtä selvää, etteivät ystäväni juuri tarvinneet minun apuani. Päähäni pisti lähteä maihin. Tuossa tuokiossa minä pujahdin lähimmän veneen keulaan, ja samassa se jo läksi liikkeelle.

Ei kukaan kiinnittänyt minuun erityistä huomiota; etuairoa hoitava mies vain virkkoi: "Sinäkö siellä olet, Jim? Paina pääsi alas." Mutta silloin Silver toisesta venheestä loi minuun terävän katseen ja kysyi ankaralla äänellä, olinko minä todellakin siellä. Siitä hetkestä saakka aloin katua tekoani.

Miehet soutivat kilpaa rantaa kohti; mutta kun vene, jossa minä olin, oli alun pitäen hyvän matkan edellä ja sitäpaitsi toisia kepeämpi, jätti se muut kauas jälkeensä. Sen keula oli jo työntynyt rantapuiden sekaan ja minä olin jo saanut kiinni muutamasta oksasta ja hypännyt rannalle tiheimpään metsikköön, kun Silver ja muut olivat vielä satakunnan metrin päässä rannikosta.

"Jim, Jim", kuulin hänen huutavan.

Mutta minä, kuten arvannette, en huudoista välittänyt, vaan hyppien ja pujotteleutuen juoksin umpimähkään suoraan eteenpäin niin kauan kuin jalat kannattivat.

14 Luku.

Ensimmäinen ottelu.

Minä olin niin iloissani, kun olin päässyt livahtamaan Silverin käsistä, että rupesin nauttimaan vapaudestani ja katselemaan mielenkiinnolla tuota ihmeellistä seutua, johon olin joutunut.

Minä olin juossut halki rämeikön, jossa kasvoi sankka pajukko, kaislikkoa ja kummallisia, minulle tuntemattomia puita, ja olin nyt saapunut kumpuilevan, hiekkaperäisen ahon reunaan. Se oli noin mailin pituinen ja siinä kasvoi muutamia mäntyjä ja joukko mutkikkaita puita, jotka varreltaan muistuttivat tammea, mutta lehdiltään olivat vaaleita, pajun tapaisia. Aukeaman toisessa päässä kohosi yksi kukkuloista ja sillä oli kaksi omituista, louhikkoista huippua, jotka loistivat monivärisinä auringon paisteessa.

Ensi kerran tunsin nyt tutkimusmatkailijan iloa. Saari oli asumaton; laivatoverini olin jättänyt jälkeeni, ja edessäni ei ollut muita olentoja kuin järjettömiä elukoita. Minä samoilin sinne tänne puiden lomitse. Siellä täällä kasvoi minulle outoja, kukkivia kasveja; näin myös käärmeitä, ja muuan niistä kohotti kallion kielekkeelle päätään ja sähähti minulle kuin mikäkin hyrrä. En osannut aavistaakaan, että se oli minulle verivihollinen ja että tuo ääni oli kuuluisan kalkkarokäärmeen.

Sitten saavuini laajaan, noiden tammimaisten puiden muodostamaan tiheikköön — kuulin jäljestäpäin, että ne olivat pajutammia nimeltään — jossa ne kasvoivat matalina kuin orjantappurapensaat, oksat omituisesti käpertyneinä ja lehvät tiheinä kuin paras kaislakatto. Tiheikkö alkoi erään hietakummun laelta ja laajeni ja kävi vähitellen korkeammaksi, kunnes se yhtyi leveään kaislikkoiseen luhtaan, jonka halki lähin edellämäinituista pienistä puroista kiemurteli satama-altaaseemme. Rämeikkö höyrysi kuumassa auringonhelteessä ja Tähystäjän ääripiirteet hämöttivät väräjävän sumuverhon takaa.

Äkkiä syntyi kuhinaa kaislikossa; villihanhi hypähti kaakattaen lentoon, sitä seurasi toinen, ja pian kierteli rämeen kohdalla kokonainen parvi erilaisia lintuja kirkuen ja kaakattaen. Minä päätin siitä, että joku laivatovereistani varmaankin lähestyi pitkin rämeikön laitaa, sillä pian kuulin kaukana ihmisäänen hyminän, joka tarkkaavaisesti kuunnelllessani alati läheni ja koveni.

Tästä pahasti pelästyneenä ryömin lähimmän tammipuun alle piiloon ja kyykötin siellä, korvat horössä, hiljaa kuin hiiri.

Toinen ääni vastasi; sitten ensimmäinen ääni, jonka nyt tunsin Silverin ääneksi, rupesi uudelleen puhumaan ja jatkoi kotvan aikaa hyvin ankarana. Silloin tällöin vain toinen hänet keskeytti. Äänensävyistä päättäen he puhelivat vakavasti, melkein vihaisesti; mutta korvani eivät erottaneet yksityisiä sanoja.

Viimein tuntuivat puhelijat pysähtyvän, taikka olivat he sitten istuutuneet; sillä äänet eivät enää lähenneet, ja sitäpaitsi linnutkin alkoivat rauhoittua ja laskeutua jälleen rämeikköön.

Nyt rupesin tuumimaan, että minähän unhotin velvollisuuteni, että minun, koska kerran olin ajattelemattomuudessa lähtenyt noiden hurjimuksien kera maihin, piti vähintään olla heidän keskustelunsa kuuntelijana, ja että minun selvä ja eittämätön velvollisuuteni oli ryömiä pensaston suojassa niin lähelle kuin suinkin mahdollista.

Minä voin määrätä jotenkin tarkkaan paikan, jossa puhelijat olivat, sillä ohjeenani ei ollut vain heidän äänensä vaan myöskin muutamat linnut, jotka vielä levottomina kaartelivat heidän kohdallaan.

Nelinkontin ryömien lähestyin heitä hitaasti mutta varmasti siksi kunnes

muutamassa aukosta lehvien välissä saatoin nähdä pieneen, näreikön laidassa olevaan ja tiheään metsän ympäröimään notkelmaan, missä Silver ja eräs laivamiehistä seisoivat vastatusten puhelemassa.

Aurinko paistoi heihin täydeltä terältään. Silver oli heittänyt hattunsa nurmikolle ja hänen leveät, sileät ja vaaleat kasvonsa olivat, kuumuudesta hohtavina, käännettyt toisen puoleen, aivan kuin olisi hän tahtonut saada tämän jostain vakuutetuksi.

"Toveri", hän puhui, "minä tein tämän vain siksi, että minulla on sinusta kultaiset ajatukset — kultaiset ajatukset, kuuletko! Jos en olisi sinuun kiintynyt kuin terva tappuraan, niin luuletko, että seisaisin tässä sinua varoittamassa? Kaikki on menetettyä — sinä et voi parantaa etkä pahentaa asiaa; minä puhun sinulle vain pelastaakseni kaulasi, ja jos vain yksikään niistä hurjimuksista tämän tietäisi, niin mihin minä joutuisin, Tom — sanopa nyt, mihin minä joutuisin?"

"Silver", toinen vastasi — ja minä huomasin, että hän ei vain ollut kasvoiltaan punanen kuin kukko, vaan että hänen äänensäkin oli käheä kuin korpin ääni ja vapisi kuin pingoitettu köysi — "Silver" — lausui hän, "sinä olet vanha ja sinä olet rehellinen, taikka ainakin sinua sanotaan rehelliseksi; sinulla on myös rahaa, osa, jota köyhällä merimiehellä ei ole, ja sinä olet rohkea, ellen aivan pahasti erehdy, ja sinä koetat uskotella minulle, että sinä antaisit moisen lauman johtaa itseäsi harhaan! Ei, ei se ole sinunlaistasi! Niin totta kuin Jumala minut näkee, niin antaisin minä ennemmin käteni. Jos minä petän velvollisuuteni..."

Tässä keskeytti hänet äkkiä meteli. Minä olin löytänyt uskollisista miehistä — ja samassa sain tiedon toisesta. Kaukaa rämeiköstä kuului äkkiä ääni, aivan kuin vihainen karjahdus, sitten toinen ja sen jälkeen kauhea, pitkä tuskanhuuto. Tähestäjän kalliot sitä kertasivat, rämeikön lintulaumat pyrähtivät taivaan pimentäen jälleen lentoon, ja kotvan aikaa senkin jälkeen, kun hiljaisuus jo oli valtakuntansa valloittanut ja vain takaisin laskeutuvien lintujen lepatus ja etäisten tyrskyjen kohina häiritsi illan uneliaisuutta, tuo kuolinhuuto kaikui korvissani.

Tom oli sen kuullessaan hätkähtänyt kuin kannustettu hevonen, mutta Silver ei silmääkään räpäyttänyt. Hän seiso liikahtamatta, nojaten vähän sauvaansa ja tarkastaen toveriaan kuin hyökkäämään valmis käärme.

"John!" mies virkkoi kätensä ojentaen.

"Kädet alas!" huudahti Silver hypähtäen takaperin yhtä ketterästi ja varmasti kuin tottunut voimistelija.

"Saman tekevä, John Silver", toinen virkkoi. "Se on paha omatuntosi, joka sinut saa minua pelkäämään. Mutta taivaan tähden, selitä minulle, mikä tuo huuto oli."

"Tuoko?" Silver vastasi myhäillen, mutta entistäänkin enemmän varuillaan ja silmät leveässä naamassaan pieninä kuin neulannupit, mutta kiiluvina kuin hiottu lasi. "Tuoko? Taisi olla Alan."

Silloin Tom parka julmistui kuin sankari.

"Alan!" hän huudahti. "Silloin rauha olkoon hänen sielulleen, sillä hän oli rehti merimies. Ja mitä sinuun tulee, John Silver, niin olet sinä kauan ollut toverini, mutta et ole enää toverini tästä lähtien. Vaikka ehkä kuolenkin koiran kuoleman, niin kuolenhan velvollisuuteni täyttäen. Sinä olet murhannut Alanin, vai kuinka? Murhaa minutkin jos voit. Mutta minä halveksin sinua."

Näin sanoen tuo urhea mies käänsi empimättä selkensä kokille ja läksi astumaan rantaa kohti. Mutta kauas ei hänen oltu sallittu päästä. Karjahtaen tempasi John puunoksan, pudotti sauvan kainalostaan ja lähetti tuon kömpelön heittoaseen suhisten toveriaan kohti. Se sattui, pää edellä, keskelle Tom-paran selkää hartioiden väliin. Hänen kätensä heilahtelivat ylös, hän parahti hiljaa ja kaatui.

Ei kukaan ole saanut koskaan tietää vahingoittuiko hän pahasti tai lievemmin. Äänestä päättäen hänen selkärankansa lienee kuitenkin taittunut. Mutta hän ei saanut aikaa toipumiseen. Silver, yksijalkaisena ja ilman sauvaansakaan ketteränä kuin apina, oli tuossa tuokiossa hänen päällään ja työnsi puukkonsa kahteen kertaan kahvaa myöten tuohon avuttomaan ruumiiseen.

Piilopaikastani kuulin hänen ääneensä ähkäisevän kummallakin iskulla.

En tiedä miltä pyörtyminen oikeastaan tuntuu, mutta tiedän, että silloin maailma hetkiseksi häipyi sumuksi edessäni; Silver ja linnut ja Tähystäjän korkein huippu pyörivät sekavina silmissäni ja kaikenmoiset kellot ja etäiset äänet kaikuivat korvissani.

Kun jälleen tulin tajuihini, oli hirviöllä jo sauva kainalossaan ja hattu

päässä. Hänen jalkojensa juuressa makasi Tom liikkumattomana ruohikossa; mutta murhaaja ei hänestä vähääkään välittänyt, kuivaili vain veristä puukkoaan ruohotukkoon. Kaikki muu oli ennallaan, aurinko yhä säälittä paahtoi höyryävää suota ja vuoren korkeata huippua; ja vain vaivalla sain vakuutetuksi itseni siitä, että murha todellakin oli tehty ja ihmiselämä julmalla tavalla katkaistu vain hetki sitten tuossa silmiäni edessä.

Mutta nyt pisti Silver käden taskuunsa, veti esiin pillin ja puhalsi siitä jakson ääniä, jotka kaikui kauas kuumenneessa ilmassa. Minä luonnollisesti en ymmärtänyt merkin tarkoitusta, mutta se herätti minussa heti pelkoa. Pian saapuisi kai useampia miehiä. Minut voitaisiin huomata. He olivat jo surmanneet kaksi uskollista miestä; eikö minun vuoroni voisi tulla Tomin ja Alanin jälkeen?

Viipymättä aloin ryömiä takaisin metsän aukeamalle puolelle niin nopeasti ja hiljaa kuin vain voin. Samassa jo kuulin Silverin ja hänen toveriensa huutelevan toisilleen ja nämä vaaraaennustavat äänet lisäsivät kiirettäni. Heti kun olin päässyt tiheiköstä, läksin juoksemaan minkä jalat kannattivat, ollenkaan ajattelematta mihin suuntaan pakenin, kunhan vain pääsin kauemmaksi murhaajista. Ja juostessani kasvoi pelkoni kasvamisestaan, kunnes minä olin kuin järkeni menettänyt.

Ja voiko todella ajatellakaan toivottomampaa asemaa kuin missä minä nyt olin? Kuinka uskaltaisin, kun kanuuna paukahtaisi, mennä veneille noiden hirviöiden pariin, joiden rikoksen kautta äsken vuotanut lämmin veri vielä höyrysi? Eikö heistä ensimmäinen, joka vain näki minut, vääntäisi niskani nurin? Eikö toiselta puolen taas viipymiseni todistaisi, että olin peloissani ja siis tiesin mitä tiesin? Kaikki on hukassa, ajattelin. Hyvästi *Hispaniola*, hyvästi junkkari, tohtori ja kapteeni! Minun ei auttanut muu kuin joko kuolla nälkään tai joutua kapinoitsijoiden murhattavaksi.

Koko ajan olin, kuten sanoin, herkeämättä juossut ja huomaamattani joutunut sen kaksihuippuisen, pienen kummun juurelle. Olin nyt saapunut siihen osaan saarta, jossa pajutammet kasvoivat harvemmassa ja olivat kasvultaan ja kooltaan enemmän tavallisten puiden näköisiä. Näiden seassa seisoi siellä täällä joitakuuta mäntyjä, joista jotkut olivat viisikymmentä, muutamat aina seitsemänkymmentä jalkaa korkeita. Ilmakin tuntui raittiimmalta kuin alhaalla suon seuduilla.

Ja täällä uusi yllätys pani minut läpättävin sydämin pysähtymään.

15 Luku. Saaren asukas.

Kukkulan rinteeltä, joka sillä kohdalla oli jyrkkä ja kivinen, irroittui sorakasa ja vierä rapisten ja hyppelähtien puiden lomitse. Katseeni kääntyi vaistomaisesti sinne päin ja minä huomasin jonkun olennon hyvin sukkelasti juoksevan männyn taakse. Oliko se karhu, ihminen vai apina, jäi minulle täydelliseksi arvoitukseksi. Tummalta ja pörröiseltä se vain näytti, muuta en tiennyt. Mutta tuon uuden ilmiön synnyttämä pelko pani minut pysähtymään.

Minusta näytti nyt siltä kuin olisin joutunut kahden tulen väliin: takanani olivat murhaajat ja edessäni tuo minua pälyilevä selittämätön olento. Heti alkoi minusta tuntua paremmalta antautua tiettyyn vaaraan ja väistää tätä tuntematonta. Itse Silverkaan ei minusta ollut niin kammottava kuin tämä metsän asukas, ja minä pyörähdin ympäri ja vilkuillen alinomaa olkani yli läksin juoksemaan veneille päin.

Silmänräpäyksessä olento jälleen ilmestyi ja läksi suuressa kaarella kiertämään eteeni. Olin jo väsyksissä, mutta vaikka voimani olisivat olleet virkeimmilläänkin, niin turhaa olisi ollut, sen nyt huomasin, kilpailla nopeudessa sellaisen vastustajan kanssa. Rungolta rungolle vilahti olento vikkelaisti kuin hirvi, juosten kahdella jalalla kuin ihmisetkin, mutta kuitenkin eri tavalla siinä suhteessa, että se juostessaan piti ruumistaan melkein kaksin kerroin taivutettuna. Ihminen se sittenkin oli, sitä en nyt enää voinut epäillä.

Minä aloin nyt muistella ihmissyöjistä kuulemiani kertomuksia, ja vähällä oli etten jo huutanut apua. Mutta se tosiseikka, että olento oli ihminen, vaikkakin villi, oli vähän tyynnyttänyt minua, ja Silverin pelko kasvoi samassa suhteessa. Minä pysähdyin ja rupesin miettimään jotain keinoa, jolla pelastuisin pälkähästä. Siinä miettiessäni muistin äkkiä pistoolini. Heti kun huomasin, etten ollut aseeton, palasi rohkeuteni ja minä käännyin päättäväisesti saaren asukkaaseen päin ja läksin nopeasti astumaan häntä kohti.

Hän oli tällöin erään puun takana; mutta nähtävästi hän oli tarkasti pitänyt minua silmällä, koskapa hän, heti kun olin alkanut häntä lähestyä, tuli esiin piilostaan ja astui askeleen minua vastaan. Sitten hän näytti empivän, perääntyä, tuli uudelleen lähemmäksi ja viimein hän suureksi hämmästykseni heittäytyi polvilleen ja kohotti rukoilevasti kätensä.

"Kohotti rukoilevasti kätensä."

Silloin minä heti pysähdyin.

"Ken olet", kysyin.

"Ben Gunn", hän vastasi ja hänen äänensä kahisi soinnuttomana kuin ruostunut lukko. "Olen Ben Gunn raukka, ja kolmeen vuoteen en ole puhutellut kristittyä ihmistä."

Minä näin nyt, että hän oli valkoihoinen kuten minäkin ja että hänen kasvopiirteensä olivat milteipä miellyttävät. Hänen ihonsa, missä se vain oli paljaana, oli auringon paahtama, huuletkin olivat mustuneet ja hänen kauniit silmänsä näyttivät perin omituisilta tuossa mustassa naamassa. Kaikki kerjäläiset, joita olin nähnyt tai mielessäni kuvitellut, hän voitti repaleisuudessa. Pukuna hänellä oli purje- ja öljykankaan riekaleita ja koko tätä ryysykasaa piti koossa mitä erilaisimmat ja omituisimmat kiinnittimet, metallinapit, puutikut ja tervaiset seisinkisolmukkeet. Vyöllä hänellä oli vanha messinkisolkinen nahkavyö, ainoa kokonainen kapine koko vaatetuksessa.

"Kolme vuotta!" huudahdin. "Kärsitkö haaksirikon?"

"En, toveri", hän vastasi — "maihiin jättivät."

Minä olin kuullut puhuttavan maihiin jättämisestä ja tiesin, että se oli kauhea rangaistus, jota merirosvot hyvinkin usein käyttivät. Rangaistava jätettiin

jollekin autiolla saarelle ja hänelle annettiin vain vähän ampumatarpeita avukseen.

"Kolme vuotta sitten minut jätettiin maihin", hän jatkoi, "ja siitä lähtien olen elänyt vuohista, marjoista ja simpukoista. Olipa mies missä tahansa, sanon minä, niin aina hän toimeen tulee. Mutta, toveri hyvä, kristityn ruokaa minä kipeästi kaipaen. Eihän sinulla satu olemaan juuston nokareta taskuissasi? Vai ei! Minkäpä sille! Monena pitkänä yönä olen uneksinut juustosta — paistetusta enimmäkseen — ja kun sitten olen herännyt, niin kuola on vain suupielistä juossut."

"Jos minä vain pääsen takaisin laivaan", minä lupasin, "niin saat juustoa vatsamäärältä."

Hän oli koko ajan tunnustellut takkini liepeitä, silitellyt käsiäni, tarkastellut kenkiäni ja yleensä puheensa lomassa osoittanut lapsellista iloa ihmistoverin läsnä olosta. Mutta viimeiset sanani kuultuaan hän säpsähti ja katsoi minuun samalla kertaa hämmästyneen ja ovelan näköisenä.

"Jos vain pääset takaisin laivaan, sanot?" hän puhui. "Kukapa sinua siinä estäisi?"

"Et ainakaan sinä, ellen erehdy", vastasin.

"Et erehdykään", hän huudahti. "Mutta kuulehan nyt — mikä sinun nimesi on?"

"Jim", vastasin.

"Jim, Jim", hän hoki nähtävästi mielissään. "Kuulehan nyt, Jim; minä olen viettänyt täällä niin raakaa elämää, että sinä häpeäisit kuullessasikin. Ethän sinä, esimerkiksi, voisi uskoa että minulla on ollut hurskas äiti — kun nyt katselet minua?"

"No, enpä oikein", vastasin.

"Niinpä niin", hän puhui, "ja sitten minulla on ollut — *hyvin* hurskas. Ja minä olin siivo, hurskas poika ja osasin katkismukseni ulkoa kannesta kanteen. Ja tällainen minusta on tullut, Jim, ja se alkoi nappipelillä hautausmaalla! Sillä se alkoi, mutta minä lankesin paljon syvemmälle. Miten äitini minulle puhuikaan ja ennusti mihin vielä päätyisin, se hurskas nainen! Mutta kohtalo se minut tänne heitti. Täällä autiolla saarellani olen nyt kaikkea mietiskellyt ja ruvennut jälleen hurskaaksi. Sinä et näe minun tuon vertaa rommia

maistelevan, pikkuruikkusen vain menestykseni kunniaksi heti kun saan siihen tilaisuuden. Minä olen lujasti päättänyt tehdä parannuksen ja keinokin siihen on tiedossani. Kuule, Jim", — lisäsi hän vilkaisten ympärilleen ja alentaen äänensä kuiskaukseksi — "minä olen rikas."

Nyt minusta oli selvää, että mies parka oli yksinäisyydessään menettänyt järkensä; ja arvatenkin ilmaisi kasvojen ilme ajatukseni, koska hän hyvin kiivaasti uudelleen vakuutti:

"Rikas, rikas, sanon minä! Ja minä sanon sinulle: minä teen sinusta miehen, Jim. Ah, Jim, vielä sinä kiität onneasi, kun ensimmäisenä minut kohtasit."

Samassa hänen kasvonsa äkkiä synkkenivät ja hän tarttui lujemmin käteeni ja kohotti uhkaavasti sormeansa.

"Kuule, Jim, sano minulle totuus: onko tuo Flintin laiva?" hän kysyi.

Silloin pälkähti onnellinen ajatus päähäni. Minä aloin ymmärtää, että olin löytänyt liittolaisen ja vastasin empimättä:

"Flintin laiva se ei ole — Flint on kuollut; mutta minä sanon sinulle totuuden, kuten pyysit — muutamia Flintin miehiä on laivassa, sen pahempi meille muille."

"Ei kai eräs — yksijalkainen?" hän kysäsi.

"Silverkö?" kysyin.

"Niin, Silver!" hän sanoi, "se oli hänen nimensä."

"Hän on kokkina ja samalla kapinoitsijain johtajana."

Hän piteli yhä kädestäni, ja kuultuaan vastaukseni hän oli vähällä vääntää ranteeni sijoiltaan.

"Jos Pitkä John on sinut lähettänyt", hän virkkoi, "niin olen mennyttä miestä. Mutta mikähän sinun kohtalosi nyt onkaan, poika?"

Minä tein nopean päätöksen ja vastaukseksi kerroin hänelle matkamme vaiheet alusta alkaen ja sen pulan, johon olimme joutuneet. Hän kuunteli minua hyvin tarkkaavaisena ja lopetettuani taputti minua päälle.

"Sinä olet kunnon poika, Jim", hän virkkoi, "ja pahassa pulassa olette te kaikki, toden totta. Mutta luota vain Ben Gunniin — Ben Gunn kykenee auttamaan. Luulisitkohan, että junkkari olisi hyvinkin antelias, jos apua saisi

— hänhän on pinteessä hänkin, kuten huomannet?"

Minä vakuutin, että junkkari oli anteliain ihmisistä.

"Mutta ymmärrähän", Ben Gunn vastasi, "etten tarkoita, että hän antaisi minulle portin vahdittavakseni ja kiiltonappisen kauhtanan puvukseni ja niin edespäin; se ei ole tarkoitukseni, Jim. Minä tarkoitan, että luuletko sinä hänen olevan niin anteliaan, että antaisi minulle esimerkiksi tuhat puntaa rahoista, jotka jo ovat melkein kuin minun omaisuuttani?"

"Aivan varmaan", vastasin. "Alun pitäen oli sovittu, että jokainoa mies saisi osansa."

"Ja *kotimatkan*?" hän lisäsi hyvin ovelan näköisenä.

"Johan sanoin", minä huudahdin, "että junkkari on rehti mies. Ja, sitäpaitsi, jos me pääsemme niistä toisista vapaiksi, niin tarvitsemme hyvinkin sinua avuksi kotimatkalle."

"Aivan oikein", hän sanoi nähtävästi rauhoittuneena,

"Nyt minä kerron sinulle jotain", hän jatkoi. "Kerron vain vähän, enkä sanaakaan enempää. Minä olin Flintin laivassa silloin kun hän hautasi aarteen, hän ja kuusi miestä mukanaan — kuusi väkevää merimiestä. He olivat maissa melkein viikon päivät ja me risteilimme sillä aikaa vanhalla *Walrusilla*. Eräänä kauniina päivänä näkyi merkki, ja Flint yksinään tuli takaisin pienessä veneessä, päässään sininen kääre. Aurinko teki parhaillaan nousuaan ja Flint näytti aivan kuolon kalpealta. Mutta siinä hän vain tuli, ja ne kuusi olivat kaikki kuolleita — kuolleita ja kuopattuja. Miten hän oli menetellyt, sitä ei kukaan laivalla saanut tietää. Tappelu, murha ja äkillinen kuolema siellä ainakin oli tapahtunut — ja hän yksin kuutta vastaan. Billy Bones oli perämies ja Pitkä John aliperämies ja he kysyivät häneltä, missä aarre oli. 'Voittehan', hän vastasi, 'mennä saarelle ja jäädä sinne; mutta mitä laivaan tulee' hän sanoi, 'niin se, totta totisesti lähtee uusia keräämään!' Niin hänen sanansa kuuluivat.

"Kolme vuotta myöhemmin minä olin toisella laivalla ja me saimme tämän saaren näkyviin. 'Pojat', sanoin minä, 'tuolla on Flintin aarre: lasketaan maihin ja etsitään se käsiin'. Kapteenia se ei miellyttänyt, mutta laivatoverini olivat yksimielisiä ja niin noustiin maihin. Kaksitoista päivää he sitä etsivät ja jokaisena päivänä he yhä pahemmin minua sadattelivat, kunnes he eräänä kauniina aamuna menivät kaikki laivaan. 'Mitä sinuun tulee, Benjamin Gunn',

he sanoivat, 'niin tässä on musketti', sanoivat he, 'ja lapio ja kuokka. Sinä saat jäädä tänne ja etsiä yksinäsi Flintin rahat', he sanoivat."

"Kolme vuotta olen nyt täällä ollut, Jim, enkä ole kertaakaan sillä ajalla kristittyjen ruokaa maistanut. Mutta katsoppa nyt minua. Näytänkö minä tavalliselta matruusilta? Et, sanot sinä. Enkä ollutkaan, sanon minä."

Näin sanoen hän vilkutti silmää ja nipisti minua poskesta.

"Ja nyt sinä kerrot junkkarillesi seuraavat sanat, Jim", hän jatkoi: "Eikä hän ollutkaan tavallinen matruusi — pitää sinun sanoa. Kolme vuotta hän oli saaren asukkaana, pimeät ja valoisat ajat, sateet ja poudat, ja toisinaan hän kai muisteli rukouksia (sanot sinä) ja toisinaan hän taas lienee muistellut vanhaa äitiään, vaikkei tämä enää olisi elossakaan (sinun pitää sanoa); mutta suurin osa Gunnin ajasta (tämä on sinun sanottava) — suurin osa hänen ajastaan kului toiseen tehtävään. Ja sitten sinun pitää nipistää häntä poskesta, tällä tavalla."

Ja hän nipisti minua mitä salaperäisimmän näköisenä.

"Sitten sinä jatkat ja sanot näin: — Gunn on kunnan mies (sanot sinä), ja hän luottaa äärettömän paljon enemmän — äärettömän paljon, muista se — synnynnäisiin herrasmiehiin kuin noihin onnenonkijoihin, joihin hän itsekin kuulunut on."

"Suoraan sanoen", minä virkoin, "minä en ymmärrä sanaakaan kaikesta tuosta. Mutta vähät siitä, sillä onhan kysymys nyt siitä, miten minä pääsisin laivaan."

"Niin vain, siinähan se pulma totta tosiaan onkin", hän vastasi. "Mutta minulla on vene, jonka olen tehnyt näillä omilla käsilläni. Se on sen valkean kallion juurella. Jos kaikki menisi hullusti, niin voisimme sillä yrittää pimeään tultua. Hui!" hän huudahti, "mikä se oli?" Sillä juuri silloin, vaikka auringonlaskuun oli vielä tunti tai pari, jyrähti tykinlaukaus, ja koko saari siihen kaikuna vastasi.

"Nyt ovat alkaneet taistella!" minä huudahdin.

"Seuraa minua."

Ja minä rupesin juoksemaan satamaamme kohti, kaiken pelkoni unhottaen, ja tuo vuohennahkoihin puettu erakko hölkytteli kepeästi rinnallani.

"Vasemmalle, vasemmalle", puhui hän; "enemmän vasemmalle, Jim-toveri! Puiden suojaan, joutuin! Tuossa minä ensimmäisen vuoheni tapoin. Ne eivät enää tule tänne alas; ne pysyttelevät ylhäällä noilla kukkuloilla, pelkäävät Benjamin Gunnia. Kas tuossa on hautausmaa. Näethän kummut? Tänne minä silloin tällöin tulin rukoilemaan, kun arvelin olevan sunnuntain. Eihän se ollut mikään kappeli, mutta vähän juhlallisemmalta se sentään tuntui; ja sitten sinä sanot, että Ben Gunn oli avuton — ei pappia eikä raamattua eikä edes lippua, sanot sinä."

Näin hän minun juostessani puheli, odottamatta tai saamatta vastausta.

Kotvan ajan kuluttua seurasi tykin jyrähdystä pienempien aseiden pauke.

Uusi hiljaisuus, ja sitten minä näin, tuskin neljännesmailin päässä edessäni, kansallislippumme liehuvan ilmassa metsän yläpuolella.

NELJÄS OSA: PAALUVARUSTUS.

16 Luku.

Tohtori jatkaa kertomusta: Miten laivasta lähdettiin.

Kello oli puoli kaksi — kolmannella vuorolla merimiesten ajanlaskun mukaan — kun venheet läksivät maihin *Hispaniolasta*. Kapteeni, junkkari ja minä keskustelimme kajuutassa asemasta. Jos tuulta olisi vähänkin ollut, olisimme hyökänneet laivaan jääneiden kapinoitsijain kimppuun, nostaneet ankkurin ja purjehtineet ulapalle. Mutta tuulta ei ollut, ja pulaamme täydentääkseen tuli Hunter ilmoittamaan, että Jim Hawkins oli pujahtanut veneeseen ja mennyt muiden mukana maihin.

Meille ei juolahtanut mieleenkään epäillä Jim Hawkinsia, mutta me olimme levottomia hänen kohtalostaan. Kun miehet olivat sellaisessa mielentilassa, niin oli meistä pojan pelastuminen aivan sattuman varassa. Me juoksimme kannelle. Pihka tirskei liitoksissa, paikan ilkeä haju etoi sydäntäni, ja jos missään ilma oli täynnä kuumetta ja punatautia, niin oli se siinä kirotussa satamassa. Ne kuusi roistoa istuivat, keskenään muristen, keulakannella purjeen suojassa; rannalla näimme veneet vedettyinä maalle puron suuhun ja kussakin istui yksi miehistä. Muuan heistä vihelteli jotain laulunpätkää.

Odottaminen kävi kiusalliseksi, ja me päätimme, että Hunter ja minä lähtisimme jollilla tiedusteluretkelle.

Laivaveneet olivat laskeneet maihin oikealle; mutta me sousimme suoraan sinne, missä kartta osoitti paaluvvarustuksen olevan. Vahtiin jätetyt kaksi miestä näyttivät vähän hämmästyvän meidät huomattaessaan; vihellys lakkasi, ja minä näin heidän tuumivan mitä nyt oli tehtävä. Jos he olisivat menneet ilmoittamaan Silverille, olisi kaikki voinut käydä toisin; mutta arvatenkin heille oli annettu tarkat ohjeet ja he päättivät jäädä aloilleen ja jatkaa vihellystänsä.

Ranta teki tässä pienen mutkan ja minä ohjasin niin, että niemeke jäi väliimme. Siten me kadotimme heidät näkyvistä jo ennenkuin saavuimme

rantaan. Minä hyppäsin maihin ja läksin astumaan niin nopeasti kuin vain pidin turvallisena, suuri silkkinen nenäliina hatun alla suojana kuumuutta vastaan ja pistoolipari valmiina puolustukseen.

En ollut kulkenut sataakaan metriä, kun jo löysin paaluvarustuksen.

Erään kummun laella pulppusi kirkasvetinen lähde. Kummun huipulle, ja niin että lähde jäi myös seinien sisään, oli rakennettu tukeva hirsimökki, johon tiukan tullen voi mahtua parisenkymmentä miestä, ja jonka seinissä oli ampumareikiä joka suunnalle. Ympäristöstä oli metsä hakattu puhtaaksi ja varustuksen täydensi kuusi jalkaa korkea paaluaita, jossa ei ollut minkäänlaista porttia tai muuta aukkoa ja joka oli siksi vahva, ettei sitä hevillä voinut murtaa, mutta samalla siksi harva, ettei siitä ollut piirittäjille suojaa. Hirsimajassa olijat voivat pitää heitä silmällä joka suunnalle ja kaikessa rauhassa majassaan istuen ampua heidät kuin peltokanat. Kun heillä vain oli ruokavaroja ja he pitivät huolellisesti vahtia eivätkä antaneet itseään yllättää niin voivat he puolustautua vaikka kokonaista rykmenttiä vastaan.

Erittäinkin lähde minua miellytti. Sillä vaikka meillä olikin hyvä olla *Hispaniolassa*, jossa oli runsaasti aseita ja ampumatarpeita, paljon ruokaa ja erinomaisia viinejä, niin yksi oli unohdettu — meillä ei ollut vettä. Minä mietiskelin parhaillaan näitä seikkoja, kun saarelta kaikui ihmisen raju kuolinparahdus. Äkillinen kuolema ei ollut minulle outo — minä olin palvellut hänen kuninkaallista korkeuttaan Cumberlandin herttuaa ja itse haavoittunut Fontenoy'n luona — mutta minä tunsin että vereni jähmettyi. "Jim Hawkins on mennyttä miestä", oli ensimmäinen ajatukseni.

On jotakin, kun on ollut vanha soturi, mutta vielä enemmän, kun on ollut lääkäri. Meidän toimessamme ei ole aikaa siekailuun. Niinpä minä nyt tein nopean päätöksen, palasin silmänräpäystäkään tuhlaamatta rannalle ja hyppäsin jolliin.

Onneksi Hunter oli vankka soutaja. Lentäen kiidimme pitkin vedenpintaa ja pian oli venhomme laivan sivulla ja minä laivassa.

Minä tapasin heidät kaikki tyrmistyneinä. Junkkari istui liikkumatta ja kalpeana kuin palttina, ajatellen turmaa, johon hän meidät oli johtanut — se kunnan mies! — ja muuan kuudesta matruusistamme ei ollut paljon paremmassa mielentilassa.

"Tuossa on", kapteeni virkkoi mieheen viitaten, "tähän toimeen tottumaton

mies. Hän oli vähällä pyörtyä huudon kuullessaan. Vielä pieni tyrkkäys peräsimeen, niin se mies yhtyy meihin."

Minä selitin suunnitelmani kapteenille, ja yhdessä me sitten sovimme yksityiskohdittain sen toteuttamisesta.

Me asetimme Redruth-vanhuksen kajuutan ja keulahuoneen väliseen käytävään suojanaan kolme ladattua muskettia ja patja. Hunter kierrätti venhon takaportin kohdalle ja Joyce ja minä ryhdyimme lastaamaan siihen ruutinelikoita, pyssyjä, korppulaatikoita, silava-astioita, tynnyrin konjakkia ja minun välttämättömän rohdoslaatikkoni.

Junkkari ja kapteeni jäivät kannelle ja viimeksimainittu huusi timperiä, joka oli lähin mies arvossa.

"Herra Hands", hän sanoi, "te näette meidät tässä ladatut pistoolit käsissämme. Jos yksikään teistä kuudesta antaa merkin minkä tahansa, niin hän on kuoleman oma."

He näyttivät kaikki pahasti ällistyvän, ja hetkisen neuvoteltuaan he juoksivat kaikki alas keulahuoneeseen, epäilemättä aikoen hyökätä meidän selkäämme. Mutta kun he näkivät Redruthin odottamassa tukitussa käytävässä, niin pyörsivät he takaisin ja muuan pisti päänsä luukusta esiin.

"Alas roisto!" kapteeni karjasi.

Pää hävisi takaisin kannen alle ja ne kuusi jänishousua merimiehiksi jättivät meidät toistaiseksi rauhaan.

Me olimme heitelleet venheeseemme tavaroita minkä ennätimme, ja nyt oli siinä lastia niin paljon kuin uskalsimme ottaa. Joyce ja minä laskeuduimme sitten alukseen ja läksimme taas soutamaan rannalle minkä jaksoimme.

Tämä toinen matkamme oli rantavahtien mielestä jo liiaksi. Vihellys keskeytyi uudelleen, ja vähäistä ennen kuin me katosimme niemen taakse, toinen heistä hyppäsi maihin ja hävisi. Mieleni jo teki muuttaa suunnitelmaani ja tuhota heidän venheensä, mutta pelkäsin, että Silver tovereineen ehkä oli aivan lähellä ja kaikki voisi helposti mennä myttyyn jos liiaksi uskaltaisimme. Pian olimme päässeet maihin samaan paikkaan kuin äskenkin ja ryhdyimme kantamaan varustuksia hirsimajaan. Ensimmäisen matkan teimme me kaikki kolme suuret kantamukset mukanamme ja heitimme ne vain paaluaidan toiselle puolen. Jätettyämme Joycen niitä

vartioimaan — yksin kyllä, mutta puolen tusinaa musketteja käytettävänään — Hunter ja minä sitten palasimme veneellemme ja otimme uudet taakat. Samaa menoa jatkoimme levähtämättä, kunnes veneen koko lasti oli linnoituksessa. Molemmat palvelijat asettuivat sitten hirsimajaan ja minä sousin voimieni takaa takaisin *Hispaniolan* sivulle.

Että me uskalsimme yrittää toista veneellistä, näyttäneen vaarallisemmalta kuin se itse asiassa olikaan. Kapinoitsijat olivat luonnollisesti miesluvussa meitä väkevämmät, mutta meillä oli väkevämmät aseet. Ei kenelläkään saarella olijoista ollut muskettia, ja ennenkuin he pääsisivät niin lähelle, että voisivat pistoolejaan käyttää, niin olisimme me lähettäneet heistä ainakin puolen tusinaa toiseen maailmaan.

Junkkari odotti minua peräluukun ääressä kokonaan tyyntyneenä. Hän otti vastaan heittonuoran, kiinnitti sen laivaan ja me ryhdyimme lastaamaan venettä, minkä ennätimme. Silavaa, ruutia ja korppuja oli lastinamme ja aseista otimme ainoastaan musketin ja lyömämiekan kullekin. Loput ruudista ja aseista me heitimme mereen, puolen kolmatta sylen syvyyteen, jossa me näimme kirkkaan teräksen nyt kimmeltävän auringon paisteessa puhtaalla hiekkapohjalla.

Tähän aikaan oli luode jo alkanut ja laiva kääntyi hiljakseen ankkurissaan. Kaukana laivaveneiden suunnasta kuului hoilauksia, ja vaikka ne ilmaisivatkin, että Joyce ja Hunter olivat turvassa, he kun olivat idässä päin, niin kiiruhtivat ne meitä poistumaan.

Redruth jätti paikkansa käytävässä ja laskeutui veneeseen, jonka me sitten kuljetimme keskiportin luo, jotta kapteeni Smollettin olisi mukavampi siihen päästä.

"Hoi miehet", virkkoi hän, "kuuletteko mitä sanon?"

Keulahuoneesta ei kuulunut mitään vastausta.

"Sinulle, Abraham Gray — sinulle minä puhun."

Ei vielääkään vastausta.

"Gray", kapteeni jatkoi vähän äänekkäämmin, "minä aion lähteä tästä laivasta ja minä käsken sinua seuraamaan kapteeniasi. Minä tiedän, että sinä olet kunnan mies pohjaltasi, ja uskallanpa sanoa, ettei kukaan teistä muistakaan ole niin kelvoton kuin miltä näyttää. Minulla on kello kädessäni; annan

sinulle kolmekymmentä sekuntia päätöksen tehdäksesi."

Seurasi hiljaisuus.

"Joudu nyt, mies hyvä", kapteeni jatkoi, "äläkä niin kauan epäröi. Jokainen sekunti voi maksaa minulle omani ja näiden kunnan herrasmiesten hengen."

Silloin syntyi keulahuoneessa mellakka, iskuja annettiin ja puukonhaava poskessaan syöksähti Abraham Gray ylös ja juoksi kapteenin luo kuin koira vihellyksen kuultuaan.

"Minä seuraan teitä, herrani", hän virkkoi.

Samassa he jo olivat venheessä ja me työnsimme sen irti laivasta ja läksimme soutamaan.

Me olimme nyt päässeet laivasta; mutta emme olleet vielä maalla hirsimajassa.

17 Luku.

Tohtori jatkaa kertomusta: Jollin viimeinen matka.

Tämä viides retki erosi kokonaan edellisistä. Ensiksi tuo turhan pieni vene, jossa olimme, oli liian raskaassa lastissa. Viisi aikuista miestä, ja kolme niistä — Trelawney, Redruth ja kapteeni — yli kuusi jalkaa pitkiä, oli jo enemmän kuin vene oli aiottu kantamaan. Lisäksi tulivat vielä ruuti, silava ja leipäsäkit. Peräparras oli aivan veden rajassa. Useaan kertaan saimme vettä sisään ja housuni ja takkini liepeet olivat pian likomärät.

Kapteeni käski meitä vähän siirtymään, niin että saimme veneen asennon tasaisemmaksi, mutta tuskin sittenkään uskalsimme siinä edes hengittää.

Toisekseen oli luode nyt alkanut — voimakas, lainehtiva virta kulki länteen läpi satama-altaan ja sitten etelään ulos merelle samojen salmien kautta, joista aamulla olimme tulleet. Jo laineetkin olivat vaaralliset liiaksi lastatulle veneellemme, mutta pahinta oli se, että virta kantoi meitä oikeasta suunnasta ja ohi sen paikan niemen takana, jossa meidän piti nousta maihin. Jos annoimme virran viedä meitä mielensä mukaan, niin olisimme joutuneet rannalle laivaveneiden viereen, jonne merirosvot voisivat ilmestyä minä hetkenä hyvänsä.

"Minä en voi pitää keulaa paaluvarustusta kohti", virkoin kapteenille. Minä

näet olin peräsimestä ja hän ja Redruth, molemmat rasittumattomina, hoitivat airoja. "Vuorovesi painaa venettä alas. Ettekö voisi soutaa vähän kovemmin."

"Enkä voi upottamatta venettä", hän vastasi. "Teidän täytyy ohjata ylemmäksi, jos sallitte minun neuvoa, niin paljon ylemmäksi, että voitatte virran."

Minä koetin, ja huomasin että vuorovesi lakkasi meitä kantamasta länteen käsin vasta sitten kun minä ohjasin keulan suoraan itään eli siis jotenkin suoraan sivulle siitä suunnasta, jonne meidän piti päästä.

"Tällä tavalla emme ikinä pääse rannalle", minä virkoin.

"Jos tämä on ainoa suunta, johon voimme ohjata, niin meidän täytyy se suunta pitää", kapteeni vastasi. "Meidän täytyy pyrkiä vastavirtaan. Ymmärrättehän", hän jatkoi, "että jos me kerran joudumme maallenusupaikan alapuolelle, niin on aivan epätietoista, missä pääsemme maihin, ja sitäpaitsi voisimme joutua laivaveneitten kanssa tekemisiin. Kun me taas ohjaamme tähän suuntaan, niin virran täytyy heikentyä ja sitten me voimme hiipiä takaisin pitkin rantaa."

"Virta on jo heikompi, herrani", virkkoi Gray, joka istui keulassa; "te voitte laskea hiukan alemmaksi."

"Kiitos, mies hyvä", minä vastasin, aivan kuin ei mitään olisi tapahtunut, sillä kukin meistä oli itsekseen päättänyt kohdella häntä kuin toveria.

Äkkiä huudahti kapteeni mielestäni vähän levottomana:

"Tykki!"

"Olen sitä ajatellut", minä vastasin, luullen hänen tarkoittavan linnoituksemme pommittamista. "Eivät he ikinä saa tykkiä maihin tuoduksi, ja jos saisivat, niin eivät kykenisi kuljettamaan sitä metsän läpi."

"Katsokaa taaksenne, tohtori", kapteeni vastasi.

Me olimme kokonaan unhottaneet pitkän laivatykin ja kauhuksemme näimme nyt roistojen laivassa parhaillaan kiskovan irti sen takkia, joksi he nimittivät tykin suojana merellä käytettyä paksua kangaspeitettä. Samassa vielä juolahti mieleeni, että tykin kuulat ja ruuti olivat jääneet laivaan, ja että nuo hirtehiset saisivat ne käsiinsä muutamalla kirveen iskulla.

"Israel oli Flintin tykkimies", Gray huomautti käheällä äänellä.

Mistään välittämättä me ohjasimme nyt veneen suoraan maihinnousupaikkaa kohti. Tällöin olimme jo päässeet siksi kauas väkevimmästä virrasta, että vene totteli peräsintä, vaikka olimmekin pakotetut hiljaa soutamaan, ja minä voin pitää oikean suunnan. Pahinta oli, että me nyt tulimme kääntäneeksi *Hispaniolalle* koko sivun perän asemesta ja siten tarjosimme heille melkein ladon oven kokoisen maalitaulun.

Minä kuulin ja näin, miten tuo pöhönaamainen roisto, Israel Hands, jymäytti tykinkuulan kannelle. "Kuka meistä on paras ampuja?" kapteeni kysyi. "Herra Trelawney epäilemättä", vastasin. "Herra Trelawney, tahdotteko olla niin hyvä ja minun laskuuni pudottaa yhden noista miehistä? Handsin, jos vain voitte", virkkoi kapteeni.

Trelawney oli tyyni kuin jäätynyt vesi. Hän tarkasteli pyssyinsä sankkiruutia. "Käsitelkää varovasti asettanne, herrani", kapteeni huudahti, "ellette tahdo venettä kaataa. Kaikki muut pitävät sitä tasapainossa kun hän tähtää."

Junkkari kohotti pyssyinsä, soutu lakkasi ja me nojauduimme sivulle venettä vakaannuttaaksemme. Kaikki onnistui niin erinomaisesti, ettemme saaneet pisaraakaan vettä sisään.

He olivat nyt saaneet käännetyksi tykin asentoon ja Hands, joka käsitteli lataustukkia tykin suussa, oli sen vuoksi enemmän näkyvässä. Onni ei meitä kuitenkaan suosinut, sillä samassa kun Trelawney laukasi, Hands kumartui alas, ja kuula lensi hänen ylitsensä kaataen yhden hänen tovereistaan.

Huutoa, jonka hän päästi, eivät toistaneet ainoastaan laivassa olijat, vaan myöskin suuri miesjoukko saarella. Vilkaistessani siihen suuntaan minä näin toisten merirosvojen juoksevan esiin metsästä ja heittäytyvän paikoilleen veneissä.

"Täällä tulevat laivaveneet", minä huomautin.

"Soutamaan sitten", kapteeni huudahti. "Nyt ei auta kaatumista varominen, jos emme pääse rannalle, niin olemme hukassa."

"Vain toinen veneistä lähtee liikkeelle, kapteeni", minä lisäsin. "Toisen miehistö on varmaankin lähtenyt maitse kiertämään eteemme."

"Kyllä he silloin saavat juosta", kapteeni vastasi. "Tiedättehän mihin merimies maalla kykenee. En minä heistä välitä, vaan tykistä. Vaimoni piikatyttökään ei voisi ampua ohi. Sanokaa, junkkari, kun näette sytyttimen,

niin me huopaamme."

Me olimme sillä välin, liiallisesta lastistamme huolimatta, päässeet hyvän matkaa eteenpäin ilman että veneemme oli sen pahemmin ryyppäillyt. Olimme jo aivan lähellä rantaa; kolme- tai neljäkymmentä aironvetoa olisi vienyt meidät maihin, sillä pakovesi oli jo paljastanut kaistaleen puiden alapuolella. Laivaveneestä ei ollut enää pelkoa; pieni niemeke oli jo välillämme. Pakovesi, joka niin säälimättä oli meitä viivästyttänyt, maksoi nyt velkansa ja viivästytti vihollisiamme. Ainoastaan tykki oli meille vaarallinen.

"Jos uskaltaisin", kapteeni virkkoi, "niin pysähtyisin pudottamaan vielä yhden noista veikkosista."

Mutta he olivat selvästi päättäneet, ettei mikään saisi estää heitä laukaisemasta. He eivät olleet edes vilkaisseet kaatuneeseen toveriinsa, vaikka hän ei ollut kuollut; minä näet näin hänen koettavan ryömiä pois toisten jaloista.

"Valmiit!" huudahti junkkari.

"Huopaa!" kapteeni kaikuna komensi.

Hän ja Redruth huopasivat niin voimakkaasti, että koko perä painui veden alle. Samassa silmänräpäyksessä jymähti laukauskin. Tämä oli ensimmäinen ääni, jonka Jim oli kuullut, junkkarin pyssyn pamahdus kun ei ollut kuulunut hänen luokseen asti. Ei kukaan meistä tarkalleen tiennyt, mistä kuula kulki, mutta luullakseni se meni ylitsemme ja ilmanpaine siten oli suurena syynä onnettomuutemme.

Oli miten oli, veneen perä painui kolme jalkaa syvälle ja kapteeni ja minä jäimme seisomaan vastatusten veteen. Toiset kolme heittivät täydellisen kuperkeikan ja ilmestyivät sitten vedestä läpimärkinä ja suutaan ja sieraimiaan päristellen.

Toistaiseksi ei siis meille ollut pahempaa vahinkoa tapahtunut. Kaikki olivat hengissä ja me voimme vaaratta kahlata rannalle. Mutta kaikki varustuksemme olivat meren pohjassa ja, mikä pahempi, ainoastaan kaksi pyssyä viidestä oli käyttökelpoisessa kunnossa. Omani minä olin siepannut polviltani ja vaistomaisesti nostanut pääni yläpuolelle. Kapteeni taas oli kantanut pyssyinsä hihnassa olallaan, lukko ylöspäin, kuten ajatteleva mies ainakin. Muut kolme olivat menneet veneen kera pohjaan.

Ja jotta asemamme kävisi vielä tukalammaksi, kuulimme nyt äänien jo lähenevän rannikkoa reunustavassa metsässä. Sitten uhkasi meitä vaara joutua puolittain avuttomassa tilassamme eristetyiksi paaluvarustuksesta, ja sitäpaitsi me pelkäsimme, että Hunter ja Joyce, jos puolikymmentä miestä kävisi heidän kimppuunsa, eivät ehkä ymmärtäisi pysyä lujina paikoillaan. Me tiesimme, että Hunter oli horjumaton, mutta Joycesta emme olleet varmoja — hän oli hauska ja kohtelias mies palvelijaksi, mutta sotamiehen ammattiin hän ei oikein sopinut.

Näissä mietteissä me kahlasimme rannalle niin nopeasti kuin kykenimme, jättäen jollin ja runsaasti puolet ruoka- ja ampumavaroistamme meren pohjaan.

18 Luku.

Tohtori jatkaa kertomusta: Ensimmäisen päivän taisteluiden loppu.

Me kiiruhdimme mahdollisimman joutuisasti sen metsäkaistaleen poikki, joka meidät vielä erotti paaluvarustuksesta; ja joka askeleelta, jonka otimme, me kuulimme merirosvojen äänet yhä lähempää. Pian kuulimme heidän askeleensakin ja oksien ryskeen, kun he juosten tunkeutuivat tiheikön läpi.

Minä huomasin nyt, että vakavaa ottelua ei voitu välttää, ja tarkastelin senvuoksi asettani:

"Kapteeni", minä virkoin, "Trelawney on varma ampuja. Antakaa hänelle pyssynne, hänen aseensa ei ole käyttökunnossa."

He vaihtoivat aseita ja Trelawney, joka kamppailun alusta asti oli ollut yhtä vaitelias ja tyyni, pysähtyi silmänräpäykseksi tarkastaakseen että kaikki oli kunnossa. Huomattuani samalla, että Gray oli aseeton, annoin hänelle lyömämiekkani. Meistä kaikista tuntui oikein hyvältä, kun näimme hänen sylkäisevän kämmeneensä, rypistävän otsaansa ja suhauttelevan ilmassa asettaan. Jokainen piirre hänessä todisti, että uusi avustajamme oli miesten miehiä.

Vielä nelisenkymmentä askelta, ja me olimme metsän reunassa ja näimme paaluvarustuksen edessämme. Me jouduimme aitauksen eteläsivun keskipalkoille, ja melkein samassa silmänräpäyksessä seitsemän kapinoitsijaa

— puosu Job Anderson etunenässä — ilmestyi lounaiseen kulmaukseen.

He pysähtyivät nähtävästi hämmästyneinä, ja ennenkuin he siitä tointuivat ennätimme sekä junkkari että minä ja myöskin Hunter ja Joyce ampua. Laukauksemme paukahtelivat kyllä eri aikoina, mutta niiden vaikutus oli kuitenkin hyvä: yksi vihollisistamme kaatui ja toiset pyörähtivät kiireimmän kautta pakoon.

Ladattuamme uudelleen pyssymme me kävelimme aitauksen ulkopuolitse kaatunutta tarkastamaan. Hän oli kuollut — kuula oli lävistänyt sydämen.

Aloimme juuri kiitellä onneamme, kun pensaikosta kuului pistoolin laukaus, kuula vonkui korvani ohi ja Tom Redruth parka horjahti ja kaatui hervottomana maahan. Sekä junkkari että minä vastasimme laukaukseen; mutta kun vihollinen ei ollut näkyvissä, lienee se ollut vain ruudin haaskaamista. Sitten me latasimme uudelleen ja käänsimme huomiomme Tom-poloiseen.

Kapteeni ja Gray olivat jo tarkastamassa hänen haavaansa ja minä näin jo ensi silmäyksellä, että hän oli mennyttä miestä.

Luullakseni meidän nopeutemme vastatessamme laukaukseen oli uudelleen ajanut kapinoitsijat pakosalle, koskapa me saimme rauhassa nostaa palvelijavanhuksen aitauksen yli ja kantaa hänet ähkyvänä ja vertavuotavana hirsimajaan.

Vanhusparka ei ollut aina vastustemme alusta asti kertaakaan avannut suutaan hämmästyttä, moitetta, pelkoa taikka edes tyytymättömyyttä ilmaistakseen. Vasta nyt kun laskimme hänet hirsimajan lattialle kuolemaan, hän näytti saaneen takaisin puhelajansa. Hän oli vartioinut käytävää patjan suojassa kuin mikäkin troijalainen, hän oli täyttänyt kaikki käskyt vaieten, kuuliaisesti ja täsmällisesti, hän oli parikymmentä vuotta meitä muita vanhempi, ja juuri hänen, tuon hiljaisen, uskollisen palvelijavanhuksen täytyi nyt kuolla.

Junkkari laskeutui polvilleen hänen viereensä ja itkien kuin lapsi suuteli hänen kättään.

"Onko loppuni tullut, tohtori?" hän kysyi.

"Tom, toverini", minä vastasin, "sinä pääset kotia."

"Kunpa vain olisin ensin saanut heitä pyssylläni hyvästellä", hän virkkoi.

"Tom", junkkari sanoi, "kuule, annathan minulle anteeksi?"

"Osoittaisinko sillä tavalla kunnioitustani teille, junkkari?" kuului vastaus.
"Kuinka hyvänsä, tapahtukoon tahtonne, amen!"

Hetkisen oli kaikki hiljaista ja sitten hän ehdotti, että joku lukisi rukouksen.
"Onhan tapa sellainen", lisäsi hän aivan kuin anteeksi pyytäen. Tuokion kuluttua hän vaipui viimeiseen uneen.

Sillävälän oli kapteeni, jonka pullottavaa takkia ja taskuja olin kummastellut, latonut esiin joukon kaikenlaista tavaraa — Englannin lipun, raamatun, nipun tukevaa nuoraa, kynän, mustetta, laivan päiväkirjan ja suuren varaston tupakkaa. Hän oli löytänyt pitkän, valmiiksi kaadetun ja oksitun männynrungon paaluaidan sisäpuolelta, ja Hunterin avulla hän oli sitten pystyttänyt sen hirsimajan nurkkaan. Katolle kiiveten hän oli sitten omin käsin kiinnittänyt kansallislippumme tangon huippuun.

Tämä näytti tuntuvasti keventävän hänen mieltään. Hän tuli takaisin, majaan ja ryhtyi laskemaan varastojamme, aivan kuin ei pahaakaan hätää olisi ollut kysymyksessä. Mutta siitä huolimatta hän piti silmällä Tomin kuolonkampailua, ja kun kaikki oli ohi, toi hän toisen lipun ja levitti sen kunnioittavasti ruumiin päälle.

"Älkää surko", hän virkkoi junkkarin kättä puristaen. "Hän on hyvässä satamassa; ei ole syytä surkutella merimiestä, joka kaatuu täyttäessään velvollisuutensa kapteeniaan ja isäntäänsä kohtaan. Se ehkä ei ole aivan oikeaoppista, mutta niin se kuitenkin on."

Sitten hän vei minut vähän syrjään.

"Tohtori Livesey", hän virkkoi, "kuinka monen viikon kuluttua te ja junkkari odotatte avustajien tänne saapuvan?"

Minä selitin hänelle, etteivät viikot, vaan kuukaudet olleet kysymyksessä; että jos me emme saapuisi takaisin elokuun lopussa, niin vasta silloin, ei ennemmin eikä myöhemmin, Blandly lähettäisi retkikunnan meitä etsimään.
"Sen mukaan voitte itse ajan laskea", lisäsin.

"Kyllä kai, totta totisesti", hän vastasi korvallistaan raapien, "tiukalle ottaa, vaikka luonto meitä antimillaan runsaasti siunaisikin."

"Mitä tarkoitatte? kysyin.

"Tarkoitan vain, että oli ikävä juttu, kun sen toisen veneellisen menetimme", hän vastasi. "Ruutia ja kuulia on meillä riittämään asti. Mutta ruoka-annokset ovat niukat, hyvin niukat — niin niukat, tohtori, että oli ehkä hyvä, kun tuo suu ei ole lisänä syömässä."

Näin sanoen hän viittasi lipulla peitettyyn vainajaan.

Samassa vonkui tykin kuula korkealta mökin katon yli ja putosi kaukana meistä metsään.

"Ohoo!" kapteeni huudahti. "Ampukaa vain! Vähät ovat ruutivaranne ennestäänkin, poikaseni."

Toinen laukaus oli paremmin tähdätty ja kuula putosi aitauksen sisäpuolelle heittäen ilmaan paksun hiekkapilven, mutta ei saanut sen suurempaa vahinkoa aikaan.

"Kapteeni", junkkari virkkoi, "mökkiä ei näy laivaan. Varmaankin he tähtäävät lippuamme. Eikö olisi viisaampaa ottaa se alas?"

"Laskeako lippuni!" kapteeni huudahti. "Ei, herrani, minä en ainakaan sitä tee"; ja heti kun hän oli nuo sanat lausunut, olimme luullakseni mekin yhtä mieltä hänen kanssaan. Se näet ei vain ollut osoitteena pelottomasta, rehdistä merimiehen mielestä, vaan näytimme me myöskin siten vihollisillemme, ettemme piitanneet heidän tykkitulestaan.

Koko illan he jatkoivat ampumistaan. Kuula kuulan perästä lensi yli tai uupui matkalle taikka pölähytti hiekkaa aitauksen sisäpuolelle. Heidän täytyi tähdätä niin korkealle, että kuulat putoilivat maahan voimattomina ja kaivautuivat hietikkoon. Meidän ei tarvinnut pelätä niiden ponnahtelevan maasta takaisin, ja vaikka eräskin kuula tulla tupsahti läpi katon majaan ja sieltä ulos oviaukosta, niin totuimme pian mokomaan hevosenleikkiin, joka ei ollut meille tavallista pallopetiä vaarallisempi.

"Yksi hyvä puoli tällä kaikella kuitenkin on", kapteeni huomautti — "metsikkö on edessämme varmaankin puhdas. Laskuvettä on kestänyt jo hyvän aikaa, ja varustuksemme pitäisi olla kuivilla. Ken tarjoutuu noutamaan tänne silavan?"

Gray ja Hunter olivat ensimmäisinä valmiit. Hyvin asetettuina he hiipivät ulos aitauksesta; mutta retki oli turha. Kapinoitsijat olivat rohkeampia kuin luulimmekaan, taikka luottivat he enemmän Israelin taitavuuteen

tykkimiehenä. Neljä tai viisi heistä oli parhaillaan kantamassa pois varustuksiamme. He kahlasivat taakkoinensa veneelle, jota toiset harvaksen vastavirtaan soutaen pysyttivät lähistöllä. Silver oli perätuhdolla päällikkönä ja jokaisella oli nyt aseena musketit, jotka he olivat kaivaneet käsiin jostain salaisesta säilytyspaikastaan.

Kapteeni istuutui nyt kirjoittamaan päiväkirjaansa, ja näin alkavat muistiinpanot: —

"Aleksander Smollett, päällikkö; David Livesey, laivan lääkäri; Abraham Gray, laivan puuseppä; John Trelawney, omistaja; John Hunter ja Richard Joyce, omistajan palvelijoita, englantilaisia — ainoat uskolliset koko laivueesta — mukanaan ruokavaroja niukasti kymmeneksi päiväksi, tulivat maihin tänään ja nostivat Englannin lipun hirsimajaan Aarresaarella. Thomas Redruth, omistajan palvelija, englantilainen, kaatunut kapinoitsijain kuulasta; James Hawkins, laivapoika —"

Samaan aikaan minäkin mietiskelin poloisen Jim Hawkinsin kohtaloa.

Kuului huuto maan puolelta.

"Joku huutaa meille", virkkoi Hunter, joka oli vahdissa.

"Tohtori! junkkari! kapteeni! Halloo, Hunter, tekö siellä olette?" kuuluivat huudahdukset.

Ja minä juoksin ovelle parhaaksi nähdäkseni Jim Hawkinsin terveenä ja reippaana kapuavan paaluaidan yli.

19 Luku.

Jim Hawkins jatkaa kertomusta: Hirsimajan varusväki.

Samassa kuin Ben Gunn huomasi lipun, hän pysähtyi, tarttui käsivarteeni ja laskeutui istumaan.

"Katsos nyt", hän virkkoi, "tuolla ovat epäilemättä toverisi."

"Paljon luultavammin siellä ovat kapinoitsijat", minä vastasin.

"Tuollako!" hän huudahti. "Tuollaisessa paikassa, jonne vain onnenpojat osuvat, Silver nostaisi rosvojen lipun liehumaan, siitä voit olla aivan varma. Ei, ei — ystäväsi siellä ovat. He ovat tapelleet ja toverisi ovat päässeet

voitolle. Siellä he nyt ovat maissa siinä vanhassa hirsimajassa, jonka Flint monen monta vuotta sitten rakensi. Ah, sillä miehellä oli päätä, sillä Flintillä! Rommin juonnissa ei hänen vertaistaan ole nähty. Hän ei pelännyt ketään, ei kerrassaan ketään; Silveriä vain — Silver oli sellainen poika."

"Olipa miten oli, samantekevä", minä virkoin. "Sitä suurempi syy on minulla kiiruhtaa toverieni luo."

"Ei, toveri", vastasi Ben, "ei vielä kiirettä. Sinä olet kunnon poika, ellen vallan pahasti erehdy; mutta sinä olet sittenkin vain poikanen. Mutta Ben Gunn on arka. Ei rommikaan houkuttelisi minua sinne, minne sinä olet lähdössä — ei edes rommikaan, ennenkuin tapaan toverisi, sen jalosyntyisen herran, ja saanut hänen kunniasanansa. Ja sinä et saa unhottaa sanojani: 'Äärettömän paljon (niin sinun on sanottava), äärettömän paljon enemmän hän luottaa' — ja sitten sinä nipistät häntä."

Ja hän nipisti minua kolmannen kerran yhtä ovelan näköisenä kuin ennenkin.

"Ja kun Ben Gunnia tarvitaan, niin tiedät missä hänet tavataan, Jim. Juuri siellä, missä hänet tänään tapasit. Ja sillä, joka hänen luokseen tulee, pitää olla valkoinen merkki kädessä, ja hänen pitää olla yksin. Niin! ja sitten sinun pitää sanoa, että Ben Gunnilla on omat syynsä!"

"Luulenpa jo ymmärtäväni", sanoin minä. "Sinulla on joku ehdotus tehtävänä ja sinä olet tavattavissa samassa paikassa, missä minä sinut kohtasin. Onko siinä kaikki?"

"Mutta mihin aikaan? kysyt kai", hän lisäsi. "Puolenpäivän tienoista kuudenteen vuoroon saakka."

"Hyvä on; ja nyt kai saan lähteä?"

"Ethän vain unhota!" hän hätäisesti kysäsi. "Äärettömän paljon ja omat syynsä, muistathan! Omat syynsä, se on pääasia. Nyt taidat saada lähteä", hän jatkoi pidellen yhä minua kiinni. "Ja jos sinä, Jim, tapaat Silverin, niin ethän petä Ben Gunnia? Ethän vaikka hevosvoimalla sinusta tietoja puristettaisiin? Et, sanot sinä? Ja jos rosvot majailevat maalla, Jim, niin mitä sanoisit, jos aamulla olisit korpin ruokaa?"

Tässä hänet keskeytti järeä pamahdus, ja tykin kuula tulla rytisi metsän läpi ja putosi maahan tuskin sadan metrin päässä meistä. Silmänräpäyksessä hypähdimme juoksuun, kumpikin eri suunnalle.

Runsaan tunnin jatkui tykin jymähtelyä ja kuulat ryskivät metsässä. Minä hiivin suojapaikasta toiseen ja nuo kauheat esineet näyttivät aina vain minua vainoavan. Mutta pommituksen loppupuolella alkoi jo rohkeuteni palata, vaikka en vielä uskaltanutkaan lähestyä paaluvarustusta, jonne kuulat tiheimmin putoilivat. Minä tein pitkän kierroksen itäänpäin ja hiivin sitten rannikkoa reunustavaan metsikköön.

Aurinko oli juuri mennyt mailleen, merituuli humisi metsässä ja röyhelsi satamamme harmaata vedenpintaa. Pakovettä oli jo kauan kestänyt ja hietikkoranta oli pitkät matkat kuivilla. Ilma tuntui päivän kuumuuden jälkeen kolealta.

Hispaniola oli samassa paikassa, johon sen olimme ankkuroineet, mutta, toden totta, siellähän liehui merirosvojen musta lippu maston huipussa. Sitä katsellessani välähti taas laivalla punainen salama, kuului uusi kumea pamahdus ja tykin kuula vonkui taas ilmassa. Se olikin viimeinen.

Minä viivyin jonkun aikaa paikoillani seuraten toimintaa, joka sitten seurasi. Miehet rikkoivat kirveillään jotakin hietikolla lähellä paaluaitaa. Se oli jollipoloisemme, kuten jälestäpäin sain tietää. Loitommalla, lähellä joen suuta, loimusi suuri nuotio puiden keskellä, ja laivan ja sen väliä kulki lakkaamatta toinen laivaveneistä; ja miehet, jotka äsken olin nähnyt niin synkkinä, remusivat nyt soutaessaan iloisina kuin pienet lapset. Mutta heidän ilossaan tuntui rommin vaikutus.

Viimein minä katsoin voivani lähestyä paaluvarustusta. Minä olin jotenkin kaukana matalalla hiekkaniemekkeellä, joka idässä rajoittaa satamaa ja joka matalan veden aikana yhtyy Luurankosaareen. Kun nyt nousin seisaalleni, huomasin kauempana niemekkeellä jotenkin korkean ja omituisesti valkeavärisen kallion kohoavan yksinäisenä matalan pensaikon sisästä. Juolahti mieleeni, että tuo kai olikin se valkea kallio, josta Ben Gunn oli puhunut. Jos nyt jonain kauniina päivänä venettä tarvittaisiin, niin tietäisin mistä sitä oli etsittävä.

Sitten minä kiiruhdin metsään ja saavuin paaluvarustuksen edustalle eli rannan puolelle, jossa uskolliset toverukset pian ottivat minut avosylin vastaan.

Vaiheeni olivat pian kerrotut, ja minä rupesin katselemaan ympärilleni. Koko hirsimaja — seinät, katto ja lattia — oli rakennettu veistämättömistä

rungoista. Lattia oli useassa paikassa jalkaa tai puoltatoista korkealla maanpinnasta. Oven edessä oli pieni katos ja sen alla pulppusi pieni lähde sangen eriskummaiseen altaaseen — suureen laivan rautakattilaan, jonka pohja oli rikottu, ja joka siten oli, kapteenin sanan mukaan, "partaitaan myöten" upotettu sanaan.

Majassa ei ollut jäljellä paljon muuta kuin paljaat seinät, mutta eräässä nurkassa oli lietenä käytetty laakea paasi ja tulipesäksi vanha ruostunut rautakouru.

Kummun rinteiltä ja koko aitauksen sisäpuolelta oli puut hakattu puhtaiksi rakennustarpeiksi, ja kannoista näki, että komea metsä siinä olikin kaadettu. Ruokamullasta oli suurin osa metsän poistettua huuhtoutunut pois tai hautautunut hietaan; ainoastaan siellä, missä pieni puronen luikerteli kattilasta alaspäin, kasvoi tiheä sammalkerros ja muutamat sananjalat ja pienet hymyilevät pensaat vihannoivat. Heti paaluaidan toisella puolen — liian lähellä varustuksen puolustajille, sanoivat miehet — metsä vielä rehoitti korkeana ja tiheänä. Maan puolella se oli pelkkää männikköä, mutta rannan puolella kasvoi myös runsaasti pajutammia.

Kylmä iltatuuli, josta olen maininnut, puhalsi sisään harvaan majaan jokaisesta raosta ja lakkaamatta ripotteli lattialle hienoa hietaa. Sitä tunkeutui silmiin, suuhun ja ruokaamme, sitä kihisi lähteessä kattilan pohjalla ja koko maailma näytti muuttuvan kiehuvaksi hiekkamereksi. Savupiippuna meillä oli neliskulmainen reikä katossa. Vain pieni osa savusta osui sen kautta ulos, ja loput aaltoili huoneessa pannen meidät yskimään ja silmämme vetistelemään.

Lisään vielä tähän, että Graylla, uudella liittolaisellamme, oli pää siteissä sen haavan vuoksi, jonka hän oli saanut riistäytyessään kapinoitsijain käsistä, ja että Tom Redruth parka makasi vielä hautaamattomana seinän vierustalla jäykkänä ja kylmänä, kansallislippu peitteenään.

Jos olisimme saaneet istua joutilaina, olisi varmaankin jokainen meistä vaipunut synkkiin mietteisiin. Mutta se ei ollut kapteeni Smollettin tapaista. Hän kutsui kaikki eteensä ja jakoi meidät vahtivuoroihin. Tohtori, Gray ja minä muodostimme toisen, junkkari, Hunter ja Joyce toisen niistä. Vaikka olimmekin perin väsyneitä, lähetettiin kaksi meistä keräämään polttopuita, toiset kaksi kaivamaan hautaa Redruthille, tohtori nimitettiin kokiksi ja minut asetettiin vartijaksi ovelle. Kapteeni itse kulki jokaista puhuttelemassa koettaen pitää mieliä vireinä ja avustaen siellä missä apua tarvittiin.

Tuon tuostakin pistäytyi tohtori ovelle hengittämään raitista ilmaa ja lepuuttamaan silmiään, jotka savu uhkasi korventaa melkein sokeiksi, ja silloin hän aina virkkoi jonkin sanan minulle.

"Tuo Smollett", hän kerrankin sanoi, "on parempi mies kuin minä olen. Ja kun minä sen sanon, niin merkitsee se sangen paljon, Jim."

Toisella kertaa hän ensin oli hetken vaiti. Sitten kallisti hän päätään ja katsoi minuun.

"Onko se Ben Gunn järkimies?" kysäisi hän.

"Enpä oikein tiedä, tohtori", vastasin minä. "Minä en ole vallan varma hänen järjestään."

"Jos sitä voi vähänkin epäillä, niin on hän täysjärkinen", tohtori puhui. "Mies, joka on kolme vuotta asustanut autiolla saarella, Jim, ei voi juuri näyttää niin tervejärkiseltä kuin sinä tai minä. Se ei ole ihmislunonteen mukaista. Juustoako sinä sanoit hänen kaivanneen?"

"Niin, tohtori, juustoa", vastasin.

"Katsos nyt, Jim", virkkoi hän, "miten hyvä on olla kohtuullinen ruoissaan. Olethan nähnyt nuuskarasiani, vai mitä? Mutta sinä et ole nähnyt minun kertaakaan siitä nuuskaavan. Syy on siinä, että minulla on nuuskarasiassani palanen parmalaista juustoa — juustoa, joka on valmistettu Italiassa ja on hyvin ravitsevaa. Sen saa nyt Ben Gunn!"

Ennen illallista me hautasimme Tom-vanhuksen hietikkoon ja seisoimme hetkisen avopäin haudan reunalla. Polttopuita oli jo kerätty suuri kasa, mutta se ei kapteenin mielestä riittänyt. Hän pudisti päätänsä ja sanoi, että "huomenna meidän täytyy reippaammin työhön ryhtyä." Kun sitten silava oli syöty ja kukin oli saanut suuren lasin viinagroggia, vetäytyivät päällikkömme kaikki kolmin nurkkaan asemastamme keskustellakseen.

Selvää oli, että heidän oli perin vaikea keksiä keinoja, kun ruokavaramme olivat niin vähissä, että nälkä pakoittaisi meidät antautumaan jo paljon ennen kuin apua voitiin odottaa. Mutta parhain toivomme oli siinä — niin päätettiin — että koettaisimme kaataa rosvoista niin monta, että loput joko antautuisivat tai pakenisivat merelle *Hispaniolalla*. Yhdeksästätoista he olivat jo vähenneet viideksitoista, joista vielä kaksi oli haavoitettua ja ainakin yksi — tykin ääressä ammuttu mies — pahasti haavoitettu, ellei jo ruumiina. Milloin vain saisimme tilaisuuden ampumiseen, niin oli meidän käytettävä sitä hyväksemme, samalla mitä tarkimmin varoen omaa henkeämme. Sen lisäksi meillä oli kaksi väkevää liittolaista — rommi ja ilmasto.

Mitä ensinmainittuun tuli, niin kuulimme heidän, vaikka olimmekin noin puolen mailin päässä, räyhäävän ja hoilaavan myöhään yöhön; ja ilmastoon nähden taas tohtori vakuutti varmaksi että he, suolla kun majailivat ja olivat ilman lääkkeitä, vajaassa viikossa hupenisivat puoleen nykyisestä miesluvustaan.

"Jos he siis eivät ensin saa meitä kaikkia ammutuksi", hän lisäsi, "niin he kiittävät onneaan, jos pääsevät takaisin kuunariin. Onhan se laiva kuin laiva ja ainahan he voivat luullakseni jälleen turvautua rosvoilemiseen."

"Se olisi ensimmäinen laiva, jonka minä tähän asti olen menettänyt", virkkoi kapteeni Smollett.

Minä olin loppen väsynyt, kuten käsittänette, ja kun vihdoinkin kotvan heitteledittyäni vaivuin uneen, niin nukuin kuin pölkky.

Toiset olivat jo kauan olleet jalkeilla, syöneet aamiaisen ja lisänneet puuvarastoamme kaksinkertaiseksi, kun minä heräsin askelten töminään ja äänten sorinaan.

"Neuvottelulippu!" kuulin jonkun sanovan; ja samassa lisäävän hämmästyksestä huudahtaan: "Siellähän on Silver itse!"

Silloin minä hypähdin ylös ja silmiäni hieroen juoksin seinässä olevalle ampumareialle.

20 Luku. **Silver lähettiläänä.**

Aivan oikein! Aitauksen takana seisoivat kaksi miestä, joista toinen heilutteli valkoista vaatetta, ja toinen, ei sen vähäpätöisempi kuin itse Silver, seisoivat liikkumattomana hänen vieressään.

Aamu oli vielä varhainen ja kolein mitä koskaan olen tuntenut; kylmyys tunkeutui luihin ja ytimiin. Taivas oli kuulakka ja pilvetön ja puiden latvat rusottivat punaisina nousevan auringon hohteessa. Mutta paikka, missä Silver luutnanttineen seisoivat, oli vielä varjossa, ja he seisoivat polviaan myöten valkeassa sumussa, jota suo yön aikaan oli henkäillyt. Kylmyys ja sumu yhdessä olivat huonoja merkkejä saaren ilmastosta. Tämä oli epäilemättä kostea, kuumeinen ja epäterveellinen paikka.

"Pysykää seinien suojassa, miehet", kapteeni virkkoi. "Uskallan kymmenen yhtä vastaan siitä, että tässä piilee joku konnankoukku."

Sitten hän huusi rosvoille:

"Ken siellä? Seis, taikka ammunne."

"Neuvottelulippu", huusi Silver vastaukseksi.

"Neuvottelulippu", huusi Silver.

Kapteeni oli eteisessä ja pysytteli huolellisesti suojassa siltä varalta, että aikomuksena olisi salakavala hyökkäys. Hän kääntyi meihin päin ja virkkoi:

"Tohtorin vahti käy paikoilleen. Tohtori Livesey ottaa pohjoissivun, Jim itäisen, Gray läntisen. Muut lataavat pyssyt. Joutuin, miehet, ja varovaisesti!"

Sitten hän kääntyi jälleen kapinoitsijoihin.

"Mikä sitten on neuvottelulippunne tarkoitus?" hän huusi.

Tällä kertaa toinen mies vastasi:

"Kapteeni Silver haluaa tulla sinne ehdoista pakisemaan."

"Kapteeni Silver! En tunne sitä miestä. Ken hän on?" huusi kapteeni. Ja me kuulimme hänen itsekseen lisäävän: "Kapteeni, totta tosiaan. Onpa sekin virkaylennys!"

Pitkä John vastasi omasta puolestaan.

"Minä, herrani. Nämä miespoloiset ovat valinneet minut kapteenikseen, kun te hylkäsitte laivan, herrani", — hän pani erityisen painon sanalle "hylkäsitte." — "Me olemme taipuvaiset alistumaan, jos ehdoista voidaan sopia. Minä pyydän ainoastaan teidän kunniasanaanne, kapteeni Smollett, siitä että laskette minut ehjin nahoin tästä aitauksesta ja annatte minulle yhden minuutin poistumisaikaa ennenkuin ammutte."

"Minulla ei ole, mies hyvä", kapteeni Smollett lausui, "vähääkään halua puhella kanssanne. Mutta jos teillä on jotakin minulle sanottavaa, niin tulkaa vain. Mutta jos tässä piilee joku juoni, niin on se teidän syyne ja Herra armahtakoon silloin teitä."

"Se riittää, kapteeni", John Silver huudahti iloisesti. "Teidän sananne on kylliksi. Minä tunnen herran, totta totisesti."

Me näimme, että lippua pitelevä mies koetti pidättää Silveriä. Eikä se niin ihmeellistä ollutkaan, kun otti huomioon kapteenin ynseän vastauksen. Mutta Silver nauroi hänelle ja taputti häntä hartioille, aivankuin olisi hänestä ollut mieletöntä puhua vaarasta tässä tapauksessa. Sitten hän lähestyi aitausta, heitti sauvansa toiselle puolen, sai koipensa ylös ja hyppäsi tavattoman ketterästi ja taitavasti aitauksen yli.

Minä tunnustan peittelemättä, että tuo kaikki kiinnitti huomioni niin kokonaan, ettei minusta vartijana ollut vähääkään hyötyä. Olinpa jo jättänyt itäisen ampumareikanikin ja hiipinyt kapteenin selän taakse. Hän istui nyt mietteissään kynnyksellä, pää käsien varassa ja kyynärpäitään polviin nojaten ja katse tähdättynä veteen, joka hiljakseen pulppusi rautakattilasta hietikolle. Hän vihelteli itsekseen jotain laulun pätkää.

Silver sai kauheasti ponnistella päästäkseen ylös kummulle. Kun rinne oli jyrkkä ja täynnä paksuja kantoja ja hieta pehmeätä, oli hän sauvoinensa siinä yhtä avuton kuin laiva vastatuulella. Mutta hän laahusti äänettömänä

ylöspäin ja pääsi viimein kapteenin eteen, jota hän tervehti komeimmalla tavallaan. Hänellä oli mitä upein puku yllään; suuri sininen takki, täynnä messinkinappeja, ulottui melkein polviin asti. Takaraivolla komeili nauhoitettu lakki.

"Siinähan te olette", kapteeni virkkoi päätään kohottaen. "Parasta on istuutua."

"Ette siis aio laskea minua sisään, kapteeni", valitteli Pitkä John. "Aamu on sangen kylmä näin ulkona hiekalla istua."

"Ei se muuta asiaa, Silver", kapteeni vastasi. "Jos teitä olisi haluttanut pysyä kunniallisena miehenä, istuisitte nyt keittiössänne. Oma syynne! Te olette joko laivakokkini — ja silloin teitä kohdellaan hyvin — taikka kapteeni Silver, halpa kapinoitsija ja merirosvo, ja silloin saatte mennä hiiteen!"

"No, no, kapteeni", kokki vastasi istuutuen hietikolle, kuten oli pyydetty, "mitäpä siitä; saattepaahan ojentaa minulle kätenne auttaaksenne minut jälleen ylös. Onhan teillä aika soma paikka tässä asuttavana. Ahaa, tuolla on Jim! Hyvää huomenta, Jim! Tohtori, kohteliain tervehdykseni! Kas, siellähän te olette kaikki kuin herran kukkarossa, niin sanoakseni!"

"Jos teillä on jotain asiaa, mies, niin parasta on se sanoa", kapteeni virkkoi.

"Oikeassa olette, kapteeni Smollett", vastasi Silver. "Velvollisuus ennen kaikkea, siitä ei pääse mihinkään. Tuota — se oli ovela temppu, se viimeöinen, teidän puoleltanne. Joku teistä käsittelee hyvin taitavasti käsikankia. Enkä minä aio kieltää, ettei joku meikäläisistä vähän säikähtänyt — taikka ehkä kaikki säikähtivät ja minä myös, ja se ehkä on syynä siihen, että minä olen tässä sovintoa hieromassa. Mutta huomatkaa, kapteeni, se ei ole toiste onnistuva. Me pidämme vahtia ja vähennämme hiukan rommiannoksia. Te kai luulette, että me olimme hutikassa joka mies. Minä sanon teille, että minä olin selvä, olin vain lopen väsynyt; ja jos minä olisin sekuntiakaan aikaisemmin herännyt, niin olisin tavannut teidät teossa. Se miesrukka ei ollut vielä kuollut, kun kierroksellani saavuin hänen luokseen."

"Entä sitten!" kapteeni Smollett virkkoi järkähtämättömän tyynenä.

Koko Silverin puhe oli hänelle alusta loppuun arvoitus, mutta sitä ei olisi voinut huomata hänen äänestään. Mutta minulle alkoi asia valjeta. Ben Gunnin viimeiset sanat johtuivat mieleeni. Minä aloin aavistaa, että hän oli käynyt tervehtimässä merirosvoja, kun he kaikki makasivat juovuksissa

nuotion ympärillä, ja minä laskin mielissäni, että meillä ei ollut enää kuin neljätoista vihollista vastassamme.

"Tällainen on nyt asia", virkkoi Silver. "Me haluamme aarteen ja me tahdomme sen — se on meidän vaatimuksemme.

"Te, luullakseni, haluatte pelastaa henkenne, se on teidän vaatimuksenne.

"Teillähän on kartta, vai mitä?"

"Ehkä", vastasi kapteeni.

"Niin, niin, teillä se on, minä tiedän sen", vastasi Pitkä John. "Ei teidän tarvitse olla noin äreä minulle, siitä ei ole hyötyä vähintäkään, uskokaa pois! Minä tarkoitan, että me tahdomme karttanne. Minä en ole omasta puolestani aikonut teille mitään pahaa."

"Sellaista puhetta älkää minulle syöttäkö, mies hyvä", keskeytti kapteeni. "Me tiedämme tarkoilleen mitä te aiotte tehdä, mutta me emme siitä välitä; sillä nyt te näette, että ette voikaan aikomustanne toteuttaa."

Kapteeni silmäili häntä tynesti ja alkoi täyttää piippuaan.

"Jos Abe Gray —" Silver huudahti.

"Seis, mies!" kapteeni ärjäsi. "Gray ei ole kertonut minulle mitään ja minä en ole häneltä mitään kysellyt, ja minä soisin teidät ja hänet ja koko tämän saaren hiiden kattilaan. Nyt sen kuulit, mies."

Tämä pieni vihanpuuska näytti jäädyttävän Silveriä. Hän oli jo alkanut puhua pöyhkeästi, mutta nyt hän hillitsi kieltään.

"Saman tekevä", hän virkkoi. "En tahdo määritellä, mitä herrat pitävät meritapoihin sopivana ja mitä eivät. Huomaan, että aiotte panna piippuun, kapteeni. Anteeksi, jos seuraan esimerkkiä."

Hän täytti piippunsa ja sytytti sen, ja sitten he istuivat kotvan aikaa äännettöminä piippuaan imeskellen vuoroin toisiinsa tuijottaen, vuoroin taas piippujaan painellen ja kumartuen sylkäsämään. Heitä katseli kuin ilveilijöitä.

"Kuulkaas nyt", Silver jälleen aloitti. "Te annatte meille kartan, aarteen löytääksemme, ja lakkaatte ampumasta merimiespoloisia ja rusikoimasta nukkuvien kalloja. Jos te siihen suostutte, niin annamme me teidän valita.

Joko te tulette kerallamme laivaan, sittenkun aarre on sinne saatu, ja minä vannon kunniani kautta, että teidät lasketaan kaikessa rauhassa jossain maihin; taikka jos se ei teille ole mieleen, kun muutamat miehet kantavat teitä vastaan kaunaa torumisistanne, niin saatte jäädä tänne. Me jaamme ruokavarat kanssanne miestä myöten ja minä vannon kuten äskenkin lähettäväni ensimmäisen laivan, jonka vain tapaamme, noutamaan teitä täältä. Teidän täytynee myöntää, että tämä on suoraa puhetta. Edullisempaa ehdotusta ette voine toivoakaan. Ja minä toivon" — hän koroitti ääntänsä — "että kaikki tässä majassa miettivät sanojani, sillä minkä olen yhdelle sanonut, se on tarkoitettu kaikille."

Kapteeni Smollett nousi istualtaan ja kopisti tuhkat piipustaan vasempaan kämmeneensä.

"Siinäkö sanottavanne?" hän kysyi.

"Viho viimeiseen sanaan, tuhat tulimmaista!" vastasi John. "Kieltäkääpä vain, niin puhelen teille ainoastaan musketin kuulilla."

"Hyvä on", kapteeni virkkoi. "Kuulkaa nyt mitä minä sanon. Jos te tulette tänne yksitellen ja aseettomina, niin lupaan minä panna teidät jok'ainoan rautoihin ja viedä kotia Englantiin asianmukaisesti tutkittaviksi. Jos siihen ette suostu, niin lähetän minä, niin totta kuin nimeni on Aleksander Smollett ja taistelen hallitsijani lipun alla, teidät kaikki ahvenien valtakuntaan. Te ette voi löytää aarretta. Te ette pysty kuljettamaan laivaa — teissä ei ole ainoatakaan siihen kykenevää. Te ette ole taistelussa meidän veroiset — Gray näytti pitkää nenää viidelle teikäläiselle. Teidän laivanne on tyynessä, te olette tyynellä rannalla, kuten itsekin tulette huomaamaan. Minä seison tässä ja sanon sen teille, ja ne ovat viimeiset hyvät sanat, jotka minulta saatte; sillä totta totisesti minä lähetän kuulan selkäänne ensi kerran teidät jälleen tavatessani. Tiehesi, mies! Korjaa luusi täältä ja pian."

Silverin naama oli näkemisen arvoinen, hänen silmänsä leimusivat raivoisina. Hän pudisti piippunsa tyhjäksi.

"Auttakaa minut ylös!" hän huudahti.

"En minä ainakaan", vastasi kapteeni.

"Ken tahtoo auttaa minut ylös?" hän karjui.

Ei kukaan meistä liikahtanut. Syytäen suustaan mitä kauheimpia sadatuksia

hän ryömi pitkin hietikkoa siksi kunnes sai kiinni eteisen pylvästä ja sen avulla jälleen pääsi seisoalleen. Sitten hän sylkäsi lähteeseen.

"Tuoss' on!" hän huusi, "tuoss' on ajatukseni teistä. Ennenkuin on tunti kulunut, minä korvennan teidän töllirähjänne tuhannen nuuskaksi. Naurakaa, vietävät, naurakaa vain! Ennenkuin tunti on kulunut, nauratte te toisessa maailmassa. Ne, jotka kuolevat, saavat silloin pitää itseään onnellisina!"

Ja kauheasti kiroten hän nilkutti tiehensä. Neljän tai viiden epäonnistuneen yrityksen perästä neuvottelulippua kantanut mies auttoi hänet aidan yli ja seuraavassa tuokiossa hän hävisi metsään.

21 Luku.

Hyökkäys.

Heti kun Silver oli hävinnyt, niin kapteeni, joka oli pitänyt häntä tarkasti silmällä, kääntyi ja näki ettei meistä kukaan, Graytä lukuunottamatta, ollut paikallaan. Ensi kerran silloin näimme hänen vihastuvan.

"Paikoillenne!" hän ärjäsi. Ja sitten hän lisäsi, meidän hiipiessä takaisin asemillemme: "Gray", hän sanoi, "minä panen nimesi päiväkirjaan, sinä olet täyttänyt velvollisuutesi oikean merimiehen lailla. Hra Trelawney, teidän käytöksenne hämmästyttää minua. Tohtori, minä kuulin teidän kantaneen kuninkaan asepukea! Jos te tällä tavalla täytitte tehtävänne Fontenoy'n luona, niin parempi olisi teidän ollut pysyä kotonanne."

Tohtorin vahdit seisoivat jälleen asemillaan, muut latasivat ylimääräisiä musketteja, ja kaikilla punoittivat posket häpeästä.

Kapteeni katseli meitä hetkisen äänettömänä. Sitten hän puhui:

"Minä olen nyt, pojat", hän virkkoi, "antanut Silverille oikein isän kädestä. Olen tahallani kiihoittanut hänen kiukkunsa kuumimmilleen, ja ennenkuin tunti on umpeen kulunut, kuten hän sanoi, on vihollinen kimpussamme. Me olemme miesluvussa heikommat, sen tiedätte, mutta me taistelemme suojassa, ja vielä minuutti sitten olisin sanonut, että me taistelemme hyvän kurin alaisina. Minä en ollenkaan epäile, ettemme voisi antaa heille selkään, jos vain te teette tehtävänne!"

Sitten hän teki kierroksen katsoakseen, kuten hän sanoi, että kaikki oli kunnossa.

Mökin molemmissa lyhyissä seinissä, itään ja länteen, oli vain kaksi ampumareikää; eteläseinässä, jossa oli ovi, samoin kaksi ja pohjoisessa viisi. Meidän seitsemän käytettävänä oli kokonaista kaksikymmentä muskettia. Halot oli ladottu neljään pinoon, joista yksi oli kunkin seinän keskipaikoilla ja kullakin näistä pinoista — pöydiksikin niitä voisi nimittää — oli ampumatarpeita ja neljä muskettia valmiina puolustajien käytettäväksi. Lyömämiekat oli ladottu keskelle.

"Sammuttakaa valkea", kapteeni virkkoi. "Kylmyys ei ole enää haittana ja savua ei saa olla silmiämme häiritsemässä."

Herra Trelawney kantoi rautakourun sellaisenaan ulos ja hajotti tuhkat hietikolle.

"Hawkins ei ole saanut aamiaistaan. Hawkins, etsi itsellesi ruokaa ja syö asemillasi", jatkoi kapteeni Smollett. "Joutuin nyt, poikaseni, tarpeen se on sinulle, ennenkuin leikki on lopussa. Hunter, tarjoa lasi viinaa joka miehelle."

Tällä välin kapteeni järjesti puolustuksen oman mielensä mukaan.

"Tohtori, te otatte oven", hän jatkoi. "Katsokaa, ettette paljasta itseänne; pysykää sisässä ja ampukaa eteisen läpi. Hunter ottaa itäsivun, sinne niin. Joyce, te seisotte länsipuolella, oikein. Herra Trelawney, te olette taitavin ampuja — te ja Gray otatte tämän pitkän pohjoissivun, jossa nuo viisi ampumareikää ovat; sieltä päin se vaara uhkaa. Jos he sieltä käsin pääsevät kimppuumme ja alkavat ampua meitä omista aukoistamme, niin ovat asiamme hullulla tolalla. Hawkins, ei sinusta eikä minusta ole suurta hyötyä ampujina; me lataamme pyssyjä ja autamme toisia."

Yökylmä oli ohi, kuten kapteeni huomautti. Kohottuaan ympärillämme kasvavan metsän yläpuolelle kohdisti aurinko kaiken helteensä aukeamaan ja tuossa tuokiossa imi sen höyryt kuiviin. Pian oli hietikko polttavan kuuma ja pihka suli hirsimajan seinissä. Takit ja jakut heitettiin pois, paidankaulukset avattiin ja käärittiin alas hartioille; ja me seisoiimme asemillamme kuumuuden ja jännityksen rasittamina.

Kului tunti.

"Hitto heidät vieköön!" kapteeni huudahti. "Tämähän on yhtä kiusallista kuin päiväntasaajan tyynessä. Gray, vihellä vähän tuulta."

Samassa saimme ensimmäisen huomautuksen lähestyvistä hyökkäyksestä.

"Saanko luvan kysyä, herra", Joyce virkkoi: "onhan minun ammuttava heti, kun näen jonkun?"

"Se oli käskyni!" kapteeni huudahti.

"Kiitoksia, herrani", Joyce vastasi tyyneen ja kohteliaaseen tapaansa.

Kotvaan ei kuulunut mitään; mutta äskeinen kysymys oli saanut meidät valppaiksi ja me jännitimme näkö- ja kuulohermojamme. Pyssymiehillä oli aseet valmiina käsissään ja kapteeni seiso i keskilattialla suu tiukasti suljettuna ja otsa rypyssä.

Kului vielä muutama silmänräpäys, kunnes Joyce äkkiä kohotti pyssynsä ja laukaisi. Pamahtus oli tuskin kajahtanut, kun ulkoa joka suunnalta kuului vastaukseksi sarja laukauksia. Useita kuulia sattui hirsimajaan, mutta ei yksikään osunut sisään, ja kun savu häipyi, näytti paaluväestys ja sitä ympäröivä metsä yhtä rauhalliselta ja tyhjältä kuin ennenkin. Ei ainoakaan oksa liikahtanut eikä pieninkään pyssynpiipun välkähdyks ilmaissut vihollistemme läsnäoloa.

"Osuitko mieheesi?" kysyi kapteeni.

"En", vastasi Joyce. "En ainakaan ole varma siitä."

"Parastahan on sanoa totuus", mutisi kapteeni Smollett. "Lataa hänen pyssynsä, Hawkins. Kuinka monta luuletta niitä teidän puolella olleen, tohtori?"

"Voin sen sanoa täsmälleen", vastasi tri Livesey. "Kolme laukausta tuli tältä puolelta. Minä näin kolme leimahdusta — kaksi lähekkäin ja kolme vähän lännempää."

"Kolme!" toisti kapteeni. "Montakos teidän puolellanne oli, herra Trelawney?"

Siihen ei ollut yhtä helppo vastata. Pohjoispuolelta oli kuulia tullut useita — seitsemäksi julkari ne arvioi, Gray taas kahdeksaksi tai yhdeksäksi. Idässä ja lännessä oli vain yksi laukaus pamahtanut. Selvää siis oli, että hyökkäys oli pohjoispuolelta odotettavissa, ja että muilla sivuilla meitä häirittiin vain näön vuoksi. Mutta kapteeni Smollett ei muuttanut suunnitelmaansa. Jos kapinoitsijat onnistuisivat pääsemään aitausten yli, valtaisivat he jokaisen puolustamattoman ampumareian ja ampuisivat meidät kuin rotat omaan linnoitukseemme.

Pitkää miettimisaikaa ei meille annettukaan. Päästäen kovan huudon ilmestyi äkkiä parvi merirosvoja pohjoisesta metsänreunasta ja juoksi suoraan aituukselle. Samassa alkoi jälleen ammuttaa metsästä, ja muuan kuula vonkui oviaukosta sisään murskaten tohtorin musketin palasiksi.

Ryntääjät kapusivat aituukselle kuin apinat. Junkkari ja Gray ampuivat ehtimiseen, ja kolme miestä kaatui, yksi aitauksen sisäpuolelle ja kaksi ulkopuolelle. Näistä toinen kuitenkin oli nähtävästi enemmän säikähtynyt kuin haavoittunut, sillä hän ponnahti samassa jaloilleen ja hävisi metsään.

Kaksi makasi maassa, yksi oli paennut ja neljän oli onnistunut päästä aitauksen sisäpuolelle. Samaan aikaan seitsemän tai kahdeksan miestä, joista kullakin selvästi oli useampia musketteja käytettävänä, piti yllä kiivasta vaikkakin tehotonta tulta puiden suojasta hirsimökkiä kohti.

Aidan yli päässeet miehet läksivät huutaen juoksemaan suoraan rakennukseen päin ja metsässä olijat kiihoittivat heitä huudoillaan. Useita laukauksia ammuttiin, mutta pyssymiesten kiire oli niin suuri, ettei yksikään laukaus näyttänyt sattuneen. Merirosvot olivat tuossa tuokiossa kaikki neljä ylhäällä kummulla ja meidän kimpussamme.

Job Andersonin pää ilmestyi keskimmäiseen ampumareikään.

"Iskekää miehet — iskekää", hän karjui voimiensa takaa.

Samassa silmänräpäyksessä toinen merirosvo tarttui Hunterin pyssynpiippuun, väänsi aseensa hänen käsistään ja sysäten sen ampumareian läpi kaatoi hänet yhdellä iskulla tiedottomana lattialle. Sillä välin kolmas, joka häiritsemättä oli juossut mökin ympäri, ilmestyi äkkiä oviaukkoon ja hyökkäsi, miekka kädessä tohtorin kimppuun.

Asemamme oli kokonaan muuttunut. Hetki sitten me ammuimme suojasta suojatonta vihollista; nyt me olimme ilman suojaa emmekä kyenneet puolustautumaan.

Hirsimaja oli savua täynnä ja se oli meille hyvänä apuna. Korvissani kaikui huutoja ja temmelystä, pistoolien paukahduksia ja äänestä ähkyntää.

"Ulos, pojat, ulos; käykää heidän kimppuunsa ulkona! Miekat esiin!" huusi kapteeni.

Minä sieppasin miekan halkokasalta ja joku toinen, joka samassa myöskin otti miekan, sivalsi haavan käteni selkään, vaikka sitä tuskin huomasinkaan.

Minä juoksin suin päin ulos kirkkaaseen päivänvaloon. Joku seurasi kintereilläni; en tiennyt kuka se oli. Edessäni tohtori ajoi hänen kimppuunsa hyökännyttä miestä kummunrinnettä alas, ja samassa kun heidät huomasin, saavutti hän vastustajansa ja komealla iskulla vasten kasvoja löi hänet selälleen.

"Toiselle puolen majaa, pojat, toiselle puolen!" huusi kapteeni, ja mellakasta huolimatta minä huomasin oudon soinnun hänen äänessään.

Minä tottelin koneellisesti, käännyn itäänpäin ja miekka koholla juoksin mökin nurkkauksen ympäri. Seuraavana tuokiona Anderson oli vastassani. Hän karjahti hurjasti ja kohotti auringonpaisteessa välkkyvän miekkansa päänsä yläpuolelle. Minulla ei ollut aikaa pelästymiseen, ja — iskun vielä viipyessä — minä silmänräpäyksessä hypähdin syrjään ja, kompastuen pehmeässä hietikossa, kellahdin nurin niskoin vierimään rinnettä alas.

Ovesta ulos juostessani toiset rosvot jo kiiruhtivat paaluaidalle lopettaakseen meidän vastustuksemme. Muuan heistä, punainen yömyssy päässä ja miekka hampaissa, oli jo päässyt aidan harjalle ja heittänyt toisen jalkansa sen yli. Niin lyhyt oli väliaika ollut, että kun jälleen pääsin jaloilleni, kaikki olivat vielä samassa asennossa, punamyssyinen mies oli vielä aidan harjalla ja toisen pää näkyi yhä paalutuksen ylitse. Ja sittenkin, tämän hetkisen kuluessa, oli taistelu suoritettu ja voitto oli meidän.

Gray, joka oli seurannut kintereilläni, oli kaatanut suuren ylilaivurin, ennenkuin tämä oli ennättänyt tointua harhaan menneestä iskustaan. Toinen oli ammuttu ampumareiästä samassa silmänräpäyksessä kuin hän laukasi pistoolinsa majan sisään ja makasi nyt hietikolla tuskissaan kiemurrellen ja vielä savuava pistooli kädessään. Kolmannen olin nähnyt tohtorin lähettävän toiseen maailmaan. Niistä neljästä, jotka olivat tulleet aitauksen sisään, oli jäljellä vain yksi, ja hän kapusi nyt, jättäen miekkansa tantereelle, henkensä edestä takaisin paalutuksen toiselle puolelle.

"Ampukaa — ampukaa majasta!" huusi tohtori. "Pojat takaisin suojaan!"

Mutta hänen käskynsä jäi täyttämättä. Ei ainoatakaan laukausta ammuttu, ja viimeinen ryntääjistä sai häiritsemättä paeta ja hävisi muiden mukana metsään. Kolmen sekunnin kuluttua ei hyökkääjistä näkynyt muuta jälkeä kuin viisi kaatunutta, neljä sisä- ja yksi ulkopuolella aidan.

Tohtori, Gray ja minä juoksimme kiireimmiten majan turviin. Henkiin

jääneet ennättäisivät pian muskettiensa luo ja ammunta voisi jälleen alkaa milloin tahansa.

Majasta oli savu tällä välin vähän haihtunut, ja yhdellä silmäyksellä me näimme voittomme hinnan. Hunter makasi ampumareikänsä ääressä tainnoksissa. Joyce oli saanut kuulun päähänsä eikä liikahnutkaan enää, ja keskellä lattiaa junkkari tuki kapteenia, molemmat yhtä kalpeina.

"Kapteeni on haavoittunut", virkkoi Trelawney.

"Ovatko ne juosseet pakoon?" kysyi kapteeni Smollett.

"Kaikki, jotka vain kykenivät, sen takaan", tohtori vastasi, "mutta viisi heistä ei enää juokse."

"Viisi!" kapteeni huudahti. "Sehän kuuluu joltakin. Viisi heillä ja kolme meillä; jäljelle jää siis meitä neljä yhdeksää heikäläistä vastaan. Suhde on parempi kuin aloittaessamme. Meitä oli silloin seitsemän yhdeksätoista vastaan, taikka luulimme olevamme, mikä ei paranna asiaa."

Kapinoitsijat olivat pian huvenneet kahdeksaksi, sillä se mies, jota Trelawney oli laivaan ampunut, kuoli samana iltana haavaansa. Tätä me emme kuitenkaan saaneet tietää ennenkuin jäljestäpäin.

VIIDES OSA: SEIKKAILUNI MERELLÄ.

22 Luku.

Miten aloitin seikkailuni merellä.

Kapinoitsijat eivät palanneet — ei edes yhtään laukausta kuulunut metsästä. He olivat, kapteenin sanan mukaan, "saaneet osansa siksi päiväksi." Me saimme olla rauhassa paaluvarustuksessa ja häiritsemättä hoidella haavoittuneita ja aterioita. Junkkari ja minä keitimme ruoan ulkona vaarasta välittämättä, ja sielläkin me olimme vallan pyörällä päästä kuullessamme tohtorin potilaitten kauheita valitushuutoja.

Kahdeksasta kaatuneesta oli kolme vielä hengissä — ampumareiässä ammuttu merirosvo, Hunter ja kapteeni Smollett. Kahdesta ensinmainitusta ei enää ollut parantumisen toiveita. Rosvo kuolikin jo tohtorin häntä käsitellessä ja Hunter taas ei, kaikista ponnistuksestamme huolimatta, enää tullut tuntoihinsa. Koko päivän hän makasi tainnoksissa, hengittäen yhtä raskaasti kuin entinen merirosvo vanhassa kodissani. Isku oli taittanut hänen kylkiluunsa ja kaatuessaan hän oli musertanut päänsä; ja seuraavana yönä hän ääntä päästämättä meni Luojansa luo.

Kapteenin haavat olivat kyllä vaikeat, mutta eivät vaaralliset. Elimet eivät olleet pahemmin vahingoittuneet. Andersonin kuula — Job oli näet ensiksi häntä ampunut — oli musertanut hänen lapaluunsa ja vikuuttanut vähän keuhkoa; toinen kuula oli vain repinyt pohjelihaksia. Tohtori oli varma hänen parantumisestaan, mutta muutamiin viikkoihin hän ei kuitenkaan saisi kävellä eikä liikuttaa kättään, ei edes puhella, ellei se ollut aivan välttämätöntä.

Minun tapaturmaisesti käden selkämään saamani haava oli kuin hyttysen pistos. Tohtori Livesey paikkasi sen laastarilla ja nipisti minua korvasta kaupan päälliseksi.

Aterian syötyä junkkari ja tohtori istuutuivat kapteenin viereen neuvottelemaan. Kun he olivat kyllikseen puhelleet, niin tohtori, vähän jälkeen puolen päivän, otti hattunsa ja pistoolinsa, vyötti miekan kupeelleen,

pisti kartan taskuunsa, ja heittäen musketin olalleen kapusi paaluaidan yli ja läksi nopeasti astumaan läpi metsän pohjoiseen päin.

Gray ja minä istuimme hirsimajan etäisimmässä nurkassa, ettemme kuulisi päällikköjemme neuvottelua, ja Gray otti piipun suustaan eikä ollenkaan muistanut panna sitä takaisin suuhunsa, kun hän näki tohtorin lähtevän.

"No vie sun hitto!" hän virkkoi, "onko tohtori hullu?"

"Enpä luulisi", vastasin. "Kyllä kai hän viimeiseksi meistä kaikista järkensä menettää."

"Ehkä olet oikeassa, toveri", Gray sanoi; "mutta joll'ei *hän* ole hullu, niin — pane sanani mieheesi — olen *minä* hullu."

"Minä luulen", vastasin, "että tohtorilla on omat tarkoituksensa; ja ellen erehdy, niin menee hän nyt tapaamaan Ben Gunnia."

Minä arvasin oikein, kuten jälkeinpäin sain tietää. Mutta mökissä oli ilma tukahuttavan kuuma, keskipäivän aurinko paahtoi pieneen hietakenttään aitauksen sisäpuolelle ja uusi tuuma alkoi nyt kehittyä aivoissani. Minä rupesin kadehtimaan tohtoria, joka lintusten seurasta ja mäntyjen tuoksusta nauttien asteli metsän viileässä varjossa, sen sijaan että minä paistuin elävältä istuessani siinä vaatteet kuumaan pihkaan pikeytyneinä ja ympärilläni niin paljon verta ja kuolleiden raatoja, että paikka herätti minussa inhoa ja melkein kammoa.

Hirsimajaa siistiessäni ja ruoka-astioita pestessäni tuo inho ja kateus minussa kasvoi kasvamistaan, kunnes minä leipäsäkin lähelle osuttuani otin kenenkään huomaamatta ensimmäisen askeleen pakoon, täyttäen molemmat taskuni korpuilla.

Hullu olin kai mielestänne, ja epäilemättä olikin aikomani yritys mieletön ja uhkarohkea; mutta minä olin päättänyt suorittaa sen niin varovaisesti kuin suinkin voin. Nuo korput ainakin pelastivat minut, jos jotain odottamatonta sattuisi, nälästä seuraavan päivän loppupuolelle asti.

Seuraava tehtäväni oli anastaa pistoolipari, ja kun minulla ennestään oli ruutisarvi ja kuulia, pidin minä varustuksiani asestukseen nähden riittävinä.

Suunnitelmani ei sellaisenaan ollut hulluimpia. Minä aioin kulkea pitkin sitä hiekkaniemekettä, joka idässä erottaa satamapaikan aavasta merestä, etsiä käsiini sen valkean kallion, jonka edellisenä iltana olin huomannut, ja ottaa

selville oliko Ben Gunn sinne piiloittanut veneensä. Olen vieläkin sitä mieltä, että se yritykseen maksoi vaivan. Mutta kun olin vakuutettu, etten saisi lupaa poistua aitauksesta, niin oli tarkoitukseni jättää lupa pyytämättä ja livahtaa ulos kenenkään huomaamatta, ja tämä täytöntöönpanotapa se juuri turmeli koko suunnitelmani. Mutta minä olin vain poikanen ja päätökseni oli tehty.

Kohtalo tarjosi pian minulle erinomaisen tilaisuuden. Junkkari ja Gray auttoivat kapteenia kääreiden muuttamisessa. Tie oli vapaa. Minä juoksin minkä jalat kannattivat yli aitauksen tiheimpään metsikköön, ja ennenkuin poistumiseni huomattiin, olin jo niin kaukana, etteivät toverieni huutelut enää minulle kuuluneet. Tämä oli toinen mieletön tekoni ja paljon pahempi kuin edellinen, sillä minä jätin nyt vain kaksi tervettä miestä rakennuksen vartijoiksi. Mutta samoin kuin edellisenkin, tämä mielettömyyteni joudutti vain meidän kaikkien pelastumista.

Minä suuntasin kulkuni suoraan saaren itärannikkoa kohti, sillä olin päättänyt mennä niemekkeen merenpuolitse, ollakseni aivan varma, ettei minua satamasta huomattaisi. Iltapäivä oli jo pitkälle kulunut, vaikka vielä oli lämmin ja valoisa. Tunkeutuessani korkeakasvuisen metsän lävitse kuulin kaukaa edestäpäin rannikkotyrskyjen yhtämittaisen jyminän ja myöskin lehtien sohinaa ja oksien rapinaa, joka osoitti, että merituuli puhalsi tavallista voimakkaammin. Pian tunsin sen viileitä henkäyksiä, ja muutamia askeleita asteltuani saavuin metsikön aukeampaan reunaan ja näin sinisen ulapan aurinkoisena leviävän silmän kantamiin ja tyrskyjen vaahtoisina myllertävän rannikkoa vasten.

En ollut vielä koskaan nähnyt merta tyynenä Aarresaaren ympärillä. Vaikka aurinko olisi kirkkaimmillaan paistanut, ilmassa ei olisi henkäystäkin tuntunut ja vedenpinta olisi ollut peilityni, niin sittenkin nuo mahtavat mainingit vyöryivät pitkin ulkorantaa lakkaamatta, jymisten yöt ja päivät; ja minä luulen, ettei koko saarella ollut ainoatakaan paikkaa, jonne niiden pauhu ei olisi kuulunut.

Minä kävelin pitkin rannikkoa nauttien täysin rinnoin, kunnes arvelin tulleeni tarpeeksi kauas etelään. Käyttäen muutamia tuuheita pensaita suojanani ryömin nyt varovasti ylös niemekkeen harjalle.

Takanani oli meri, edessäni satama. Merituuli oli jo tyyntynyt, aivankuin olisi se tavattomaan raivoonsa sisunsa purkanut. Etelästä ja kaakosta tuli nyt vain kepeitä henkäyksiä, jotka kuljettivat mukanaan suuria sumuvalleja. Satama

lepäsi Luurankosaaren suojassa tyynenä ja lyijynharmaana, aivankuin sinne saapuessammekin. Sen peilikirkkaaseen pintaan kuvastui selvään *Hispaniolan* jokainen piirre vesirajasta aina suurmaston huippuun saakka, jossa riippui merirosvojen lippu. Laivan vierellä oli toinen laivaveneistä ja sen perätuhdolla istui Silver — hänet minä aina tunsin. Laivan peräreunustaa vasten nojasi kaksi miestä, toisella punainen lakki päässään — sama roisto, jonka minä muutama tunti sitten olin nähnyt hajasäärin istuvan paaluaidalla. Nähtävästi he puhelivat nauraen, vaikka minä niin pitkältä matkalta — runsaan mailin päästä — luonnollisesti en voinut erottaa sanoja. Äkkiä kuului sieltä mitä kauhein ja luonnottomin räyryntä, jota minä ensin pahasti säikähdin. Pian kuitenkin muistui mieleeni Kapteeni Flintin ääni ja luulinpa jo näkevinäni itse tuon räikeävärisen linnunkin istumassa isäntänsä ranteella. Hetken kuluttua vene läksi liikkeelle rantaa kohti ja punalakkinen mies meni alas kajuuttaan.

Jotenkin samaan aikaan aurinko vaipui Tähhystäjän taakse, ja kun sumu sakeni nopeasti, alkoi ilta toden teolla pimetä. Minä huomasin, että jokainen hetki oli käytettävä, jos mielin sinä iltana veneen löytää.

Valkealle kalliolle, joka selvästi näkyi pensaikon ylitse, oli matkaa vielä noin kahdeksasosa mailia, ja kesti kotvan, ennenkuin olin ryöminyt, usein nelinkontin, sen luo. Oli jo melkein täysi yö, kun käteni kosketti sen ryhmyiseen pintaan. Kallion juurella oli hyvin pieni sammaleen peittämä notkelma, jonka salasivat pengermät ja polviin asti ulottuva sankka pensaikko, ja keskellä tätä notkoa seisoi todellakin pieni, vuohennahoista kyhätty telta, jotenkin samanlainen kuin mustalaisten teltat.

Minä pudottauduin notkoon ja kohotin teltan laitaa, ja siellähän se Ben Gunnin vene oli kuin olikin — oikea kotitekoinen kapine. Sen muodosti kömpelö, sitkeästä puusta kyhätty, luisulaitainen runko, jonka päälle oli pingoitettu vuohennahkoja, karvat sisäänpäin. Se oli kovin pieni minullekin, enkä voi käsittää, että se olisi voinut kantaa täysikasvuisen miehen. Sisustuksena olivat mahdollisimman alhaalle asetetut tuhdot ja keulapuolella eräänlainen jalan vastin, ja melomista varten oli siinä kaksilapainen mela.

En ollut vielä silloin nähnyt "korakelia", joita brittiläiset ennen muinoin rakensivat, mutta myöhemmin näin sellaisen, ja parhaiten kuvannen Ben Gunnin veneen, kun sanon, että se oli ensimmäinen ja kehnoin korakeli, jonka ihminen on koskaan kyhännyt. Mutta se korakelin suuri hyväpuoli sillä

kieltämättä oli, että se oli erittäin kepeä ja helppo kantaa.

Kun nyt olin löytänyt veneen, niin olisi minun seikkailuhaluni kai teidän mielestänne pitänyt jo olla tyydytetty. Mutta tällävälän oli päässäni syntynyt uusi tuuma, ja minä olin mieltynyt siihen niin itsepäisesti, että olisin sen luullakseni toteuttanut itse kapteeni Smollettin kiellostakin huolimatta. Aikomukseni oli yön turvissa soutaa *Hispaniolan* luo, katkaista sen ankkuriköydet ja antaa aluksen omin päinsä ajautua rannalle. Minä olin päätellyt, ettei kapinallisilla, aamullisen vastoinkäymisensä jälkeen, voinut olla mitään muuta mielessä kuin nostaa ankkuri ja purjehtia matkoihinsa. Tämä oli mielestäni estettävä, ja kun äsken olin nähnyt, miten he jättivät vartijat veneettä, niin arvelin voivani toteuttaa tuumani jotenkin helposti.

Minä istuuduin odottamaan pimeän tuloa ja söin vankan aterian korppujani. Yö oli mitä soveliaain aikomuksilleni. Sumu oli nyt peittänyt koko taivaan, ja kun viimeinenkin päivänkajastus oli hälvennyt, sulki synkkä pimeys Aarresaaren mustaan syliinsä. Nostettuani vihdoon korakelin olalleni ja haparoituani ylös kuopasta, jossa olin aterioinut, erotti silmä vain kaksi pistettä koko satama-alueella.

Toinen oli suuri nuotio suolla, jonka ääressä tappiolle joutuneet merimiehet mellastivat. Toinen taas, joka vain heikkona kajastuksena pilkotti pimeässä, ilmaisi ankkuroidun laivan aseman. *Hispaniola* oli luoteen vaikutuksesta kääntänyt keulansa suoraan minuun päin, ja valoa laivalla oli vain kajuutassa. Siten oli näkemäni valaistus vain peräikkunasta tulvivan valon heijastusta sumuun.

Luodetta oli kestänyt jo kotvan aikaa ja minun oli kuljettava leveän ja vetisen hietikon yli, johon jalkani usein upposivat yli nilkan, ennenkuin saavutin pakenevan vesirajan. Jonkun matkaa kahlattuani minä päättäväisesti laskin korakelini veteen.

23 Luku.

Luodevesi.

Korakeli oli — kuten selvästi huomasin, ennenkuin siitä erosin — sangen turvallinen alus minun kokoiselle ja painoiselle henkilölle ja suoriutui kepeästi laineikossa; mutta ohjattavaksi se oli mitä oikullisin ja itsepäisin kulkuneuvo. Teinpä mitä tahansa, niin se vain kulki tuulen ja virran mukana

enemmän kuin muuhun suuntaan, ja sen vahvin puoli oli pyöriä ympäri. Itse Ben Gunnkin myönsi, että se on "oikullinen ohjattava, ellet tuntene sen tapoja."

Kaikesta päättäen minä en tuntenut sen tapoja. Se kääntyi kaikkiin muihin suuntiin paitsi sinne, minne minä tahdoin. Enimmäkseen se kulki sivuittain ja varmaa on, etten minä koskaan olisi päässyt laivalle ilman vuoroveden apua. Onneksi luode painoi minua oikeaan suuntaan, meloinpa miten tahansa, ja siellä suoraan edessäni seiso *Hispaniola*, niin etten sitä vähällä olisi voinut väistääkään.

Aluksi se häämötti jonakin yön pimeyttä tummempana esineenä, sitten alkoi sen mastojen ja rungon muoto erottua, ja seuraavassa silmänräpäyksessä, kuten näytti (sillä mitä kauemmaksi minä jouduin, sitä nopeampana luodevesi virtasi), olin jo sen ankkuriköyden kohdalla ja pitelin siitä kiinni.

Köysi oli kireällä kuin jousen jänne — niin voimakas oli virran paine. Laivan sivuilla virtaava vesi liplatti ja solisi pimeässä kuin vuoripuronen. Yksi ainoa sivallus vain merimiesveitselläni, niin *Hispaniola* lähtisi ajautumaan virran mukana.

Siihen asti oli kaikki niinkuin ollakin piti, mutta samassa juolahti mieleeni, että pingoitettu köysi äkkiä katketessaan on yhtä vaarallinen kuin potkiva hevonen. Vallan varmaa oli, että jos minä olisin kyllin uskalias leikatakseni *Hispaniolan* irti ankkuristaan, niin sekä minä että venhoni saisimme heittää huiman kuperkeikan. Se hillitsi käteni, ja jos onni ei olisi taaskin minua erikoisesti suosinut, niin olisi minun täytynyt luopua aikeestani. Mutta heikot tuulen henkäykset, jotka olivat alkaneet puhallella kaakosta ja etelästä, olivat yön tultua kääntyneet lounaaseen. Parhaillaan asemaa mietiskellessäni tuli puuska ja painoi *Hispaniolaa* vastavirtaan; ja suureksi ilokseni minä tunsin ankkuriköyden höltyvän ja käteni, jolla siitä pitelin kiinni, painuvan silmänräpäykseksi veteen.

Silloin tein päätöksen, otin veitsen taskustani, avasin sen hampaillani ja leikkasin säikeen toisensa perästä, kunnes vain kaksi oli enää jälellä. Siihen keskeytin hommani katkaistakseni viimeiset säikeet vasta sitten kun uusi tuulenpuuska taas vähentäisi pingoitusta.

Koko ajan olin kuullut äänestä puhelua kajuutasta, mutta mieleni oli niin täynnä toisia ajatuksia, etten sitä ollut paljon huomannutkaan. Nyt joutilaana

istuessani kävin tarkkaavaisemmaksi.

Toisen tunsin äänestä alilaivuriksi, Israel Handsiksi, joka ennen oli ollut Flintin tykkimies. Toinen luonnollisesti oli punamyssyinen ystäväni. Molemmat miehet tuntuivat olevan sangen juopuneita, ja juominkeja yhä jatkui, sillä siinä kuunnellessani toinen miehistä avasi peräikkunan ja heitti ulos jotakin, jonka arvasin tyhjäksi pulloksi. Mutta he eivät olleet vain juovuksissa; kuulin selvästi, että he olivat myöskin kauhean vihaisia. Kirouksia sinkoili kuin rakeita ja tuon tuostakin syntyi sellainen rähäkkä, että minä jo odotin tappelua. Mutta kerta kerralta riita loppui ja äänten murina jatkui hiljaisempana, kunnes uusi meteli taas syntyi ja vuorostaan loppui pahemmilla seurauksilla.

Rannalla minä puiden lomista näin suuren nuotiovalkean yhä iloisena leimuavan. Joku lauloi pitkäväteistä, kulunutta merimieslaulua, jonka jokainen värssi loppui venytettyyn loppuliritykseen ja jota selvästi voi jatkaa niin pitkälle kuin laulajain kärsivällisyys riitti. Minä olin matkalla sen monesti kuullut ja seuraavat säkeet muistui mieleeni:

"Seitsemänkymmentäviisi heitä matkalle läksi,
Nyt elossa heitä on enää vain yksi."

Minusta tämä surullinen runonpätkä liiankin hyvin soveltui seurueeseen, joka äsken oli niin tuntuvia tappioita kärsinyt; mutta päättäen kaikesta, mitä näin, olivat nuo merirosvot yhtä tunteettomia kuin meri, jolla he purjehtivat.

Viimeinkin tuli odottamani tuulenpuuska, kuunari kallistui ja painuin lähemmäksi. Minä tunsin köyden taas höltyvän ja voimakkaalla sivalluksella katkaisin viimeiset säikeet.

Tuulen vaikutus veneeseeni oli perin vähäinen ja virta painoi minut melkein samassa tuokiossa *Hispaniolan* keulaa vasten. Samalla kuunari alkoi hitaasti kääntyä asettautuen poikkivirtaan.

Minä ponnistelin henkeni edestä, peläten joka silmänräpäys alukseni kaatuvan; ja huomattuani, etten kyennyt työntämään sitä suoraan ulos, kuljetin sen pitkin laivan sivua peräpuolelle. Viimeinkin olin vapaa vaarallisesta toveristani, ja juuri kun minä viimeisen kerran tyrkkäsin venhettäni ulos laivan kyljestä, koskettivat käteni köyteen, joka riippui kuunarin peräkaiteista. Silmänräpäyksessä minä tartuin siihen.

Vaikea minun on syytä tähän tekooni selittää. Alunpitäen tein sen vaistomaisesti, mutta kun köysi oli kädessäni, ja minä huomasin sen laivaan kiinnitetyksi, niin alkoi uteliaisuus saada minussa vallan ja minä päätin vilkaista kajuutan ikkunasta sisään.

Minä vedin hiljakseen köydestä, ja kun arvelin olevani tarpeeksi lähellä, kohottauduin suuresta vaarasta huolimatta puoleksi seisoalle ja näin siten kajuutan katon ja osan sen sisustusta.

Kuunari ja sen pieni toveri soluivat nyt sangen hyvää vauhtia virran mukana ja me olimme jo joutuneet nuotion kohdalle. Pienet, lukemattomat laineet loiskivat sangen äänekkäästi laivan keulaa vasten, enkä minä ymmärtänyt miksi se ei herättänyt vartijoissa epäilystä, ennenkuin sain silmäni ikkunareunan yläpuolelle. Yksi ainoa silmäys olikin tarpeeksi ja epävakaisessa venhossani en uskaltanutkaan temppua uudistaa. Minä näin Handsin ja hänen toverinsa, toinen toistaan kurkusta kuristaen, kamppailevan henkensä edestä.

Minä laskeuduin takaisin tuhdoille ja viime hetkessä sen teinkin, sillä olin joutumaisillani suoraan mereen. Vähään aikaan en nähnyt mitään muuta kuin nuo kaksi hurjistunutta, tummanpunoittavaa naamaa, jotka yhdessä huojuivat savuavan lampun valossa. Minä suljin silmäni, totuttaakseni ne jälleen pimeyteen.

Päätön laulu oli lopultakin päättynyt ja koko nuotioseurue oli yhtynyt kuoroon, jonka niin usein olin kuullut:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!
Viina ja hiisi vei miehen hautaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Minä parhaallaan ajattelin, miten kovassa touhussa viina ja hiisi tänä iltana olivat *Hispaniolan* kajuutassa, kun korakelin äkkinäinen keikahdus sai minut säpsähtämään. Samassa se teki jyrkän käänteen ja tuntui muuttavan suuntaa. Vauhti oli sillävälän arveluttavasti lisääntynyt.

Minä avasin heti silmäni. Ympärilläni pienet laineet vihaisesti sohisten löivät vastakkain samalla pimeässä hiukan hohtaen fosforilta. *Hispaniolakin*, jonka kölivedessä minä yhä keinuin, näytti empivän suunnastaan. Minä näin pimeätä taustaa vasten sen mastojen vähän huojuvan, ja kauemmin tarkattuani älysin senkin kääntyvän etelään.

Minä vilkaisin olkani yli ja hätkähdin. Siellä suoraan takanani, loimusi nuotiotuli. Virta oli tehnyt suoran kulman ja vei mukanaan suuren kuunarin ja pienen kieppuvan korakelin. Vauhtiaan lisäten, pärskyen yhä korkeammalle ja loiskien yhä äänekkäämmin se kaartui ahtaan salmen läpi ulos aavalle merelle.

Äkkiä edessäni kulkeva kuunari kallistui rajusti, painuen noin parikymmentä astetta kyljelleen, ja melkein samassa kuului kajuutasta kaksi perättäistä huudahdusta. Minä kuulin askeleita rappusista ja arvasin, että juopottelijoilta oli viimeinkin riita keskeytynyt ja he olivat älynneet onnettomuutensa.

Minä paneuduin pitkäkseni venhepahaseni pohjalle ja hartaana uskoin sieluni Luojalle. Olin varma, että salmen suussa me joutuisimme raivoaviin tyrskyihin, jossa minun vaivani pian loppuisivat; ja vaikka minä olisinkin ehkä voinut tynesti kuolla, en kuitenkaan voinut kohtaloani tynesti odottaa.

Tuntikaudet olin kai siten maannut laineiden sinne tänne viskelemänä, tuon tuostakin saaden kuohuista vesisuihkun päälleni ja joka hetki odottaen kuolemaa seuraavan hyökyaallon kainalossa. Vähitellen väsymys minut voitti, mieleni herpautui ja aika ajoin vaivuun kesken kauhujanikin horrokseen, kunnes uni viimein teki tehtävänsä ja minä nukuin vaappuvassa venhossani uneksien kodista ja "Amiraali Benbow'sta."

24 Luku.

Korakelin merimatka.

Oli jo selvä päivä, kun heräsin ja näin keinuvani Aarresaaren lounaisen kärjen kohdalla. Aurinko oli ylhäällä, mutta sen peitti minulta vielä Tähystäjän leveä seinämä, joka tällä puolen suunnattomina kallionmöhkäleinä ulottui melkein merenrantaan saakka.

Käärmeniemi ja Perämastokukkula olivat sivullani, kukkula kaljuna ja synkkänä, niemi jyrkkärantaisena, neljä tai viisikymmentä jalkaa korkeana ja suurten, irtonaisten paasien reunustamana. Minä olin vajaan neljännesmailin päässä rannasta, ja ensimmäinen ajatukseni oli meloa maihin.

Tästä aikomuksestani minun täytyi pian luopua. Kallionlohkareitten välissä hyökylaineet jymisivät kuohuisina; joka sekunti kuului voimakas kohahdus, kun mahtava vesipatsas syöksähti korkealle ilmaan ja jälleen viskautui alas; ja minä näin jo itseni, jos lähemmäksi uskalsin, louhikkoisella rannalla kuoliaaksi murskautuneena taikka turhaan ponnistavan voimiani koettaessani kiivetä pystysuoria kallioseinämiä ylös.

Eikä siinä vielä ollut kaikki. Minä näin suuria, limaisia hirviöitä, jotka joko parvissa ryömivät kallioiden tasaisella laella taikka kovalla loiskinalla pudottautuivat mereen — uskomattoman suuria, notkeita etanoita, tekisi mieleni sanoa, yhteensä noin neljä- tai kuusikymmentä, joiden haukkuvia ääniä kalliot kaikuna kertasivat.

Jäljestäpäin olen saanut tietää, että ne olivat merileijonia ja aivan vaarattomia. Mutta niiden näkeminen, kun ranta sitäpaitsi oli vaikeapääsyinen ja tyrskyt kävivät niin voimakkaiksi, oli minulle enemmän kuin tarpeeksi, jättääkseni maihinnousu-aikomukseni siellä sikseen. Minusta tuntui mieluisalta kuolla merellä nälkään kuin uhmata sellaisia vaaroja.

Minua odottivat kuitenkin, kuten oletinkin, paremmat menestymisen

mahdollisuudet. Käärmeniemen pohjoispuolella rannikko muodostaa syvän lahdelman, jonka hiekkapohja pitkät matkat paljastuu alhaisen veden aikana. Kauempana pohjoisessa on toinen niemeke — Metsäniemi, kuten se oli kartalle merkitty —, jota peittävät korkeat, viheriät ja merenrantaan saakka kasvavat männyt.

Mieleeni muistui, että Silver oli sanonut vuoroveden virtaavan pohjoiseen pitkin koko Aarresaaren länsirannikkoa; ja huomattuani, että jo olin sen vaikutuspiirissä, minä päätin jättää Käärmeniemen taakseni ja säästää voimani maihinnousuyritykseen miellyttävämmältä näyttävän Metsäniemen rannalle.

Meri aaltoili taajaan ja rauhallisesti. Kun tuuli oli tasainen ja eteläinen, vaikutti se yhtäläisesti kuin virtakin, ja laineet kohoilivat taittumatta.

Ellei niin olisi ollut asianlaita, olisin arvatenkin jo kauan sitten joutunut tuhon omaksi; mutta nyt pieni, kepeä venhoni luisui hämmästyttävän varmasti aallokossa. Kun makasin sen pohjalla ja kohotin parhaaksi vain silmäni laidan yläpuolelle, näin usein mahtavan, sinisen muurin vyöryvän lähellä päätäni korkeammalla. Mutta korakelini vain vähäsen hypähti, aivan kuin vipusimilla tanssien, ja luisui kepeänä kuin lintu notkoon muurin toiselle puolen.

Rohkeuteni pian kasvoi ja minä hankkiuduun istumaan koettaakseni melomistaitoani. Mutta pieninkin painon vaihdos saa aikaan äkillisiä muutoksia korakelin käytöksessä. Ja tuskinpa olin edes hievahtanut asemiltani, kun venho, kokonaan lopettaen kepeän, tanssivan liikuntonsa, syöksyi suoraan alas huimaavan korkean laineen harjalta ja loiskautti keulansa syvälle seuraavaan aaltoon.

Minä kastuin ja kauhistuin ja laskeuduun silmänräpäyksessä entiseen asentoon. Korakeli näytti jälleen tointuvan ja kuljetti minua laineelta laineelle yhtä rauhallisesti kuin ennenkin. Selvää oli, että se tahtoi pitää oman päänsä. Mutta oliko minulla silloin toivoa maihin pääsemisestä, kun en mitenkään voinut vaikuttaa sen suuntaan?

Minua alkoi kauheasti pelottaa, mutta en kuitenkaan menettänyt malttiani. Ensiksi minä, hyvin varovaisesti liikkuen, ammensin merimieshatullani veden vähin erin pois korakelistä, sitten kohotin taas vähän päätäni ja aloin tutkia, millä tavalla alukseni niin rauhallisesti laineet sivuutti.

Minä huomasin, että jokainen aalto oli aivan kuin vuoren selänne kuivalla maalla, täynnä harjuja, tasankoja ja notkoja, eikä suinkaan tuollainen suuri, tasainen ja sileä vuori, jolta se rannalta tai laivasta katsottuna näyttää. Kun korakeli sai omin valtoinensa vapaasti käännehtiä, se niin sanoakseni luikerteli noita matalampia paikkoja myöten ja vältti jyrkät rinteet ja korkeammat, taittavat aallonharjat.

"Ahaa", ajattelin itsekseni; "minun täytyy siis pysyä asemillani ja välttää painon siirtämistä; mutta tokihan voinen työntää melan ulos ja silloin tällöin tyynissä paikoissa lykätä sillä venettäni maihin päin." Sanottu ja tehty. Siinä lojuin nyt kyynärpäitteni varassa mitä tukalimmassa asennossa, ja tuontuostakin vetäisin melalla kääntääkseni keulan maata kohti.

Se oli hyvin vaivalloista ja hidasta työtä, mutta minä pääsin silminnähtävästi lähemmäksi, ja kun jouduin Metsäniemen lähelle, jonka kuitenkin huomasin mahdolltomaksi saavuttaa, olin jo päässyt muutaman sataa metriä idemmäksi. Hyvin lähellä rantaa jo olinkin. Minä näin vihreiden puunlatvojen tuulessa huojuvan, ja olin varma, että seuraavassa niemessä epäilemättä pääsisin maihin.

Aika olikin jo maihin päästä, sillä minua alkoi nyt vaivata polttava jano. Ylhäällä paahtava aurinko, sen tuhatkertainen välke veden pinnassa ja merivesi, joka kuivui iholleni ja muodosti huulilleni suolakerroksen, panivat kaikki yhdessä parhaansa saadakseen kurkkuni polttamaan ja päätäni pakottamaan. Nähdessäni puut niin lähellä minut valtasi melkein sairaaloinen halu maihin, mutta virta oli pian vienyt minut niemen ohi, ja kun uusi ulappa avautui eteeni, niin minä näin näyn, joka antoi ajatuksilleni kokonaan uuden suunnan.

Suoraan edessäni, vajaan puolen mailin päässä, minä näin *Hispaniolan* ajelehtivan. Olin vakuutettu, että nyt joutuisin kiinni; mutta jano oli mieleni niin hämmentänyt, etten saanut selville, pitikö minun siitä iloita vai olla pahoillani; ja paljon ennen kuin siitä olin edes selvillä, oli minut hämmästys kokonaan vallannut enkä voinut muuta kuin tuijottaa laivaan ja ihmetellä.

Hispaniolassa oli ylhäällä suurpurje ja kaksi halkaisijaa, ja valkea kangas loisti lumivalkoisena auringonpaisteessa. Kun silmäni ensi kerran sattuivat laivaan, sen kaikki purjeet vetivät; sen suunta oli melkein luoteinen ja minä oletin, että siinä olevat miehet aikoivat saaren ympäri takaisin satamaan. Nyt se alkoi kääntyä yhä enemmän ja enemmän länteen ja minä luulin heidän

huomanneen minut ja aikovan lähteä minua kiinniottamaan. Viimein se kuitenkin suoraan vastatuuleen kääntyi, pysähtyi ja seiso lepattavin purjein hetkisen avuttomana paikallaan.

"Moiset hutilukset", ajattelin, "he ovat kai yhä sikahumalassa." Ja minä kuvittelin, mitä kapteeni Smollett olisi tällaisessa tapauksessa heille sanonut.

Sitten kuunari vähitellen kääntyi alemmaksi ja sai tuulen purjeisiin toiselta hangalta, purjehti hetkisen hyvää vauhtia ja nousi jälleen päin tuuleen. Tämä uudistui kerta toisensa perästä. Hangalta toiselle, pohjoiseen, etelään, itään ja länteen yritteli Hispaniola kallistellen ja laineita piesten ja jokainen yritys päättyi, kuten oli alkanutkin, vastatuulella lepattavin purjein. Minulle alkoi selvitä, ettei sitä kukaan ohjannut. Ja jos niin olivat asiat, niin missä olivat sitten miehet? Joko he olivat aivan tiedottomiksi päihtyneet taikka sitten lähteneet laivasta, päättelin. Jos minä pääsisin laivaan, niin ehkä voisin tuoda sen takaisin kapteenilleen.

Virta kuletti korakelia ja kuunaria yhtä nopeasti etelään. Kuunarin purjehtiminen ei asiaan vaikuttanut, sillä se oli niin päätöntä ja hetkellistä, ja laiva seiso vastatuulella joka kerta niin kauan, ettei se ainakaan jättänyt minua, vaikkei hitaamminkaan edennyt. Jos minä vain uskaltaisin nousta istumaan ja ryhtyä melomaan, niin sangen varmasti saisin sen kiinni. Tuuma tuntui uskaliaalta ja senvuoksi miellytti minua, ja kun muistin keulakannella näkemäni vesitynnyrin, niin viriävä rohkeuteni kasvoi kaksinkertaiseksi.

Nousin istumaan ja sain melkein samassa runsaan vesisuihkun silmilleni. Mutta tällä kertaa en aikomuksestani luopunut, vaan aloin voimieni takaa varovaisesti meloa ohjaamattoman *Hispaniolan* jälkeen. Kerran sain niin suuren laineen venheeseeni, että minun täytyi pysähtyä ja ryhtyä lepattavin sydämin ammentamaan pois vettä; mutta vähitellen totuin alukseni tapoihin ja ohjailin sitä aallokossa niin, että se vain toisinaan töyttäsi keulansa laineeseen ja pärskytti kuohua kasvoilleni.

Minä lähenin nyt nopeasti kuunaria; näin jo messingin kimaltelevan peräsimen varressa, kun se löi laidalta toiselle, eikä vielä kukaan ilmestynyt laivan kannelle. Minä en voinut sitä muuten selittää kuin että miehet olivat poistuneet. Jos taas oletukseni oli väärä, niin täytyi heidän maata juovuksissa jossain kannen alla, jonne ehkä saisin heidät teljetyiksi, ja silloin oli laiva vallassani.

Hispaniola oli jonkun aikaa seisonut päin tuuleen — mikä minulle oli sen pahin temppu. Sen keula oli melkein suoraan etelää kohti —luonnollisesti kuitenkin käännellen koko ajan puoleen ja toiseen. Joka kerta, kun se laskeutui alemmaksi, sen purjeet osittain saivat tuulta ja pakottivat sen samassa takaisin vastatuuleen. Sanoin, että tämä oli sen pahin temppu. Se kyllä näytti tässä asennossa aivan avuttomalta; purjeet paukahtelivat tykkien tavoin ja väkipyörät kierivät kolahdellen kannella; mutta samalla se kuitenkin yhä pakeni minua, eikä sitä silloin kuljettanut yksistään virta, vaan myöskin tuuli, jonka vaikutus oli luonnollisesti hyvin suuri.

Mutta viimeinkin tarjoutui minulle otollinen tilaisuus. Tuuli tyyntyi hetkiseksi, ja virran vaikutuksesta *Hispaniola* vähitellen kääntyi paikallaan, niin että sen perä viimein oli minuun päin. Kajuutan ikkuna oli yhä auki ja lamppu kumotti pöydän yläpuolella. Suurpurje riippui veltttona kuin viiri tyynessä, ja laiva liikkui ainoastaan virran painamana.

Viime hetkinä minä olin milteipä jäänyt jäljelle; mutta ponnistaen nyt kaikki voimani aloin jälleen saavuttaa pakolaista.

Tuskinpa sataa metriä oli enää jäljellä, kun tuuli jälleen virisi. *Hispaniola* laski täysin purjein ylähankaan ja oli taas tiessään, keinuen kepeänä kuin joutsen.

Ensin olin joutua epätoivoon, mutta sitten riemu täytti mieleni. *Hispaniola* kääntyi kääntymistään, kunnes oli sivuittain minuun —jatkoi yhä kierrosta, kunnes vain puolet, kolmannes, neljännes entisestä välimatkasta oli jäljellä. Minä näin jo laineiden keulassa valkoisina kuohuvan. Se näytti tavattoman suurelta, katsellessani sitä matalasta venhostani.

Silloin minä äkkiä käsitin asemiani. Aikaa ei ollut enää miettimiseen — tuskinpa edes henkeni pelastamiseen. Olin laineen harjalla ja kuunari syöksyi jo alas seuraavalta. Keulapuu oli pääni päällä. Minä ponnahtin jaloilleni ja hyppäsin, painaltaen korakelin veden alle. Toisella kädelläni tartuin keulapuun päähän, ja jalkani osui köysien väliin. Siinä vielä läähättäen riippuessani ilmaisi heikko kolahdus minulle, että kuunari oli ajanut korakelin päälle ja murskannut sen, ja että minun nyt oli pakko turvautua *Hispaniolaan*.

25 Luku.

Minä valloitan *Hispaniolan*.

Tuskin olin päässyt keulapuulle, kun ajopurje rupesi lepattamaan ja pamahtaen kuin tykki pullistui toiselle hangalle. Tämä pani kuunarin köliään myöten tutisemaan; mutta seuraavana silmänräpäyksenä, muiden purjeiden yhä vetäessä, ajopurje jälleen vaihtoi hankaa ja jäi höllänä riippumaan.

Tämä temppu oli vähällä heittää minut mereen, ja hetkeäkään odottamatta minä läksin konttaamaan pitkin keulapuuta ja pyörähdin nurin niskoin kannelle. Minä olin keulakopin alapuolella, ja suurpurje, joka yhä veti, peitti minulta osan peräkantta. Ei ainoatakaan ihmistä ollut näkyvissä. Kannella, jota kapinan jälkeen ei oltu kertaakaan pesty, näkyi paljon jalanjälkiä, ja kaulasta katkaistu tyhjä pullo kieri vesirei'issä kuin mikäkin elävä olento.

Äkkiä nousi *Hispaniola* suoraan vastatuuleen. Keulapurjeet läiskivät vimmatusti takanani, peräsin löi toiselle puolen, ja laiva kohousi vavahtaen, niin että päätäni huimasi; samassa suurpuomi heilahti sisään, niin että väkipyörät vonkuivat, ja minä jäin alapuolen peräkantta.

Siellähän ne molemmat vahdit sittenkin olivat. Punalakkinen makasi selällään, jäykkänä kuin käsikanki, ikenet irvessä ja kädet ojennettuina kuin ristille naulittuina. Israel Hands istui kaiteeseen nojaten, pää rinnalle painuneena, kädet kannelle hervahtuneina ja ruskettuneet kasvot tahmaisen kalpeina.

Jonkun aikaa teutaroi laiva kuin vikuri hevonen, purjeet puhaltuivat puolelta toiselle ja puomi heittelehti edestakaisin, niin että masto vongahteli sen paineesta. Tuon tuostakin pärskähti runsas vesisuihku kaiteen yli ja keula iski raskaasti aaltoihin; niin paljon vaikeampi oli tämän suuren purjelaivan suoriutua laineikossa, kuin minun kotitekoisen, luisulaitaisen korakelini, joka nyt oli meren pohjassa.

Joka kerran kun kuunari huojahti, luisui punalakkinen pitkin kantta, mutta tästä kovakouraisesta käsittelystä ei hänen asentonsa eikä irvistyksensä ilme hänen kasvoillaan vähääkään muuttunut — ja juuri tämä oli kammottavaa. Jokainen aluksen nykäys muutti myöskin Handsin asentoa. Hän näytti yhä enemmän vajoavan velttona kannelle, sääret soluivat yhä leveämmälle ja koko ruumis kääntyi laivan perään päin, niin että hänen kasvonsa vähitellen peittyivät, ja lopulta ei miehestä näkynyt muuta kuin korva ja kierretyn viiksen pää.

Samassa minä huomasin kummankin miehen vieressä kannella tummia

verilätäköjä, ja siitä päättelin, että he juovuspäissä riidellessään olivat surmanneet toinen toisensa.

Minun siinä kummaillen katsellessani Israel Hands viimein äkkiä, kun laiva puuskien välissä seiso hiljaa, kohottautui voihkien takaisin samaan asentoon, jossa hänet ensiksi olin nähnyt. Tuo hänen tuskaa ja äärimmäistä väsymystä ilmaiseva valituksensa ja veltosti ammottava suunsa liikutti sydäntäni. Mutta minä muistin omenatynnyristä kuulemani puheet ja sääliväisyyteni oli kuin pois puhallettu.

Minä astelin perällepäin suurmaston viereen. "Nouse laivaan, herra Hands", virkoin pilkallisesti.

Hän käänsi hitaasti silmänsä minuun päin, mutta oli liian uupunut ilmaistakseen mitään hämmästyttä. Ainoa, minkä hän sai sanotuksi, oli: "viinaa."

Minä huomasin, että hetket olivat kalliit, ja välttären puomia, joka jälleen heilahti toiselle laidalle, minä juoksin perään ja alas kajuuttaan.

Siellä kohtasi minua sekasorto, jota on vaikea kuvata. Kaikki lukitut säiliöt oli karttaa etsittäessä murrettu auki. Lattialla oli paksult mutaa, jossa roistot olivat istuskelleet juomassa ja neuvottelemassa palattuaan vaelluksiltaan suosta leirinsä ympäriltä. Laipioissa, jotka olivat valkeiksi maalatut ja kultauksin koristetut, näkyi likaisten kämmenien jälkiä. Tusinoittain tyhjiä pulloja kolahteli nurkissa aluksen heilahdellessa. Muuan tohtorin lääkärikirjoista oli pöydällä avattuna ja puolet sen lehdistä oli revitty, arvatenkin piippujen sytyttimiksi. Keskellä savusi yhä lamppu himmeänä, umbranruskeana.

Minä menin kellariin. Kaikki tynnyrit olivat poissa ja hämmästyttävän suuri määrä pulloista oli tyhjennetty ja heitetty pois. Totta totisesti ei roistoista yksikään ollut kapinan jälkeen nähnyt selvää päivää.

Kellarissa haparoidessani löysin lopulta Hands'ia varten pullon, jossa vielä oli vähän viinaa, ja itseäni varten kaivoin esiin vähän korppuja, hedelmäsäilykkeitä, suuren rypäleen rusinoita sekä palasen juustoa. Näine saaliineni palasin kannelle, panin oman varastoni peräsintukin taakse ja, pysyttäytyen Handsista turvallisen välimatkan päässä, menin vesisäiliölle keulaan ja sammutin janoni pitkin siemauksin. Vasta sitten annoin viinan Handsille.

Hän joi ainakin neljänneksen, ennenkuin otti pullon huuliltaan.

"Äh", virkkoi hän, "tuhat tulimmaista, juuri tätä tarvitsinkin!"

Minä olin jo istuutunut omaan nurkkaani ja aloittanut ateriani.

"Ovatko haavat pahojakin?" kysyin häneltä.

Hän mörisi tai paremminkin sanoen haukkui.

"Jos se tohtori olisi laivassa", hän puhui, "niin pian olisi paikat paikoillaan. Mutta minulla ei ole onnea hituistakaan, näes, ja siinä se vika minuun nähden on. Mitä tuohon kansiluutaan tulee, niin hän on kuin onkin kuollut", hän lisäsi tarkoittaen punalakkista miestä. "Ei hän sitäpaitsi ollutkaan mikään merimies. Mutta mistähän sinä tänne ilmestyit?"

"Minä tulin vain ottamaan haltuuni tämän laivan, herra Hands, ja nyt nähnette hyväksi pitää minua toistaiseksi kapteeninanne."

Hän katsahti minuun hyvinkin happamen näköisenä, mutta ei virkkanut mitään. Hänen poskensa olivat jo saaneet vähän väriä, mutta huonon näköinen hän yhä oli eikä jaksanut pysyä asennossaan laivan heilahdellessa.

"Sivumennen sanoen", jatkoin minä, "minä en suvaitse tuota lippua, herra Hands, ja teidän luvallanne lasken sen alas. Parempi ilman lippua kuin että tuo rääsy roikkuu mastosta."

Ja väistäen taas puomia minä juoksin lippuliinalle, vedin alas kirotun ryövärilipun ja heitin sen mereen.

"Jumala kuningasta suojelkoon", huudahdin lakkiani heiluttaen; "ja kapteeni Silverin valta olkoon lopussa!"

Hän tarkasteli minua tuikeasti ja viekkaasti, leuka yhä rintaa vasten painuneena.

"Minä luulen", hän viimein virkkoi — "minä luulen, kapteeni Hawkins, että te nyt tarvitsette vähän niinkuin apua maihin päästäksenne. Emmeköhän me vähän keskustele?"

"Miksi ei", vastasin, "vallan mielelläni, herra Hands. Puhukaa vain suunne puhtaaksi!" Ja minä menin jatkamaan hyvällä ruokahalulla ateriani.

"Tuo mies", hän alkoi nyökäyttäen heikosti päätään ruumiiseen päin — O'Brien oli hän nimeltään ja kansallisuudeltaan irlantilainen — "tuo mies ja

minä nostimme purjeet aikoen tuoda laivan takaisin. Mutta hän on nyt kuollut, kuollut kuin kivi, ja ken nyt tätä laivaa hoitaa, en käsitä. Jollen minä sinua vähän ohjaile, niin ei sinussakaan siihen miestä ole, sen mukaan kuin minä asiata ymmärrän. Mutta kuulehan nyt, sinä annat minulle ruokaa ja juomaa ja vähän vaatteenriekaletta haavani kääreeksi, niin minä neuvon sinua laivan ohjauksessa. Ja silloin voimme mielestäni molemmat olla tyytyväisiä."

"Yhden seikan sanon sinulle", virkoin, "minä en aio takaisin kapteeni Kidd'n satamaan. Tarkoitukseni on purjehtia pohjoiseen lahteen ja laskea laiva siellä rauhassa rantaan."

"Tietysti se on tarkoituksesi", hän huudahti. "Enhän toki liene niin suuri pöllö, etten sitä älyäisi! Minä olen koettanut onneani ja joutunut alakynteen, ja nyt olet sinä käskijä. Pohjoissatamaan! Eihän minulla ole valitsemisen varaa, ei totta totisesti! Minä auttaisin sinua viemään laivan vaikka suoraan raastuvan pihamaalle. Tuhat tulimmaista, sen tekisinkin!"

Minusta hänen ehdotuksensa oli järkevä. Me teimme kaupat siinä tuokiossa. Kolmen minuutin kuluttua minä ohjasin *Hispaniolaa* myötätuuleen pitkin Aarresaaren rantaa, toivoen hyvinkin voivani sivuuttaa pohjoisen niemen ennen keskipäivää ja pääseväni pohjoissatamaan ennen nousuvettä. Silloin voisimme rauhassa laskea aluksen rantaan ja odottaa, kunnes laskuvesi sallisi meidän mennä maihin.

Minä köytin peräsimen ja menin alas omalle kirstulleni, josta toin äitini antaman pehmeän silkkinenäliinan. Sillä sitoi Hands minun avullani reiteen saamansa syvän haavan, ja saatuaan vähän ruokaa sekä kulauksen tai pari viinaa hän alkoi silminnähtävästi virkistyä, istui suurempana, puhui äänekkäämmin ja selvemmin ja näytti joka suhteessa kokonaan toiselta mieheltä.

Tuuli oli meille erittäin suotuisa. Aluksemme kiisi sen ajamana kepeästi kuin lintu, ja saaren rannikko vilisi nopeasti ohitsemme alati muotoaan muuttaen. Pian olimme sivuuttaneet ylävämmät seudut ja keinuimme matalan hietaisen rannan edustalla, jossa siellä täällä kasvoi vaivaismäntyjä. Mutta pian olimme senkin sivuuttaneet ja kääntäneet louhikkoisen kallioniemen ympäri, johon saari pohjoisessa päättyi.

Minä ylpeilin suuresti uudesta päällikön virastani ja nautin raikkaasta aurinkoisesta ilmasta sekä rannikon alati vaihtuvista näköaloista. Minulla oli

nyt runsaasti vettä ja hyvää ruokaa, ja omatuntoni, joka karkaamiseni vuoksi oli ollut sangen rauhaton, tyyntyi nyt kun ajattelin suurenmoista voittoani. Luulenpa, etten enää olisi voinut toivoa itselleni mitään enempää, elleivät toverini silmät olisi alati pilkallisina seurailleet, ja hänen kasvoillaan aina päilynyt ilkeä hymy. Siinä hymyssä oli samalla kertaa sekä kipua että heikkoutta — kuluneen vanhuksen hymyä; mutta hänen kasvojensa ilmeessä oli sitäpaitsi jotain ilkkuvaa ja salakavalaa, kun hän yhtämittaa viekkaasti tarkasteli hommiani.

26 Luku. Israel Hands.

Tuuli kääntyi nyt länteen, aivankuin toivomuksiamme noudattaen. Sitä helpommin pääsimme purjehtimaan saaren luoteisesta kulmasta Pohjoislahden suulle. Kun meillä ei ollut voimia ankkurin käsittelymiseen emmekä uskaltaneet laskea alustamme rantaan, ennenkuin vuoksi oli ehtinyt kohota vähän korkeammalle, oli meillä nyt aikaa yllin kyllin. Toverini neuvoi, miten minun oli käännettävä laiva tuuleen. Monen yrityksen jälkeen siinä onnistuinkin, ja me istuuduimme vaieten toisen ateriamme ääreen.

"Kapteeni", virkkoi hän viimein, huulillaan yhä tuo entinen kiusallinen hymynsä, "tuossa on tuo vanha toverini O'Brien; mitähän jos heilauttaisimme hänet mereen. Minä en tavallisesti saivartele enkä nytkään tunne tunnonvaivoja hänen suunsa tukkimisesta; mutta minusta hän ei ole laivamme kaunistuksenakaan — eikä kai teistäkään."

"Minun voimani eivät siihen riitä, eikä toisekseen se tehtävä minua miellytä. Jääköön senvuoksi minusta nähden tuohon", virkoin.

"Tämä oli onneton laiva — tämä *Hispaniola*, Jim", hän jatkoi silmää iskien. "Tällä on ihan kuin jonkinlainen voima viedä mieheltä henki, tällä *Hispaniolalla* — montakohan poloista merimiestä onkaan jo joutunut surman omaksi siitä kun sinä ja minä astuimme laivaan Bristolissa. En ole vielä niin sikamaisen huonoa onnea nähnyt, en totisesti! Tuossa on nyt tuo O'Brien — hän on kuollut, vai mitä? No niin, minä en ole mikään oppinut mies ja sinä olet poika, joka osaat lukea ja selitellä; sano nyt minulle suoraan, onko sinun mielestäsi kuollut mies aivan ikuisesti kuollut vai palaako hän vielä elävien pariin?"

"Sinä surmaat ruumiin, Hands, mutta et sielua; se sinun pitäisi jo tietää", vastasin. "O'Brien on toisessa maailmassa ja katselee ehkä sieltä meitä."

"Vai niin!" hän virkkoi. "Se on onnetonta — vastustajan surmaaminen näyttää siis olevan vain turhaa ajan hukkaa. Oli miten oli, ne henget eivät taida sentään pienistä välittää, sen mukaan mitä minä olen nähnyt. Mutta henget sikseen, Jim. Sinä olet puhunut minulle suoraan ja minä olisin hyvin kiitollinen, jos sinä menisit tuonne kajuuttaan ja toisit minulle sitä — sitä — hitto vieköön! En saa nimestä kiinni; no niin tuo minulle pullo viiniä, Jim — tämä viina on liian väkevää minulle." Mutta Handsin huono muisti näytti minusta luonnottomalta, ja mitä tuli siihen, että hän joisi viiniä mieluummin kuin viinaa, niin sitä minä en ollenkaan uskonut. Koko juttu oli tekemällä tehtyä. Hän tahtoi minun poistuvan kannelta — sen verran oli selvää. Mutta mikä tarkoitus siinä piili, siitä minulla ei ollut aavistustakaan. Hänen silmänsä välttivät aina katsettani; ne pälyivät sinne tänne, tarkastellen milloin taivasta, milloin taas O'Brien vainajaan pälyen. Koko ajan hän hymyili ja näytteli kieltään niin rauhattomana ja hämillään, että lapsikin olisi voinut huomata hänen petosta hautovan. Minä olin kuitenkin heti valmis vastaamaan, sillä minä älysin missä etevämmyyteni piili. Niin perin tyhmältä mieheltä minä helposti kykenisin viimeiseen asti salaamaan epäluuloni.

"Vai viiniä!" virkoin. "Sen parempi. Punaistako vai valkoista?"

"No niin, luullakseni se on aivan saman tekevä minulle, toveri", hän vastasi; "kunhan se vain on väkevää eikä vähällä lopu."

"Olkoon menneeksi", vastasin. "Minä tuon portviiniä. Mutta kotvan sitä saanen etsiä."

Näin sanoen minä laskeuduin alas rappusia niin suurella kolinalla kuin suinkin aikaansain, sieppasin kengät jaloistani, juoksin käytävän toiseen päähän, kapusin ylös keulakajuutan portaita ja kurkistin kannelle. Tiesin, ettei hän odottaisi näkevänsä minua siellä, mutta olin kuitenkin mahdollisimman varovainen. Ja pahimmatkin epäluuloni osoittautuivat tosiksi.

Hän oli kohottautunut käsiensä ja polviensa varaan, ja vaikka sääreen nähtävästi kovasti koskikin liikkeessa — sillä kuulin hänen vaivoin voihkinan pidättävän — niin ryömi hän kuitenkin hyvää kyytiä kannen yli. Parissa minuutissa hän oli ylähangan vesireikien luona ja kaivoi eräästä köysikasasta esiin pitkän puukon, taikka, paremmin sanoen, lyhyehkön

tikarin, joka oli kahvaa myöten veressä. Hän tarkasteli sitä hetkisen, leuka päättäväisesti eteenpäin työnnettynä, koetti kärkeä kämmeneensä ja, piiloittaen sitten aseensa poveensa, ryömi takaisin entiselle paikalleen.

Enempää minun ei nyt tarvinnutkaan tietää. Israel kykeni liikkumaan, hän oli nyt asestettu, ja koska hän oli nähnyt niin paljon vaivaa päästäkseen seurastani vapaaksi, niin olin minä selvästi tarkoitettu uhriksi. Mitä hän senjälkeen aikoi tehdä — ryömiäkö yli saaren Pohjoislahdesta suon keskeiselle leiripaikalle, vaiko laukaista pitkän Tomin luottaen siihen, että hänen omat toverinsa ensiksi tulisivat hänen avukseen — sitä minä luonnollisesti en voinut arvata.

Tunsin voivani kuitenkin luottaa häneen yhdessä asiassa, koska meidän molempien edut siinä kävivät yhteen, ja se oli kuunarin saattaminen satamaan. Kumpikin meistä halusi saada sen suojaan rannalle ja niin sijoitetuksi, että se tarpeen tullen olisi mahdollisimman vähällä vaivalla ja vaaralla jälleen irroitettavissa. Ja minä päätelin, että siksi kunnes tämä oli tehty, minun henkeni kyllä oli turvattu.

Samalla kuin aivoni selvittelivät näitä seikkoja, ei ruumiinikaan ollut toimettomana. Minä olin luikkinut takaisin kajuuttaan, pistänyt kengät jälleen jalkoihini ja umpimähkään kaapannut jonkun viinipullon käteeni. Palasin nyt tuomisineni jälleen kannelle.

Hands makasi aivan samassa asennossa kuin lähtiessänikin, kokoonlyyhistyneenä ja silmäluomet alaspainuneina, aivan kuin olisi hän ollut liian heikko, valoa sietääkseen. Minun palatessani hän kuitenkin katsahti ylös, napsautti hyvin tottuneesti pullosta kaulan poikki ja otti aika siemauksen, virkkaen vanhaan tapaansa: "onneksi olkoon!" Sitten hän oli hetkisen aivan hiljaa, kunnes veti esiin tupakkarullan ja pyysi minua leikkaamaan siitä itselleen mällin.

"Leikkaapa tuosta kiemura minulle", hän virkkoi, "sillä minulla ei ole veistä, ja vaikka olisikin veitsi, niin tuskinpa olisi voimia. Ah, Jim, Jim, pelkäänpä tehneeni lehmänkäännöksen. Leikkaa minulle mälli, joka sangen varmaan lienee viimeiseni, poikaseni, sillä luulenpa olevani lähdössä pitkälle kotimatalle."

"Mällin leikkaan", virkoin, "mutta jos olisin sinun housuissasi ja arvelisin tilani niin huonoksi, niin rukouksiin turvautuisin, kuten kristityn miehen

sopii."

"Miksi?" hän kysäsi, "sanopa minulle, miksi."

"Miksikö?" huudahdin. "Hetkinen sitten kyselit minulta kuolleista. Sinä olet uskostasi luopunut, sinä olet elänyt synneissä, valheissa ja veritöissä. Tuossa jalkojesi juuressa makaa parhaallaan mies, jonka olet surmannut, ja sinä kysyt minulta 'miksi.' Kautta Jumalan laupeuden, Hands, etkö jo käsitä?"

Minä puhuin vähän kiivaasti, kun muistin verisen tikarin, jonka hän oli piiloittanut taskuunsa ja jolla hän aikoi minut katalasti murhata. Mutta hän puolestaan otti huikean kulauksen viinipullosta ja lausui tavattoman juhlallisesti:

"Kolmekymmentä vuotta olen minä meriä kyntänyt, nähnyt hyvää ja paha, parempaa ja vielä pahempaa, kauniita ilmoja ja pahoja säitä, ruoan loppuvan ja puukkojen heiluvan ja muuta vaikka minkäläistä. Minä sanon nyt sinulle, etten vielä koskaan ole nähnyt hyvää hyvyydestä koituvan. Käy päälle; se on elämänohjeeni; kuolleet eivät pureksi, se on elämän vakaumukseni — amen, niin olkoon. Mutta kuules nyt", hän lisäsi äkkiä vaihtaen äänensävyä, "me olemme jo tarpeeksi hullutelleet. Nousuvesi on jo tarpeeksi korkealla. Sinun täytyy noudattaa käskyjäni, kapteeni Hawkins, niin ohjaamme tuota pikaa aluksen satamaan."

Kaiken kaikkiaan oli meillä vain pari mailia purjehdittavana, mutta tehtävä oli vaikea, kun väylä tähän pohjoiseen satamaan oli ahdas ja matala ja sitäpaitsi antautui idästä länteen, joten alusta täytyi nokkelasti käsitellä sisään päästäkseen. Luulen olleeni kätevä perämies ja varma olen siitä, että Hands oli erinomainen luotsi, sillä me teimme käännöksen toisensa perästä ja vältimme rantoja niin suurella varmuudella, että sitä huvikseen katseli.

Tuskin olimme niemekkeet sivuuttaneet, kun olimme täydelleen maan suojassa. Pohjoissataman rannat olivat yhtä sankkametsäisiä kuin eteläisen satamankin, mutta lahti oli pitempi ja kapeampi ja näytti enemmän joen suulta, mikä se oikeastaan olikin. Suoraan edessämme lahden eteläpäässä me näimme melkein lopulleen lahonneen laivan hyllyn. Se oli ollut suuri kolmimastoinen alus, mutta oli jo niin kauan ollut alttiina vaihtelevien ilmojen vaikutukselle, että se oli kokonaan peittynyt paksuun ruohoverhoon, ja sen kannella kasvoi pensaita, jotka nyt olivat täydessä kukassa. Näky oli masentava, mutta osoitti samalla, että satama oli suojaisa.

"Kas vain", Hands virkkoi, "tämähän on suloinen sopukka näin maihin laskea. Tasainen hietapohja, ei värettäkään vedenpinnalla, puita ympärillä ja vanha alus kukkimassa kuin paras puutarha!"

"Ja kun kerran olemme maihin ajaneet", kysäsin, "niin miten saamme aluksen jälleen irti?"

"Kysymys sekin", hän vastasi; "viet vain köyden maihin tuonne toiselle rannalle laskuveden aikaan, sidot sen kiinni johonkin noista suurista männyistä, tuot toisen pään takaisin ja sidot sen kiertovipuun ja odotat nousuvettä. Kun sitten nousuvesi tulee, niin miehet vipua kiertämään ja laiva luisuu vesille tuossa tuokiossa. Mutta nyt, poikaseni, pidä varasi. Olemme perillä ja vauhti on liian kova. Ylemmäksi vähän — kas niin — suoraan — ylemmäksi — hiukan alemmaksi — suoraan suoraani"

Näin hän jakeli käskyjään ja minä tottelin henkeä pidättäen kunnes hän äkkiä huudahti: "nyt, sydänpäpyseni, päin tuuleen!" Minä tein työtä käskettyä, *Hispaniola* kääntyi nopeasti ja läheni matalaa metsäistä rantaa.

Viimeiset jännittävät käännteet estivät vähän minua pitämästä Handsia yhtä tarkasti silmällä kuin tähän asti olin tehnyt. Nytkin oli mieleni, odottaessani laivan törmäävän rantaan, niin jännitettynä, että minä kokonaan unhoitin uhkaavan vaaran ja seisoin, ylähangan kaidetta vastaan nojautuneena, katsellen laivan keulasta sivuille leviäviä pieniä laineita. Olisin joutunut surman suuhun vähääkään puolustautumatta, ellei äkkiä joku ääni olisi minua herättänyt ja saanut minut kääntämään päätäni. Kuulin ehkä kolauksen tai näin hänen varjonsa liikahtavan, taikka oli se vain vaistomainen tunne — miten tahansa, kun katsahdin sivulleni, niin siinä oli jo Hands puolitiessä tulossa minua kohti, tikari koholla oikeassa kädessään.

Taisimme molemmat huudahtaa, kun katseemme yhtyivät, mutta kun minun huutoni oli kauhun parahdus, niin karjaisi hän kuin vihainen härkä. Samassa silmänräpäyksessä hän hyökkäsi eteenpäin ja minä hyppäsin syrjään paetakseni keulaan. Samassa päästin käsistäni peräsimen, joka vinhasti pyörähti ylähankaan. Tämä pelasti henkeni, sillä peräsimenvarsi iski Handsia rintaan ja pysäytti hänet hetkeksi.

Ennenkuin hän ennätti iskusta tointua, olin jo päässyt turvaan nurkasta, jossa hän oli aikonut minut yllättää, ja minulla oli nyt koko kansi käytettävänäni. Suurmaston luona minä pysähdyin, vedin taskustani pistoolin ja tähtäsin

häneen levollisena, vaikka hän oli jo kääntynyt ja tulossa uudelleen kimppuuni. Minä painalsin liipasinta, lukko laukesi, mutta leimausta ei näkynyt eikä pamausta kuulunut: sankkiruudin oli merivesi liuottanut kelvottomaksi. Minä kirosin huolimattomuuttani. Miksi en ollut jo hyvissä ajoin uudelleen ladannut aseitani? Silloin en olisi ollut kuten nyt vain pakeneva lammas tuon teurastajan edessä.

Oli vallan ihmeellistä, miten nopeasti hän liikkui, vaikka olikin haavoitettu. Harmahtavat hiukset olivat valahtaneet kasvoille, jotka vihan vimmassa punoittivat kuin punaisin lippu. Minulla ei ollut aikaa koettaa toista pistooliani eikä ollut siihen haluakaan, kun arvasin senkin olevan yhtä kelpaamattoman. Sen heti selvästi älysin, ettei minun pitänyt häntä yhäti paeta, sillä silloin hän olisi pian teljennyt minut keulaan, samoin kuin hän hetki sitten oli vähällä saada minut perässä yllätetyksi. Jos kerran sellaiseen satimeen jouduin, niin vallan varmasti hänen verinen tikarinsa oli viimeinen, jota iäisyyden tällä puolen saisin tuntea. Minä asetin käteni vasten suurmastoa, jolla oli riittävästi paksuutta, ja odotin jokainen hermo jännitettynä.

Kun hän huomasi, että minä aioin mastoa kiertäen välttää häntä, niin hänkin pysähtyi, ja hetkinen pari kului epäilyihin hänen puoleltaan ja vastaaviin liikkeihin minun puoleltani. Se oli samaa leikkiä, jota niin usein olin kotinurkissani leikkinyt, mutta totta totisesti ei sydämeni liene koskaan tässä leikissä niin hurjasti lyönyt. Se oli kuitenkin pojan leikkiä ja minä ajattelin kylläkin pitäväni siinä puoleni vanhahkoa merimiestä vastaan, jonka sääri lisäksi oli haavoitettu. Rohkeuteni rupesikin nousemaan niin nopeasti, että minä aloin jo miettiä, miten tämä leikki oli loppuva; ja vaikka tiesin voivani sitä kauankin pitkittää, en kuitenkaan nähnyt mitään lopullisen pelastumisen mahdollisuutta.

Asemamme oli tällainen, kun *Hispaniola* äkkiä iski rantaan, huojahti, karisi hetkisen hiekassa ja kallistui sitten ajatuksen nopeudella oikealle, kunnes kannen kaltevuus oli ainakin 45 astetta ja vesi pursusi sisään kaiteen aukoista, muodostaen aikamoisen lammikon kaiteen ja kannen kulmaukseen.

Me lensimme kumpikin silmänräpäyksessä kumoon ja kierimme yhdessä laivan toiseen laitaan punalakkisen vainajan seurattessa jäykkänä perässämme. Olimme niin lähekkäin, että pääni iski Handsin jalkoihin jotta hampaani kalisivat. Tärähdyksestä huolimatta olin kuitenkin ensiksi jälleen jaloillani,

sillä Hands oli takertunut vainajan ruumiiseen. Laivan kallistuminen oli tehnyt kannen leikkiin kelpaamattomaksi; minun täytyi keksiä joku toinen pakotapa ja viipymättä, sillä viholliseni oli melkein kantapäilläni. Nopeasti hyppäsin perämaston vanteille, kapusin vikkelästi ylös enkä vetänyt henkeä ennenkuin istuin ristipuulla.

Nopea toiminta oli pelastanut henkeni. Tikari osui vain puolen jalkaa alemmaksi mastoon minun kiivetessäni ylös, ja siellä seisoivat Hands suu auki tuijottaen ylöspäin oikeana ällistyksen ja pettymyksen perikuvana. Kun minulla nyt oli hetkinen vapaasti käytettävänä, vaihdoin nopeasti uuden sankkiruudin toiseen pistooliini, ja saatuani sen käyttökuntoon rupesin lataamaan toista kokonaan uudelleen, ollakseni vielä varmempi asiastani.

Uusi puuhani ei näyttänyt ollenkaan miellyttävän Handsia. Hän huomasi onnenpyörän kääntyvän hänelle vastaiseksi. Ja tuokion tuumailtuaan hänkin vaivalloisesti hinautui vanteille ja rupesi, tikari hampaissa, hitaasti kapuamaan ylöspäin. Haavoittuneen säären liikuttelemisen maksoi hänelle lukemattomat voihkinat ja hidastutti tavattomasti kulkua. Niinpä olinkin valmisteluni rauhassa lopettanut, ennenkuin hän oli edes kolmatta osaa välimatkasta taivaltanut. Silloin minä, pistooli kummassakin kädessä, virkoin hänelle:

"Askel vielä, Hands, niin ammun aivosi mäsäksi. Kuolleet eivät pureksi, kuten tiedät", lisäsin ylimielisesti naurahtaen.

Hän pysähtyi siihen paikkaan. Näin hänen kasvojensa ilmeestä, että hän koetti miettiä, ja se tehtävä kysyi häneltä niin paljon aikaa ja vaivaa, että minä uudessa turvapaikassani purskahdin äänekkääseen nauruun. Viimein hän kerran pari nielaistuaan sai suunsa käyntiin mutta kasvoilla oli yhä tuo perin typerä ilme. Voidakseen puhua hän otti tikarin hampaistaan, mutta säilytti muuten entisen asentonsa.

"Jim", hän puhui, "olemme tainneet joutua riitaan, me molemmat, mutta koetetaan nyt sopia. Jos minä vain olisin saanut sinut satimeen, niin —; mutta minulla ei ole onnea, ei totisesti, ja pelkään, että minun täytyy antautua sinulle, poikanulikalle, mikä, kuten hyvin ymmärtänet, käy kovin vanhan merikarhun sapelle."

"Hands hellitti otteensa ja suistui suinpäin mereen."

Minä parhaillaan nautin hänen sanoistaan, itsetietoisena kuin kukko orrella, kun hän äkkiä heilautti oikeaa kättään. Kuulin kuin nuolen ilmassa vongahtavan tunsin sysäyksen ja kirpeän pistoksen ja siinä nyt istuin olkapuustani mastoon naulittuna kiinni. Tuskasta ja äkillisestä hämmästyksestä — en voi sanoa sen tapahtuneen vapaasta tahdostani, enkä ainakaan tiennyt tähdänneeni — laukesivat molemmat pistoolini ja putosivat samalla käsistäni. Eivätkä ne seuratta pudonneet; heikosti parahtaen Hands hellitti otteensa vanteista ja suistui suinpäin mereen.

27 Luku. Paljon rahaa.

Laiva kun oli pahasti kallellaan, ulkonivat mastot kauas yli laidan, ja ristipuulla istuessani minulla siten oli ainoastaan vettä alapuolellani. Hands,

joka oli alempana, oli luonnollisesti lähempänä laivaa ja putosi minun ja laidan välille. Kerran hän kohosi pinnalle, värjäten kuplista kihisevän veden verellään, mutta vajosi sitten ainaiseksi. Veden selvittyä minä näin hänen makaavan kokoon käpertyneenä kirkkaalla hietapohjalla laivan kyljen varjossa. Pari kalaa sujahti hänen ruumiinsa ylitse. Vedenpinnan värähdellessä hän näytti toisinaan vähän liikahtavan aivan kuin noustakseen. Mutta kuollut hän kuitenkin oli, sekä hukkunut että ammuttu, ja makasi nyt kalojen ruokana samassa paikassa, jossa hän oli suunnitellut minun päivieni päättyvän.

Heti kun tästä tosiseikasta selville pääsin, alkoi minua peloittaa ja päätäni huimata. Lämmin veri valui pitkin selkääni ja rintaani. Tikari, joka olkapääni oli mastoon naulinnut, tuntui polttavan haavassa kuin tulikuuma teräs. Mutta ei se kuitenkaan ollut tämä ruumiillinen tuska, joka minua kiusasi. Sen tunsin voivani kestää valituksitta. Enimmin kauhistutti minua se, että putoaisin ristipuulta tuonne viheriään, liikkumattomaan veteen, alilaivurin ruumiin viereen.

Minä puristin molemmin käsin vanteja niin että kynsiäni kirveli ja ummistin silmäni, aivan kuin peittääkseni itseltäni vaaranalaisen asemani. Vähitellen kuitenkin mieleni rauhoittui, sydämeni rupesi lyömään vähän tyynemmin ja olin jälleen oma herrani.

Ensin aioin nykäistä tikarin irti; mutta joko se koski liian kipeästi tai petti rohkeuteni — ja luovuin aikeestani, ankaran väristyksen puistattaessa ruumistani. Mutta miten olikaan, juuri tuo väristys suoritti koko tempun. Tikari oli vähällä ollut osua kokonaan syrjään. Se oli lävistänyt vain pienen ihonkaistaleen, ja sen repäisi väristys nyt rikki. Verta vuosi kyllä runsaammin, mutta minä olin jälleen vapaa ja ainoastaan paidastani ja takistani kiinni mastossa.

Nämä helposti nykäisin rikki ja laskeuduin kannelle oikeanpuolisia vanteja myöten. En mistään hinnasta olisi nyt uskaltanut käyttää vasemmanpuolisia vanteja, joilta Israel äsken oli pudonnut.

Kannelle saavuttuani sidoin haavani parhaan mukaan. Se kyllä kirveli ja vuoti verta aika tavalla, mutta ei ollut syvä eikä vaarallinen eikä sanottavasti haitannut minua kättä käyttäessäni. Sitten katselin ympärilleni, ja kun laiva tavallaan nyt oli minun vallassani, rupesin tuumimaan sen vapauttamista viimeisestäkin matkustajasta — O'Brien-vainajasta.

Hän oli, kuten jo olen maininnut, ajautunut laitaa vasten, missä hän makasi kuin mikäkin kauhea, luonnoton nukke, luonnollisen kokoisena kylläkin, mutta samalla niin kelmeänä ja jäykkänä. Hänen asentonsa oli sellainen, että helposti saatoin häntä käsitellä, ja kun tottumukseni tärisyttäviinkin seikkailuihin oli melkein täydellisesti haihduttanut minusta kuolleiden pelon, tartuin häntä vyötäisistä kuin olisi hän ollut mikäkin pehkusäkki ja heilautin hänet yli laidan. Kovasti polskahtaen hän vajosi mereen, punainen myssy irtausi päästä ja jäi kellumaan pinnalle, ja heti kun vesi oli tyyntynyt, näin minä hänen ja Israelin makaavan vierekkäin, hiljaa huojahdellen veden liikkeestä. Vaikka O'Brien olikin vielä nuorehko mies, oli hän kaljupäinen. Siellä hän nyt makasi, kalju pää murhaajansa polvilla, ja nopsaliikkeiset kalat uiskentelivät molempien ruumiitten yläpuolella.

Olin nyt ypöyksin laivalla. Vuorovesi oli juuri vaihtunut. Aurinko oli jo painunut niin lähelle taivaanrantaan, että läntisen rannan puiden varjot alkoivat ulottua yli koko lahden ja muodostella kuvioita laivan kannelle. Iltatuuli oli virinnyt, ja vaikka kaksihuippuinen kumpu idässä olikin siltä suojana, rupesivat köydet hiljaksen humajamaan ja veltot purjeet heilahtelemaan. Minä huomasin siinä vaaran alukselle. Keulapurjeet sain helposti lasketuiksi, mutta suurpurje oli pulmallisempi. Aluksen kallistuessa oli puomi luonnollisesti heilahtanut ulos sivulle, ja sen pää sekä parisen jalkaa itse purjeesta oli nyt veden alla. Arvelin tämän vaaraa vielä lisäävän, mutta jännitys oli niin suuri, että minua vähän peloitti ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Viimein kuitenkin vedin esiin veitsen ja leikkasin poikki laskuköydet. Piikki putosi heti alas ja suuri osa purjeesta levisi veden pinnalle, mutta ponnistelinpa sitten miten tahansa, niin ei kahveli liikahtanutkaan ja siihen minun täytyi puuhani lopettaa. *Hispaniolan* täytyi nyt, kuten minun itsenikin, luottaa vain onneen.

Koko lahti oli nyt peittynyt metsän varjoon. Muistan hyvin, miten viimeiset auringonsäteet pujotteleutuivat puiden väliin jääneestä aukosta laivanhyllylle ja jalokivinä loistaen valaisivat sen kukkaispeitettä. Ilma kylmeni, vuorovesi virtasi nopeasti merelle päin ja kuunari kallistui yhä enemmän oikealle kyljelleen.

Kapusin laidalle ja kurkistin reunan yli. Vesi näytti tarpeeksi mataloituneen, ja pidellen molemmin käsin katkaisemastani laskuköydestä laskeuduin hiljalleen veteen. Se ei ulottunut vyötäisiinkään saakka, hietapohja oli kovaa ja pienien laineiden uurteiseksi muodostelemaa, ja minä kahlasin rohkein

mielin rannalle, jättäen *Hispaniolan* kallelleen, isopurje lahdelman pinnalle levinneenä. Jotenkin samaan aikaan aurinko meni mailleen ja tuuli humisi hiljaa illan hämyssä huojuvien honkien latvoissa.

Vihoviimein olin siis päässyt mereltä maihin, mutta tyhjin käsin en palannutkaan. Siinä oli nyt kuunarimme vapaana merirosvoista ja valmiina ottamaan vastaan omat miehemme ja viemään heidät jälleen ulapalle. Mieleni paloi takaisin hirsimajaamme kehastelemaan urotöitäni. Minua ehkä pakoni johdosta soimattaisiin, mutta *Hispaniolan* valloitus oli omiansa tukkimaan heiltä suun; ja minä toivoin kapteeni Smollettinkin myöntävän, etten ollut aikaani turhaan kuluttanut.

Näin tuumaillessi läksin taivaltamaan kohti hirsimajaa ja tovereitani. Muistin, että itäisin niistä joista, jotka laskivat kapteeni Kiddin satamaan, alkoi kaksihuippuiselta kummulta vasemmalta puoleltani, ja minä suuntasin kulkuni sinne päin päästäkseni virran yli sen alkupäässä. Metsä oli jotenkin harvaa, ja pian olin kiertänyt kummun juurelle ja kahlannut puron yli, jossa vesi nousi minulle vain puolipolveen.

Olin nyt lähellä sitä paikkaa, missä olin Ben Gunnin kohdannut, ja rupesin kulkemaan varovaisemmin, pälyen joka taholle. Hämärä oli syvennyt pimeydeksi, ja kun astuin ulos molempien kummun huippujen välisestä notkosta, huomasin taivasta vasten värehtivän valon kajastuksen, ja arvelin saaren asukkaan keittävän siellä illallistaan nuotion ääressä. En kuitenkaan voinut olla kummastelematta moista huolimattomuutta hänen puoleltaan, jos näet minä näin hänen nuotionsa kumotuksen, niin eikö se näkynyt myöskin Silverille, joka majaili rannalla suon reunassa?

Vähitellen yö yhä pimeni. Perin vaikeata oli pitää kulkuni suunta edes suunnilleen oikeana, kaksihuippuinen kumpu takanani ja Tähestäjä oikealla häämöttivät yhä epäselvempinä pimeydessä, vain jokunen tähti tuikki kelmeänä taivaalla ja vähän väliä minä tupsahdin pensaihin tai tuperruin hiekkaisiin kuoppiin.

Äkkiä vähän valkeni ympärilläni. Katsahdin ylös. Kuun valju kajastus oli valaissut Tähestäjän huipun ja pian näin jotain leveätä, hopeankarvaista kohoavan puiden lomitse. Arvasin kuun nousseen.

Sen avulla suoritin nopeasti loput taipaleesta ja vuoroin kävellen, vuoroin juosten kiiruhdin kärsimättömänä hirsimajaa kohti. Päästyäni metsikköön,

joka oli varustuksen edustalla, en kuitenkaan ollut aivan ajattelematon, vaan hiljensin kulkuani ja liikuin varovasti. Perin surullisesti olisivat seikkailuni loppuneet, jos omat toverini olisivat erehdyksessä minut ampuneet.

Kuu nousi yhä korkeammalle, sen valo tulvi jo valtoinaan metsän aukeamiin. Mutta suoraan edessäni alkoi toisenlainen valonkajastus näkyä puiden lomitse. Se on punertava ja lämmittävä ja silloin tällöin se vähän himmeni — aivan kuin kokkotulen jäännökset olisivat siellä liekehtineet.

En kuolemaksenikaan käsittänyt, mitä se oli.

Viimein saavuin raivatun ahon reunaan.

Läntinen puoli oli kuun valaisema, mutta muu osa siitä ja hirsimaja olivat vielä pimeässä. Majan toisella puolen oli suunnaton nuotio palanut hiillokselle ja hehkui tasaisena punaisena kumotuksena, joka perin räikeästi erottautui kuun valjasta valosta. Ei elävää olentoa näkynyt eikä muuta ääntä kuulunut kuin tuulen hiljainen suhina.

Pysähdyin hämmästyneenä, ehkä vähän pelästyneenäkin. Tapamme ei näet ollut ennen laittaa suuria nuotioita. Kapteenin määräyksien mukaisesti olimme olleet suorastaan itaroita polttopuiden suhteen, ja minua rupesi pelottamaan että poissa ollessani oli jotain paha tapahtunut.

Hiivin itäisen kulmauksen ympäri pysytellen koko ajan varjossa, ja sopivassa pimeimmässä kohdassa kapusin aitauksen yli.

Varmemmaksi vakuudeksi minä vielä laskeuduin polvilleni ja läksin äänettömästi nelinkontin ryömimään majan kulmausta kohti. Likemmä päästyäni mieleni äkkiä suuresti keveni. Se ei ole kyllä itsessään mikään miellyttävä ääni, ja monesti olen sitä moittinut; mutta tuona hetkenä se oli minulle kuin kauneinta musiikkia, kun kuulin toverieni kuorossa kuorsaavan rauhallisesti nukkuessaan. Vahdin huuto merellä, tuo mieluisa "Kaikki hyvin", ei ole konsaan niin tyynnyttävästi korviini kaikunut.

Yksi seikka oli kuitenkin päivän selvä: heidän vahdinpitonsa oli kerrassaan kelvotonta. Jos Silver miehineen olisi nyt ollut ryömimässä heidän kimppuunsa, niin ei yksikään heistä olisi aamua nähnyt. Siinä nyt oli seuraus siitä, että kapteeni makasi haavoittuneena, ajattelin, ja uudelleen rupesin soimaamaan itseäni kun olin jättänyt heidät sellaiseen vaaraan ajattelematta miten harvalukuiset he olivat vahdinpitoon.

Olin nyt päässyt ovelle ja kohousin seisaalleni. Sisällä oli pilkkosen pimeä, niin etteivät silmäni siellä mitään erottaneet. Ääntä ei kuulunut muuta kuin säännöllinen kuorsaaminen ja heikko naputus, joka vähän väliä keskeytyi ja jota en kyennyt itselleni selittämään.

Pitäen käsiäni eteenpäin ojennettuina minä hiivin sisään. Paneusin vain maata entiselle paikalleni (ajattelin itsekseni naureskellen) ja aamulla sitten saisin nähdä, mitä naamoja he näyttäisivät minut huomattaessaan.

Jalkani kosketti johonkin myötenantavaan. Se oli jonkun nukkujan jalka ja hän käänsi mörähtäen kylkeä, mutta ei herännyt.

Mutta samassa äkkiä kajahti kirkuva ääni pimeästä:

"Paljon rahaa! Paljon rahaa! Paljon rahaa! Paljon rahaa!" —loppumattomiin samaa soinnutonta nuottia kuin huhmaren kalinaa.

Silverin vihreä papukaija, Kapteeni Flint! Sen siis olin äsken kuullut puun kuorta naputtavan; se se nyt, pidettyään parempaa vahtia kuin yksikään muista elävistä olennoista, ilmoitti tuloni tuskastuttavan yksitoikkoisella hokemisellaan.

Minulle ei jäänyt aikaa tointuakseni ällistyksestä. Papukaijan kimakka ääni herätti nukkujat ja he hypähtivät jaloilleen. Samassa kuului karkean kirouksen vahvistama Silverin huuto:

"Ken siellä?"

Minä pyörähdin pakoon, törmäsin johonkin miehistä, peräydyin ja juoksin suoraan toisen syliin, joka puolestaan tarttui kovin kourin minuun kiinni.

"Nouda soihtu, Dick", käski Silver, kun minut sitten oli varmasti vangittu.

Muuan miehistä poistui majasta ja palasi pian kädessään palava soihtu.

KUUDES OSA: KAPTEENI SILVER.

28 Luku. Vihollisen leirissä.

Soihdun punertava loimu, valaistessaan hirsimajan sisustaa osoitti tosiksi pahimmatkin aavistukseni. Mökki varastoineen oli merirosvojen hallussa; tuossa oli viinatynnyri, tuossa sianliha ja leivät aivan ennallaan, mutta vangeista ei näkynyt merkkiäkään, ja se kasvatti pelkoni kymmenkertaiseksi. En voinut tätä muuten selittää kuin että kaikki olivat surmatut, ja sydäntäni kouristi soimaus, etten ollut jäänyt paikalleni kuollakseni heidän rinnallansa.

Merirosvoja oli mökissä kaiken kaikkiaan kuusi; muut olivat saaneet surmansa. Jalkeilla oli viisi pöhöpuna-naamaista, humalaisesta unestaan äkkiä herätettyä roikaletta. Kuudes oli kohottautunut vain kyynärpäittänsä varaan. Hän oli kalpea ja verinen side hänen päässään osoitti, että hän oli äskettäin haavoittunut ja että haavan sitomisesta oli vieläkin lyhempi aika kulunut. Mieleeni muistui mies, joka suuren rynnäkön aikana oli kuulamme satuttamana paennut metsään, ja minä arvasin saman miehen nyt olevan edessäni.

Papukaija istui höyheniään pöyhistellen Pitkän Johnin olkapäällä. John itse näytti minusta tavallista kalpeammalta ja totisemmalta. Yllään hänellä vielä oli sama hieno verkakauhtana, jota hän rosvojoukon lähettiläänä meitä puhutellessaan oli käyttänyt, mutta savinen lieju ja pensaikon terävät piikit olivat jo muuttaneet sen ulkoasultaan perin kurjaksi.

"Kas vain", hän virkkoi, "siinähan on Jim Hawkins, kautta puisen koipeni, ja aivan kuin olisi taivaasta tipahtanut! No terve tulemaasi, totisesti!"

Näin sanoen hän istuutui viinatynnyrille ja rupesi panemaan tupakaksi.

"Lainaappa vähän sitä pärettä, Dick", virkkoi hän ja lisäsi sitten saatuaan piipun palamaan, "kiitos, poikaseni; pistä nyt soihtusi halkopinon rakoon. Ja te, herrani, älkää kainostelko — ei teidän tarvitse seisoa herra Hawkinsin

edessä, hän ei pahastu, sen takaan, vaikka istuttekin. Kas niin, Jim", jatkoi hän piippuansa painellen, "täällä sinä nyt olet ja John-vanhus on tulostasi aivan mielissään. Minä näin jo ensi silmäyksellä, että sinä olit ovela poika, mutta tämä käy sentään aivan yli ymmärrykseni."

Tähän minä luonnollisesti en vastannut mitään. He olivat asettaneet minut selkä vasten seinää, ja siinä nyt seisoin tirkistäen toivoakseni hyvinkin urmakkana Silveriä suoraan silmiin, vaikka sydäntäni kouristelikin mitä synkin epätoivo.

Silver vetäsi levollisena savun pari piipustaan ja jatkoi sitten:

"Kun sinä nyt kerran olet täällä, niin kerron sinulle vähän siitä, mitä mielessäni liikkuu. Minä olen, suoraan sanoen, aina pitänyt sinusta, sillä sinä olet nokkela poika ja minun itseni perikuva niiltä ajoilta, jolloin olin nuori ja sorja. Minä olen aina tahtonut sinun liittyvän meihin, tulevan osalle yritykseemme ja kuolevan gentlemannina, ja nyt sinulla, poikaseni, ei muuta neuvoa olekaan. Kapteeni Smollett on veikeä merimies — minkä minä milloin tahansa olen valmis myöntämään — mutta ankara kurinpitäjä. 'Velvollisuus on velvollisuus', sanoo hän, ja oikeassa hän onkin. Kapteenia sinun siis on varottava. Tohtorikin on sinulle äkeissään — 'kiittämätön nulikka', sanoi hän, ja asemasi on kaiken kaikkiaan tällainen: sinä et voi palata takaisin omiesi luo, sillä he eivät sinua seuraansa huoli; ja ellet sinä ypöyksin muodosta kolmatta laivaseuruetta, mikä pitemmän päälle tuntunee perin kolkolta, niin on sinun liityttävä kapteeni Silveriin."

Siihen asti oli kaikki hyvin. Toverini olivat siis kaikki elossa, ja vaikka puolittain uskoinkin todeksi Silverin väitteen, että toverini olivat pakoni tähden minuun suuttuneet, niin olin kuulemastani kuitenkin enemmän mielissäni kuin huolissani.

"Minä en ota ollenkaan huomioon, että sinä olet meidän käsissämme", Silver jatkoi, "vaikka siitä tosiasia ei mihinkään päästäkään. Minä mieluummin voitoin sinut todistelujen voimalla, sillä uhkailusta en ole koskaan nähnyt mitään hyvää koituvan. Jos tarjous sinua miellyttää, niin mitäpä muuta kuin yhdyt meihin, ja jos ei sinua miellytä, niin on sinulla vapaus vastata kieltävästi — kautta puukoipeni, voiko kukaan kuolevainen merimies osaavammin puhua?"

"Onko minun siis vastattava?" minä kysyin vapisevalla äänellä. Silverin

ivailevat sanat herättivät minut tietoisuuteen minua uhkaavasta hengenvaarasta; poskeni polttivat tulena ja sydämeni löi rajusti rinnassani.

"Poikaseni", Silver virkkoi, "ei kukaan pakota sinua. Mieti rauhassa asemaasi. Ei kukaan meistä sinua kiirehdi, toveri, aika kuluu, näes, kuin siivillä sinun seurassasi."

"No niin", minä virkoin vähän rohkeampana, "jos minun kerran on valittava, niin on minulla tietenkin oikeus saada tietää, mitä tämä kaikki merkitsee ja miksi te olette täällä ja missä minun toverini ovat."

"Mitäkö tämä kaikki edes merkitsee", murahti muuan merirosvoista; "kunpahan edes joku sen tietäisi!"

"Ehkä sinä ystäväiseni, pidät kitasi kiinni, siksi kunnes sinua puhutellaan", ärähti Silver miehelle. Sitten hän entiseen suopeaan tapaansa vastasi minulle: "Eilisaamuna, mr Hawkins, aamuvartion aikana, tohtori Livesey saapui neuvottelulippu kädessään. Hän sanoo: 'kapteeni Silver, teidät on petetty. Laiva on tiessään'. Me olimme kai vähän kallistelleet laseja ja ryyppyjen lomassa lauleskelleet. Sitä ei voine kieltää. Ainakaan ei meistä kukaan satamaan päin silmäilyt. Mutta nyt sinne silmäilimme, ja tuhat tulimmaista, hyvä laivamme oli kuin olikin sen tiessään. En ole vielä konsaan nähnyt houkkioita niin noloina, sen voit uskoa, kun sen sanon sinulle minä itse, joka olin kaikkein noloinpana. 'Kas niin', tohtori virkkaa, 'hierokaamme kauppoja'. Me hieroimme kaupat, hän ja minä; ja täällä nyt olemme, hallussamme ruokavarat, viinat, hirsimaja, valmiiksi hakkaamanne polttopuut, ja jos niin saan sanoa, koko siunattu laivamme kölistä ristipuihin saakka. Mitä heihin tulee, niin ovat he pötkineet tiehensä; en tiedä missä he oleksivat."

Hän imi taas rauhallisena piippuaan.

"Ja jotta sinä et rupeaisi nyt kuvittelemaan", jatkoi hän, "että kaupпамme koski sinuakin, niin kerron sinulle hänen viimeiset sanansa. 'Montako teitä on?' kysyn minä. 'Neljä', vastaa hän, 'ja yksi haavoitettuna. Mitä siihen poikaan tulee, niin en tiedä, missä hän on, senkin vietävä, enkä väiltäkään tietää', sanoo hän. 'Me olemme häneen aivan kyllästyneet.' Niin kuuluivat hänen viimeiset sanansa."

"Siinäkö kaikki?" minä kysäsin.

"Ainakin kaikki, mitä sinä saat tietää, poikaseni", Silver vastasi.

"Ja nytkö minun on valittava?"

"Ja nyt sinun on valittava, totta totisesti", Silver vastasi.

"No niin", vastasin, "en ole niin typerä, etten käsittäisi mikä minua odottaa. Käyköön miten hullusti tahansa, siitä en välitä hituistakaan. Minä olen nähnyt jo liian monen henkensä heittävän siitä pitäen kuin teidän joukkoonne jouduin. Mutta pari seikkaa minulla on teille sanottavana", puhuin minä vallan haltioissani, "ja ensimmäinen on tämä: te olette pahassa satimessa; laiva on menetetty, aarre on menetetty, miehiä on menetetty ja koko hankkeenne on mennyt myttyyn. Ja jos tahdotte tietää ken sen kaiken on aikaan saanut, niin sanon teille että — minä se mies olen! Minä olin omenatynnyrissä sinä iltana, jolloin maa saatiin näkyviin, ja minä kuulin sinun, John, ja sinun Dick Johnson, ja Handsin, joka nyt on meren pohjassa, keskustelut ja kerroin jok'ainoan sananne ennenkuin tuntiakaan oli kulunut. Ja mitä kuunariin tulee, niin minä sen ankkuriköydet katkoin, ja minä ne laivaan jättämänne miehet tapoin, ja minä laivan sellaiseen paikkaan vein, ettette te, ei ainoakaan teistä, saa sitä enää nähdä. Minä sitä teille nyt nauran, minulla ne nyörit alunpitäen ovat käsissäni olleet, enkä teitä pelkää enempää kuin karpäsiä. Tappakaa minut, jos haluatte, tai säästäkää. Mutta yhden asian vielä teille sanon enkä sen enempää: jos henkeni säästätte, niin menneet ovat menneitä; ja kun te olette oikeuden edessä merirosvoiksi syytettyinä, niin pelastan teistä niin monta kuin vain voin. Teidän nyt on valittava. Tappakaa vain vielä yksi ihminen itseänne sillä yhtään hyödyttämättä, taikka säästäkää henkeni, säilyttääksenne edes yksi todistaja pelastamaan teidät hirsipuusta."

Minä vaikenin, sillä suoraan sanoakseni olin aivan hengästynyt; mutta kummakseni ei yksikään miehistä liikahtanut, vaan istuivat he kaikki aloillaan töllistellen minuun kuin lampaat. Heidän vielä töllistellessä minä lisäsin:

"Ja kuulkaapa te, herra Silver", virkoin minä, "minun luullakseni te olette paras mies tässä seurassa. Jos hullusti käy, niin olisin teille kiitollinen, jos mainitsisitte tohtorille, miten minä menettelin."

"Kyllä pidän mielessäni", Silver vastasi niin omituisella äänenpainolla, etten kuolemaksenikaan voinut sanoa, nauroiko hän itseksensä pyynnölleni vai tekikö rohkeuteni hyvän vaikutuksen häneen.

"Minä lisään vielä sanasen", virkahti sama mahonginruskea merikarhu —

Morgan nimeltään — jonka olin nähnyt Pitkän Johnin ravintolassa Bristolin satamassa. "Hän se oli, joka Mustan Koiran tunsi."

"Aivan oikein", laivakokki lisäsi. "Minä lisään, hitto vieköön, vielä toisenkin sanasen! Tämä sama poika se vei kartan Billy Bonesilta. Kun kaikki ympäri käy, niin on se Jim Hawkins, joka meidät on karille ajanut!"

"Siis hän kuolkoon!" Morgan huudahti kiroten.

Ja paljastaen puukkonsa hän hypähti ylös kuin parikymmenvuotias nuorukainen.

"Seis mies!" huudahti Silver. "Ken sinä olet, Tom Morgan? Vai luulitko sinä olevasi kapteeni täällä? Kyllä minä hitto vieköön, sinulle opetan, mikä sinä olet! Koetappa niskoitella edessäni, niin lähetän sinut sinne, minne monen mamman poika on ennenkin mennyt — toisinaan raakapuun nokkaan, tuhat tulimmaista, ja toisinaan yli laidan, ja aina lopuksi kalojen ruoaksi. Ei ole vielä elänyt miestä, joka vihani on nostattanut ja sen perästä rauhassa elellyt, muista se!"

Morgan pysähtyi, mutta toiset murisivat kuuluvasti.

"Tom on oikeassa", muuan virkkoi, "Minua on jo tarpeeksi pidetty kannuskurissa", toinen lisäsi. "Itse hiisi minut vieköön, jos sinun kelkkaasi lähden, John Silver."

"Tahtoiko joku teistä päästä minusta?" Silver ärjäsi kurottautuen tynnyrinsä päällä etunojaan ja pidellen yhä kytevää piippua oikeassa kädessään. "Suu puhtaaksi — ette kai mykkiä ole! Olisinko minä elänyt nämä vuodet nähdäkseni nyt elämäni loppupuolella, että joku juoppolalli heittää nokkansa pystyyn ja asettuu syrjäkarin minun tielleni? Tavan tunnette, olettehan ainakin omasta mielestänne onnenpoikia. Kas niin, minä olen valmis. Kohottakoon puukkonsa se ken uskaltaa, niin totta totisesti minä katson — hänen sydänverensä väriä ennenkuin tämä piippu on tyhjäksi palanut."

Miehistä ei yksikään liikahtanut eikä vastausta kuulunut.

"Tuo on niin teidän laistanne", Silver jatkoi pistäen piipun suuhunsa. "On oikein ilo katsella teitä. Kunnon otteluun ei teissä ole miestä. Mutta ehkä te selvää puhetta ymmärrätte? Minä olen täällä kapteeni vaalin nojalla. Minä olen täällä kapteeni, koska olen uljain mies hyvän penikulman piirissä. Te ette tahdo tapella onnenpoikien tapaan; silloin, hitto soikoon, teidän on

toteltava! Nyt sen kuulitte! Minä pidän tuosta pojasta, terhakampaa poikaa en vielä ole tavannut. Hän vastaa paria teidänlaistanne rottaa, ja minä sanon nyt: minä tahdon nähdä sen miehen, joka häneen uskaltaa koskea! — sen vain sanon ja se on totinen sana."

Seurasi pitkä äänettömyys. Seisoin suorana seinään nojautuen ja sydämeni löi vielä kiivaasti, mutta rinnassani alkoi jo toivon säde kajastaa. Silver istui selkäänsä seinään nojaten, piippunysä suupielessä ja kädet ristissä rinnalla, rauhallisena kuin paras kirkkovieras, mutta silmät lakkaamatta pälyen rauhattomiin miehiin. Nämä puolestaan vähitellen vetäytyivät mökin etäisimpään nurkkaan, ja heidän kuiskaileva keskustelunsa soi korvissani yhtämittäisena sohinana. Tuontuostakin joku heistä kohotti päätänsä ja soihdun punertava loimu valaisi hetkiseksi heidän jännitettyjä kasvonpiirteitään; mutta he eivät suunnanneet katsettaan minuun, vaan Silveriin.

"Teillä näyttää olevan paljon sanottavaa sydämellänne", Silver virkkoi ruiskahuttaen pitkän syljen kauas permannolle. "Antakaa kielen laulaa tai laskekaa tuuleen."

"Luvallanne sanoen, sir", muuan miehistä vastasi, "te olette hiukan omavaltainen muutamiin sääntöihin nähden; ehkä te tahdotte muut tarkemmin huomioon ottaa. Tämä miehistö on tyytymätön; tämä miehistö ei tyydy maalinaulasta soppaa keittämään; tällä miehistöllä on oikeuksia kuten muillakin miehistöillä, sen rohkenen sanoa; ja teidän omien sääntöjenne nojalla minä otaksun, että me saamme puhella keskenämme. Pyydän anteeksi, sir, koska myönnän teidät tällä hetkellä vielä kapteeniksi, mutta minä käytän oikeuttani ja menen ulos neuvotteluun."

Ja tehden komeasti kunniaa tuo pitkä, ilkeännäköinen, talisilmäinen, noin viidenneljäntä ikäinen mies käveli tynesti ovelle ja hävisi siitä ulos. Toinen toisensa perästä seurasivat muut esimerkkiä, tehden kukin kunniaa ja lausuen jonkunlaisen anteeksipyynnön. "Sääntöjen mukaisesti", lausui muuan. "Keulaneuvottelu", virkkoi Morgan. Näin he kaikki poistuivat majasta jättäen Silverin ja minut kahden kesken.

Silloin kokki otti nopeasti piipun suustaan.

"Kuules nyt, Jim Hawkins", hän virkkoi tuskin kuultavasti kuiskaten, "sinun loppusi on nyt tuiki lähellä, ja, mikä pahempi, kidutuskaan ei ole kaukana. Ne

aikovat panna minut viralta. Mutta muista, minä seison rinnallasi kävi miten kävi. Se ei ollut aikomukseni, ennenkuin sinä puhuit suusi puhtaaksi. Minä olin epätoivossani heittää turmaan koko miesjoukon ja joutua itse hirteen kaupan päälliseksi. Mutta minä huomasin sinussa oikean mieheni. Minä sanoin itselleni: Sinä seisot Hawkinsin puolella, John, ja Hawkins seisoo sinun puolellasi. Sinä olet hänen viimeinen korttinsa ja, vie sun hitto, John, hän on sinun viimeinen korttisi! Selkä selkää vasten, tuumailin minä. Pelasta todistajasi, niin hän pelastaa kaulasi!"

Minä aloin jo yskän ymmärtää.

"Tarkoitatteko, että kaikki on hukassa?" kysäsin.

"Tuhat tulimmaista, tarkoitan totisesti!" hän vastasi. "Laiva on mennyttä, kaula on mennyttä — siinä asema koristelematta. Heti kun katsahdin lahdelle enkä siellä enää nähnyt kuunaria, niin — no niin, minä olen jäykkäniskainen jukuli, mutta silloin tarmoni läksi. Mitä tuohon joukkueeseen ja heidän neuvotteluunsa tulee, niin he ovat pätkähulluja ja roistoja joka sorkka. Minä pelastan henkesi — jos voin — heidän käsistään. Mutta huomaa Jim — ei mitään ilmaiseksi — sinä pelastat Johnin hirsipuusta."

Minä jouduin aivan hämilleni; hänen pyyntönsä tuntui minusta aivan mahdottomalta — olihan hän vanha merirosvo, oikea ryövärin perikuva.

"Minkä voin, sen teen", vastasin.

"Sovittu!" Pitkä John huudahti. "Sinä puhut miehen lailla, ja tuhat tulimmaista, keinoja minulla on!"

Hän kompuroi soihdun luo ja sytytti jälleen piippunsa.

"Ymmärrä minua oikein, Jim", hän puhui tynnyrilleen palatessaan. "Minulla on päätä, on kuin onkin. Minä olen junkkarin puolella nyt. Minä arvaan, että sinä olet saanut viedyksi laivan jonnekin turvaan. Miten sen olet aikaan saanut, en tiedä, mutta turvassa se vain on. Arvattavasti Hands ja O'Brien vaihtoivat väriä. *Niihin* miehiin en ole koskaan oikein luottanut. Huomaa nyt, mitä sanon. Minä en kysele, enkä halua muiden kyselevän. Minä tiedän milloin leikki on lopussa, totisesti tiedänkin, ja minä tunnen pojan, jossa on miestä. Ah, sinä, joka olet nuori — sinä ja minä olisimme yhdessä voineet jotain saada aikaan!"

Hän laski tynnyristä viinaa tinatuoppiin.

"Etkös maista, toveri?" hän kysäisi; ja kun kielsin, niin hän jatkoi: "No niin, minä otan sitten itse naukun, Jim. Minä tarvitsen vähän mielenrohkaisijaa sillä pahat pulmat meitä odottavat. Mutta pulmasta puhuessani, miksi se tohtori antoi minulle kartan, Jim?"

Naamani osoitti niin selvään minun kysymyksestä ällistyneen, että hän huomasi enemmän kyselyt turhiksi.

"Niin, niin, kyllä hän kartan minulle antoi", selitti hän. "Ja siinä piilee jotakin, aivan varmaan siinä piilee jotakin, Jim, — hyvää tai pahaa."

Hän kulautti uuden ryyppyn ja pudisti suurta, vaaleatukkaista päätänsä aivan kuin mies, joka odottaa pahinta.

29 Luku.

Musta merkki uudelleen.

Miehet olivat neuvotelleet jonkun aikaa, kun muuan heistä palasi takaisin majaan, ja tehden entiseen tapaan kunniaa, vaikka minun mielestäni nyt vähän ivallisesti, pyysi saada hetkeksi lainata soihtua. Silver lupasi, ja lähettiläs poistui jälleen jättäen meidät kahden kesken.

"Sieltä tulee tuulta, Jim", virkkoi Silver, joka nyt puheli minulle perin ystävällisesti ja tuttavallisesti.

Minä käännyin likimmälle ampumareialle ja katsoin ulos. Suuren nuotion jätteet olivat jo palaneet niin lopuilleen ja valaisivat niin himmeästi, että minä käsitin, miksi liittolaiset soihtua tarvitsivat. He olivat asettuneet puolitiehen aukeata rinnettä yhteen ryhmään; muuan piteli soihtua ja toinen oli polvillaan joukon keskellä. Viimeksimainitun kädessä näin puukon välähtelevän monivärisenä kuun ja soihdun valossa. Kaikki muut istuivat hiukan kumarassa aivan kuin seuraten hänen puuhiaan. Samalla huomasin, että hänellä oli paitsi puukkoa, myöskin kirja käsissään. Siinä vielä ihmetellessäni, miten näissä oloissa niin omituinen esine oli heidän käsiinsä joutunut, polvistunut mies nousi jälleen pystyyn ja koko seurue läksi yhdessä tulemaan majaa kohti.

"Siellä ne nyt tulevat", minä virkoin ja vetäydyin entiseen asentooni, sillä en katsonut arvolleni sopivaksi, että he majaan palatessaan tapaisivat minut heitä tarkastelemasta.

"Anna heidän vain tulla — anna vain tulla", Silver keveästi vastasi. "Minulla on vielä yksi pommi heitä varten säilössäni."

Ovi aukeni ja kaikki viisi miestä seisahtuivat ensin oven suuhun kuin pelästyneet lampaat ja tyrkkäsivät sitten yhden joukostaan esiin. Toisissa olosuhteissa olisi ollut perin hassunkurista katsella miten hän hitaasti eteni, empien jokaisella askeleella, mutta pitäen aina nyrkkiin puristettua oikeata

kättään edessään.

"Marssi päälle, mies", Silver huudahti. "En minä sinua elävältä syö. Anna tänne se, nahjus. Minä tunnen säännöt, lähettiin en koske."

Näistä sanoista rohkaistuneena mies sai vauhtia askeleihinsa ja annettuaan kädestä käteen jotain Silverille, luikki vielä nopeammin takaisin toveriensa luo.

Kokki katsahti esineeseen, jonka oli saanut.

"Musta merkki! Arvasinhan sen", hän virkkoi. "Mistä te olette paperia saaneet? Hoh — halloo! kas niin — tämä ei onnea tuota! Te olette ottaneet ja leikanneet tämän raamatusta. Kuka hullu on raamattunsa repinyt?"

"Siinä sen nyt kuulette!" Morgan puhui — "siinä sen kuulette! Enkös jo sanonut? Enkös sanonut, ettei siitä hyvä seuraa."

"Kas niin, kylläpä te nyt olette kohtalonne sangen varmaan naulinneet", Silver jatkoi. "Luulenpa totisesti teidän nyt hirteen menevän. Kuka maitosuu se raamattua viljelee?"

"Dick se oli", muuan virkkoi.

"Vai Dick! Silloin on Dickin parasta turvautua rukouksiin", Silver puhui. "Hän on onnensa turmellut, on kuin onkin."

Mutta nyt se talisilmäinen miehenroikale puuttui puheeseen.

"Säästä lorusi, John Silver", hän virkkoi. "Tämä miehistö on antanut sinulle mustan merkin vakavassa tarkoituksessa aivan sääntöjen mukaan; käännä nyt vain sen toinen puoli, kuten säännöissä sanotaan, ja katso mitä siihen on kirjoitettu. Sitten voit puhua."

"Kiitos, George", kokki vastasi, "sinä olet aina ollut rivakka toimissasi, ja säännöt sinulla on selvillä kuin kämmenelle kirjoitettuina, George. No niin, katsotaanpa mitä tässä sanotaan! Ahaa! 'Erotettu' — niinhän tässä on, vai mitä? Ja oikein koreasti kirjoitettuna, aivan kuin präntättyinä, totta totisesti! Sinunko koukeroitasi, George? Niinpä vain, sinä olit pääsemässä aivan tämän miehistön päämäriksi. Pian sinusta kai tulee kapteeni, luulen mä. Mutta oleppa hyvä ja ojenna tuota soihtua tänne päin. Tämä piippu ei ota palaakseen."

"Hillitse kieleesi", George virkkoi, "et sinä enää tätä miehistöä nenästä vedä."

Sinä olet sukkela mies, ainakin olet olevinasi, mutta nyt on aikasi ohi ja sinä tahdot ehkä nyt laskeutua alas tuolta tynnyriltä ja ottaa osaa vaaliin."

"Etkös sinä sanonut tuntevasi sääntöjä", Silver nuhtelevaisesti vastasi. "Jos sinä et tunne niitä, niin tunnen ainakin minä. Minä odotan tässä —muista näet, että olen vieläkin kapteeninne — siksi kuin olette syynne selittäneet ja sitten minä vastaan. Sitä ennen ei musta merkkisi ole laivakorpunkaan arvoinen. Sen jälkeen — sittenpäähän näemme."

"Oho!" George vastasi. "Ei sinun tarvitse ollenkaan olla epätietoinen; *me* olemme kaikki selvillä asiasta. Ensiksi, sinä olet ajanut koko tämän matkamme kanton — olet perin paksuniskainen mies, jos sen uskallat kieltää. Toiseksi sinä päästit vihollisemme syyttä pakotta vapaaksi tästä satimesta. Miksi he halusivat pois täältä? Minä en syytä tiedä, mutta selvää on vain, että he halusivat pois. Kolmanneksi, sinä et sallinut meidän hyökätä heidän kimppuunsa kun he poistuivat. Kas niin, me ymmärrämme yskäsi, John Silver; sinä tahdot pelata kaksinkertaista peliä, siinä sinun kieroutesi on. Ja sitten neljänneksi, tuossa on tuo poika."

"Siinäkö kaikki?" Silver rauhallisesti kysäsi.

"Se riittäneekin", George vastasi. "Me joudumme kaikki nuoran jatkoksi sinun hutiloimisesi vuoksi."

"No, kuule sitten, minä vastaan kaikkiin noihin neljään syytökseen, kuhunkin erikseen minä vastaan. Vai ajoin minä matkamme kanton? Tehän kaikki tiedätte mitä minä tahdoin; ja te kaikki tiedätte, että jos niin olisi tehty, niin olisimme me kaikki olleet *Hispaniolassa* tuona yönä, jok'ikinen sorkka ilmielävänä ja iloisina ja vatsat pullollaan sulia herkkuja ja aarre laivan uumenissa! Mutta kuka asettui tielleni? Kuka pidätti kättäni, joka oli laillisen kapteenin käsi? Kuka työnsi minulle mustan merkin samana päivänä kuin maihin nousimme, ja alkoi tämän tanssin? Ah, kaunista tanssia tämä onkin — siinä olen yhtä mieltä teidän kanssanne — aivankuin rakkopillin tanssia köyden päässä tuomiopihassa Lontoon kaupungissa! Mutta kuka tämän kaiken on aikaan saanut? Eikö se ollut Anderson ja Hands ja sinä, George Merry! Ja sinä olet viimeinen hengissä oleva tuosta rähisevästä koplasta; ja sinulla on otsaa asettua kapteeniksi minun yläpuolelleni — sinulla, joka koko laivueen karille ajoit! Kautta vuoressa istuvan — tämä jo vie mahdin luisevimmallakin kädeltä!"

Silver vaikeni, ja Georgen ja hänen toveriensa naamoista näin, etteivät nämä sanat jääneet vaille vaikutusta.

"Siinä vastausta ensimmäiseen pykälään", Silver jatkoi pyyhkien hikeä otsaltaan. Hän näet oli puhunut voimalla, joka pani koko mökin tutisemaan. "Totta totisesti, sydäntäni vallan etoo, kun teille täytyy puhua. Teillä ei ole järkeä eikä muistia, ja minä ihmettelen mitä teidän mammanne ajattelevat, kun sallivat teidän merelle lähteä. Merelle! Onnenpoikia! Kraatareiksi teitä luulisi!"

"Jatka, John", Morgan virkkoi. "Mitäs muihin pykäliin sanot?"

"Vai muihin pykäliin!" John vastasi. "Mokomatkin pykälät! Te sanotte, että matkamme on hutiloitu. Tuhat tulimmaista, kunpa käsittäisittekin, *miten* pahasti se on hutiloitu, niin avautuisivat silmänne! Me olemme niin lähellä hirsipuuta, että niskani vallan jäykistyy, kun sitä ajattelen. Olettehan niitä nähneet: riimussa roikkuvat, lintuja ympärillä, merimiehet sormellaan osoittelevat, kun vuoksen mukana ohi kulkevat. 'Kuka tuo on?' muuan kysyy. 'Tuoko? Sehän on John Silver. Tunsin miehen hyvinkin', toinen vastaa. Ja sinä kuulet vielä riimun kalisevan, kun jatkat matkaasi ja joudut toisen pojan luo. Siinä nyt ollaan joka sorkka, kiitos siitä hänelle ja Handsille ja Andersonille ja teille muille aaseille. Ja jos nyt tahdotte kuulla vastaukseni neljänteen pykälään, tuosta pojasta, niin kautta puukoipieni, eikö hän ole lunnaamme? Pitäisikö meidän lunnaamme tuhota? Ei miehet, en ollenkaan ihmettelisi, vaikka hän olisi meidän vihoviimeinen pelastuksemme. Tappaako tuo poika? En minä ainakaan, toverit! Ja kolmas pykälä.

"Ehkä te ette panekaan siihen mitään arvoa, että oikea oppinut tohtori käy teitä katsomassa joka päivä — sinua, John, muserrettuine kalloinesi — ja sinua, George Merry, jota vielä muutama tunti kuume kouristeli, ja jonka silmät vielä tänä hetkenä ovat kuin talinapit. Ja ehkäpä ette sitäkään tiedä, että tulossa on avustusretkikunta? Mutta tulossa se on eikä kauan viivykään, ja sittenpä hän näemme kuka on mielissään, kun on lunnaat tarjottavana. Ja mitä tulee toiseen pykälään, eli siihen, minkä vuoksi minä sopimuksen tein, niin — tähän itse polvillanne ryömien pyysitte minua sen tekemään — polvillanne ryömien te luokseni tulitte, niin pelästyneitä olitte — ja te olisittekin nälkään kuolleet, ellen olisi sopimusta tehnyt — mutta sehän on pikku seikka! Katsokaa tuota — siinä on selitys!"

Ja hän heitti lattialle paperin, jonka heti tunsin — saman, keltaiselle paperille

piirretyn, kolmella punaisella ristillä varustetun kartan, jonka olin löytänyt öljykangaskääröstä kapteenin arkun pohjalta. Miksi tohtori sen oli Silverille antanut, sitä en kyennyt itselleni selittämään.

Mutta jos se oli minulle selittämätön, niin näytti kartan ilmestyminen olevan miehille aivan uskomaton ilmiö. He hyökkäsivät sen kimppuun kuin kissat hiiren niskaan. Se kulki kädestä käteen, ja päättäen niistä voimasanoista ja huudahduksista ja lapsellisesta naurun rähäkästä, jolla he sen tutkimista säästivät, niin olisi voinut luulla, etteivät he ainoastaan itse aarretta hypistelleet, vaan myöskin olivat jo aarteineen turvassa merellä.

"Katsokaa", muuan puhui, "tuo on Flintin käsialaa, totta totisesti. J.F. ja koukero alla ja viiva koukeron poikki, aivan niin kuin hän aina piirsi."

"Kovin hauskaa tuo kaikki", George virkkoi, "mutta miten me aarteen pois kuljetamme, kun ei ole laivaa?"

Silver hypähti nopeasti seisaalleen ja tukien kättänsä seinään huudahti:

"Nyt minä sinua varoitan, George! Vielä sanakin lorujasi, niin joudut minun kansani tekemisiin. Mitenkö? Tietäisinkö minä! Sinun pitäisi se tietää — sinun ja niiden toisten, jotka asioihin sekaantumalla hävititte minulta kuunarin, senkin vietävät! Mutta te ette kykene neuvoa keksimään, sillä teillä ei ole älyä enempää kuin torakoilla. Mutta kohteliaasti sinä osaat puhua, ja sinun täytyy, George Merry; paina se mieleesi!"

"Se on selvää", ukko Morgan virkkoi.

"Selvää! Luulisinpä todellakin!" kokki jatkoi. "Te hävititte kuunarin; minä löysin aarteen. Kummalla on siinä ansiot puolellaan? Ja nyt minä, hitto vieköön, eroan! Valitkaa nyt kapteeniksenne kenen haluatte; minä olen saanut siitä jo tarpeekseni!"

"Silver!" miehet huusivat. "Barbecue aina ja alati! Barbecue kapteeniksi!"

"Vai sellainen on ääni kellossa?" kokki huudahti, "George, luulenpa, että sinun täytyy odottaa toista tilaisuutta, toveri; ja kiitä onneasi, etten ole kostonhimoinen. Mutta se ei ole tapaistani. Ja nyt, toverit, mitä tällä mustalla merkillä nyt tehdään. Sillä ei ole nyt paljon virkaa, vai mitä? Dick on turmellut onnensa ja repinyt raamattunsa, siihen taitaa kaikki supistua."

"Kyllä kai se sentään suudeltavaksi kelpaa, vai mitä?" mutisi Dick, joka nähtävästi oli levoton kirouksesta, jonka teollaan oli ansainnut.

"Revitty raamattu!" Silver vastasi ivallisesti. "Vielä mitä. Sillä ei ole virkaa enempää kuin arkkiveisulla."

"Eiköhän sentään?" Dick huudahti melkein pä ilostuneena. "No niin, parempihan sekin on kuin ei mitään."

"Tuossa, Jim, sinulle harvinaisuus", Silver virkkoi antaen lapun minulle.

Se oli muodoltaan ympyräinen. Toinen sivu oli painamaton, lappu kun oli viimeisestä lehdestä; toisella puolen oli värssy tai pari Ilmestyskirjasta — muiden muassa seuraavat sanat, jotka erityisesti muistiini painuivat:

"Ulkopuolella ovat koirat ja murhaajat." Painettu puoli oli mustattu noella, joka jo alkoi karista pois ja noeta sormiani. Toiselle puolen oli samalla aineella kirjoitettu yksi ainoa sana: "Erotettu." Tuo harvinaisesine on nyt edessäni, mutta kirjoituksesta ei paperissa enää näy minkäänlaista muuta jälkeä kuin pieni naarmu, joka on kuin kynnellä vedetty.

Siihen loppuivat sen yön seikkailut. Kukin sai kulauksen viinaa, ja pian olimme kaikki asettuneet jälleen levolle. Silverin kosto rajoittui siihen, että pani George Merryn vahdiksi ja uhkasi häntä kuolemalla, jollei hän velvollisuuttaan täyttäisi.

Kesti kotvan ennenkuin minä uneen vaivuin, ja taivas tietää, että minulla olikin riittävästi ajattelemisen aihetta miehestä, jonka olin surmannut, perin vaarallisesta asemastani ja ennen kaikkea siitä merkellisestä pelistä, johon Silverin näin antautuneen. Hänhän piti toisella kädellään kapinallisia koossa ja toisella tavoitteli kaikkia mahdollisia ja mahdottomia keinoja hieroakseen sovintoa ja pelastaakseen kurjan henkensä. Hän nukkui nyt rauhallisesti, kuorsaten äänekkäästi; mutta niin kelvoton mies kuin hän olikin, tunsin sääliä häntä kohtaan ajatellessani niitä peloittavia vaaroja, jotka häntä ympäröivät, ja häpeällistä hirsipuuta, joka häntä odotti.

30 Luku.

Kunniasanalla.

Minut herätti — tai oikeastaan meidät kaikki herätti, sillä minä näin yksin vahdinkin hierovan silmiään — sointuisa, ystävällinen ääni, jonka kuulimme huutavan meille metsän reunasta.

"Hirsimaja, o-hoi! Täällä on tohtori!"

Ja tohtori siellä olikin. Vaikka äänen kuuleminen minua ilostuttikin, niin ei iloni ollut vallan sekoittamatonta. Levottomana muistelin sopimatonta ja salakähmäistä menettelyäni; ja kun nyt näin, mihin se minut oli vienyt — minkälaiisten toverien pariin ja minkälaisiin vaaroihin — niin minua hävetti katsoa häntä kasvoihin.

Hän oli nähtävästi lähtenyt jo liikkeelle pimeään aikaan, sillä päivä oli juuri valjennut; ja kun katsahdin ulos ampumareiästä, niin näin hänen, kuten Silverin kerran ennen, seisovan puolisääreen sumussa.

"Tekö, tohtori! Koreinta — huomenta teille, sir!" Silver huudahti vastaan, silmänräpäyksessä virkeänä ja hyvää tuulta loistavana. "Aina virkku ja varhainen, mutta niinpä sanotaankin, että aamuhetki kullan kallis. George, heilutapa koipiasi, poikaseni ja juokse auttamaan tohtori Livesey yli aidan. Kaikki voivat komeasti, nämä teidän potilaanne — kaikki ovat terveitä ja iloisia."

Niin hän puhui, seisten kummun laella, sauva kainalossa ja toisella kädellään majan seinään nojaten — kiireestä kantapäähän entinen John, tapoineen ja puheineen.

"Meillä on täällä teille eräs yllätyskin, sir", hän jatkoi. "Muuan vieras — he, he! Uusi asukas ja täyshoitolainen, terhakka kuin kissanpentu; nukkui kuin lastauspäällysmies, aivan Johnin rinnalla —perä perää vasten, koko yön!"

Tohtori Livesey oli päässyt aitauksen yli ja lähelle majaa, joten minä selvästi kuulin muutoksen hänen äänessään, kun hän kysäsi:

"Eihän vain Jim?"

"Jim juuri, ihka elävänä", Silver vastasi.

Tohtori pysähtyi sanaakaan virkkamatta ja kului kotvan, ennenkuin hän näytti saavan takaisin liikuntakykynsä.

"Vai niin, vai niin", hän viimein virkkoi. "Työ ensin, sitten huvi, kuten te itsekin sanoisitte, Silver. Katsastakaamme potilaitanne."

Hetken perästä hän saapui majaan, ja nyökäyttäen välinpitämättömästi päätään minulle, hän ryhtyi sairaita vaalimaan. Hän ei näyttänyt vähintäkään levottomalta, vaikka hän epäilemättä tiesi, että hänen henkensä näiden salakavalien roistojen parissa riippui hiuskarvasta. Hän jutteli potilailleen aivan kuin olisi ollut tavallisella sairaskäynnillä rauhallisessa perheessä.

Hänen käytöksensä epäilemättä vaikutti miehiinkin, sillä he käyttäytyivät hänen seurassaan aivan kuin ei mitään olisi tapahtunut — aivan kuin hän yhä olisi ollut laivan lääkäri ja he uskollisia merimiehiä.

"Te edistytte erinomaisesti, ystäväiseni", puhui hän miehelle, jolla oli pää kääreissä, "ja jos kenellä on pelastuminen ollut täpärällä, niin oli se teillä. Teidän kallonne taitaa olla vähintään raudasta. No George, kuinkas teidän laitanne on? Naama on toden totta komea; teidän maksanne, mies kulta, on nähtävästi aivan ylösalaisin. Otitteko sitä lääkettä? Ottiko hän lääkettä, miehet?"

"Otti, otti, aivan varmaan", Morgan vastasi.

"Näettekös, miehet; kun minä nyt kerran olen kapinallisten tohtori, taikka vankien tohtori, kuten minä mieluummin sanon", Livesey puhui kaikkein herttaisimmalla tavallaan, "niin pidän aivan kunnia-asianani saada jokainoa mies säästetyksi Yrjö kuninkaalle — Jumala häntä siunatkoon — ja hirsipuulle."

Rosvot katsahivat toisiinsa ja nielivät vaieten tuon kirpeän pistopuheen.

"Dick ei voi oikein hyvin, sir", muuan virkkoi.

"Vai ei!" tohtori vastasi. "Tulepa tänne, Dick, ja näytä kieltäsi. Siinä se, en ihmettelekään, ettei hän voi hyvin! Miehen kieli säikäyttäisi ranskalaisenkin. Yksi kuumesairas entisten lisäksi!"

"Kas niin", Morgan virkkoi, "sen nyt sai, kun raamattunsa pilasi."

"Sen se nyt sai — teidän sanaanne — kun oli oikea aasi", tohtori vastasi; "ja kun ei ollut älyä sen vertaa, että olisi kyennyt erottamaan puhtaan ilman myrkystä ja kuivan maan haisevasta rutturämeestä. Minä pidän aivan varmana — vaikka se luonnollisesti onkin vain olettaus — että te kaikki saatte veronne maksaa, ennenkuin saatte malarian ruumiistanne. Laittaapa leirinsä rämeeseen! Silver, te aivan lyötte minut hämmästyksellä. Te olette muita vähän viisaampi hullu; mutta ei teillä näytä olevan aavistusta edes terveystietojen alkuperusteistakaan."

"Kas niin", hän lisäsi kun oli kaikkia hoidellut ja miehet olivat kuunnelleet hänen määräyksiään niin hassunkurisen nöyrinä, kuin olisivat he olleet köyhäinkoululaisia eikä verivelkaisia kapinoitsijoita ja merirosvoja — "kas niin, nyt riittää täksi päiväksi. Ja nyt minä tahtoisin vaihtaa sanan pari tuon

pojan kanssa, jos sallitte."

Hän nyökkäsi huolimattomasti päätään minuun päin.

George Merry seisoi ovella syleksien ja noituen jotain pahan makuista lääkettä; mutta kuultuaan ensimmäiset tohtorin sanat hän tulipunaiseksi karahtaen pyörähti ympäri ja karjasi kiroten: "Ei!"

Silver iski kämmenensä tynnyriin.

"Vaiti!" hän ärjäsi ja loi mieheen leimuavan katseen. "Tohtori", hän jatkoi tavalliseen ääneensä, "minä ajattelin tässä samaa asiaa, kun tiesin miten paljon te pojasta piditte. Me olemme kaikki täällä kiitollisia teille ystävyydestänne ja luotamme teihin, juoden rohtojanne kuin mitään rommia. Ja minä luulen keksineeni menettelytavan, joka kaikkia tyydyttää. Hawkins, lupaatko minulle kunniasanallasi aatelismiehenä — sillä aatelismies sinä olet, vaikka köyhänä syntynyt — lupaatko kunniasanallasi, ettet pötki pakoon?"

Minä annoin mielelläni pyydetyn lupauksen.

"Nyt, tohtori", Silver puhui, "te kapuatte aitauksen tuolle puolen ja sinne päästyänne minä tuon pojan sisäpuolelle. Luulisin teidän voivan pakista paalujen lomitse. Hyvästi, sir, ja parhaimmat tervehdyksemme junkkarille ja kapteeni Smollettille."

Tyytymättömyys, jonka vain Silverin hurjat silmäniskut olivat saaneet tukahdutetuksi, puhkesi ilmiliikkiin heti kun tohtori oli poistunut majasta. Silveriä syytettiin kaksinkertaisesta pelistä — yrityksistä hankkia itselleen yksityistä suosiota — kanssarikollistensa etujen syrjäyttämisestä — sanalla sanoen juuri niistä juonista, joita hän parhaillaan sommitteli. Asema näytti minusta niin päivän selvältä, etten uskonut hänen kykenevän myrskyä asettamaan. Mutta hän oli toisia kaksin verroin voimakkaampi, ja hänen viimeöinen voittonsa oli hankkinut hänelle tavattoman vaikutusvallan miesten mieliin. Hän nimitteli heitä aaseiksi ja pässinpäiksi, selitteli miten tärkeätä oli antaa minun puhutella tohtoria, heilutteli karttaa heidän nenänsä edessä ja kysyi, oliko heillä varaa rikkoo sopimus juuri samana päivänä kun heidän piti lähteä aarretta etsimään.

"Ei, tuhat kertaa ei!" hän huusi, "me kyllä sopimuksen rikomme, kun aika tulee, mutta sitä odotellessa minun täytyy petkuttaa tuota tohtoria, vaikka olisi minun hänen saappaitaan viinalla voideltava."

Sitten hän käski heitä sytyttämään nuotion ja kompuroi sauvoineen olkapäähäni nojaten ulos majasta, jättäen miehet vallan hämilleen. Hän oli pikemmin saanut heidät puhetulvallaan vaikenemaan kuin itse asiasta vakuutetuksi.

"Hitaasti, poika, hitaasti", hän kuiskasi. "He voivat tuossa tuokiossa juosta niskaamme, jos näkevät meidän kiirehtivän."

Hyvin hitaasti me nyt kahlasimme hietikossa tohtoria kohti, joka odotti meitä paaluidan toisella puolen, ja heti kun olimme hyvän kuulomatkan päässä, Silver pysähtyi.

"Panettehan tämänkin muistiin, tohtori", hän puhui; "ja poika kertoo teille, miten minä hänen henkensä pelastin ja jouduin senvuoksi virkaheitoksikin, uskokaa se! Kuulkaas, tohtori, kun mies laskee niin liki tuulta kuin minä nyt, ja panee alttiiksi ruumispahansa viimeisenkin jäntereen — niin ettehän pitäne liikana, jos puhutte jonkun hyvän sanan puolestani! Pitäkää ystävällisesti mielessänne, että nyt ei ole kysymys vain minun hengestäni — tämän pojan henki on kysymyksessä kaupan päälliseksi. Sanottehan minulle jonkun hyvän sanan, tohtori, ja annatte minulle sääliväisyyden nimessä rohkeutta jatkaa tätä peliä?"

Silver oli kuin toinen mies, heti kun hän oli ulkona ovesta ja selin tovereihinsa ja hirsimajaan. Hänen poskensa näyttivät painuneen kuopalle ja ääni vapisi.

"Mitäs nyt, John! Ettehän ole peloissanne?" tohtori Livesey kysäsi.

"Tohtori, minä en ole mikään pelkuri — en tuon vertaa!" vastasi hän sormiaan näpsäyttäen. "Ja vaikka olisinkin, niin en sanoisi. Mutta minä tunnustan koristelematta: hirsipuu minua pöyrityttää. Te olette hyvä mies, ja rehti mies; parempaa miestä en ole tavannut! Ette varmaankaan unhot, mitä hyvää minä olen tehnyt, ette unhot sitä enemmän kuin pahoja tekojanikaan. Nyt minä vetäydyn syrjään — kas näin — ja jätän teidät Jimin kanssa kahden kesken. Panettehan senkin muistiin, vai mitä, sillä tilini on pitkä, totisesti!"

Näin sanoen hän perääntyi sen verran, ettei kuulisi puheluamme, istuutui kannolle ja rupesi viheltelemään. Tuon tuostakin hän vähän käännähti kannoillaan nähdäkseen milloin meitä milloin taas levottomia tovereitaan, jotka kulkivat edestakaisin nuotion ja majan väliä, sytytellen nuotiota ja kantaen majasta silavaa ja leipää aamiaiseksi.

"Vai täällä sinä, Jim, nyt olet", tohtori alakuloisesti puhui. "Mitä olet kylvänyt, sitä sinun on niitettävä. Taivas tietäköön, ettei sydämeni salli minun sinua moittia. Mutta sen verran minä sinulle sanon, olipa se hyvästi tai pahasti: kun kapteeni Smollett oli terve, niin et olisi uskaltanut poistua; ja kun hän oli sairas, eikä voinut sitä estää, niin — kautta pyhän Yrjön, se oli surkean pelkurimaista!"

Minä tunnustan, että siinä minulta pääsi itku. "Tohtori", sopersin, "säästäkää minua. Olen jo tarpeeksi itseäni soimannut; elämäni on joka tapauksessa mennyttä, ja jo aikoja sitten olisin surmani saanut, jollei Silver olisi minua suojellut. Ja uskokaa minua, tohtori, minä uskallan kuolla — ja myönnän sen ansainneenikin — mutta kidutusta minä pelkään. Jos he rupeavat minua kiduttamaan..."

"Jim", tohtori keskeytti, äänessään aivan toinen sävy, "Jim, tätä minä en voi sallia. Hyppää ylös, niin juoksemme henkemme edestä."

"Tohtori", vastasin, "minä annoin sanani."

"Tiedän, tiedän", hän huudahti. "Sitä emme enää voi muuksi muuttaa. Minä otan kaikki syykseni, torat ja porut, häpeät ja häväistyksset — mutta tänne en voi sallia sinun jäävän, Jim! Hyppää! Yksi ainoa hyppäys, niin me olemme tiessämme ja juoksemme kuin kauriit."

"Ei, tohtori", minä vastasin; "te tiedätte vallan hyvin, ettette te itse tekisi, ette te, ei junkkari, eikä kapteeni; enkä minäkään tahdo sitä tehdä. Silver luotti minuun, minä annoin sanani, ja takaisin minä menen. Mutta te ette antanut minun puhua loppuun, tohtori. Jos he rupeavat minua kiduttamaan, niin saattaisi tapahtua, että tulisin ilmaisseeksi missä kuunari on, sillä minä sain kuunarin käsiini, osaksi onnenkaupalla, ja se on nyt Pohjoissatamassa, sen etelärannalla aivan nousuveden rajassa. Veden puoliväliin laskeuduttua se on aivan kuivalla maalla."

"Kuunariko!" tohtori huudahti.

Minä kerroin hänelle nopeasti seikkailuni ja hän kuunteli minua vaieten.

"Näyttää kuin olisi kohtalon sormi tässä mukana", hän virkkoi lopetettuani. "Aina se olet sinä, joka henkemme pelastat, ja luuletko sinä, että me ehdolla millään sallimme sinun joutuvan surman suuhun? Se olisi huono palkinto, poikani. Sinä keksit salaliiton; sinä löysit Ben Gunnin — paras löytö mitä koskaan olet tehnyt tai tulet tekemään, vaikka kymmeniä yhdeksän eläisit."

Ah, kautta Jupiterin — Ben Gunnista muistuu muutenkin mieleeni! Siinä se yllätys on ilmielävänä! Silver", hän huusi, "Silver! — Minä annan teille pienen neuvon", jatkoi hän, kun kokki oli tullut lähemmäksi; "älkää pitkö liian kiirettä sen aarteen suhteen."

"Ymmärrän, sir; teen voitavani, mikä ei ole paljon", Silver vastasi.

"Luvallanne sanoen minä voin pelastaa omani ja pojan hengen vain aarretta etsimällä, pitkö se mielessänne."

"Vai niin, Silver", tohtori virkkoi, "jos niin on asian laita, niin annan vielä yhden neuvon: huutakaa, kun sen löydätte!"

"Näin meidän kesken sanoen, sir", Silver vastasi, "tuo on liian paljon ja liian vähän sanottu. Mitä teillä on mielessä, miksi te jätitte hirsimajan, miksi te annoitte minulle sen kartan — tästä kaikesta minulla ei ole aavistustakaan; ja kuitenkin olen minä noudattanut määräyksiänne silmät ummessa ja saamatta sanaakaan toivon elvyttämiseksi! Mutta tämä ei käy, tämä on jo liiaksi. Jos te tahdotte sanoa suoraan, mikä teillä on mielessä, niin sanokaa se. Minä jätän silloin peräsimen."

"En sano", tohtori myhäillen virkkoi, "minulla ei ole oikeutta sanoa enempää. Se ei ole minun salaisuuteni, nähkääs Silver; muuten minä, totta puhuen sanoisin kaikki. Mutta minä menen teidän suhteenne niin kauas kuin uskallan mennä, ja vielä hiukan kauemmaksikin, sillä jos kapteeni ei minua siitä höyhennä, niin silloin minä pahasti erehdyn! Ensiksi minä annan teille vähän toivoa: Silver, jos me molemmat pääsemme hengissä tästä sudenkuopasta, niin teen minä parhaani pelastaakseni teidät väärää valaa tekemättä."

Silverin kasvot loistivat ilosta.

"Totisesti te ette voisi puhua koreammin, herrani, vaikka olisitte oma äitini", hän huudahti.

"Se on ensimmäinen myönnytykseni", tohtori jatkoi. "Toinen on neuvova: Pitkö poika aina vieressänne, ja kun apua tarvitsette, niin huutakaa. Minä menen nyt sitä teille etsimään, ja apuni on itse osoittava, etten turhia puhu. Hyvästi, Jim."

Tohtori Livesey puristi kättäni paalujen lomitse, nyökäytti päätään Silverille ja poistui nopein askelin metsään.

31 Luku.

Aarretta etsimässä — Flintin osviitta.

"Jim", Silver virkkoi heti kun olimme kahden kesken, "jos minä pelastin sinun henkesi, niin pelastit sinä minun, ja sitä minä en unhot. Minä näin tohtorin kehoittavan sinua karkaamaan — toisella silmäni nurkalla sen näin; ja minä näin sinun kieltäytyvän, näin sen yhtä selvään kuin olisin sen kuullut. Jim, siinä on yksi ansiosi. Nyt on minulle vilahtanut ensimmäinen toivon kipinä aina siitä saakka kuin hyökkäyksemme meni myttyyn; ja se on myös sinun ansiotasi. Ja nyt, Jim, meidän on lähdettävä sitä aarretta etsimään, vielä suljetuin määräyksin, mistä minä en pidä. Meidän on pysyttävä tiukasti yhdessä, selkä selkää vasten; siten pelastamme kumpikin kaulamme, vaikka itse hitto olisi irti."

Samassa muuan miehistä huusi meille nuotiolta ilmoittaen, että aamiainen oli valmis, ja pian istuimme kaikki hietikolle laivakorppujen ja kärvennetyn silavan kimpussa. Miehet olivat laittaneet nuotion, jolla olisi paistanut vähintään härän, ja nyt se kuumensi niin tavattomasti, ettei sitä voinut lähestyä muualta kuin tuulen yläpuolelta ja sieltäkin vain varovaisesti. Samaan tuhlaavaan tapaan he olivat ruokansakin valmistaneet, luullakseni ainakin kolme kertaa enemmän kuin jaksoimme syödä, ja aterian jäännöksen heitti muuan miehistä nauraa hohottaen tuleen, joka tästä tavattomasta polttoaineesta räiskähti hulmuaviin liekkeihin. En ollut vielä ennen nähnyt miehiä, jotka olisivat vähemmän huomisesta huolehtineet. Kädet suuhun, siten parhaiten kuvaan heidän menettelyänsä. Ruoan tuhlauksen nähtyäni ja nukkuvia vartioita muistaen minä huomasin heidät pitempiaikaiseen taisteluun kerrassaan mahdottomiksi, vaikka he yksityisissä otteluissa olivatkin pelottomia.

Ei edes Silver, istuessaan siinä murkinoimassa Kapteeni Flint olkapäällään, lausunut ainoatakaan moitteen sanaa heidän ajattelemattomuudestaan. Ja tämä kummastutti minua sitäkin enemmän, kun hän mielestäni oli juuri osoittanut entistä suurempaa älykkäisyyttä.

"Nähkääs, toverit", hän puhui, "te voitte kiittää onneanne, että teillä on täällä Barbecue ajattelemassa puolestanne tällä pääkopallansa. Minä sain kuin sainkin selville sen mitä halusin. Laiva on heidän hallussaan, se on varmaa. Minne he sen ovat piiloittaneet, sitä en vielä tiedä; mutta kun ensin olemme

löytäneet aarteen, niin lähdemme kiertomatkalle ja etsimme sen käsiimme. Ja silloin, toverit, kun meillä on laiva, niin lienee meillä myös sananvalta."

Näin hän jutteli, suu täynnä silavaa, ja kohotti siten toisten toivoa ja luottamusta sekä samalla, luullakseni, rohkaisi itseään.

"Mitä lunnaseemme tulee", hän jatkoi, "niin oli tuo hänen viimeinen pakinansa niiden kanssa, joita hän niin rakkaina pitää. Minä olen saanut tarvitsemani tiedot, kiitos siitä hänelle, mutta nyt olemmekin kuitit. Minä kuljetan häntä nuorassa mukani, kun lähdemme aarretta etsimään, sillä meidän täytyy toistaiseksi säilyttää häntä kaikkien mahdollisuuksien varalta tarkasti kuin kultamunia. Kun sitten sekä aarre että laiva ovat käsissämme ja me kynnämme laineita kuin iloiset veikot konsanaan, niin sitten me puhelemme Hawkinsista, ja annamme hänelle osansa kaikesta hänen ystävällisyydestään."

Ei ollut ihmeellistä, että miehet olivat hyvällä tuulella. Minä puolestani olin aivan masennettu. Jos tuo suunnitelma, jonka hän nyt oli esittänyt, olisi toteutettavissa, niin Silver, joka jo oli kaksinkertainen petturi, aivan varmaan ei empisi panna sitä täytäntöön. Hänellä oli vielä jalka kummassakin leirissä; eikä ollut epäilemistäkään, ettei hän mieluummin valitsisi rikkauksia ja vapautta merirosvojen parissa kuin hirsipuusta pelastumista, joka meidän tahollamme oli hänellä ainoana toivona.

Ja vaikkapa asiat niin kääntyisivätkin, että hänen täytyisi pysyä tohtori Liveseylle antamassaan lupauksessa, niin mitkä vaarat meitä silloin uhkasivat! Mikähän meitä odotti silloin kun hänen toveriensa epäilykset toteutuivat ja hänen ja minun täytyy ryhtyä taisteluun elämästä ja kuolemasta — hänen raajarikkoisen, ja minun, poikasen —viittä väkevää ja häikäilemätöntä merimiestä vastaan!

Lisätkää näihin huoliini vielä tuo salaperäisyys, joka yhä verhosi ystävieni menettelyä; heidän selittämätöntä poistumistaan hirsimajasta, käsittämätöntä menettelyään kartan suhteen ja tohtorin vielä ihmeellisempää varoitusta Silverille: "Huutakaa kun sen löydätte" —niin helposti ymmärrätte, ettei aamiainen minulle maistunut ja etten vallan rauhallisena lähtenyt seuraamaan miehiä aarteen etsintään.

Perin kummalliselta matkueelta me olisimme näyttäneet, jos olisi joku ollut meitä näkemässä: kaikki likaisissa merimiesvaatteissa ja, minua

lukuunottamatta, hampaisiin asti asetettuina. Silverillä oli kaksi kivääriä — toinen selässä, toinen rinnalla — ja lisäksi suuri lyömämiekka kupeella ja pistooli kummassakin leveäliepeisen kauhtanansa taskussa. Tämän omituisen ulkoasun täydennyksenä istui Kapteeni Flint vielä hänen olkapäällään ja lasketteli merimiesten tavallisia voimasanoja loppumattomiin. Minulle oli köysi sidottu vyötäisiin, ja kuuliaisena seurasin kokkia, joka piteli köyden toisesta päästä milloin vapaalla kädellään milloin taas tukevilla hampaillaan. Minua kuljetetaan totta tosiaan aivan kuin tanssivaa karhunpenikkaa.

Toisilla miehillä oli taakkana mitä milläkin, muutamat kantoivat kuokkia ja lapioita — sillä ne olivat miehet kaikkein ensiksi tuoneen maihin *Hispaniolasta* — toiset taas silavaa, leipää ja viinaa päivällisvaroiksi. Minä huomasin, että kaikki ruoka-aineet olivat peruisin meidän varastostamme, ja käsitin samalla miten totta Silver oli eilisiltana puhunut. Ellei hän olisi tehnyt sopimusta tohtorin kanssa, niin olisi hänen tovereineen täytynyt, laivan menetettyään, tulla toimeen vedellä ja sillä metsänriistalla, jonka he itse saivat hankituksi. Vesi ei olisi ollut herkkua heille; merimies on tavallisesti huono pyssymies; ja sitäpaitsi päättelin, että koska heillä ruokavarat olivat niin vähissä, niin ei heillä lienee ollut liiaksi ruutivarojakaan.

Näin varustettuina läksimme nyt kaikki liikkeelle — yksinpä käärepäinen mieskin, jonka totta tosiaan olisi pitänyt pysyä varjossa — ja taivalsimme peräkanaa purolle, jossa laivaveneet olivat. Näihinkin olivat rosvot juovuspäissään lyöneet leimansa. Toisesta oli tuhdot rikottu ja molemmat olivat savessa ja muutenkin kurjassa kunnossa. Varmuuden vuoksi otettiin kumpikin vene mukaan, ja jakautuen tasaväkisesti molempiin me jatkoimme matkaa sataman tyyntä pintaa pitkin.

Soutaessa oli kartta keskustelun aiheena. Punainen risti oli luonnollisesti aivan liian suuri ohjeeksemme, ja kartan takapuolella oleva määrittely ei myöskään ollut semmoisenaan selvästi käsitettävissä. Se kuului, kuten lukija muistaneekin, seuraavasti:

"Suuri puu, Tähystäjän ulkonemalla, yksi aste pohjoiseen pohjoiskoillisesta.

"Luurankosaari itäkaakosta itään.

"Kymmenen jalkaa."

Suuri puu oli siis pääasiallinen merkki. Edessämme rajoitti satamaa parin kolmen sadan jalan korkuinen tasanko, joka pohjoisessa yhtyi Tähystäjän

loivaan eteläiseen rinteeseen. Etelään käsin tasanko taas nousi vähitellen tuoksi louhikkoiseksi kukkulaksi, jota nimitettiin Mesaanimastoksi. Tasangon yläosassa kasvoi runsaasti erikokoisia mäntyjä. Siellä täällä joku erityinen puu kohosi neljä- tai viisikymmentä jalkaa naapureitaan korkeammalle, ja mikä näistä nyt oli tuo kapteeni Flintin "suuri puu", se voitiin saada selville vasta paikalle tultua kompassin avulla.

Tästä huolimatta oli joka mies valinnut nimikkonsa ennenkuin oltiin edes puolimatassa rantaan. Silver yksin kohautti vain olkapäitään ja kehoitti miehiä odottamaan siksi kunnes perille päästiin.

Silverin määräyksen mukaisesti soutelimme hiljakseen välttääksemme ennenaikuista rasittumista, ja kotvan kuluikin ennenkuin pääsimme maihin tuon toisen puron suussa, joka juoksi metsäistä rotkoa pitkin Tähystäjän rinteeltä satamaan. Sieltä me vasemmalle kallistuen läksimme nousemaan rinnettä ylös tasangolle.

Pehmyt, liejuinen maaperä ja sankka suokasvullisuus hidastutti alussa kulkuamme, mutta vähitellen alkoi rinne käydä jyrkemmäksi, maaperä kivisemmäksi ja metsä muuttua laadultaan toisenlaiseksi ja kasvultaan harvemmaksi. Me lähestyimmekin saaren hauskinta osaa. Väkevätuoksuinen kanerva ja monenlaiset kukkivat pensaskasvit olivat melkein kokonaan tunkeneet ruohon tieltään. Vihreitä muskottipähkinäpensastoja kasvoi siellä täällä punertavien mäntyjen varjossa, ja edellisten voimakas maustehaju sekoittui viimeainittujen terveelliseen pihkan tuoksuun. Ilma täällä sitäpaitsi oli raikas ja virkistävä ja vaikutti meihin kohtisuorien auringonsäteitten lämmittämänä erittäin elähyttävästi.

Seurue hajaantui kaarevaan ketjuun, huudellen ja juosten edestakaisin. Ketjun keskipaikoilla ja hyvän joukon toisia jäljempänä etenimme me Silverin kanssa — minä köytettynä ja hän huohottaen ja penkoen peräänantavaa sorokkoa sauvallaan. Tuontuostakin minun suorastaan täytyi häntä tukea estääkseni häntä tuupertumasta päistikkaa alas rinteeltä.

Olimme taivaltaneet puolen mailin verran ja lähestyimme tasangon reunaa, kun kauimpana vasemmalla kulkenut mies alkoi huutaa aivan kuin jotain pahasti pelästyneenä. Hän päästi huudon toisensa perästä ja toiset alkoivat juosta häntä kohti.

"Ei kai hän vaan ole aarretta löytänyt", Morgan virkkoi kiiruhtaessaan

ohitsemme, "sillä eihän siellä honkia ole."

Kokonaan toista laatua hänen löytönsä olikin, kuten me perille päästyämme näimme. Kookkaan männyn juurella, vihreän köynnöskasvin ympäröimänä, makasi maassa ihmisen luuranko ja vieressä muutamia kankaan siekaleita. Luullakseni tunki joka mies kylmien väreiden karmivan selkäpiitään.

"Hän oli merimies", virkkoi George Merry, joka muita rohkeampana oli lähestynyt löytöä ja tutki kankaan jätteitä. "Ainakin on tämä hyvää siniverkaa."

"Niinpä vain", Silver virkkoi, "sangen luultavaa; et kai luullut piispaa täältä löytäväsi. Mutta mikä ihmeellinen asento tuolla luurangolla on? Se ei ole luonnollinen."

Uudelleen luurankoon katsahtaessa ei sen asentoa todellakaan voinut pitää luonnollisena. Huomioonottamatta muutamia pieniä eroavaisuuksia (jotka ehkä johtuivat haaskalintujen käsittelystä, taikka hitaasti kasvavan köynnöskasvin vaikutuksesta) makasi mies aivan suorassa —jalat yhtäänne ja suoraan pään yläpuolelle käännetyt kädet päinvastaiseen suuntaan.

"Minäpä olen saanut erään ajatuksen tähän vanhaan aivokoppaani", Silver virkkoi. "Tässä on kompassi — tuolla pistää Luurankosaaren korkein kohta selvänä esiin. Katsokaapas nyt, missä suunnassa luuranko makaa!"

Suunta määrättiin. Ruumis osoitti suoraan saarta kohti ja kompassi näytti tarkalleen itäkaakosta itään.

"Arvasinhan minä sen", kokki huudahti. "Tämä tässä on osviitta. Suoraan tuonne pitää meidän kurssimme iloisten dollarien luo. Mutta hitto vieköön! Selkäpiitänihan karmii tuota Flintii ajatellessani. Tämä on varmasti yksi hänen kujeitaan. Hän oli täällä yksin kuuden miehen seurassa; hän surmasi jok'ikisen ja yhden heistä hän sitten kuljetti tänne ja asetti kompassin avulla tähän asentoon! Luusto on ollut pitkän miehen ja tukka on ollut kellertävä. Saattaisi olla Allardyce. Muistathan sinä kai Allardycen, Tom Morgan?"

"Kyllä hyvinkin hänet muistan", Morgan vastasi. "Hän oli velassa minulle ja puukkoni hän otti mukaansa maihin."

"Puukoista puhuessamme", muuan virkkoi — "miksi ei tässä näy hänen puukkoansa? Flint ei ollut niitä miehiä, jotka kopeloivat merimiesten taskuja; ja lintujenkin luulisin sen jättävän aloilleen."

"Tuhat tulimmaista, sinä olet oikeassa!" Silver huudahti.

"Täällä ei ole tavaraa minkäänlaista", virkkoi Merry, joka yhä tutkisteli luita, "ei kuparikolikkoa eikä tupakkamassia. Tämä ei minusta ole luonnollista."

"Ei totta totisesti tämä ole luonnollista", myönsi Silver; "ei luonnollista eikä hauskaakaan, sanot sinä. Tuli ja leimaus, toverit! Jos Flint olisi elossa, niin tämä olisi kuuma paikka sekä teille että minulle. Kuusi oli heitä ja kuusi on meitä; ja nyt heistä on vain luut jälellä."

"Minä näin hänen kuolleen aivan näillä valoaukoillani", Morgan puhui. "Billy vei minut sisään. Siellä hän makasi kuparirahat silmien päällä."

"Kuolleen — niin kylläkin, kuollut hän on ja kuopattu", käärepäinen mies virkkoi; "mutta jos konsaan vainajat kummittelevat, niin kummittelisi Flint. Siunatkoon sentään — hän kuoli pahan kuoleman, se Flint!"

"Pahan kylläkin", toinen lisäsi; "toisinaan hän raivosi, toisinaan huusi ja välillä laului. 'Viistoista miestä' oli hänen ainoa laulunsa, toverit; ja minä sanon teille, etten enää koskaan sen jälkeen ole oikein pitänyt siitä viisusta. Oli hirveän kuuma päivä, ikkuna oli auki, ja minä kuulin sen laulun kaikuvan niin selvänä, niin — ja mies jo korahteli kuoleman kielissä."

"Riittää jo", Silver virkkoi, "lopettakaa moinen puhe. Hän on kuollut eikä kummittele, sen minä tiedän; ainakaan ei hän päivällä kummittele se on varmaa. Pelko vie mieheltä tarmon. Eteenpäin nyt vaan kultakolikolta hakemaan!"

Me läksimme kyllä liikkeelle, mutta kirkkaasta päivänpaisteesta huolimatta miehet eivät enää juoksennelleet hoilaten kukin tahollansa, vaan pysyttelivät yhdessä ja puhelivat hiljaisella äänellä. Kuolleen merirosvon kammo oli heidän mielensä vallannut.

32 Luku.

Aarretta etsimässä. — Ääni metsästä.

Osaksi äskeisen pelästyksen herpaisevasta vaikutuksesta, osaksi Silverin ja sairaiden miesten lepuuttamiseksi koko seurue istahti hetkiseksi heti kun oli päästy tasangolle.

Tasanko kun jonkun verran aleni länteen käsin, oli meillä lepopaikaltamme

laaja näköala. Edessämme näimme puiden latvojen ylitse rantatyrskyjen ympäröimän Metsäniemen. Takanamme näkyi satama ja Luurankosaari ja idässä — niemekkeen ja suomaiden ylitse — avara meren ulappa. Tähystäjä kohosi jyrkkänä yläpuolellemme, paikoittain yksinäisten mäntyjen kirjaamana, paikoittain taas äkkijyrkänteiden tummentamana. Ei kuulunut ääntä minkäänlaista muuta kuin kuohujen kohina rannoilta ja lukemattomien hyönteisten surina pensastoista. Meren ulapalla ei näkynyt alusta ei purjetta. Näköalan avaruus sinänsä lisäsi meissä yksinäisyyden tunnetta.

Silver määräsi siinä istuessaan kompassin avulla muutamia suuntia.

"Tuolla on ne kolme 'isoa puuta'", hän virkkoi, "kutakuinkin oikeassa linjassa Luurankosaaresta. 'Tähystäjän ulkonemaksi' arvelisin tuota matalampaa nyppylää tuolla. Tavarain löytäminen on nyt leikin tekoa. Minua melkein haluttaisi murkinoida ensin."

"Minulle ei ruoka maistu", Morgan murisi. "Ajattellessani Flintiä —tuntuu minusta aivankuin — se olisi minulle tapahtunut."

"Kas niin, poikaseni; kiitä onneasi, että hän on kuollut", Silver virkkoi.

"Hän oli itse ilkeä piru", muuan miehistä huudahti väristen. "Naamassakin sillä oli sellainen sininen väri!"

"Sellaisen se rommi hänestä teki", Merry lisäsi. "Sininen, totta totisesti, siinä sanoit sanan. Sininen hän oli!"

Aina siitä alkaen kuin he olivat luurangon löytäneet ja vaipuneet nykyisiin ajatuksiinsa, olivat he ruvenneet puhelemaan yhä hiljaisemmalla äänellä. Nyt heidän puhelunsa oli vaimennut melkein kuiskaukseksi, joka tuskin häiritse metsän hiljaisuutta. Äkkiä edessämme metsän syvyydessä heikko, kimakka, vapiseva ääni aloitti tuon tutun laulun:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

En vielä ole koskaan nähnyt ihmisten kamalammin säikähtävän kuin rosvojen silloin. Kaikkien kasvoilta pakeni veri kuin loihdittuna; toiset karahtivat pystyyn, toiset tarttuivat kiinni naapureihinsa; Morgan painoi kasvonsa maahan.

"Se on Flint, kautta...!" Merry parahti.

Laulu oli loppunut yhtä äkkiä kuin se oli alkanutkin — katkennut keskellä säveltä, aivan kuin joku olisi kädellään tukkinut laulajan suun. Kaikuen niin kaukaa kirkkaassa aurinkoisessa ilmassa vihannoitsevien puiden lomitse, oli se minusta kuulunut kauniilta ja lempeältä. Sen vaikutus seuralaisiini oli minusta senvuoksi sitäkin kummallisempi.

"Ei", Silver sai tuhkanharmaiden huuliensa välitse sanotuksi, "tämä ei käy laatuun. Valmiit kääntämään! Tämä on ihmeellinen retki! Äänelle en kykene nimeä antamaan, mutta joku siellä on kujehtimassa ylimmillä ristipuilla — joku, joka on lihaa ja verta, siitä olen varma!"

Hänen rohkeutensa oli palannut hänen puhuessaan ja kasvotkin saivat jo vähän väriä. Toisetkin alkoivat jo kallistaa korvaansa hänen rohkaiseville sanoilleen ja tointua pelästyksestään, kun sama ääni uudelleen kajahti — tällä kertaa ei lauluun, vaan heikkoihin, kaukasiin huudahduksiin, jotka entistään heikompina kaikuivat Tähystäjän onkaloissa.

"Darby M'Graw!" se ulisi — se sana parhaiten kuvaa ääntä — "Darby M'Graw! Darby M'Graw!" yhä uudelleen, ja sitten vähän kovemmin ja karkeasti kiroten: "Tuo perältä rommia, Darby!"

Rosvot seisoivat kuin maahan naulittuina, silmät suurina. Kotvan äänen vaiettuakin he vielä tuijottivat äänettöminä eteensä.

"Tuo varmentaa asian", eräs sai sanotuksi. "Lähdetään pois!"

"Ne olivat hänen viimeiset sanansa tässä maailmassa."

Dick oli saanut esiin raamattunsa ja rukoili kiihkeästi. Hän oli saanut hyvän kasvatuksen ennen merille lähtöään, mutta joutunut sitten huonoon seuraan.

Mutta Silver oli yhä voittamaton. Minä kuulin hampaiden kalisevan hänen suussaan, mutta vielä hän ei ollut lannistunut.

"Ei kukaan tällä saarella ole kuullut Darbysta", hän mutisi, "ei kukaan, meitä tässä lukuunottamatta." Sitten hän rajusti ponnistaen voimiaan jatkoi:

"Toverit, minä olen tullut tänne noutamaan ne kolikot, enkä minä salli en ihmisten enkä paholaisten itseäni siinä estävän. En koskaan pelännyt Flintiä hänen eläessään, enkä, tuhat tulimmaista, aio väistyä häntä vainajanakaan. Tuolla on seitsemänsataatuhatta puntaa vajaan neljännesmailin päässä. Onko kukaan onnenpoika kääntänyt selkäänsä edes samalle määrälle dollareita muutaman koppavan sininaamaisen merimiesrääsyt vuoksi — joka lisäksi

vielä on vainaja!"

Mutta hänen tovereissaan ei näkynyt pienintäkään merkkiä palaavasta rohkeudesta; paremminkin näytti heidän kammonsä päinvastoin lisääntyvän hänen halveksivien sanojensa johdosta.

"Hillitse kieltäsi, John!" Merry varoitteli. "Älä suututa aaveita."

Muut olivat liian kauhuissaan saadakseen sanaa suustaan. Kukin heistä olisi mielellään pötkinyt pakoon jos olisi uskaltanut; mutta pelko piti heitä yhdessä joukossa, piti heitä Johnin ympärillä ikäänkuin hänen uskalluksensa olisi heitä turvannut. John puolestaan oli melkein täydelleen vapautunut säikähdyksestään.

"Aaveita? Vaikkapa niinkin", hän puhui. "Mutta yksi seikka minulle on epäselvä. Minä kuulin kaiun. Ei kukaan liene nähnyt aaveita, jotka synnyttävät varjon; mitähän niillä silloin olisi kaiun kanssa tekemistä? Se totisesti ei ole aivan kohdallaan."

Tämä perustelu tuntui minusta perin heikolta. Mutta vaikea on arvata, mikä taikaluuloisiin vaikuttaa, ja ihmeekseni George Merry huomattavasti rauhoittui. "Niin se onkin", hän puhui. "On sinulla päätä ja älyä sittenkin, John. Pään tuuleen, toverit. Luulenpa melkein, että tämä laivue on väärällä hangalla. Kun nyt ajattelen asiaa, niin muistutti se Flintin ääntä, sen myönnän, mutta ei se sittenkään ollut aivan samanlainen. Se muistutti enemmän jonkun toisen ääntä, — se muistutti —"

"Tuhat tulimmaista, Ben Gunnia!" huudahti Silver.

"Aivan niin", Morgan huudahti polvilleen kohoutuen. "Ben Gunnin ääni se olikin!"

"Vaikuttaakos se sitten mitään asiaan?" Dick kysäsi. "Ben Gunn ei ole täällä elävänä enempää kuin Flintkään."

Mutta toiset vain halveksivasti hymähtivät hänen huomautukselleen.

"Eihän toki kukaan välitä Ben Gunnista", Merry virkkoi, "olipa hän kuollut tai elävä."

Vallan ihmeellistä oli, miten pian heidän rohkeutensa palasi ja kasvot samalla saivat jälleen väriä. Tuossa tuokiossa he juttelivat jo keskenään, väliin kuitenkin vaieten kuuntelemaan; mutta kun ei mitään erityistä enää kuulunut,

he pian heittivät työaseet hartioilleen ja läksivät jatkamaan matkaansa. Ensimmäisenä kulki Merry pitäen Silverin kompassin avulla huolta oikeasta suunnasta. Hän oli lausunut kaikkien mielipiteen: Ben Gunnista ei kukaan välittänyt, olipa hän elävä tai kuollut.

Dick yksin vielä hypisteli raamattuansa ja pälyili pelokkaana ympärilleen; mutta kukaan ei hänestä välittänyt sen enempää, ja näkipä Silver hyväksi häntä vähän ivailakin.

"Johan minä sanoin sinulle", hän sanoa tokaisi — "johan sanoin, että sinä pilasit raamattusi. Jos se ei kerran kelpaa valan välineeksi, niin mitäpä kummitukset siitä piittäisivat! Ei tuon vertaa!" ja hän näpsäytti sormiaan pysähtyen hetkeksi sauvansa varaan.

Mutta Dick ei siitä tyyntynyt; ja pian minulle selvisi, että mies parka oli sairas; kuumuuden, rasituksen ja äskeisen säikähdyksen vaikutuksesta tohtori Liveseyn ennustama kuume kehittyi silmin nähtävästi pitkin askelin.

Täällä ylhäällä tasangolla käveli mielikseen; kuljimme alamäkeä, sillä tasanko, kuten olen maininnut, laskeutui loivasti länteen käsin. Männyt, niin suuret kuin pienetkin, kasvoivat harvassa ja muskottipähkinä- ja azaleapensaikkojen välissä esiintyi avaroita, aurinkoisia aukeamia. Kun kulkusuuntamme yli saaren oli jotenkin suoraan luoteiseen, jouduimme me yhä lähemmäksi Tähestäjän rinteitä ja samalla saimme yhä avaramman näköalan yli läntisen lahdenpoukaman, jolla minä kerran olin korakelissani keinunut.

Saavutimme sitten ensimmäisen niistä kolmesta isosta puusta, mutta kompassi osoitti meidän erehtyneen siitä. Samoin oli toisenkin laita. Kolmas kohosi parisensataa jalkaa korkealle ympärillä kasvavasta matalasta metsiköstä. Se oli oikea metsäin jättiläinen, punertava runko ympärimitaltaan hyvän mökin veroinen, ja varjo niin avara, että komppania sotamiehiä olisi sen siimeksessä voinut harjoituksiaan pitää. Se näkyi kauas merelle sekä itään että länteen, ja sen olisi voinut empimättä piirtää kartalle purjehdusmerkiksi.

Mutta seuralaisiini ei sen mahtava suuruus nyt vaikuttanut, vaan ainoastaan tieto siitä, että seitsemänsataatuhatta puntaa kullassa oli kätkössä jossain sen siimeksessä. Kullan himo tukahdutti heissä viimeisenkin pelon tunteen puuta lähestyessämme. Heidän silmänsä paloivat, askeleet kävivät joutuisammiksi ja keveämmiksi, koko heidän sielunsa oli kiintynyt tuohon aarteeseen ja

niihin mielinmääräisiin huvituksiin ja nautinnoihin, jotka heitä sen mukana odottivat.

Silver penkoi möristen maata sauvallansa; hänen sieraimensa laajenivat ja värisivät; hän sadatteli aivan mielettömästi, kun kärpäset ahdistivat hänen hikistä ja punoittavaa naamaansa; hän kiskoi nuoraa, jossa hän talutti minua, ja tuon tuostakin heitti hän minuun tuikean katseen. Hän ei tosiaankaan enää salannut tunteitaan ja minä luin ne kuin kirjasta. Kullan välittömässä läheisyydessä oli kaikki muu unhotettu; hänen lupauksensa ja tohtorin varoitukset kuuluivat kaikki menneisyyteen, eikä minulla ollut pienintäkään epäilystä siitä, että hän toivoi saavansa aarteensa käsiinsä, löytävänsä ja valloittavansa *Hispaniolan* yön varjossa, ja surmattuaan jokaisen rehellisen ihmisen saarella, pääsevänsä alkuperäisen suunnitelmansa mukaan purjehtimaan matkaansa rikoksineen ja rikkauksineen.

Ei ollut kumma, etten tällaisten synkkien ajatusten rasittamana oikein kyennyt seuraamaan nopsajalkaisia aarteenhakijoita. Vähän väliä minä kompastuin, ja juuri silloin Silver niin säälimättömästi riuhtoi kytkyttäni ja heitti minuun nuo kiehuvaa vihaa kertovat katseensa. Dick, joka oli jäänyt meidän jälkeemme ja kulki siten matkueen viimeisenä, höpisi yhä ankarammaksi käyneen kuumeen kourissa itsekseen rukouksia ja sadatuksia. Tämä vielä lisäksi pahensi onnetonta tilaani ja loppujen lopuksi kiusasivat minua mielikuvat siitä murhenäytelmästä, joka tällä tasangolla oli näytelty silloin kuin tuo sininaamainen jumalaton merirosvo — sama, joka oli kuollut Havannassa laulaen ja rommia huutaen — oli täällä omin käsin surmannut kaikki kuusi toveriansa. Tässä metsikössä, joka nyt oli niin rauhallinen, lienevät tuskanhuudot silloin kaikuneet; ja minä olin ne nyt selvästi kuulevinani, kun näytelmää mielessäni kuvittelin.

Me olimme nyt metsikön reunassa.

"Hurraa, toverit, kaikki tänne!" Merry huudahti ja matkueen ensimmäiset miehet karkasivat juoksuun.

Mutta äkkiä näimme heidän pysähtyvän. Kuului hiljaisia huudahduksia. Silver lisäsi vauhtiansa kaksinkertaisesti heiluttaen sauvaansa kuin paholaisen ajamana, ja seuraavassa tuokiassa mekin pysähdyimme kuin ukkosen lyöminä.

Edessämme oli suuri kuoppa, ei aivan eilispäiväinen, koska ruohoa kasvoi

pohjalla. Kuopassa näkyi katkennut kuokka ja hajalleen heitettyjä laatikkojen lautoja. Muutamassa näistä laudoista näin poltinraudalla painetun nimen *Walrus* — Flintin laivan nimen.

Kaikki oli päivän selvää. Kätkö oli keksitty ja ryöstetty — ne seitsemänsataatuhatta puntaa olivat sen tiessään!

33 Luku.

Päällikkö kukistuu.

Ällistystä suurempaa ei voi kuvitella. Miehet seisoivat kuin ukkosen iskeminä. Mutta Silver tointui iskusta melkein silmänräpäyksessä. Koko hänen sielunsa oli jännittynyt tuon yhden ainoan päämäärän, aarteen saavuttamiseen; yhdellä iskulla oli kaikki mennyt; mutta sittenkin hän ei joutunut pois suunniltaan, vaan säilytti rohkeutensa ja muutti suunnitelmansa, ennenkuin toiset olivat ennättäneet edes täysin tajuta pettymyksensä koko laajuuden.

"Jim", hän kuiskasi, "ota tämä ja ole valmis otteluun."

Ja hän pisti käteeni kaksipiippuisen pistoolin.

Samassa hän astui muutamia askeleita pohjoiseen muuttaen asentoamme niin, että kuoppa jäi meidän ja toisten miesten välille. Sitten hän katsahti minuun ja nyökäytti päätänsä, aivan kuin olisi tahtonut sanoa: "Tässä on nyt meillä tiukka paikka läpäistävänä", mitä minäkin juuri ajattelin. Hänen katseensa oli nyt perin ystävällinen, ja minua nämä alituiset muutokset niin hämmästyttivät, etten voinut olla hänelle kuiskaamatta: "Vai olet taas puoluetta muuttanut."

Hänelle ei jäänyt aikaa vastaamiseen. Miehet alkoivat huudahdellen ja sadatellen toinen toisensa perästä hyppiä kuoppaan ja penkoa sen pohjaa käsillään heitellen lautoja syrjään. Morgan löysi kultarahan. Hän kohotti sen näppiensä välissä korkealle ja herkesi kauheasti sadattelemaan. Se oli kahden guinean raha ja kulki nyt miesten tunnusteltavana kädestä käteen.

"Kaksi guineaa!" karjahti Merry heristäen rahaa Silveriä kohti. "Siinäkö sinun seitsemänsataa tuhatta puntaasi ovat, hä? Sinähän olet miesten miehiä kaupan teossa, vai mitä? Sinähän olet se, jota ei koskaan ole nenästä vedetty, mokoma aasinratsastaja!"

"Penkokaa pojat", Silver virkkoi pilkallisen kylmästi, "ehkä te löydätte jonkun multasienen."

"Multasienenkö?" Merry karjahti. "Toverit, kuuletteko, mitä hän sanoo? Minä sanon teille, että tuo mies on tiennyt tämän koko ajan. Katsokaa hänen naamaansa niin uskotte."

"Kas vain, Merry", Silver virkkoi, "joko taas olet kapteeni olevasi? Sinä olet toden totta kova poika."

Mutta tällä kertaa jokainen asettui Merryyn puolelle. He alkoivat kavuta ylös kuopasta heitellen hurjia silmäyksiä Silveriin. Yhden, meille edullisen seikan minä huomasin: he kapusivat kaikin päinvastaiselle puolelle kuoppaa.

Siinä nyt seisoimme, kaksi yhdellä ja viisi toisella puolen kuoppaa, eikä kukaan ollut vielä halukas heittämään ensimmäistä kiveä. Silver ei hievahtanutkaan; hän seiso suorana sauvansa varassa ja tarkasteli miehiä järkähtämättömän tyynenä. Sillä miehellä oli päätä!

Viimein Merry näytti arvelevan, että pieni puhe ehkä auttaisi asiassa.

"Toverit", hän virkkoi, "tuossa he seisovat kahden; toinen on raajarikko ukko, joka meidät hankki tänne ja veti meitä nenästä aina tähän asti; toinen taas on tuo nulikka, jonka verta minä himoitsen. Nyt, toverit..."

Hän kohotti kätensä hyökkäyksen alkaakseen. Mutta samassa — pang! pang! pang! — kolme laukausta pamahti pensaikosta. Merry horjahti suin päin kuoppaan, käärepäinen mies teki kuperkeikan ja kaatui maahan kuolleen, ja muut kolme pyörähtivät pakoon, minkä jalat kannattivat.

Silmänräpäyksessä Pitkä John laukasi pistoolinsa molemmat piiput kuopassa kieriskelevään Merryyn, ja kun tämä viimeisessä kuolonkampailussaan käänsi katseensa häneen, virkkoi hän: "Taisin tehdä lopputilin kanssasi, George."

Samassa tohtori, Gray ja Ben Gunn savuavat pyssyt kädessä ilmestyivät pensaikosta vierellemme.

"Eteenpäin!" tohtori komensi. "Pian, pojat. Meidän täytyy ennättää ennen heitä venheille."

Ja me läksimme juoksemaan hyvää kyytiä, tunkeutuen toisinaan läpi pensaikkojen, jotka ulottuivat meille rintaan asti.

Minä vakuutan, että Silver pani parhaansa pysyäkseen meidän kintereillämme. Ne ponnistukset, jotka hän kesti hyppiessään sauvallansa niin että olisi luullut rintalihasten repeytyvän, olivat voimannäyte, jota täyskuntoinenkaan mies tuskin olisi suorittanut; se on myöskin tohtorin mielipide. Saapuessamme ylängön reunalle hän kuitenkin oli kolmisenkymmentä metriä meistä jäljessä ja aivan menehtymäisillään.

"Tohtori!" hän huusi, "katsokaas tuonne! Ei ole kiirettä!"

Eipä tosiaankaan meillä näkynyt olevan kiirettä. Muutamalla ylängön aukeamalla näimme henkiin jääneiden miesten yhä juoksevan samaan suuntaan, johon alussa pakenivat, s.o. suoraan Perämastokukkulaa kohti. Me neljä istuuduimme senvuoksi huoahamaan ja pitkä John linkutti, hikeä kasvoiltaan pyyhkien, luoksemme.

"Suuret kiitokset, tohtori", hän virkkoi, "Te saavuitte luullakseni aivan viime hetkessä minun ja Hawkinsin avuksi. Kas, sinäkö se oletkin, Ben Gunn!" lisäsi hän.

"Oletpa sinä, totta vie, hieno mies!"

"Ben Gunn olenkin", erakko vastasi hämillään ruumistaan väännellen, "Ja", lisäsi hän pitkän äänettömyyden jälkeen, — "kuinkas voitte, mr Silver? — Oikein hyvin, kiitos, vastaatte kai."

"Ben, Ben", Silver mutisi, "mitä kaikkea sinä olet minulle tehnytkään!"

Tohtori lähetti Grayn takaisin kuopalle noutamaan kuokkaa, jonka rosvot paetessaan olivat unohtaneet, ja laskeutuessamme sitten hiljakseen alas rinnettä venheitten luo, tohtori lyhyesti kertoi meille asiain kulusta. Se oli kertomus, joka tavattomassa määrässä kiinnitti Silverin mieltä, ja Ben Gunn, tuo puolihullu erakko, oli siinä sankarina alusta loppuun.

Ben oli, yksinään saarta risteillessään, löytänyt luurangon — hän se oli sen rosvonnutkin; hän oli keksinyt aarteen; hän oli kaivanut sen esiin (hänen kuokkansa varsi se oli, jonka näimme kuopassa katkenneena); hän oli kuljettanut aarteen selässään, tehden lukemattomat vaivalloiset matkat suuren hongan juurelta kaksihuippuisella kummulla saaren koillis-kulmassa olevaan luolaansa ja siellä se oli ollut turvassa jo pari kuukautta ennen *Hispaniolan* tuloa.

Kun tohtori oli rynnäkön jälkeisenä iltana saanut hänet ilmaisemaan

salaisuutensa ja seuraavana päivänä huomannut laivamme kadonneen, niin oli hän mennyt Silveriä tapaamaan, antanut tälle nyt hyödyttömäksi käyneen kartan, luovuttanut ruokavarastomme — sillä Ben Gunnin luolassa oli runsaasti erakon itsensä suolaamaa vuohenlihaa — antanut sanalla sanoen kaikki, päästäkseen tovereineen turvassa muuttamaan paaluvarustuksesta Ben Gunnin luolaan malarialta turvaan ja aarretta vartioimaan.

"Mitä sinuun tulee, Jim", hän virkkoi, "niin kävit sinä säälikseni, mutta minä tein niin kuin parhaaksi näin niihin nähden, jotka olivat uskollisina pysyneet. Kenen oli syy siihen, ettet ollut heidän joukossaan?"

Kun hän ennen kerrottuna aamuna oli huomannut, että minäkin joutuisin osalliseksi siihen kauheaan pettymykseen, jonka hän rosvoille oli valmistanut, niin oli hän juossut koko matkan hirsimökiltä luolalle, ja jätettyään junkkarin kapteenin turvaksi, ottavat Grayn ja Ben Gunnin seurakseen ja juossut halki saaren kuopalle ollakseen siellä tarvittaessa läsnä. Pian hän kuitenkin oli huomannut, että meidän seurueemme oli edellä. Silloin hän oli lähettänyt Ben Gunnin, joka oli tavattoman nopea juoksija, edeltäpäin paikalle koettamaan yksin tehdä mitä tehtävissä oli. Tälle oli silloin pälkähtänyt päähän käyttää hyväkseen entisten laivatoveriensä taikauskoisuutta ja siinä hän onnistuikin niin hyvin, että Gray ja tohtori ehtivät paikalle ja piiloon pensaikkoon, ennenkuin aartenkaivajat saapuivat.

"Saanko siis kiittää onneani", Silver virkkoi, "että Hawkins oli mukanani. Te olisitte jättänyt John-vanhuksen palasiksi revittäväksi, sen enempiä asiasta piittaamatta, tohtori."

"Vallan varmasti", tohtori Livesey vastasi naurahtaen.

Olimme nyt saapuneet venheille. Tohtori tuhosi niistä toisen kuokallaan, ja sitten nousimme me kaikki toiseen venheeseen lähtien soutamalla kiertämään Pohjoislahdelle.

Matkaa oli kahdeksan tai yhdeksän mailia. Silver pantiin muiden kera soutamaan, vaikka hän olikin lopen väsynyt, ja pian kiidimme hyvää kyytiä pitkin tyyntä satamanpintaa. Tuokion kuluttua olimme päässeet läpi salmien ja sivuuttaneet saaren kaakkoisniemen, jonka ympäri neljä päivää sitten olimme hinanneet *Hispaniolan* satamaan.

Soutaessamme kaksihuippuisen kummun ohi näimme Ben Gunnin luolan mustan aukon ja sen edessä muskettiinsa nojaavan miehen seisomassa. Se oli

junkkari. Me heilutimme nenäliinoja ja huusimme hänelle tervehdyksiä, joihin Silver yhtyi yhtä sydämellisesti kuin me toisetkin.

Kolme mailia kauempana, Pohjoislahteen vievän salmen sisäpuolella, me tapasimme *Hispaniolan* — ominpäinsä purjehtimassa. Viime tulvavesi oli kohottanut sen irralleen, ja jos tuulta olisi ollut enempi tai virta vuoroveden vaihtuessa voimakas kuten eteläisessä satamassa, niin emme olisi enää alustamme nähneet tai olisimme sen tavanneet auttamattomasti maihin ajautuneena. Nyt ei vahinko ollut suuri, isopurje oli vain turmeltunut. Toinen ankkuri laitettiin kuntoon ja heitettiin puolentoista sylen veteen. Sousimme sitten takaisin Rommilahteen, josta Ben Gunnin asunnolle oli lyhyin tie, ja Gray palasi yksin venheellä *Hispaniolaan*, jonne hän jäi yövahdiksi.

Lahden rannasta nousi rinne loivana luolan aukolle. Perillä oli junkkari meitä vastassa. Minua kohtaan hän oli ystävällinen ja kohtelias ja karkaamisestani hän ei virkkanut sanaakaan, ei moittivaa eikä kiitettävää. Mutta Silverin kohtelias tervehdys nosti punan hänen kasvoilleen.

"John Silver", hän virkkoi, "te olette inhoittava roisto ja petturi — katala petturi, herraseni. Minua on pyydetty olemaan vetämättä teitä hirteen. Minä olen nyt siihen suostunut. Mutta teidän uhrinne, herraseni, riippuvat myllynkivinä kaulassanne."

"Suuret kiitokset, herra", Pitkä John vastasi tehden uudelleen kunniaa.

"Minä kiellän teitä kiittämästä minua", junkkari karjasi. "Myönnytykseni on paha rikos velvollisuuttani vastaan. Pois näkyvistäni!"

Sitten me kaikki menimme luolaan. Se oli avara ja ilmava, ja pieni, sanajalkojen ympäröimä lähde poreili sen pohjalla. Permanto oli hietaa. Suuren nuotion ääressä makasi kapteeni Smollett, ja eräässä etäisessä nurkassa, jota nuotio vain heikosti valaisi, näin suuria rahakasoja ja kultakangeista rakennettuja nelikulmioita. Siinä oli Flintin aarre, jota me niin kaukaa olimme saapuneet etsimään ja joka jo oli maksanut seitsemäntoista *Hispaniolan* miehen hengen. Kuinka monen hengen sen kokoaminen oli maksanut, miten paljon verta ja tuskaa, montako syvyyteen upotettua hyvää alusta, miten paljon häpeää, petosta ja julmuutta se oli vaatinut — sitä ei kukaan voi sanoa. Oli kuitenkin tällä saarella kolme miestä — Silver, Morgan-vanhus ja Ben Gunn — jotka kaikki olivat osallisia noihin rikoksiin ja jotka olivat turhaan toivoneet pääsevänsä saaliista osalle.

"Käy sisään, Jim", kapteeni virkkoi. "Sinä olet hyvä poika laatuasi, Jim; mutta minä luulen, että emme toista kertaa lähde yhdessä merelle. Sinussa on liian paljon onnensuosikkia ollaksesi minun mieleiseni. Sinäkö siellä olet, John Silver? Mikä sinut tänne tuo, mies?"

"Palaan takaisin palvelukseen, kapteeni", Silver vastasi.

"Ahaa!" oli kapteenin ainoa vastaus.

Minkälaisen illallisen sitten nautinkaan, ympärilläni kaikki toverini ja ruokana Ben Gunnin suolaamaa vuohenlihaa ja *Hispaniolasta* tuotuja herkkuja sekä pullo viiniä! Olen vakuutettu, ettei iloisempia ja onnellisempia ihmisiä ollut maailmassa. Siellä istui Silverkin, tosin syrjässä ja melkein pimeässä, mutta syöden hänkin erinomaisella ruokahalulla ja aina valmiina palvelukseen, kun jotain tarvittiin, ja toisinaan yhtyen meidän nauruummekin — tuo entinen sileänaamainen, kohtelias ja kuuliainen merimies omassa persoonassaan.

34 Luku.

Loppu.

Seuraavana aamuna me ryhdyimme aikaiseen työhön, sillä tuon suuren kultamäärän kuljettaminen ensin mailin verran maitse lahden rantaan ja sieltä kolme mailia veneellä *Hispaniolaan* ei ollut varsin helppo tehtävä niin vähille miehille. Saarta vielä samoilevista kolmesta merirosvosta emme paljon välittäneet; yksi vartija kummun laella mielestämme riitti turvaamaan meidät äkillisestä yllätyksestä, ja arvelimme sitäpaitsi heidän jo saaneen tarpeeksensa taisteluista.

Me sen vuoksi työskentelimme herkeämättä. Gray ja Ben Gunn sousivat edestakaisin laivan ja rannan väliä ja muut kantoivat aarretta rannalle. Kahdesta kultakangesta oli taakkaa tarpeeksi aikuiselle miehelle —taakka, jota kantaja mielellään hitaasti kuljetti. Koska kantajana en kyennyt paljon auttamaan, sain viettää päiväni luolassa sullomassa rahaksi lyötyä kultaa leipäsäkkeihin.

"Sullomassa rahaksi lyötyä kultaa leipäsäkkeihin."

Se oli perin omituinen kokoelma, eri rahalajeihin nähden yhtä monipuolinen kuin Billy Bonesin kassa, mutta monta vertaa runsaampi ja arvokkaampi, ja tuskinpa minulla lienee koskaan ollut mieluisampaa työtä kuin sen lajitteleminen. Englantilaisia, ranskalaisia, espanjalaisia, portugalilaisia, louisdoreja, dubloneja, guineoita, moidoreja ja sekiinejä, kaikkien viime vuosisadan aikuisten Euroopan hallitsijoiden kuvia, ihmeellisiä itämaisia rahoja, joissa leimakuvio oli kuin mikäkin ruohokimppu tai palanen hämähäkin verkkoa, pyöreitä ja neliskulmaisia kolikoita ja rahoja, joissa oli reikä keskellä kuin kaulaan ripustamista varten — melkein jokainen maailman rahalaji oli luullakseni edustettuna siinä kokoelmassa. Ja mitä niiden lukumäärään tuli, oli niitä yhtä runsaasti kuin lehtiä syksyllä, ja niin paljon, että selkäni kipeytyi kumarassa asennossani ja sormeni niiden lajittelemisessa.

Päivä päivältä jatkui työmme; joka ilta oli kokonainen omaisuus lastattu laivaan, mutta uudet rikkaudet jäivät odottamaan seuraavaa aamua. Koko tänä aikana emme kuulleet mitään kolmesta vihollisestamme.

Viimein — luullakseni se on kolmantena iltana — kun tohtori ja minä kävelimme kummun rinteellä suon puolella toi tuuli korviimme notkon pimeydestä ääniä, jotka kuulostivat yhtä paljon karjunnalta kuin laululta.

"Taivas heitä armahtakoon", tohtori virkkoi; "siellä ovat rosvot."

"Kaikki päissään, tohtori", selitti Silver, joka kulki meidän perässämme.

Silver nautti meidän seurassamme täydellistä vapautta, ja huolimatta alituisista ivasanoista, joita hän sai osakseen, hän näytti jälleen pitävän itseään erioikeutettuna ja suosittuna palvelijanamme. Oli vallan ihmeellistä,

miten tyynesti hän kesti ylenkatseemme ja miten väsymättömällä kohteliaisuudella hän koetti päästä jokaisen suosioon. Häntä ei kukaan kohdellut koiraa paremmin, ellei ota huomioon Ben Gunnia, joka yhä pelkäsi entistä päällysmiestään, sekä minua, joka todella olin hänelle jossain kiitollisuuden velassa — vaikka oikeastaan minulla luullakseni oli syytä inhota häntä enemmän kuin muut, sillä minä olin nähnyt hänen ylängöllä suunnittelevan uutta petosta. Tohtori senvuoksi vastasi sangen äreästi hänen huomautukseensa.

"Päissään tai houreissaan."

"Aivan oikein, sir", Silver vastasi, "ja aivan samantekevä se on teille ja minulle."

"Minä oletan, ettette toivo minun pitävän teitä inhimillisenä olentona", tohtori ivallisesti vastasi, "ja tunteeni teitä senvuoksi ehkä kummastuttavat, mestari Silver. Mutta jos minä olisin varma siitä, että he hourailevat — yhtä varma kuin siitä että ainakin yksi heistä on kuumeen kourissa — niin minä jättäisin tämän leirin ja, uhkaisipa minua hengenvaara miten suuri hyvänsä, koettaisin auttaa heitä parhaan taitoni mukaan."

"Luvallanne sanoen, tohtori, siinä tekisitte perin väärin", Silver puhui, "Te menettäisitte kalliin henkenne, uskokaa se. Minä olen nyt teidän puolellanne, kokonaan teidän mies, enkä sallisi joukkomme pienenevän siten että jättäisin teidät omiin hoteihinne, sillä minä ymmärrän miten suuressa kiitollisuuden velassa teille olen. Mutta nuo miehet tuolla, ne eivät voisi pysyä sanassaan — ei vaikka tahtoisivatkin; ja mikä pahinta, he eivät voisi luottaa niin kuin te voitte."

"Niin kylläkin", tohtori vastasi. "Te olette mies, joka pysyy sanassaan, sen me tiedämme."

Sen jälkeen emme roistoista paljon kuulleet. Vain kerran kuulimme kaukaa pyssyn laukauksen ja arvelimme, että miehet olivat metsästyspuuhissa. Neuvottelu pidettiin ja päätökseksi tuli, että meidän täytyi jättää heidät saarelle — mitä päätöstä Ben Gunn riemulla tervehti ja Graykin pontevasti puolusti. Me jätimme heitä varten suuren varaston ruutia ja luoteja, joukon vuohen lihaa, vähän lääkkeitä ja muutamia tarveaineita, työaseita, vaatteita, ylimääräisen purjeen, sylen pari köyttä sekä tohtorin erityisestä toivomuksesta sievän annoksen tupakkaa.

Tämä oli viimeisiä puuhiamme saarella. Sitä ennen olimme saaneet aarteiden laivaan lastatuksi ja varustaneet riittävästi vettä sekä kuljettaneet, mahdollisen tarpeen varalta loput vuohenlihasta alukseemme. Viimein eräänä kauniina aamuna nostimme ankkurin, mikä kysyikin kaikki meidän voimamme, ja laskimme ulos Pohjoissatamasta, mastossa sama lippu, jonka kapteeni oli hirsimajalla nostanut liehumaan ja jonka alla olimme siellä taistelleet.

Saareen jätetyt miehet olivat nähtävästi pitäneet meitä silmällä tarkemmin kuin aavistimme. Kun salmen läpi kulkiessamme olimme pakoitettut laskemaan eteläisen niemekkeen lähitse, näimme näet heidät kaikki kolme hietarannalla polvillaan ja kädet rukoilevasti meitä kohden ojennettuina. Luullakseni säählitti meitä kaikkia jättää heidät sinne niin kurjan kohtalon omiksi, mutta uuden kapinan vaaraan emme voineet antautua ja perin julmaa hyväntekeväisyyttä taas olisi ollut viedä heidät kotiin hirsipuuhun. Tohtori huusi heille ilmoittaen, mitä heitä varten olimme saarelle jättäneet ja mistä he varaston löytäisivät. Mutta he vain jatkoivat rukouksiaan huudellen meitä nimeltä ja pyysivät meitä Jumalan nimessä olemaan armeliaita eikä jättämään heitä surman suuhun sellaiseen paikkaan.

"Näimme heidät kaikki kolme hietarannalla polvillaan ja kädet rukoilevasti meitä kohti ojennettuina."

Kun he näkivät että aluksemme yhä ohjasi samaan suuntaan ja poistui nopeasti kuulomatkasta, niin muuan heistä — en tiedä ken se oli —hypähti karjahtaen pystyyn, lennätti musketin poskelleen ja laukasi. Kuula lensi Silverin pään ylitse ja lävisti isonpurjeen.

Sen perästä me pysyttelimme kaiteen suojassa ja kun seuraavan kerran katsahdin saareen päin, näin heidän hävinneen niemekkeeltä ja itse niemekkeen, välimatkan pidetessä, häipyneen melkein kokonaan näkyvistä. Siihen vihdoinkin loppuivat seikkailumme, ja ennen puolta päivää oli Aarresaaren korkein huippu sanomattomaksi ilokseni vajonnut meren sinisen kaaren taakse. Meitä oli laivassa niin vähän miehiä, että jokainen täytyi olla työssä — lukuunottamatta kapteenia, joka makasi patjalla peräkannella ja jakeli sieltä käskyjä. Vaikka hän olikin jo ihastuttavasti parantunut, tarvitsi hän kuitenkin vielä vähän lepoa. Ohjasimme laivamme Espanjan Amerikan

lähintä satamaa kohti, sillä ilman lisäväkeä emme uskaltaneet lähteä suoraan kotia, ja ennenkuin satamaan pääsimme, olimmekin, epävakaisia tuulia koettuamme ja pari navakkaa myrskyä kestätyämme, aivan lopen väsyneitä.

Aurinko oli juuri laskemaisillaan, kun heitimme ankkurin mitä kauneimpaan, maan suojaamaan satamaan, ja tuossa tuokiossa kihisi ympärillämme venheitä täynnä neekereitä ja meksikolaisia intiaaneja ja puoliverisiä valkoihoisia, jotka kaupittelivat hedelmiä ja vihanneksia ja tarjoutuivat kuparikolikosta sukeltamaan. Nuo monet hyväntuuliset kasvot, troopilliset hedelmät ja etenkin kaupungista yhä runsaammin tuikkivat tulet olivat mitä miellyttävin vastakohta meidän synkkämuistoiselle ja veriselle saarella oleskelullemme, ja tohtori ja junkkari läksivät, ottaen minut mukaansa, viettämään iltaa kaupungissa. Siellä he tapasivat erään englantilaisen sotalaivan kapteenin, joutuivat hänen kanssa juttusille, menivät hänen laivallensa ja lyhyesti sanoen pitivät niin hauskaa, että päivä jo sarasti ennenkuin venheemme laski *Hispaniolan* viereen.

Ben Gunn oli yksin kannella, ja heti kuin pääsimme ylös, hän rupesi kummallisin elein tekemään meille tunnustusta. Silver oli tiessään. Erakko oli sallinut hänen paeta muutamassa rannikkolaisten venheessä ja vakuutti nyt, että hän oli sen tehnyt vain pelastaakseen meidän henkemme, jotka varmasti olisivat olleet mennyttä kalua, "jos se yksijalkainen mies olisi jäänyt laivaan." Mutta siinä ei ollut kaikki. Kokki ei ollut poistunut tyhjin käsin. Hän oli huomaamatta murtautunut ruumaan, ottanut yhden, noin kolmen neljän sadan guinean arvoisen rahasäkin vastaisten vaellustensa varoiksi.

Luullakseni me kaikki olimme mielissämme, kun pääsimme hänestä niin vähällä.

No niin — lopettaakseni lyhyesti kertomukseni mainitsen vain, että saimme tarpeelliset miehet laivaamme, suoritimme onnellisesti kotimatkan ja *Hispaniola* saapui Bristoliiin juuri kun Blandly rupesi puuhailemaan avustusretkikuntaansa. Vain viisi niistä, jotka olivat matkalle lähteneet, saapui takaisin kotia. Totisesti: "Viina ja hiisi vei miehet hautaan", vaikka meidän laitamme ei ollutkaan niin hullusti kuin sen laivan, josta laulettiin:

"Seitsemänkymmentäviisi heitä matkalle läksi,
Nyt elossa heitä on enää vain yksi."

Jokainen meistä sai runsaalla kädellä osansa aarteesta ja käytti sen viisaasti

tai typerästi kukin luonteensa mukaan. Kapteeni Smollett on lopettanut merien kyntämisen. Gray ei vain säästänyt osaansa, vaan rupesi äkillisen kunnianhimon valtaamana jatkamaan ammattiopintojansa ja on nyt perämies ja osakas komeassa fregatissa, sitäpaitsi naimisissa ja perheenisä. Mitä Ben Gunniin tulee, niin sai hän tuhat puntaa, jotka hän tuhlassi tai hävitti kolmessa viikossa, taikka tarkemmin sanoen yhdeksässätoista päivässä, sillä kahdentenakymmenentenä hän jo kerjäsi. Sitten hän sai talon vartioitavakseen eli siis juuri sellaisen toimen, jota hän saarella sanoi eniten kammoavansa. Hän elää vielä maalaispoikien suurena suosikkina ja pilan esineenä sekä uutterana laulajana kirkossa jokaisena sunnuntaina ja juhlapäivänä.

Silveristä emme ole sen koommin mitään kuulleet. Se kammottava yksijalkainen merenkävijä on viimeinkin hävinnyt elämäni piiristä, mutta minä olen vakuutettu siitä, että hän tapasi vanhan neekerittärensä ja elää vieläkin mukavasti hänen ja Kapteeni Flintin seurassa. Toivokaamme ainakin sitä, sillä pienet ovat hänellä mukavuuden mahdollisuudet tulevassa maailmassa.

Kankihopea ja aseet ovat tietääkseni vieläkin siellä minne Flint ne hautasi, ja aivan varmaan ne minuun nähden saavat siellä ollakin. Ei härillä eikä köysillä minua saataisi uudelleen lähtemään tuolle kirotululle saarelle, ja pahin uni, joka minua konsaan voi vaivata, on kun olen kuulevinani kuohujen pauhaavan sen rantamalla, tai kun karahdan ylös vuoteeltani Kapteeni Flintin kirkuvaan huutoon: "Paljon rahaa, paljon rahaa!"

End of the Project Gutenberg EBook of Aarresaari, by Robert Louis Stevenson

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK AARRESAARI ***

***** This file should be named 44339-h.htm or 44339-h.zip *****
This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.org/4/4/3/3/44339/>

Produced by Tapio Riikonen

Updated editions will replace the previous one--the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without

permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg

are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary,

compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic

works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at www.gutenberg.org/contact

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate

While we cannot and do not solicit contributions from states where we

have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

www.gutenberg.org

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.